

**Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska”
w Białymstoku**

**OSTATNIA
DROGA**

CHARKÓW KATYŃ MEDNOJE

„Umarli – abyśmy wolni byli”

Białystok 1998

Zespół redakcyjny:

*Cecylia Grygo, Iwona Olszaniecka, Stanisława Palenica, Ewa Rostań,
Halina Wasiak, Inez Witkowska, Krystyna Zawadzka*

Projekt okładki:

*Do reprodukcji okładki i zamieszczonych zdjęć w niniejszej „Monografii”
korzystano ze zdjęć archiwalnych i własnych*

Redakcja techniczna i korekta:

Stanisława Palenica

ISBN 83-909948-0-1

Skład i druk:

Zakład Poligraficzny „Patronat”

15-082 Białystok, ul. Świętojańska 2A

tel./fax (085) 732-07-09

Drogi Czytelniku!

Problematyka katyńska obejmuje wielowątkowy zbiór wydarzeń: tragedię oficerów polskich w katyńskim lesie, zagładę jeńców z obozu o zaostrzonym rygorze i najgorszymi warunkami bytowania w Ostaszkowie, rozstrzelanych w Kalininie i beładnie wrzucanych do dołów we wsi Jamok koło Miednoje, oraz jeńców ze Starobielska, którzy swój grób znaleźli w lesie w pobliżu osiedla Piatichatki koło Charkowa, jak również różne działania w kraju – poszukiwanie zaginionych przez rodziny – i za granicą – prowadzone przez Dowództwo Polskich Sił Zbrojnych i Rząd Rzeczypospolitej na Uchodźstwie.

Polska została zwyciężona, ale niezwyciężone pozostało w niej pragnienie wolności. Niezmierzona miłość do Ojczyzny wzbijała się ponad okropną polską rzeczywistość narzucaną przez Jałtę i kładła się słonecznym obrazem wiary, przyćmionym jeszcze wprawdzie mgłą zawodu i bólu przeszłości. Trzeba było Piotra naszych czasów, który stanął w ramionach krzyża na Placu Zwycięstwa w nieujarzmionej Warszawie w 1979 roku, rozgrzał wiarę w sercach Polaków, zapalił iskrę nadziei, która wkrótce stała się porankiem wolności, a wraz z tym stały się jaśniejsze losy jeńców Kozielska, Ostaszkowa i Starobielska.

Autorzy tej książki, a jest ich wyjątkowo wielu, do pokażnej już literatury, ukazującej niesłychaną dotąd zbrodnię na narodzie, nie będącym agresorem, dorzucają swoją rodzimą ofiarę złożoną z synów kresowej ziemi, którzy oddali swe życie, byśmy byli niepodlegli. W krótkich, treściwych biogramach ukazują swoich najbliższych: mówią kim byli, jakie zajmowali stanowiska, gdzie mieszkali, jak wyglądali. Czytelnik będzie mógł się zatrzymać przy każdym, wpatrzeć się w postać, zamyślić, by w końcu postawić pytanie: Czy tak być musiało? Dlaczego tak się stało?

Niechaj ta książka „Ostatnia droga...”, zawierająca wspomnienia o synach naszej kresowej ziemi, którzy oddali swe życie za Ojczyznę, stanie się przypomnieniem dramatów naszych polskich

oficerów. Ich śmierć jest dramatem ich rodzin, dramatem narodu, dramatem, o którym zapominać nie wolno.

Przez okres prawie półwiekowego zniewolenia oni byli uosobieniem Polski; gdy walczyli we wrześniu w 1939 roku byli marzeniem o Polsce, gdy legli - relikwią Polski. Przez nich Ojczyzna wciąż się odzywała, przez nich świadczyła, że żyje.

Pamięć o nieludzkiej zbrodni, wciąż jeszcze nie rozliczonej, woła o sprawiedliwość. Tylko prawda może wyzwalać i budować jedność między narodami. Na ich ciche mogiły ślemy z naszych wschodnich rubieży należny im hołd - bohaterom i męczennikom, którzy chwałą poświęcenia opromienili Ojczyznę naszą.

Ten zapis, tak osobisty, jest bardzo potrzebny. Pamięć jest szczególnie ważną wartością. Składałam wyrazy szczególnej wdzięczności Rodzinie Katyńskiej w naszym mieście na ręce jej prezesa p. Ewy Roslan, że z popiołów zapomnienia wydobyła tak cenne materiały, które uzupełniają martyrologię białostockiej ziemi.

Napisałam te słowa jako Ten, który będąc żołnierzem września, późnym rankiem 18 września był w lasku Landwarowskim, z Tymi, którzy mieli przed sobą godzinę drogi, by przekroczyć granicę Litwy, złożyć broń i prosić o azyl, a w dziewięć miesięcy później zginęli od kuli zadanej w tył głowy w Miednoje. „Co się odwlecze, to nie uciecze” - mówi polskie przysłowie. W Ostaszkowie znalazłem się w pięć lat później, w 1944 roku jako żołnierz AK. Opatrzność Boża wyznaczyła mi inne drogi. Wróciłem z obozu w 1946 roku, zostałem księdzem i sprawy Ojczyzny są mi bardzo drogie. Kozielsk i Katyń, Ostaszków i Miednoje, Starobielsk i Charków znajdują miejsce w moim przepowiadaniu.

Ks. Stanisław Piotrowski

czerwiec 1998 r.

*– Ksiądz infułat Stanisław Piotrowski,
od wielu lat jest honorowym członkiem
Rodziny Katyńskiej w Białymstoku. –*

Wstęp

Gdy nad Polską zapadła kurtyna milczenia w sprawie zbrodni dokonanej na polskich oficerach w Katyniu, a słowo Katyń starano się zupełnie wykreślić z pamięci – przede wszystkim młodego pokolenia – za sprawą Rządu Polskiego w Londynie, działającego na emigracji, sprawa Katynia znów odżyła.

Otóż Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na emigracji prof. Stanisław Ostrowski – dekretem z dnia 11.XI.1976 r. nadał Srebrny Order Wojenny Virtuti Militari V kl. wszystkim żołnierzom polskim zgładzonym w 1940 r. w Katyniu i innych wówczas jeszcze nieznanymi miejscami kaźni na terenie byłego Związku Sowieckich Republik.

Order powyższy został zawieszony w dniu 11.XI.1976 r. na pomniku katyńskim w Londynie – dla upamiętnienia ofiary Ich życia w imię Niepodległości.

Dlatego pamięć o Katyniu, Charkowie, Miednoje i tylu innych nieznanymi miejscami zaginionych bez wieści – powinny stale przypominać różne wydawnictwa i prasa, wystawy i różne opracowania tak regionalne, jak i naukowe, aby nie wyblakła pamięć, nie zniekształciła się prawda tamtych ponurych lat wojennych 1939–1940, gdy ginął kwiat inteligencji polskiej okrutnie mordowany przez NKWD.

PAMIĘĆ TRWAĆ MUSI

III Rzeczpospolita ma ogromny dług do spłacenia wobec Swoich Synów, którzy z Jej imieniem na ustach oddawali Swe życie, gdyż NIGDY nie wyrzekli się

BOGA – HONORU – OJCZYZNY

Musimy więc pełnym głosem wołać o jak najszybsze wybudowanie z prawdziwego zdarzenia – wojennych polskich cmentarzy.

– Jesteśmy Im to winni –

Kości Ich zupełnie już spopielaly przez blisko 60 lat i najwyższy czas, aby resztki – to, co jeszcze po Nich pozostało – spoczęło z godnością na polskich, wojennych cmentarzach i zostało otoczone należną czcią i szacunkiem.

Dlatego od wielu lat Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska” w Białymstoku pragnie w widomy sposób zaistnieć w świadomości społeczeństwa białostockiego, pragnąc, aby najwyższa ofiara złożona przez naszych Mężów, Ojców, Braci – tak okrutnie zamordowanych w kwietniu–maju 1940 r. w Katyniu, Charkowie, Miednoje oraz zaginionych bez wieści – nie została zapomniana, ale trwała na zawsze w naszych sercach i sercach następných pokoleń.

Dotychczas takimi widomymi znakami uczciliśmy Ich pamięć, a to:

- 5.VI.1993 r. – odśloniliśmy w kościele św. Wojciecha Tablicę Pamięci, poświęconą pomordowanym jeńcom Kozielska–Ostaszkowa–Starobielska.
- 2.VI.1996 r. – w kościele św. Wojciecha poświęcona została Kaplica Katyńska – ufundowana przez członków naszej Rodziny i dużym wsparciu finansowym licznych sponsorów. Na 4 żałobnych chorągwiach uwidoczniliśmy nazwiska zamordowanych z naszego regionu, których najbliżsi są członkami naszej Rodziny Katyńskiej.
- 28.IX.1997 r. – poświęcony został Sztandar naszej Rodziny, ufundowany również przez naszych członków, jak i sponsorów – zawsze śpieszących nam z pomocą.

Obecnie chcemy „Monografią Nekrologiczną” pt. „Ostatnia droga” – uczcić Ich pamięć. Wydając to opracowanie w formie edycji

książkowej, pragniemy, aby trafiła do rąk przede wszystkim tych osób, które w tym strasznym mordzie dokonanym na elicie kadry oficerskiej II Rzeczypospolitej i policjantach Policji Państwowej – straciły swoich najbliższych.

Pomysł ten zrodził się w naszej Rodzinie Katyńskiej w I połowie ubiegłego roku i wtedy już rozpoczęliśmy prace wstępne – kompletując potrzebne do tego odpowiednie materiały.

Biogramy pisane były na podstawie otrzymanych dokumentów, listów, przesłanych wcześniej szczegółowych ankiet do wypełnienia przez członków rodzin, a w niektórych przypadkach uzupełniające relacje ustne.

Każdy prawie biogram zaopatrzony jest w zdjęcie zamordowanego względnie zaginionego.

W wydanej przez nas „Monografii Nekrologicznej”, która zawiera 153 biogramy – przedstawiliśmy tylko sylwetki zamordowanych bądź zaginionych, których najbliżsi są członkami naszej Rodziny Katyńskiej. W związku z powyższym zdajemy sobie sprawę, że niniejsze opracowanie nie obejmuje wszystkich zamordowanych bądź zaginionych z naszego terenu.

Wszystkie biogramy podajemy w układzie alfabetycznym – dla każdego obozu oddzielnie oraz dla osób zaginionych.

Jednocześnie chcemy poinformować, że straty osobowe z naszego regionu według stopni są następujące:

a) generał dywizji	– 1
b) majorów	– 8
c) kapitanów	– 17
d) poruczników i podporuczników	– 66
e) podchorążych	– 4
f) podoficerów Wojska Polskiego	– 4
g) funkcjonariuszy PP (razem)	– 50
h) inni	– 3

Razem 153 osoby

Biogramy zostały opatrzone inicjałami osób, które je sporządziły: C. G. – Cecylia Grygo, I. O. – Iwona Olszaniecka, St. P. – Stanisława Palenica, E. R. – Ewa Roslan, H. W. – Halina Wasiak, I. W. – Inez Witkowska, K. Z. – Krystyna Zawadzka.

Kształt całości opracowanej „Monografii” nadała Stanisława Palenica.

W części drugiej tego wydania zamieściliśmy Kalendarium ważniejszych wydarzeń Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Białymstoku – od jej powstania tj. 1990 r. do chwili obecnej.

Monografia niniejsza mogła powstać wyłącznie dzięki życzliwości i pomocy finansowej wielu instytucji oraz osób prywatnych – mocno zaangażowanych w sprawę upamiętnienia ofiar okrutnie zamordowanych w 1940 r. – składając tym samym – hołd Ich pamięci.

Gorące podziękowania chcemy również złożyć wszystkim członkom naszego Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” – za udostępnienie materiałów archiwalnych dotyczących osób Ich najbliższych, z których mogliśmy korzystać przy opracowywaniu niniejszej Monografii.

„NON OMNIS MORIAR”

Część I

BIOGRAMY ZAMORDOWANYCH I ZAGINIONYCH

A) OBÓZ W KOZIELSKU

B) OBÓZ W OSTASZKOWIE

C) OBÓZ W STAROBIELSKU

D) ZAGINIENI BEZ WIEŚCI

E) WYKAZ BIOGRAMÓW

ZAMORDOWANYCH I ZAGINIONYCH
W UKŁADZIE ALFABETYCZNYM

Obóz w Kozielsku

Kozielsk położony jest w odległości około 250 km na południowy-wschód od Smoleńska.

Obóz jeńców polskich znajdował się w zabudowaniach dawnego klasztoru Optina – po zlikwidowaniu tam kultu religijnego w ramach przeprowadzonej przez władze sowieckie w latach dwudziestych i na początku trzydziestych tzw. intensywnej laicyzacji. Obszar poklasztorny obejmował, oprócz głównego kompleksu, również i „Skit” czyli pustelnie dawnych mnichów Eremitów – oddalonym od głównego kompleksu o 500 m. Jeńców umieszczono w cerkwiach i zabudowaniach poklasztornych.

Obóz Kozielsk liczył około 5.000 jeńców i od końca listopada 1939 r. stał się obozem oficerskim, którego komendantem był st. lejtnant NKWD W. N. Korolew. Pewną część jeńców w okresie od jesieni 1939 r. do wiosny 1940 r. wywieziono indywidualnie lub grupowo i prawie po wszystkich ślad zaginął.

W Kozielsku więziony był szczególnie aktywny, wysoce patriotyczny element – wyrosły na tradycjach niepodległościowych – jednocześnie nieprzejednany wróg władzy sowieckiej. Jeńcy podlegający odizolowaniu w obozie Kozielsk po przybyciu na miejsce byli przesłuchiwani, a szczególnym przedmiotem zainteresowania NKWD było uczestnictwo aktualnych jeńców w wojnie bolszewickiej 1920 r. Ponieważ indoktrynacja prowadzona w obozie nie dawała spodziewanych rezultatów, postanowiono wyeliminować fizycznie elitę nieujarzmionego Narodu, która od pokoleń sprawiała im kłopot. W dniu 5.III.1940 r. Politbiuro KC WKP(b) zaakceptowało więc wniosek komisarza Ławrentija P. Berii o rozpatrzenie w trybie specjalnym z zastosowaniem kary śmierci przez rozstrzelanie.

Właściwa likwidacja obozu rozpoczęła się 3.IV.1940 r. W Obozie kozielskim znajdowało się wtedy:

generałów	– 4
konradmirał	– 1
pułkowników i podpułkowników	– około 100
majorów	– około 300
kapitanów i rotmistrzów	– około 1.000
poruczników i podporuczników	– około 2.500
podchorążych	– powyżej 500
razem około	4.500 osób

Wśród oficerów było około 200 lotników i około 50 marynarzy.

Blisko połowę ogólnej liczby stanowili oficerowie rezerwy, wśród których byli:

- profesorowie, docenci, lekarze wojskowi i cywilni, sędziowie, prokuratorzy, inżynierowie, nauczyciele szkół akademickich, średnich i powszechnych, dziennikarze, literaci, artyści, sportowcy, przedstawiciele administracji państwowej od wójta do wojewody, instruktorzy harcerscy, przemysłowcy, kupcy, ziemianie itd.

Transporty kolejowe z jeńcami kozielskimi odchodziły systematycznie do połowy maja 1940 r. kierowane do stacji docelowej Gniezdowo – 20 km od Smoleńska. Stąd więźniów przewożono specjalnymi autobusami „czarne wrony” do odległego o 4 km Lasu Katyńskiego. Tam pojedynczymi strzałami w tył głowy dokonywano na bezbronnych ofiarach egzekucji nad wykopanymi dołami śmierci.

Masowe groby w Katyniu zostały odkryte wiosną 1943 r. Komisja PCK od wiosny do pierwszych dni czerwca 1943 r. zewidencjonowała łącznie 4241 ekshumowanych zwłok z 7 zbiorowych dołów śmierci. Dół śmierci nr 8, w którym według przybliżonych obliczeń znajdowało się około 200 zamordowanych został tylko częściowo odkryty i następnie z powrotem zasypany.

Z Kozielska ocalało 245 oficerów, którzy odjechali transportem z dnia 26.IV. i 12.V.1940 r. skierowanym do obozu Pawliszczew-Bor, a później przewiezieni zostali do Griazowca.

Jednym z ocalałych jeńców z obozu w Kozielsku był również obecny Kapelan Rodzin Katyńskich w Polsce – ksiądz prałat Zdzisław Peszkowski.

Ks. prałat Zdzisław Peszkowski

Widok ogólny obozu kozielskiego. Zdjęcie to dokonane zostało w tajemnicy na jesieni 1939 r. przez jednego z oficerów - jeńców.

KATYŃ - miejsce pochówku oficerów WP z obozu w Kozielsku

JÓZEF ADAMSKI
PODPORUCZNIK REZERWY PIECHOTY WP

Syn Stanisława i Marianny z Kamińskich, urodzony 1.IX.1897 r. w Nowosiólkach woj. białostockie.

W czasie wojny 1920 r. żołnierz 29 pułku piechoty. Był kierownikiem Szkoły Powszechnej w Bajkach Starych, ostatnio w Michałowie-Niezabudce. Działacz społeczny i młodzieżowy. Prezes i komendant miejscowego Związku Strzeleckiego. Ppor. ze star. 1.IX.1929 roku. Przydział wojskowy – 42 pułk piechoty w Białymstoku. Miał żonę Leokadię, córki – Annę i Barbarę. Brak bliższych informacji o losach po wybuchu wojny i okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej. Osadzony w obozie Kozielsk został zamordowany w Katyniu. Lista wywozowa NKWD z 2 kwietnia 1940 roku poz. 34, nr akt 501.

Zidentyfikowany w czasie przeprowadzonej w 1943 roku ekshumacji, PCK/AM/Nr 02255. Przy zwłokach znaleziono: książeczkę oszczędnościową PKO, legitymację odznaczenia, wizytówkę, pocztówki i kartę szczepienia.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła I. O.

GUSTAW BAUERFEIND

MAJOR REZERWY BRONI
PANCERNEJ WP

Urodził się 20.X.1886 r. w Gołkowie koło Warszawy, syn Gustawa i Zofii z domu Temler, jako trzeci syn.

W latach 1905–1908 studiował na Politechnice im. Frideryka w Götten. Brał udział w I wojnie światowej i został internowany, przebywając w obozie jenieckim na terenie Niemiec. W grudniu 1916 r. wraca do kraju i zgłasza się do Legionów Polskich. W 1918 r. w miesiącu grudniu zostaje przydzielony do Autonaczelnictwa Okręgu Generalnego Łódzkiego.

W 1919 r. zawiera związek małżeński z Marią z domu Rychter i z tego związku w 1920 r. urodził się syn Jerzy, a w 1922 r. córka Krystyna. W maju 1923 r. mianowany zostaje dowódcą Zakładu Dyonowego – w Dyonie Samochodowym Nr I w Warszawie. Z dniem 1.XII.1924 roku przechodzi do Korpusu Oficerów Rezerwy w stopniu majora WP (Dział Personalny Ministerstwa Spraw Wojskowych nr 126 z 30.XI.1924 roku). W latach następnych jako członek Automobilkłuby Polskiego zajmuje się szkoleniem kierowców. Prowadzi też aktywną działalność jako członek Koła Oficerów Rezerwy w Grójcu.

W dniu 28 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany do wojska z przydziałem do Modlina. W pierwszych dniach września 1939 r. jako dowódca pociągu pancernego – wyrusza z Modlina do obrony Warszawy. Po otrzymaniu rozkazu wycofuje się z wojskiem na wschód. Wzięty do niewoli przez wojska sowieckie – zostaje jako oficer aresztowany przez NKWD i osadzony w obozie w Kozielsku, a następnie zamordowany w Katyniu. Nazwisko mjr. Gustawa Bauerfeinda figuruje na liście NKWD nr 015/2 z 1940 r. poz. 27.

Odnaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Korespondencja z obozu nie zachowała się, jedynie odpowiedź z PCK w związku z poszukiwaniem przez żonę zaginionego męża mjr. Gustawa Bauerfeinda. W odpowiedzi czytamy: „Biuro Informacyjne PCK donosi, że na liście ekshumowanych ze zbiorowych polskich grobów w Kozich Górach (Katyń koło Smoleńska) pod nr ewidencyjnym 0476 figuruje major Bauerfeind Gustaw. Bliższych danych brak. Przy nim znaleziono pocztówkę od p. Marii Bauerfeind do Kozielska, ze stemplem Warszawa 8.I.1940 r.”

Żona Maria zmarła w Gołkowie w 1958 roku, zaś syn Jerzy w 1988 r. a córka Krystyna zmarła 2.IV.1997 r.

Biogram sporządziła St. P.

**WŁADYSŁAW
BIELECKI**

CHORAŻY WP

Syn Szczepana i Anny z Wiechlińskich, ur. 25.IX.1900 r. w Warszawie.

Ukończył małą maturę. W latach 1918–1939 pełnił funkcję kierownika kancelarii Dowództwa Podlaskiej Brygady Kawalerii w Białymstoku, dowodzonej przez gen. brygady Ludwika Kmicica Skrzyńskiego. Uczestnik wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r. Walczył w bitwie o Warszawę i za zasługi bojowe został odznaczony Krzyżem Walecznych. W roku 1939 wziął udział w kampanii wrześniowej pod dowództwem gen. L. K. Skrzyńskiego w zgrupowaniu Narew. Walczył również pod Kockiem.

Dostał się do niewoli sowieckiej, a następnie przeniesiony do obozu jenieckiego w Kozielsku. Przesłał do rodziny 2 listy, które zaginęły w czasie działań wojennych. NA NKWD-owskiej liście wywozowej do Katynia figuruje pod nr 052/4 poz.51 z dnia 27.IV.1940 roku, nr akt 1095. Został zidentyfikowany podczas ekshumacji przeprowadzonej wiosną 1943 roku. Opis tej ekshumacji w artykule pt. „Na własne oczy” zamieścił w 1943 roku „Goniec Codzienny” – gazeta wydawana w Wilnie. „Oto na przykład kładą na stole zwłoki o nieco podkurczonych nogach, z głową odrzuconą na bok, z czoła

której zięje dziura wylotowa kuli. Władysław Bielecki. Kartka pocztowa doskonale zachowana – stempel pocztowy wskazuje datę: Białystok 14.I.40 – z dnia 29 marca 1940 r.”

Choraży Władysław Bielecki osierocił żonę i dwoje dzieci. Był żonaty z Marią Sienkiewicz od 1926 r. Córka Halina urodziła się w 1928 r., syn Witold w 1929 r. Uniknęli deportacji na Syberię uciekając z Białegostoku do Warszawy. Żona Maria zmarła w 1986 roku. Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku i Medalem za udział w wojnie Obronnej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

STANISŁAW BIELSKI

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Ignacego i Stefani z domu Prytułło, urodzony w 1903 roku w Morgach koło Suchowoli.

Absolwent Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Leśnictwa. Do września 1939 r. pracował i mieszkał w Sieradzu. Był komisarzem ochrony lasów w obrębie miejscowości Sieradza, Łaska i Wielunia.

W 1936 roku zawarł związek małżeński z nauczycielką Antoniną Mcejewską. W roku 1937 urodził się syn Zbigniew i w 1940 roku córka Danuta. Kampanię wojenną w 1939 roku odbył w 81 Grodzieńskim Pułku Piechoty.

Wzięty do niewoli sowieckiej został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku, skąd przysłał do rodziny 3 listy. W jednym z nich datowanym 5 marca 1940 roku napisał do żony: „Mnie wolno pisać tylko jeden raz w miesiącu, z czego korzystam, gdybym mógł to czynić codziennie, na pewno bym pisał. Toleńko! Niemal co nocy śnię o Tobie i Zbyszku.”

W kwietniu 1940 r. został zamordowany w Katyniu. Lista wywozowa NKWD numer 029/3 z dnia 13 kwietnia 1940 roku poz. 50, nr

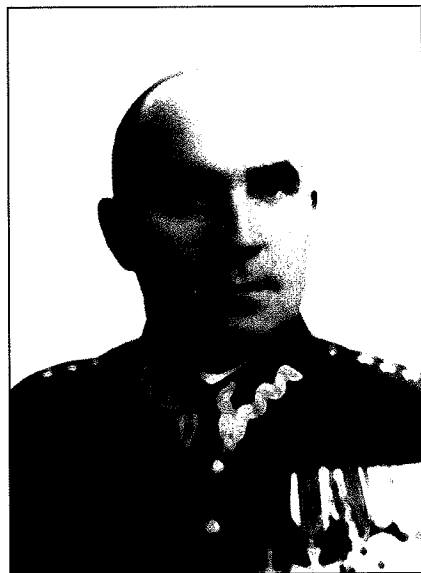
akt 1057. Ekshumowany i zidentyfikowany w 1943 roku, numer ekshum. PCK/AM/nr 03020. Przy zwłokach znaleziono dwa listy.

Został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku. Żona Antonina Bielska w czasie okupacji prowadziła tajne nauczanie we wsi Kopciówka koło Suchowoli. Po wojnie pracowała jako nauczycielka w różnych placówkach oświatowych. Od 1957 roku zamieszkała w Warszawie, gdzie pracowała w Domu Dziecka. Zmarła 16.XI.1995 roku.

Syn Zbigniew Bielski ukończył Technikum Budowlane i pracował do czasu przejścia na rentę w wyuczonym zawodzie.

Córka Danuta ukończyła filologię polską na uniwersytecie w Opolu. Mieszka i pracuje w Warszawie.

Biogram sporządziła I. O.

**CZESŁAW
BERNATOWICZ**

**KAPITAN PIECHOTY
W ST. SP. WP**

Syn Franciszka i Rozalii, urodzony 31.VIII.1898 r. w Wiżajnach koło Suwałk.

Kapitan piechoty 41 pułku piechoty w Suwałkach w stanie spoczynku. Przydział wojskowy – służba pomocnicza 42 pułku piechoty w Białymstoku.

Żonaty z Heleną Chotin, która zmarła w 1925 roku zostawiając nowo narodzoną córkę Irenę. Do wojny 1939 roku mieszkał w Suwałkach, samotnie wychowując córkę. Brak informacji o przebiegu służby wojskowej i losach po wybuchu wojny. Z dokumentów NKWD wynika, że był jeńcem obozu w Kozielsku. Wywieziony transportem do Katynia, lista NKWD 029/1 z 1940 r., poz. 54, nr akt 13, został zidentyfikowany podczas ekshumacji przeprowadzonej wiosną 1943 roku. PCK/AM/nr 174. Przy zwłokach znaleziono pocztówkę.

Został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 r. Córka Irena, żołnierz Powstania Warszawskiego, zmarła w 1995 r. Wnuczka Małgorzata mieszka w Kanadzie.

Biogram sporządziła I. O.

**STANISŁAW
BILMIN**

**MAJOR REZERWY
ARTYLERII WP**

Syn Emiliana i Amelii z domu Zaniewska, ur. 11.IX.1894 roku w majątku Chodorówka, powiat Sokółka, ziemi grodzieńskiej.

Po uzyskaniu matury – w 1913 r. w Szkole Realnej w Grodnie – rozpoczyna studia w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, gdzie kończy 2 semestry (1914–1915), ponieważ studia zostają przerwane, otrzymuje urlop dziekański i w dniu 1.IX.1915 r. zostaje powołany do Armii Rosyjskiej.

Od 1.X.1915 r. do 1.II.1916 r. odbywa przeszkolenie w Szkole Wojskowej Aleksandrowskiej w Moskwie, a w okresie 1.II.1916–20.V.1916 r. przechodzi kurs czasu wojennego w Oficerskiej Szkole Strzeleckiej w Oranienbaumie. W latach 1916–1918 odbywa służbę w 3 specjalnym rosyjskim pułku na froncie w Salonikach. W tym pułku był młodszym oficerem w 3 kompanii Karabinów Maszynowych, a następnie mianowany zostaje jego dowódcą.

7.II.1918 r. wstępuje do Armii Polskiej we Francji i 13.III.1918 r. zostaje przydzielony do 2 pułku strzelców pieszych. 6.IV.1918 r. dekretem Ministra Wojny Francji zostaje mianowany porucznikiem, a 20.III.1919 r. otrzymuje awans na kapitana. Za udział w walkach

we Francji otrzymał „Krzyż Wojny” z gwiazdką. 24.IV.1919 roku wraca do Polski, a 13.V.1919 r. wyrusza z pułkiem na front i bierze udział w walkach pod Równem, Izamiczami, Słuczem, Zamościem, Łuckiem. W rozkazach Pułku i Dywizji zostaje uhonorowany pochwałami za swe czyny w tych walkach. W 1919 r. zostaje wysłany na kurs dowódców do Szkoły Aplikacyjnej Oficerów Piechoty w Rembertowie, który kończy z trzecią lokatą na 41 słuchaczy. 2.XII.1919 r. zdaje pomyślnie egzamin i po powrocie obejmuje dowództwo 3 kompanii karabinów maszynowych, a 1.I.1920 r. dowództwo 3 batalionu 44 Pułku Strzelców Kresowych.

Za walki pod Łuckiem i zdobycie tego miasta zostaje odznaczony orderem V klasy Virtuti Militari – rozkaz nr 36 Dowódcy 3 Armii (17.X.1920 r.). Jednocześnie otrzymuje inne odznaczenia:

- 16.XII.1920 r. – Krzyż Walecznych,
- 12.V.1919 r. – Odznaka „Za Wołyń”.

13.XII.1920 r. otrzymuje z wojska bezterminowy urlop akademicki – celem kontynuowania przerwanych studiów. Zgłasza się więc kpt. Bilmin na SGGW w Warszawie i ponownie zostaje przyjęty. Przystąpił do SGGW w 1925 r. ukończył SGGW i uzyskał tytuł inżyniera-rolnika. W 1926 r. został zatrudniony jako instruktor rolny w Wydziale Państwowym w Sokółce.

Po śmierci ojca Emiliana w 1922 r. zostaje właścicielem majątku w Łosośnej Małej.

13.XI.1926 r. zawarł związek małżeński z Wiktoria Bilminówną. Z małżeństwa tego urodziło się dwoje dzieci – 20.II.1928 r. córka Danuta i 27.XI.1935 r. syn Jan.

3.IX.1939 r. zostaje mianowany komendantem Obrony Przeciwlotniczej w Grodnie i prawdopodobnie 27.IX.1939 r. zostaje wzięty do niewoli przez Sowietów i trafia do obozu w Kozielsku. Z obozu nadeszły 2 listy do żony, jeden z okolic Wołogdy – drugi już z Kozielska.

W liście z Wołogdy z 13.X.1939 r. mjr. Bilmin pisze: „... tęsknię za Tobą, za dziećmi... Żołnierzy zwykłych przerzucają do domów. W tym obozie, gdzie jestem było 3.262 ludzi. 13.X.39 r. wysłali więcej jak 2 tysiące i jutro znów wyślą około 1.000, a oficerów

i niektórych policjantów mają wysłać gdzieś w inne miejsce i trzymać dłużej, ale obiecują puścić do domu...”

Zaś w drugim liście z Kozielska z dn. 28.XI.39 r. prosi o przysłanie ciepłej bielizny, bo jest już zimno, pisze o swojej wielkiej tęsknocie za domem i bliskimi oraz o nadziei na rychły powrót. Niestety stamtąd się nie wracało – został wywieziony do Katynia i zabity strzałem w tył głowy, zapłacił najwyższą cenę. Figuruje na liście NKWD nr 014 z 4.IV.1940 r., poz. 2.

W 1943 r. został również zidentyfikowany w czasie ekshumacji przez PCK pod nr AM/374. Znalezione przy nim dowód osobisty.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła St. P.

**TADEUSZ
BORZUCHOWSKI**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Albina i Anieli z Czarzastych, ur. 25.IX.1904 roku w Czernicach, powiat Przasnysz.

Absolwent Seminarium Nauczycielskiego im. J. Słowackiego w Lublinie. Ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 2 w Biedrusku. Od 1.IX.1931 r. mianowany podporucznikiem rezerwy. Przydział wojskowy – 81 pułk piechoty, przeniesiony do 7 pułku piechoty Legionów.

Pracę nauczycielską rozpoczął 1 września 1926 roku w Szkole Powszechnej w Szudziałowie i z biegiem lat został kierownikiem tej szkoły. Ożenił się z nauczycielką Marią Raczycką w 1930 roku. Z tego związku urodziło się dwoje dzieci. Agnieszka w 1933 roku i Janusz w 1935 roku.

Pierwszego września 1939 roku został zmobilizowany do jednostki wojskowej stacjonującej w Grodnie. Nie ma informacji o losach w czasie wojny i okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej.

Z obozu jenieckiego w Kozielsku przysłał do rodziny 4 listy (nie zachowały się). Został zamordowany w Katyniu. Lista wywozowa

NKWD z 5.IV.1940 roku, poz. 69. Ekshumowany w 1943 roku. Zidentyfikowany w mundurze. Numer koperty ekshumacyjnej PCK/AM/nr 01718. Przy zwłokach znaleziono listy i pocztówki.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Rodzina w czasie wojny uniknęła represji. Żona Maria pracowała fizycznie w miejscowej mleczarni, jednocześnie prowadząc tajne nauczanie. Po wojnie uczyła w Szudziałowie, Sztabinie oraz w Szkole Podstawowej nr 1 w Sokółce. Obecnie ma 92 lata i mieszka w Białymstoku. Córka Agnieszka jest lekarzem, pracuje w Akademii Medycznej w Białymstoku. Syn Janusz – inżynier budownictwa jest pracownikiem Politechniki w Białymstoku.

Biogram sporządziła I. O.

BOLESŁAW BUDZICZ

**WACHMISTRZ PCHOR. REZ.
KAWALERII WP**

Syn Mateusza i Anny z domu Maciuszeńków, ur. 27.VIII.1913 roku w Horodyszczu, powiat Postawy, województwo wileńskie.

W roku 1936 ukończył Państwowe Seminarium Nauczycielskie Męskie im. St. Konarskiego w Święcianach i uzyskał dyplom nauczyciela, upoważniający do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych. Po ukończeniu Seminarium został powołany do Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii w Grudziądzu (21.IX.1936–15.VII.1937) którą ukończył w 3 szwadronie szkolnym z oceną dobrą. Na praktykę skierowany został do 23 pułku ułanów w Postawach, województwo wileńskie, w stopniu plutonowy podchorąży rezerwy.

W 1937 r. plutonowy podchorąży rezerwy Bolesław Budzicz podjął pracę jako nauczyciel w Szkole Powszechnej w Gieniunicach, woj. wileńskie. W okresie pracy nauczycielskiej dał się poznać jako dobry organizator i społecznik. W swojej szkole zakłada drużynę harcerską, aby szczytne ideały harcerskie zasiewać i wcielać w życie wśród młodzieży szkolnej, przygotowując ją tym samym do przyszłego, prawego i patriotycznego życia w społeczeństwie.

W roku 1938 poznaje swoją przyszłą żonę (również nauczycielkę) i w dniu 29.VI.1939 r. zawiera związek małżeński z Genowefą z domu Wieliczko. Niestety szczęście trwało tylko 2 miesiące. 30.VIII.1939 roku otrzymanie karty mobilizacyjnej uświadomiło, że rozpoczyna się (wtedy jeszcze o tym nikt nie wiedział) jakże inny rozdział w życiu osobistym.

Po zmobilizowaniu, wachmistrz podchorąży Bolesław Budzicz już nie zastał swojego pułku w Postawach i został skierowany do pułku kawalerii w Nowej Wilejce – skąd 6.IX.1939 r. odjechał na front. Bliższe szczegóły walk frontowych, jak również data wzięcia do niewoli nie są znane. W końcu listopada 1939 r. przyszedł z obozu w Kozielsku jeden, jedyny list do siostry żony – Marii Łakowicz w Trokach, w którym donosił, że żyje i m.in. pisał: „... Mam nadzieję wrócić na Gwiazdkę, a jeśli nie, to proszę o ciepłą bieliznę, skarpety, szal, rękawice i coś ciepłego pod płaszcz. Zaznaczam, że tylko wówczas, jeżeli na Gwiazdkę nie wrócę...” Jednocześnie prosi o pomoc dla żony, aby mogła przeżyć najgorszy czas – wiedząc o tym, że pozostawił ją spodziewającą się dziecka. W liście wspomina, że razem w obozie jest dyrektor Seminarium Nauczycielskiego w Święcianach p. Woźniak oraz prof. Sokołowski – prosząc o powiadomienie ich rodzin. Obydwaj zostali w kwietniu 1940 r. zamordowani w Katyniu.

Niestety, wachmistrz podchorąży rezerwy Bolesław Budzicz podzielił los innych kolegów, przypuszczalnie 8–9 maja 1940 r. ponosząc śmierć na skutek strzału w tył głowy w Lesie Katyńskim.

Nazwisko Jego figuruje na liście NKWD nr 059/1 z maja 1940 r., poz. 2,teczka 183. Był to ostatni transport śmierci z Kozielska do Katynia w ilości 113 osób, listę rozpoczynał jako poz. 1 – kontradmirał Ksawery Czernicki. Pozostali jeńcy w niewielkiej grupie odjechali z obozu w Kozielsku transportem 12.V.1940 r., który w całości skierowano do Pawliszczew-Boru.

W 1956 r. żona Genowefa otrzymała skrócony odpis aktu zejścia – wydany przez Urząd Stanu Cywilnego w Warszawie–Śródmieście z dnia 23.IV.1956 r., znak nr I-568/54 zaświadczający, że Bolesław Budzicz zmarł 9 maja 1946 r., bez podania miejsca zgonu. Doku-

ment dziwny i do dzisiaj nie sprostowany przez odpowiednie władze Urzędu Stanu Cywilnego.

Poszukiwania męża przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż w Genewie nie dały żadnego rezultatu, dopiero Polski Czerwony Krzyż w 1991 r. potwierdził śmierć męża wachmistrza podchorążego Bolesława Budzicza w 1940 r. w Katyniu.

W czasie okupacji żona Genowefa ukrywała się wraz z małym synkiem na terenie powiatu wileńskiego przed represjami ze strony Sowieców, tym samym chroniąc się przed wywiezieniem na Sybir. W październiku 1946 r. w ramach repatriacji wyjeżdża z Wilna do Polski wraz z małym sześciolatkiem synem. Docelowym miejscem był Białystok, gdzie podjęła pracę nauczycielską i po przejściu na emeryturę zamieszkuje do dnia dzisiejszego.

Wachmistrz podchorąży rezerwy Bolesław Budzicz zginął w wieku 26 lat pozostawiając żonę i synka Piotra.

Pośmiertnie został odznaczony:

- Medalem za udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa,
- Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Żona powtórnie za mąż nie wyszła, wychowywała samotnie syna Piotra, który zdobył wyższe wykształcenie. W 1962 r. ukończył Akademię Górniczo-Hutniczą Wydział Elektryczny w Krakowie, uzyskując tytuł mgr inż. W tym samym roku rozpoczął pracę w kopalni węgla kamiennego „Janina” w Libiążu, gdzie mieszka do dnia dzisiejszego wraz z rodziną. Obecnie jest na emeryturze. Rodzina Piotra to dwoje dzieci, również po wyższych studiach oraz czworo wnuków w wieku 5–9 lat.

Biogram sporządziła St. P.

ZYGMUNT BUJNOWSKI

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Józefa i Rozalii z domu Ostrowskich, ur. 25.II.1905 roku w Jasionówce.

Absolwent Gimnazjum Towarzystwa im. J. Zamojskiego w Warszawie z 1928 r. Ukończył w 1939 roku Politechnikę Warszawską Wydział Budownictwa Lądowego, specjalność – budowa dróg i mostów. Latem rozpoczął praktykę w firmie Pale-Franki w Warszawie, na budowie w Radomiu. Był kawalerem.

Po wybuchu wojny w 1939 roku był w stopniu podporucznika. W trakcie walk awansował na porucznika. Walczył w 81 pułku piechoty pod Kutnem oraz pod Warszawą. Po przybyciu do Warszawy, gdzie miał przydział do Sztabu Głównego, otrzymał na jedną godzinę przepustkę i odwiedził rodzinę wuja. Było to ostatnie spotkanie. Do niewoli sowieckiej dostał się jesienią w miejscowości Dubno. Został osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Spotkał tam znajomego lekarza z Warszawy – dr. Siennickiego, który namawiał go do ucieczki. Odmówił, nie chciał zostawić swoich kolegów. (Ucieczka dr. Siennickiego udała się. Dotarł po wielu miesiącach tułaczki do Warszawy.)

Porucznik Bujnowski przysłał do rodziny 3 listy, które nie zachowały się. Został zamordowany w Katyniu prawdopodobnie w kwietniu. Figuruje na liście wywozowej NKWD nr 29/3 z dnia 13.IV.1940 roku, poz. 46, nr akt 456. Ekshumowany w 1943 r. nr PCK/AM/ nr 03014. Przy zwłokach znaleziono: legitymację oficera rezerwy, kartę mobilizacyjną, rozkaz wyjazdu, kartę szczepienia, fotografie.

Został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

PIOTR BYSTROWSKI

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Antoniego i Józefy z Łomińskich, ur. 23.VII.1903 roku w Sanikach koło Tykocina.

Absolwent Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty z 1924 roku i SPR Kawalerii. W 1937 roku przeniesiony z 10 pułku Ułanów do 9 pułku strzelców konnych.

Przydział wojskowy – IV brygada jazdy w Suwałkach. Brak informacji o losach po wybuchu wojny 1939 roku. Z ujawnionych dokumentów NKWD wynika, że był jeńcem obozu w Kozielsku i kwietniowym transportem w roku 1940 został wywieziony do Katynia. Lista NKWD nr 014 z dnia 4.IV.1940 roku, poz. 34, nr akt 1049.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

HENRYK CHANIEWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Anastazego i Amelii z Kruszewskich, ur. 30.X.1911 roku. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Białymstoku w 1933 roku oraz Dywizyjnego Kursu Podchorążych Rezerwy w 18 DP. Pracował jako nauczyciel w Rzeczy i w Białymstoku. Był kawalerem. Przydział wojskowy – 42 pułk piechoty w Białymstoku. Brak informacji o przebiegu służby wojskowej i o losach po wybuchu wojny w 1939 roku.

Z ujawnionych dokumentów NKWD wynika, że dostał się do niewoli sowieckiej i był osadzony w obozie jenieckim Kozielsk. Wywieziony transportem, lista NKWD nr 017/1/1940, poz. 17, nr akt 1333, został zamordowany w Katyniu. Zidentyfikowany podczas ekshumacji w 1943 roku. PCK/AM/nr 0463. Przy zwłokach znaleziono: kalendarzyk kieszonkowy, kartę szczepienia, odcinek pocztowy ze stemplem „Horyń 2.6.1939” i nazwiskiem Chaniewski Henryk, różne kartki.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

BRONISŁAW CHODOROWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
KAWALERII WP

Syn Wincencego i Stefanii z domu Citkowska, ur. 1.XII.1886 roku w Knyszynie.

Szkołę średnią ukończył w Grodnie, zaś studia z zakresu weterynarii rozpoczął w czasie I wojny światowej w Kazaniu.

Po zakończeniu wojny rozpoczął pracę jako nauczyciel w Szkole Powszechnej w Knyszynie, ale pracował tam bardzo krótko. Kontynuuje rozpoczęte studia weterynaryjne i kończy je z wyróżnieniem na Akademii Weterynaryjnej we Lwowie.

W latach trzydziestych podejmuje pracę w Starych Święcianach na Wileńszczyźnie jako powiatowy lekarz weterynarii i pracuje tam do wybuchu II wojny światowej.

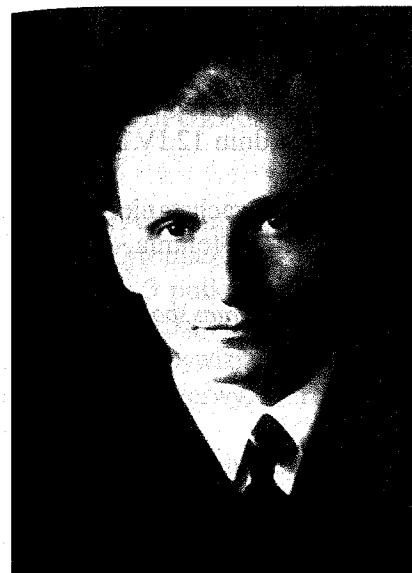
W sierpniu 1939 r. zostaje zmobilizowany jako podporucznik lekarz weterynarii do Baranowicz (prawdopodobnie 9 DAK) i tam trafia do niewoli sowieckiej, a następnie osadzony zostaje w Kozielsku.

Z Kozielska przyszedł jeden list do żony, ale korespondencja zaginęła w czasie wojny. Po wojnie żona umiera, pozostawiając jedynego syna Zygmunta, który obecnie jest prof. dr. hab. med.

kierownikiem I Kliniki Chorób Wewnętrznych Akademii Medycznej w Gdańsku.

Nazwisko podporucznika rezerwy Bronisława Chodorowskiego figuruje na liście NKWD nr 029/2 z kwietnia 1940 roku, poz. 43, który wywieziony z Kozielska znajduje śmierć w Katyniu.

Biogram sporządziła St. P.

JÓZEF CHODOROWSKI

**PODPORUCZNIK
REZERWY WP – dr chirurgii**

Syn Wincentego i Stefanii z Citkowskich, urodzony 17.II.1907 roku w Knyszynie.

Po ukończeniu studiów medycznych na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie zostaje od 1.X.1935 roku starszym asystentem w Klinice Chirurgii USB. W 1939 roku broni pracę doktorską i uzyskuje tytuł doktora medycyny chirurgii.

Po wybuchu II wojny światowej, jako lekarz wojskowy (Klinika Chirurgii USB była szpitalem wojskowym) podporucznik Józef Chodorowski trafia do Baranowicz i tam zostaje zagarnięty do niewoli sowieckiej, a następnie trafia do Kozielska.

Podporucznik Józef Chodorowski był kawalerem. Z obozu w Kozielsku został przewieziony do Katynia i tam zamordowany, o czym świadczy lista NKWD, na której figuruje jego nazwisko pod nr 035/1 z 16.IV.1940 roku, poz. 44.

Podporucznik rezerwy Józef Chodorowski w niedługim czasie podzielił los swego brata podporucznika rezerwy Bronisława Chodorowskiego, który kilka dni wcześniej zginął w Katyniu. W 1943

roku w czasie ekshumacji został zidentyfikowany pod nr AM/3572. Był w mundurze, znaleziono kartę szczepienia.

Rodzice Bronisława i Józefa Chodorowskich – obu zamordowanych w Katyniu braci – zostali wywiezieni w dniu 12.IV.1940 roku do Kazachstanu.

Ojciec Wincenty zmarł 7.II.1941 roku w Kazachstanie. W 1946 roku do kraju wróciła tylko schorowana matka Stefania.

Biogram sporządziła St. P.

WŁADYSŁAW CHOMIN

PODPORUCZNIK REZERWY ŻANDARMERII WP

Syn Jana i Antoniny z domu Codogni, ur. 28.VI.1896 roku w Jeziornej koło Żytomierza.

Żołnierz 3 pułku Legionów. Uczestnik wojny 1918–1920 roku (ranny pod Stochodem) oraz III-go Powstania Śląskiego. Przydział wojskowy – 3 dywizja żandarmerii w Grodnie. Od 1925 roku przeniesiony do rezerwy. W roku 1926 mianowany do stopnia podporucznika.

Był żonaty z Janiną Karpowicz. Pracował jako rachmistrz w Wydziale Drogowym Państwowego Urzędu w Białymstoku. Okoliczności dostania się do niewoli sowieckiej nie są znane. Z obozu jenieckiego w Kozielsku przysłał kartę pocztową z datą 5 marca 1940 roku.

Figuruje na liście wywozowej NKWD nr 022/3 z dn. 9.IV.1940 roku, poz. 75, nr akt 12.

Podporucznik Władysław Chomin został dznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła I. O.

TADEUSZ CHROSTOWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Jana i Adolfiny z domu Czeczot, urodzony 13.IX.1899 roku w Karolinie.

Ziemianin. Wykształcenie średnie. Właściciel posiadłości ziemskiej w Karolinie województwo nowogródzkie. Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku ochotniczo zgłosił się do wojska i brał udział w wojnie z bolszewicką nawałą. W latach trzydziestych wstąpił do szkoły oficerskiej w Grudziądzu, którą ukończył w stopniu podporucznika.

W 1926 roku poślubił Jadwigę Bukrabo-Tropińko. Z tego związku urodziły się dwie córki, w 1927 r. Teresa i w 1932 r. Celina. Ze względów rodzinnych został przeniesiony do rezerwy.

W 1939 roku zmobilizowany i przydzielony do jednostki wojskowej – 78 pułku piechoty stacjonującego w Baranowiczach. Walczył w okolicach Drohiczyna, gdzie został wzięty do niewoli sowieckiej i osadzony w obozie jenieckim – Kozielsk.

Z obozu rodzina otrzymała 2 kartki pocztowe. W pierwszej, z listopada 1939 roku, prosił o przestanie ciepłej bielizny i żywności (paczki nie przyjęto na pocztę), w drugiej z lutego 1940 roku

prosił żonę, aby wyjechała z dziećmi do Warszawy. Żona zrozumiała, że jest to ostrzeżenie przed represjami i przez Nowogródek, Brześć dotarła do Warszawy. Korespondencję z obozu zniszczono.

Podporucznik Tadeusz Chrostowski został wywieziony do Katynia. Lista NKWD 017/1 1940 roku, poz. 53, nr akt 771. Zidentyfikowany podczas ekshumacji przeprowadzonej w 1943 roku PCK/AM/0513. Przy zwłokach znaleziono w mundurze pocztówkę, kopertę, różaniec.

Został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona z dziećmi w czasie wojny niemiecko-sowieckiej w roku 1941 wróciła do rodzinnego Karolina. Posiadłością zarządzał administrator wyznaczony przez Niemców. Przydzielono im mały pokój. Przedsięwzięcie to okazało się bardzo niebezpieczne. Grasowały bandy i partyzantka sowiecka. Po raz drugi zdecydowała się opuścić własny dom. Wyjechali do Stawisk koło Łomży, gdzie ze starszą córką pracowała u miejscowych rolników.

Po zakończeniu wojny w roku 1945 otrzymała pracę nauczycielki w miejscowej szkole. Zmarła 23.VIII.1990 roku. Starsza córka Teresa wyszła za mąż za Piotra Rutkowskiego i mieszka w Stawiskach. Mają czworo dzieci i czternaścioro wnucząt. Młodsza, Celina, jest farmaceutką, wyszła za mąż za Konstantego Kałaura i mieszka w Białymstoku. Obie są na emeryturze.

Biogram sporządziła I. O.

JÓZEF CZALEJ

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Konstantego i Anny z domu Duniak, urodzony 21.X.1903 roku w Pogorzelnach koło Baranowicz.

Z wykształcenia nauczyciel. Był kierownikiem Szkoły Powszechnej w Słobodzie Żośniańskiej koło Wilna.

Z ujawnionych dokumentów NKWD wynika, że był jeńcem obozu w Kozielsku i został zamordowany w Katyniu. Lista NKWD 052/3 z kwietnia 1940 roku, poz. 93, nr akt 208.

Żonaty – w 1937 roku poślubił Kazimierę Boniszewską. Z tego małżeństwa urodził się 10 sierpnia 1939 roku syn Bohdan-Józef.

Nie wiadomo jak przebiegała służba wojskowa w czasie wojny i w jakich okolicznościach został wzięty do niewoli. Z obozu jenieckiego w Kozielsku napisał list do swoich rodziców i jednocześnie do żony z datą 20.XI.1939 roku, w którym powiadomił, że znajduje się w ZSRR. W liście tym prosił rodziców, aby sprowadzili do siebie żonę i udzielili jej pomocy. Do żony napisał, aby spakowała wszystkie rzeczy osobiste, cenniejsze książki i podręczniki, a także okazy ze zbiorów przyrodniczych i zaraz jechała do jego rodziców. W liście pisze: „Może będzie Ci ciężko i niewygodnie, ale uważam, że

będzie najlepiej tam do mojego powrotu”. Prosił, aby wiadomości od rodziców i żony przysyłać w tym samym liście, ponieważ można napisać i otrzymać w obozie tylko jeden list miesięcznie.

Rodzina nie uniknęła jednak sowieckich represji. Żona z dzieckiem została wywieziona do Kazachstanu skąd wrócili po wojnie. Osiedliła się w Szczecinie i tam pracowała jako nauczycielka. Później przeniosła się na Mazury, nadal pracując w szkolnictwie. Obecnie mieszka w Białymstoku. Ma 87 lat. Syn Bohdan-Józef zmarł w 1987 roku.

Podporucznik Józef Czalej został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła I. O.

ANTONI DMOCHOWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Konstantego i Walerii z Uścińskich, urodzony 21.VI.1902 roku w Jachach koło Łomży.

Absolwent prywatnego gimnazjum w Wyszkanie koło Warszawy w 1924 r., Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty w Śremie w 1929 roku. Uczestnik wojny 1920 roku walczył w 215 pułku piechoty i 4 pułku strzelców podhalańskich. Podporucznik mianowany 1.IX.1929 roku i przydzielony do 77 pułku piechoty.

Nauczyciel Szkoły Powszechnej w Jachach. Ożenił się w 1936 roku z nauczycielką Janiną Łapińską. Oboje pracowali we wsi Zuzele koło Łomży. On jako kierownik, żona jako nauczycielka. Mieli dwóch synów, Ludomira i Sławomira.

W sierpniu 1939 roku został powołany do wojska w skład 71 pułku piechoty. Wzięty do niewoli przez wojska sowieckie w nieznanych okolicznościach, przysłał na początku roku 1940 kartę pocztową z obozu jenieckiego w Kozielsku. Żona ucieszyła się, że mąż żyje. Wkrótce dowiedziała się jednak, iż nazwisko jego znajduje się w gazecie angielskiej wśród wielu ofiar Katynia. W obawie o bezpieczeństwo rodziny zniszczyła pamiątki po mężu.

Podporucznik Antoni Dmochowski figuruje na wywozowej liście NKWD nr 015/1, poz. 33 z kwietnia 1940 roku, nr akt 773. Ekshumowany w 1943 roku PCK/AM/nr 03487. Miał przy sobie książeczkę oszczędnościową PKO, legitymację urzęd., wizytówkę, kartę szczepienia i madalik z łańcuszkiem.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła I. O.

JAN FIŁONOWICZ

PODCHORAŻY REZERWY PIECHOTY WP

Syn Józefa, urodzony w 1918 roku w Ostrołęce.

Zamieszkały w Ostrołęce do 1939 r. Brak bliższych danych.

Należy przypuszczać, że w wyniku działań wojennych po 17 września 1939 roku, bądź aresztowania NKWD dostał się do obozu jenieckiego w Kozielsku. Świadczy o tym lista wywozowa do Katynia sporządzona przez NKWD nr 059/1 z 1940 roku, poz. 25, nr akt personalnych 4904.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła I. O.

STANISŁAW GENDZWIŁ

PORUCZNIK REZERWY ARTYLERII WP

Syn Franciszka i Stanisławy z Owsianych, urodzony 13.VII.1907 roku w Rajgrodzie.

Po ukończeniu gimnazjum w Grajewie studiował na Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Leśnym. Po studiach, nie mogąc otrzymać pracy państwowej, przez kilka lat był zatrudniony jako wychowawca w Zakładzie Braci Albertynów w Warszawie na Pradze – ul. Grochowska 121. Na kilka lat przed wojną otrzymał pracę w więziennictwie jako aspirant, w Brzeżanach województwo tarnopolskie. Stamtąd, po wybuchu wojny w 1939 r. został zmobilizowany do wojska z przydziałem w Złoczowie.

Ze Złoczowa rodzina otrzymała kartę pocztową pisaną 7.IX.1939 roku. Następna wiadomość nadeszła już z obozu jenieckiego w Kozielsku, w listopadzie 1939 roku z wiadomością, że jest w niewoli i z prośbą o paczkę żywnościową, ciepłą bieliznę i kożuszek.

Ojciec, Franciszek Gendzwił rozpoczął starania w NKWD o zezwolenie na wysłanie paczki (na poczcie nie chcieli tego przyjąć). Niestety, bez rezultatu. Chcąc jakoś pomóc synowi, wysłał telegraficznie 200 rubli i telegram. Telegram i kartę pocztową znaleziono

w mundurze zamordowanego przy ekshumacji zwłok, oznaczonych numerem: Kozielsk 036/2 16.IV.1940 r., poz. 8.

W sumie rodzina otrzymała z Kozielska od porucznika Stanisława Gendzwiła 3 listy i kartę pocztową pisaną ołówkiem. Listy zlikwidowało NKWD w czasie rewizji 13.IV.1940 roku, kiedy to całą rodzinę wywożono do Kazachstanu. Karta jakimś cudem ocalała i obecnie, bardzo zniszczona, jest w posiadaniu siostry zamordowanego porucznika – Cecylii Grygo. Do Kazachstanu wywieziono ojca – Franciszka, braci – Franciszka, Kazimierza i Eugeniusza, bratową – Kazimierę i siostrę – Cecylię. W niedługim czasie po osiedleniu się w Pawłodarskiej obłasci, aresztowano najpierw brata Franciszka, potem Kazimierza. Powód – szkodliwa działalność na rzecz Związku Radzieckiego.

Po zawarciu umowy Sikorski–Stalin i ogłoszonej dla Polaków amnestii w 1942 roku obaj bracia wstąpili do powstające w Zw. Radzieckim polskiej armii, a następnie walczyli na frontach zachodnich, Franciszek w dywizji generała Maczka, a Kazimierz przeszedł szlak bojowy II Korpusu generała Andersa, walczył pod Monte Cassino. Pozostała rodzina wróciła do Polski 16 czerwca 1946 roku.

W 1947 roku wrócił z Zachodu brat Franciszek. Kazimierz pozostał w Londynie, gdzie ożenił się z Polką, też Sybiraczką, Anną Stankiewicz. Obecnie ma on 85 lat. Z pozostałej rodziny żyją jeszcze: siostra Cecylia i brat Eugeniusz.

Pośmiertnie porucznikowi Gendzwił został przyznany Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medal za „Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa. Ocalało też kilka nagród zamordowanego porucznika, za osiągnięcia w zawodach strzeleckich w okresie międzywojennym, które posiada siostra zamordowanego – Cecylia Grygo.

Biogram sporządziła C. G.

ANTONI GORBACZ

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Adama i Michaliny z domu Moroz, urodzony 10.VI.1910 roku.

Ukończył Seminarium Nauczycielskie im. R. Traugutta w Świśloczy, a następnie odbył służbę wojskową w Szkole Podchorążych Piechoty, po ukończeniu której otrzymał przydział do 77 pułku piechoty w Lidzie.

Do 1939 roku pracował jako nauczyciel w Szkole Powszechnej w Wołmie, Michlewszczyźnie województwo nowogródzkie. W lipcu 1937 r. ożenił się z Eleonorą Ropianką.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany w stopniu podporucznika rezerwy i brał udział w walkach obronnych, a do niewoli sowieckiej dostał się prawdopodobnie pod Lidą. Figuruje na liście NKWD z 5.IV.1940 roku, poz. 8. Korespondencja od podporucznika Gorbacza zaginęła.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn, 15.VIII.1985 r.

Biogram sporządziła C. G.

WŁADYSŁAW GRYKO

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Jana i Stefanii z domu Podgórska, urodzony 18.VI.1906 roku w Rudnicy, gmina Zabłudów.

Po ukończeniu w 1928 roku Państwowego Seminarium Nauczycielskiego w Szemczynie Lidzkim, powołany został na przeszkolenie wojskowe do Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 9 w Berezie Kartuskiej, którą ukończył 19.V.1929 roku.

Następnie został skierowany na praktykę wojskową do 77 pułku piechoty w Lidzie.

W 1932 roku po odbyciu ćwiczeń wojskowych otrzymuje awans na podporucznika rezerwy z przydziałem do 77 pułku piechoty w Lidzie.

Pracę zawodową jako nauczyciel rozpoczął w 1932 roku w Szkole Powszechnej w Juszkowym Grodzie, a następnie przeniósł się do Klepacz gmina Świsłocz, powiat Wołkowysk, gdzie pracował do 1939 roku.

11 sierpnia 1936 roku zawiera związek małżeński z Lidią Łukaszewicz, a 22 maja 1939 roku przychodzi na świat ich jedyna córka Alina.

24.VIII.1939 roku zostaje zmobilizowany do 77 pułku piechoty w Lidzie, a pod koniec września trafia do niewoli sowieckiej.

Zostaje osadzony w obozie w Kozielsku. Z obozu w Kozielsku nadeszły do rodziny 3 listy datowane: 20.XI.1939, 24.XII.1939 i ostatni 9.II.1940 roku.

Listy są niezbyt wyraźne, a kartki pożółkłe. Pierwsza wiadomość była przesłana przez kolejarza z Brzostowicy, który spotkał podporucznika Gryko już rozbrojonego przez wojska sowieckie 28.IX.1939 roku – zdrowego i całego – o czym prosi powiadomić rodzinę.

W drugim liście z 24.XII.1939 roku, adresowanym do żony, pisze: „Kochana Lidziu!... List Twój otrzymałem 16.X.1939 roku, który przyniósł mi zrozumiałą radość... Odpisuję w wieczór wigilijny, który u mnie smutny i żalony – przypuszczam, taki jak i u Was. Ale trudno, tak chciało życie, że nas oderwało od siebie. Ale mimo wszystko, patrzmy jasno w przyszłość i bądźmy dobrych nadziei... masz cel w życiu, pociechę – Alinkę. Ja o tym pamiętam, w każdym momencie swego życia, czy dzisiaj, czy też w chwilach miesięcznego mego udziału w krwawych bojach... Dzisiaj często wznoszę modły – za życie i zdrowie... Przeważną część swego czasu spędzam na naukę języka rosyjskiego, niemieckiego i innych... Kończąc ten list – całuję Was wszystkich, a najmocniej Alinkę i Ciebie. Władek.”

W trzecim i ostatnim z 9 lutego 1940 roku pisze o swojej wielkiej tęsknocie za domem, prosi o przysłanie paczki, a w niej trochę żywności, papier do pisania, tłuszcz i inne drobiazgi, o ile nie sprawi to specjalnego kłopotu „...ucałuj ode mnie Alinkę i powiedz jej, że to tatuś przesyła. Żegnając Ciebie jeszcze raz proszę – zachowaj spokój i pogodę ducha – dbaj o zdrowie, a wszystko będzie dobrze. Całuję Was Władek.”

Była to ostatnia wiadomość od podporucznika Władysława Gryko, gdyż z listy NKWD wynika, że został wywieziony z Kozielska do Katynia i tam zamordowany w dn. 16.IV.1940 roku i figuruje pod numerem 059/1, poz. 25. W czasie ekshumacji dokonanej przez PCK w 1943 roku został zidentyfikowany pod nr AM/3053. Znalaziono przy nim znak tożsamości, 2 odcinki pocztowe ros. z nad. Niemczynowicz Antoni – Świsłocz.

Rodzina, tj. żona i córka, ostatnim transportem, w maju 1946 r. repatriowały się do Polski i obecnie mieszkają w Ełku przy ulicy Suwalskiej 3.

Podporucznik rezerwy Władysław Gryko odznaczony został pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła St. P.

GENNADIUSZ GRYNIIEWICZ

**PODPORUCZNIK REZERWY
ARTYLERII WP**

Syn Piotra i Elżbiety z Diakonowów, urodzony 1.IV.1908 roku w Grodnie.

Absolwent grodzieńskiego Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w 1928 roku, Politechniki Warszawskiej i Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim w 1930 roku.

Pracował w Biurze Pomiarów i Zabudowy Miast w warszawskim Wydziale Wojewódzkim.

Podporucznik mianowany ze starsz. 1.I.1932 roku, przydział wojskowy – 3 pułk artylerii ciężkiej w Wilnie.

Brak bliższych informacji o losach po wybuchu wojny 1939 roku i okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej. Więzień Koziełska. Został zamordowany w Katyniu. Figuruje na liście wywozowej NKWD nr 029/5 z kwietnia 1940 roku, poz. 3, nr akt 4816. Zidentyfikowany w mogile katyńskiej – nr PCK/AM/0794. Miał przy sobie łańcuszek z krzyżykiem.

Zawarł związek małżeński w 1937 roku z Niną z Kadłubowskich, która zmarła w 1993 roku. Syn Jerzy urodzony w 1939 roku mieszka w Białymstoku i pracuje w budownictwie.

Podporucznik Gennadiusz Gryniewicz został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

MICHAŁ KLACZYŃSKI

PORUCZNIK PIECHOTY WP

Syn Władysława i Stanisławy z domu Goińska, urodzony w Pińczowie 29.IX.1909 roku.

15.VIII.1932 r. ukończył Szkołę Podchorążych Piechoty w Komorowie. Początkowo służył jako oficer zawodowy 41 pułku piechoty im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Suwałkach, następnie został oddelegowany do miasta Równe. Był mistrzem szabli Wojska Polskiego.

Ożenił się z Haliną Jasińską w 1938 roku w Suwałkach, 1.I.1940 roku urodził się syn Andrzej Maciej.

W 1939 roku został aresztowany w Równem przez sowieckie NKWD i osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku, nr ewidencyjny 2365. Lista NKWD 042/2 z kwietnia 1940 roku, poz. 42.

W czasie ekshumacji w Katyniu, przy zamordowanym poruczniku znaleziono list i pocztówki adresowane do żony Haliny zamieszkałej w Białymstoku.

Pani Halina Klaczyńska-Dańkowska zmarła 20.II.1987 roku. Syn Andrzej Maciej Klaczyński zmarł 10.I.1987 roku. Oboje zostali pochowani na Cmentarzu Farnym w Białymstoku.

Porucznik Michał Klaczyński został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku nadanym w Londynie 15.VIII.1985 roku.

Danych o zamordowanym poruczniku udzieliła Jego synowa, pani Elżbieta Klaczyńska zamieszkała w Białymstoku.

Biogram sporządziła C. G.

**KONSTANTY
KLENTAK**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Antoniego i Marii z domu Wienckut, urodzony 11.III.1914 roku w Rydze na Łotwie.

W czasie pierwszej wojny światowej przebywał wraz z rodziną w mieście Tambow (obecne Miczuryńsk). Do Białegostoku przyjechał we wrześniu 1919 roku, a 2 października umiera jego ojciec Antoni, który w czasie uciążliwego powrotu do kraju zachorował na tyfus.

W latach 1922–1930 uczęszcza do Szkoły Powszechnej w Białymstoku. W roku 1930 wstępuje do Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku. Po ukończeniu Seminarium w 1935 roku uzyskuje uprawnienia nauczyciela.

Latem tegoż roku zostaje skierowany do 19 Dywizji Piechoty w Lidzie na kurs podchorążych piechoty rezerwy, który kończy we wrześniu 1936 roku.

W październiku 1936 roku rozpoczyna pracę jako nauczyciel wiejski w Osocie Poleskiej, powiat Stolin na Polesiu. Latem 1937 roku uczestniczy w ćwiczeniach wojskowych rezerwy. Po ćwicze-

niach, we wrześniu, podejmuje pracę nauczycielską we wsi Holce, poczta Płotnica, gdzie pracuje do czerwca 1939 roku.

Podporucznika rezerwy Konstantego Klentaka zmobilizowano w sierpniu 1939 roku do 42 pułku piechoty w Białymstoku, gdzie przebywał na obozie ćwiczeniowym w Pietraszach koło Białegostoku.

We wrześniu 1939 roku w składzie batalionu marszowego 42 pułku piechoty broni Białegostoku jako dowódca plutonu karabinów maszynowych. Ranny 15 września pod Wysokim Stoczkiem zostaje wycofany w kierunku Wołkowyska i 19 września 1939 roku dostaje się do niewoli sowieckiej i trafia do obozu w Kozielsku.

Rodzina otrzymała z obozu w Kozielsku 3 listy datowane: 21.XI.1939 r., 24.XII.1939 r. oraz 9.II.1940 r. Ostatni list ma na kopercie datownik białostocki z dn. 25.III.1940 r. Jednocześnie rodzina jest w posiadaniu odręcznej kartki pisanej w dniu 19.IX.1939 roku do brata Józefa Klentaka, w której podporucznik Konstanty Klentak informuje: „Pod Białymstokiem zostałem ranny w kość krzyżową. Odwieziono mnie do szpitala, skąd wyszedłem w następnym dniu. 19.IX. dostałem się do niewoli rosyjskiej. Wywożą nas dokądś pociągiem. Kostek.”

Z listu pisanego w dn. 21.XI.1939 r. do matki, podporucznik Klentak donosi: „Z rany otrzymanej pod Białymstokiem od Niemców już się wylizałem i jestem zupełnie zdrow... mam nadzieję, że wrócę do Was... Całuję Mamę i całą rodzinę Józka – Klentak Konstanty.”

Następne dwa listy z 24.XII.1939 roku i 9.II.1940 roku pisane są do brata, p. Józefa Klentaka. W liście z 24 grudnia możemy przeczytać: „... Serdecznie dziękuję za Twój list... Trudno opisać, jak wielką tym listem sprawiłeś mi radość... My tu mamy nadzieję, że niebawem wrócimy do Was. Nauczyłem się już możliwie czytać po rosyjsku, uczę się też trochę niemieckiego... Wieczorem opowiadamy swoje przeżycia i tak czas jakoś płynie. Jeszcze raz życzę Wam Wesołych Świąt i pomyślnego Nowego Roku – Kostek”.

Natomiast w ostatnim liście z 9.II.1940 roku podporucznik pisze do swego brata: „Już od paru tygodni oczekuję od Was listu i jak dotychczas na próżno... Od miesiąca zmieniłem mieszkanie.

Przebywam teraz z kolegami w domu wypoczynkowym dla matek i dzieci... Temperatura przez kilka dni spadła do -43°C ... Czekamy wiosny, wierząc, że ona wróci nas do pełnego życia... Mam trochę naszych pieniędzy, jednakże nie ma okazji, aby je Wam przesłać, zresztą są one teraz bez wartości... Ponieważ rozpoczął się już okres postu, oczekiwać będę Wielkanocy z nadzieją, że się być może niedługo zobaczymy... Na stole płoną naftowe lampy, tuż za szybą spadają grube płyty śniegu, ale ja w tej chwili jestem z Wami. Widzę Mamę, Ciebie, Jadzię i Januszkę z Heniem i różne przedmioty, tak jakbyśmy się jeszcze wczoraj widzieli... Wszyscy żyjemy po prostu tylko myślą o powrocie... Jeszcze jesienią kupiłem od wracających do kraju żołnierzy bieliznę, dzięki czemu mogę co pewien czas zmieniać brudną na czystą... Właściwie nie ma co pisać, gdyż jeden dzień od drugiego niczym się nie różni. Myślę jednak, że jak się zobaczymy, to po tak długiej przerwie nagadamy się do woli. Co pewien czas krąży u nas pogłoska, że w określonym dniu mamy jechać do kraju. Kiedy jednak ten dzień nadziejdzie, okazuje się, że to naprawdę tylko niemiłe rozczarowanie. Kończąc, całuję Mamę, Ciebie i dzieci i proszę, byś możliwie często pisał. Kostek.”

To była ostatnia wiadomość od żyjącego jeszcze podporucznika Konstantego Klentaka. Za dwa miesiące dopełnił się los – mordercza kula w tył głowy zakończyła życie młodego człowieka, który cały czas marzył o powrocie do najbliższych.

Wśród eksponatów umieszczonych na wystawie „Nie tylko Katyń” w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie w kwietniu–czerwcu 1991 roku można było zobaczyć „manierkę kozielską” z wrytym na niej podpisem „Klentak”.

Nazwisko podporucznika Klentaka znajduje się na liście NKWD nr 036/3 z kwietnia 1940 r., poz. 38.

Rodzina podporucznika Konstantego Klentaka: matka Maria, brat Józef z żoną Jadwigą oraz 3 bratanków – Janusz, Henryk i Stanisław została wywieziona do Kazachstanu – skąd wróciła po 6 latach, w 1946 roku.

Matka, Maria Klentak, zmarła w Białymstoku 21 grudnia 1988 roku w wieku 97 lat, nie doczekawszy się potwierdzenia losów swego syna, podporucznika rezerwy Konstantego Klentaka.

Na Cmentarzu Farnym w Białymstoku na grobie rodziców, umieszczono również symboliczne epitafium poświęcone pamięci Ich syna – podporucznika rezerwy Konstantego Klentaka, ofiary Katynia.

Pośmiertnie podporucznik rezerwy Konstanty Klentak został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła St. P.

JÓZEF KONOPKA

KAPITAN PIECHOTY WP

Syn Ignacego i Franciszki z Ochocińskich, urodzony 2.III.1894 roku we Lwowie.

Brał udział w pierwszej wojnie światowej, walcząc w obronie Lwowa. Do 1.IX.1939 roku jako zawodowy wojskowy – kapitan piechoty odbywał służbę w P.K.U. we Lwowie.

Był żonaty z Jadwigą Struc. Mieli dwoje dzieci, Magdę i Zbigniewa. Zbigniew zginął w Powstaniu Warszawskim, a żona i córka prawdopodobnie też zginęły w Warszawie podczas bombardowania. Figuruje na liście sowieckiej w Kozielsku z dnia 2.IV.1940 roku pozycja 64.

Brak bliższych danych o losach kpt. Konopki po wybuchu wojny oraz okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej.

Na podstawie ankiety wypełnionej przez krewną zamordowanego, p. Bożenę Sobolewską.

Biogram sporządziła C. G.

KAZIMIERZ KOROBOWICZ

PORUCZNIK ARTYLERII WP

Syn Juliana i Albertyny z Leszczyńskich, urodzony 26.IX.1905 roku w Białymstoku.

W 1925 roku ukończył gimnazjum w Białymstoku, a w 1928 roku Szkołę Oficerską Artylerii w Toruniu. W 1931 roku mianowany na podporucznika. Był oficerem służby stałej, zastępcą dowódcy 135 dyonu artylerii przeciwlotniczej.

Brak bliższych danych o losach po wybuchu wojny.

Okoliczności wzięcia do niewoli są również nieznane. Z dokumentów wynika, że znalazł się w obozie w Kozielsku i poniósł śmierć w Katyniu. Figuruje na liście NKWD z 2 kwietnia 1940 roku, pozycja 86.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, nadanym w Londynie 15 sierpnia 1985 roku.

Biogram sporządziła C. G.

BRONISŁAW WŁADYSŁAW KRÓL

PODPORUCZNIK REZERWY PIECHOTY WP

Syn Aleksandra i Filipiny z Höningów, urodzony 2.IX.1905 roku we Lwowie.

W roku 1918 jako niespełna 14-letni uczeń 3-klasowej Szkoły Wydziałowej im. Lenartowicza walczył w obronie Lwowa i został zaliczony w poczet Orłąt Lwowskich. W 1926 roku ukończył Państwowe Seminarium Nauczycielskie we Lwowie i pracował jako nauczyciel w powiecie stołpeckim. W 1928 roku skończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zaleszczykach. 1.I.1932 roku został mianowany podporucznikiem WP. W trakcie pracy nauczycielskiej był oddelegowany na Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski w Poznaniu, który ukończył w 1933 roku z wynikiem bardzo dobrym.

W 1934 roku został kierownikiem siedmioklasowej Szkoły Powszechnej w Iwieńcu, gdzie pracował i działał społecznie. Był dwukrotnie odznaczony medalem brązowym oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi. Jako człowiek o wyraźnym charakterze i skryzalizowanych poglądach był lubiany i szanowany przez grono pedagogiczne oraz uczniów. W 1936 roku został skierowany przez władze oświa-

towe na studia pedagogiczne w Państwowym Instytucie Nauczycielskim w Warszawie, po ukończeniu którego (w 1938 r.) otrzymał stanowisko inspektora szkolnego w Stołpcach od 1.IV.1939 roku. Tam zamieszkał z rodziną.

Był żonaty od 1929 r. Żoną jego była nauczycielka Stefania Olszaniecka. Mieli dwoje dzieci: córkę Iwonę, urodzoną w 1931 roku i syna Bronisława, urodzonego w 1934 roku.

Ostatni raz rodzina spotkała się w 1939 r. w Iwieńcu, gdzie B. Król był zmobilizowany w Korpusie Ochrony Pogranicza. Do niewoli sowieckiej dostał się po 17 września pod Lidą. Napisał z Kozielska 2 listy. W pierwszym pisał do żony: „Nie martw się o mnie, wrócę na pewno. Jestem potrzebny Wam i Polsce.” W drugim i ostatnim liście napisał: „Wywożą nas małymi grupami, prawdopodobnie puszczają na wolność. Napisz, gdzie będzie bezpieczniej we Lwowie, czy w Białymstoku?”

Został wywieziony do Katynia, lista NKWD nr 040/1, poz. 72, nr akt 712.

Odniesiony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Żona z dziećmi, przy pomocy życzliwych ludzi uciekła ze Stołpców przed wywózką na Sybir, do rodziny brata zamieszkałej w Białymstoku. Dostępnym NKWD trafiło na ich ślad. Ukrywała się we wsi Halickie, pracując u miejscowych rolników. Po inwazji Niemiec na ZSRR prowadziła tajne nauczanie we wsiach Halickie i Solniki.

Po wojnie zamieszkała w Białymstoku i uczyła w szkołach podstawowych. Zmarła 10.V.1990 roku w wieku 84 lat. Syn Bronisław – emerytowany podporucznik policji, aktywny członek Rodziny Katyńskiej w Białymstoku, zmarł w 1996 roku. Córka Iwona, emerytowana urzędniczka, mieszka w Białymstoku.

Biogram sporządziła I. O.

JÓZEF JAN KUBALA

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana i Marii z domu Planeta, urodzony 21.IX.1896 roku w Dębnie województwo krakowskie.

W czasie I wojny światowej służył w armii austriackiej w 13 kompanii 57 pułku piechoty. Brał udział w walkach pod wsią Petlikowiec koło Zbaraża, tam 10.VI.1916 roku dostał się do niewoli.

Do kraju powrócił w listopadzie 1918 roku. Zwolniony z wojska w 1921 roku. 9.XI.1921 roku rozpoczął pracę jako nauczyciel i kierownik szkoły w Wasilkowie koło Białegostoku i pracował tam do sierpnia 1939 roku.

26.XII.1925 roku ożenił się z Sabiną Dyszkiewicz. Mieli troje dzieci: Stanisława, Czesławę i Jerzego.

Za wyróżniającą się pracę w szkole oraz za pracę oświatowo-pozaszkolną otrzymał 3 stycznia 1938 roku podziękowanie od kuratora ówczesnego okręgu szkolnego w Brześciu oraz dyplom i „Brazowy medal za długoletnią służbę” przyznany również przez kuratora brzeskiego 14 maja 1938 roku. 29 września 1938 roku otrzymał także „Srebrny Krzyż Zasługi” od Prezydium Rady Ministrów w Warszawie.

W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany i przydzielony do 33 pułku piechoty w Łomży. W okolicach Wilna dostał się do niewoli sowieckiej i osadzony w obozie w Kozielsku nr 1408, a na liście NKWD 025/3 z 9.IV.1940 r., poz. 88.

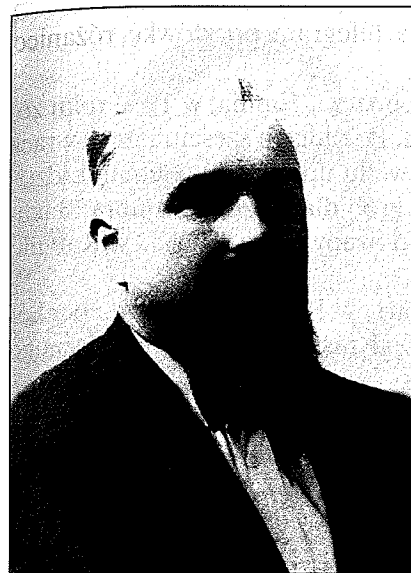
13.IV.1940 r. żona Sabina z dziećmi zostali wywiezieni przez NKWD do Kazachstanu. Najstarszy syn – Stanisław, w lutym 1942 r. w wieku 16 lat zgłosił się na ochotnika do powstającego na terenie ówczesnego ZSRR Wojska Polskiego dowodzonego przez generała Andersa. Przez Persję, Irak, Palestynę, Egipt dostał się do Wielkiej Brytanii i został przydzielony do jednostek polskiego lotnictwa. Służył w 300 Dywizjonie Bombowym Ziemi Mazowieckiej. Do Polski wrócił w 1947 r.

Matka z pozostałą dwójką dzieci wróciła z Kazachstanu w 1946 r.

Podporucznik Józef Kubala został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku przyznany przez Ministerstwo Spraw Wojskowych w Londynie w sierpniu 1985 r. oraz medalem Za udział w Wojnie Obronnej 1939 roku przyznany w Warszawie.

Informacji o ojcu podporuczniku Józefie Kubali, zamordowanym w Katyniu w kwietniu 1940 r. dostarczył syn Stanisław.

Biogram sporządziła C. G.

ZYGMUNT MACHNACZ

KAPITAN REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Justyna i Rozalii z Konopielków-Bieleckich, urodzony na Kresach Wschodnich 30.X.1911 roku.

Pochodził z rodziny o dużych tradycjach patriotycznych. Po rewolucji w 1917 r. matka Rozalia wraz z synem Zygmuntem i córką Józefą wróciła do Polski i osiedli w Białymstoku. Ojciec Justyn zginął podczas zawieruchy wojennej.

Zygmunt Machnacz był z wykształcenia prawnikiem, pełnił obowiązki plenipotenty i doradcy księcia Druckiego-Lubeckiego w Szemczynie koło Grodna oraz był naczelnikiem Wojewódzkiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku.

Żoną kapitana Machnacza była Emilia z domu Sobol.

We wrześniu 1939 r. kapitan Machnacz zostaje zmobilizowany i w czasie walk wrześniowych dostaje się do niewoli sowieckiej i zostaje osadzony w obozie w Kozielsku, a następnie zamordowany w Katyniu w 1940 r. – lista NKWD nr 032/1 z 14.IV.1940 r. poz. 25. W 1943 r. w czasie ekshumacji kapitan Machnacz został zidentyfikowany przez komisję PCK pod nr AM/3055. Przy zwłokach znale-

ziono: dowód osobisty z fotografią, telegram, pocztówkę, różaniec, zamordowany był w mundurze.

Żona kapitana Zygmunta Machnacza, Emilia, w 1940 roku została wywieziona do Kazachstanu. Po długich sześciu latach wraca w 1946 roku do Polski. Doznała wielu upokorzeń, ale najbardziej za to, że zbudowała symboliczny grób dla męża Zygmunta Machnacza z napisem, że został zamordowany przez NKWD w Katyniu w 1940 roku.

Żona kapitana Machnacza zmarła w 1960 roku i została pochowana na Cmentarzu Farnym w Białymstoku obok symbolicznego grobu swego męża.

Kapitan Zygmunt Machnaczn został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, Londyn.

Biogram sporządziła C. G.

STEFAN MACIESZA

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana i Anny Poczobut-Odlanickiej, urodzony 21.VI.1894 roku w Izabelinie, powiat Wołkowysk.

Ukończył szkołę kadetów w Moskwie. W czasie I wojny światowej służył w białej armii rosyjskiej. Do kraju wrócił w 1922 roku. Przez kilka lat był w wojsku, w służbie czynnej w Grodnie. Od 1924 roku do 1939 r. pracował jako kierownik Szkoły Powszechnej w Izabelinie powiat Wołkowysk. Ożenił się 2.IX.1925 r. z Wandą Poczobut-Odlanicką. 15.VIII.1926 r. urodziła się córka – Barbara.

W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany i przydzielony do pułku piechoty w Wołkowysku. Brał udział w walkach o Grodno, a następnie przedostał się na Litwę. Stąd trafił do obozu jenieckiego w Koziełsku. Figuruje na liście koziełskiej pod nr 029/5 z IV.1940 r., poz. 43.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, Londyn.

Żona z córką zostały wywiezione 13 czerwca 1940 roku do Kazachstanu, skąd wróciły w czerwcu 1946 roku. Żona zmarła 12 grudnia 1984 roku. Córka Barbara Malesińska z zawodu farmaceutka, obecnie na emeryturze, mieszka w Białymstoku.

Biogram sporządziła I. O.

FERDYNAND MARECKI

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Błażeja i Eleonory z domu Szpiczka, urodzony 10.VI.1896 r. w Rudniku nad Sanem, pow. Nisko, woj. rzeszowskie (dawna Galicja).

Ojciec jego był ekonomem u hrabiego Tarnowskiego. Szkołę Powszechną ukończył w 1909 r. w Rudniku i w tym samym roku rozpoczął naukę w Seminarium Nauczycielskim we Lwowie, skąd przed egzaminami końcowymi został powołany do armii austriackiej w 1914 roku i wcielony w dniu 7.VI.1914 roku do czynnej służby wojskowej.

14.VII.1915 roku jako eksternista złożył egzamin dojrzałości przed Państwową Komisją Egzaminacyjną w Wiedniu. 7 lipca 1916 roku dostał się do niewoli rosyjskiej i przebywał w obozie na Syberii. 5.X.1918 roku jako ochotnik wstąpił do V Dywizji Syberyjskiej, gdzie przebywał do 10.VIII.1920 roku jako dowódca plutonu 7 kompanii „Syberia”, a następnie został dowódcą pociągu pancernego „Pancernik Kraków”.

Powyższe funkcje pełnił po uprzednim ukończeniu kursu w Oficerskiej Szkole Piechoty. 10.I.1920 roku w rejonie Bajkału por. Marecki dostał się do niewoli, gdzie przebywał do 3.X.1921 roku.

Do kraju wrócił 7.X.1921 r. i po przeprowadzeniu rehabilitacji został przydzielony do 52 pułku piechoty w Złoczowie, w stopniu porucznika jako dowódca plutonu C.K.M., a następnie zostaje przeniesiony do Łomży. W dniu 8.XI.1921 roku otrzymuje uprawnienia do noszenia odznaki pamiątkowej byłych Wojsk Polskich we wschodniej Rosji (Syberia), zatwierdzone przez generała Józefa Hallera.

5 maja 1922 roku został przeniesiony do rezerwy, a 1 września 1922 roku rozpoczyna pracę nauczycielską w Szkole Powszechnej w Ciechanowcu, powiat Bielsk Podlaski. Tam poznaje swoją żonę Katarzynę Młodecką, nauczycielkę tejże szkoły i dnia 22.VIII.1925 roku w Jaśle zawiera związek małżeński.

W 1927 roku ukończył Wyższy Kurs Nauczycielski we Lwowie i decyzją Kuratora Okręgu Szkolnego Warszawskiego zostaje z dniem 1.X.1928 roku mianowany na stanowisko kierownika siedmioklasowej Publicznej Szkoły Powszechnej w Supraślu, dokąd przenosi się z rodziną. W Supraślu pracuje do 27.VIII.1939 roku.

14.V.1938 roku zostaje odznaczony Brązowym Medalem przez Kuratora Okręgu w Brześciu za długoletnią pracę w szkolnictwie.

Z inicjatywy Ferdynanda Mareckiego zostają zorganizowane w 1933 r. drużyny harcerskie – męska i żeńska, których zostaje opiekunem.

Kiedy Polska znalazła się w niebezpieczeństwie – 15.VIII.1939 roku, po uroczystej mszy św. odprawionej z okazji kolejnej rocznicy „Cudu nad Wisłą”, porucznik Marecki ubrany w mundur oficerski wygłosił płomienne przemówienie pod Pomnikiem Poległych w 1920 roku, a zakończył słowami: „... jeśli hitlerowski wróg napadnie na Polskę – to będziemy Jej bronić do ostatniej kropli krwi – tak nam dopomóż Bóg”.

Nie przewidział, że po klęsce wrześniowej uwięziony zostanie przez drugiego wroga – Sowieców, osadzony zostanie w obozie kozielskim i zamordowany przez NKWD w Katyniu. Nazwisko Jego figuruje na liście NKWD z 3.IV.1940 r., poz. 75.

W czasie ekshumacji w 1943 r. porucznik Marecki Ferdynand został zidentyfikowany pod nr AM/52 na podstawie legitymacji

szkolnej i telegramu. Gdy rodzina zamordowanego zwróciła się do PCK z prośbą o przesłanie znalezionych pamiętek, nadeszła odpowiedź: „Franciszek Marecki leży w bratniej mogile na Koziej Górze pod nr 052, pamiątki są w posiadaniu Niemców i nie ma mowy o ich odzyskaniu”.

13.IV.1940 roku żonę Katarzynę i córki Marię i Krystynę oraz syna Zdzisława Sowieci wywieźli do Kazachstanu w okolice Pawłodaru. Żona jako nauczycielka założyła polską szkołę, którą po kilku miesiącach zlikwidowano. Pracowała w kołchozie nr 4 – karmiąc bydło, wywożąc nawóz i wykonując inne prace porządkowe. 8 marca 1942 roku na gruźlicę umiera córka Maria w wieku 15 lat. Ponadto cała rodzina chorowała na tyfus plamisty i wtedy żona Katarzyna straciła w 85% wzrok.

Z Kazachstanu żona porucznika Mareckiego w dn. 16 marca 1941 roku pisała kartę pocztową do obozu w Kozielsku, prosząc o informacje o mężu – karta wróciła z powrotem z adnotacją „adresat wybył”.

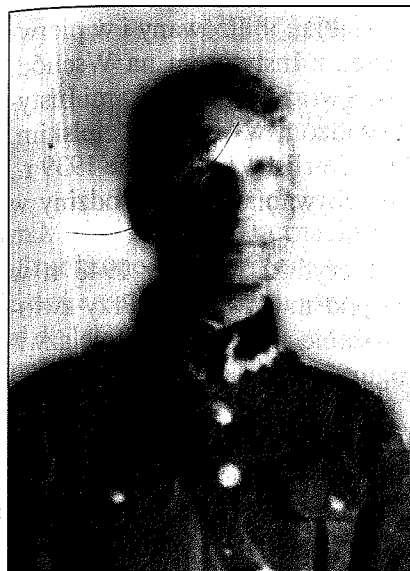
15.III.1946 roku żona z dwojgiem dzieci wraca do Polski, do Supraśla. Pomimo kalectwa, jako nauczycielka rozpoczęła pracę w szkole, pracując do przejścia na emeryturę tj. do roku 1953.

W 1964 roku przenosi się wraz z dziećmi do Białegostoku i 29.V.1992 roku umiera. Pochowana została w Supraślu w grobie rodzinnym. Na pomniku – córka Katarzyna i syn Zdzisław – umieścili dwie symboliczne tablice: jedną poświęconą ojcu, porucznikowi Ferdynandowi Mareckiemu, zamordowanemu przez NKWD w 1940 roku w Katyniu, a drugą siostrze Marii, harcerce, która z wycieńczenia zmarła i spoczywa w nieznanym grobie kazachskiej ziemi.

Porucznik rezerwy Marecki Ferdynand został pośmeirtnie odznaczony:

- Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn,
- Madalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła St. P.

ANTONI MACZYŃSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Antoniego i Adeli z Branickich, ur. 26.III.1891 roku w Kopytowie na Podlasiu.

Około 1908 r. ukończył gimnazjum rosyjskie, a następnie przed I wojną światową Politechnikę w Petersburgu – uzyskując dyplom inżyniera elektryka. W czasie I wojny światowej służył w rosyjskim wojsku będąc przydzielonym do obsługi radiostacji polowej. Po rewolucji wraca w 1918 r. do Polski, wstępując do wojska polskiego. Otrzymuje przydział do budowy elektrowni w Nowym Dworze koło Warszawy.

W roku 1920 zawiera związek małżeński z Zofią Klim, z którego to związku w 1921 r. urodził się syn Zygmunt, w 1924 r. córka Jadwiga, w 1926 r. córka Wanda i w 1927 r. córka Anna.

W 1922 r. zwolnił się z wojska i rozpoczął pracę w firmie Siemens w Sosnowcu przy instalowaniu maszyn wyciągowych w kopalni węgla. W 1924 r. został zatrudniony w Instytucie Przeciwigazowym w Warszawie. W latach trzydziestych pracując jednocześnie w Instytucie zorganizował Szkołę Materiałów Teletechnicznych przy Poczcie Głównej w Warszawie, w której został wykładowcą aż do 1939 roku.

W 1939 r. w miesiącu sierpniu został zmobilizowany i w pierwszych dniach wojny ewakuowany wraz z Instytutem na Wschód. Pod Włodzimierzem Wołyńskim został wraz z pracownikami Instytutu wzięty do niewoli sowieckiej i osadzony w obozie kozielskim. Z obozu w Kozielsku przyszedł tylko jeden list w listopadzie 1939 r., który został zniszczony w czasie przebywania żony u rodziny w obawie przed represjami UB w 1952 r.

Podporucznik rezerwy Antoni Mączyński został w 1943 r. w czasie ekshumacji zidentyfikowany pod nr AM/1986. Przy zwłokach znaleziono część legitymacji, różaniec i modlitewnik. Nazwisko podporucznika Mączyńskiego figuruje również na liście NKWD Nr 015/1 z 1940 r., poz. 34.

W czasie wojny i okupacji (1939–1945) a wraz z dziećmi przebywała w okolicach Suchowoli. Dwie córki, Jadwiga i Wanda zostały w 1940 r. przez przypadek wywiezione do Rosji razem ze swoją ciocią, po którą przyjechało NKWD. W Irkucku przebywały do 1944 r. i w tym roku jako sieroty wojenne zostały ewakuowane przez oddziały polskie generała Wł. Andersa – przez Persję, Egipt do Anglii, gdzie zastało je wyzwolenie. Z Anglii wyemigrowały do Stanów Zjednoczonych, gdzie przebywają do chwili obecnej. Syn Zygmunt w czasie wojny i okupacji przebywał razem z matką i siostrą Anną. Po wyzwoleniu córka Anna wyjechała do USA na stałe, a syn Zygmunt został zabrany przez swego stryja do Wrocławia, gdzie ukończył studia na Politechnice uzyskując tytuł inżyniera elektryka. Tam ożenił się i mieszka do dnia dzisiejszego. Żona podporucznika Mączyńskiego umarła w Warszawie w 1984 roku.

Biogram sporządziła St. P.

EDMUND MŁODECKI

KAPITAN SŁUŻBY ZDROWIA WP – dr medycyny

Syn Michała i Marii z Bernackich, urodzony 4.X.1903 roku w Jaśle.

Studia medyczne ukończył we Lwowie na Uniwersytecie Jana Kazimierza. Był lekarzem wojskowym w stopniu kapitana. Pracował do 1939 roku jako ordynator oddziału laryngologicznego Okręgowego Szpitala Wojskowego w Twierdzy Brzeskiej. Tam również, tj. w Brześciu nad Bugiem posiadał prywatny gabinet laryngologiczny.

14.X.1933 roku kapitan Młodecki poślubił Marię Sawicką. Z małżeństwa tego przyszło na świat potomstwo: 11.XII.1934 roku syn Kazimierz i 9.VII.1937 roku córka Anna. Cała rodzina przebywała do 1939 roku w Brześciu nad Bugiem.

Po internowaniu przez Sowieców kapitan Edmund Młodecki przebywał w obozie w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu w 1940 r. Figuruje: 1) na liście katyńskiej, strona 129 oprac. Adama Moszyńskiego; 2) w opracowaniu „Katyń. Lista ofiar i zaginionych jeńców obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk” str. 113 (opr. Andrzej Leszek Szcześniak); 3) „Mord w Katyniu” str. 172, J. Tucholski.

W 1940 roku w kwietniu rodzina kapitana Młodeckiego tj. żona, syn i córka zostali wywiezieni z Brześcia do Kazachstanu – do Mikołajewskiej Oblaści – gdzie 2.IX.1941 roku zmarł syn Kazimierz. W 1946 r. żona wraz z córką wróciły do Polski i zamieszkały w Kłodzku w województwie wrocławskim, a od 1950 r. przeniosły się do Zakopanego, gdzie żona zamieszkuje do chwili obecnej. Córka Anna po zawarciu związku małżeńskiego ze Zbigniewem Lak w 1960 r. przeniosła się do Nowego Targu, województwo nowosądeckie i mieszka tam do dziś.

Pośmiertnie kpt. dr Młodecki zostało odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła C. G.

HENRYK MINKIEWICZ

GENERAŁ DYWIZJI
PIECHOTY WP
W STANIE SPOCZYNKU

Syn Kazimierza i Karoliny z Michałowskich, urodzony 19.I.1880 roku w Suwałkach

Maturę zdał w gimnazjum w Mariampolu 1898 roku i w tym samym roku wyjechał do Petersburga na studia przyrodnicze, które rozpoczął na tamtejszym Uniwersytecie. W Rosji przebywał tylko do 1902 roku, więc po przyjeździe do Krakowa przenosi się na Uniwersytet Jagielloński, gdzie rozpoczyna studia medyczne. Po dwóch półrocznych semestrach w latach 1902–1903 zmienił uczelnię i przeniósł się do Szkoły Sztuk Pięknych, które jednak po roku opuszcza, angażując się w aktywną działalność w ruchu niepodległościowym.

Od 1904 roku należał do PPS i Związku Strzeleckiego. W latach 1912–1913 był komendantem Związku Strzeleckiego w Zakopanem, zaś w sierpniu 1914 roku wstąpił do Legionów Polskich zorganizowanych przez późniejszego Marszałka Polski – Józefa Piłsudskiego, w których kolejno dowodził kompanią i batalionem w 3 pułku piechoty Legionów, a od marca 1915 roku dowodził już tym pułkiem.

7 lipca dostaje się do niewoli rosyjskiej, z której udało mu się zbiec 27.VII.1917 roku. Do kraju przedostaje się przez Finlandię i wstępuje do Polskiego Korpusu Posiłkowego, a od sierpnia 1917 roku zostaje inspektorem wyszkolenia w Polskich Siłach Zbrojnych. Od maja 1918 roku dowodzi już jej Pierwszą Brygadą w Warszawie.

Po odzyskaniu niepodległości został mianowany w Wojsku Polskim w dn. 7.XII.1918 roku zastępcą dowódcy Okręgu Przemyśl. Następnie uczestniczył w walkach z Ukraińcami w okolicach Lwowa, jako dowódca grup operacyjnych. Od lipca 1919 roku do lipca 1920 roku dowodził 2 Dywizją Piechoty Legionów. W wojnie sowiecko-polskiej w latach 1919–1920 uczestniczy jako dowódca Grupy Operacyjnej „Bug”.

Następnie zajmował stanowiska sztabowe, będąc między innymi zastępcą generała gubernatora Warszawy, głównym inspektorem piechoty, a 8 lipca 1921 roku zostaje mianowany dowódcą 4 Dywizji Piechoty. W tym samym roku za swe czyny bojowe zostaje odznaczony Krzyżem Virtuti Militari V klasy. Od maja 1922 roku do końca sierpnia 1924 roku pełnił funkcję zastępcy dowódcy – najpierw Okręgu Korpusu V Kraków, a później Okręgu Korpusu I Warszawa.

W 1924 roku generał Henryk Minkiewicz osiągnął najwyższy szczebel w swej karierze wojskowej. 1 września tego roku został wyznaczony na dowódcę mającego się utworzyć Korpusu Ochrony Pogranicza, uzyskując 1 grudnia 1924 roku awans na generała dywizji. Powołanie nowej formacji wojskowej – Korpusu Ochrony Pogranicza – miało zabezpieczyć wschodnią granicę, która w tym okresie była bardzo niespokojna. Przekraczały ją różne uzbrojone oddziały, które po stronie polskiej dokonywały cały czas licznych dywersji.

Pierwszym dowódcą Korpusu Ochrony pogranicza został 16 lutego 1925 roku gen. dyw. Henryk Minkiewicz. Bardzo szybko KOP zdołał ustabilizować sytuację na pograniczu, stając się od pierwszej chwili swego istnienia jednostką silną, przejawiającą wielką inicjatywę. Po czterech latach, w dn. 6.V.1929 r. zostaje zwolniony ze stanowiska dowódcy KOP i przekazany do dyspozycji ministra

spraw wojskowych, aż do formalnego przeniesienia w stan spoczynku tj. 30.IX.1934 roku.

Po odejściu ze służby wojskowej generał otrzymał osadę wojskową Jamno o powierzchni 41 ha w gminie Kasiec, powiat Brześć Litewski nad Bugiem, gdzie przebywał do wybuchu wojny w 1939 roku.

Za swe zasługi bojowe otrzymał wiele zaszczytnych odznaczeń, między innymi Krzyż Virtuti Militari (wcześniej cytowany), Oficerski i Komandorski Order Odrodzenia Polski, Krzyż Niepodległości, czterokrotnie Krzyż Walecznych.

Żona generała Minkiewicza z domu Maria Markowska umarła 8 marca 1939 roku w Warszawie. Byli małżeństwem bezdzietnym.

Zamieszkanie generała Minkiewicza na obszarze zachodniego Polesia, stało się początkiem drogi wiodącej ku tragicznej śmierci. Po agresji Sowieców 17.IX.1939 roku generał Minkiewicz, podobnie jak tysiące innych polskich oficerów, znalazł się w niewoli sowieckiej i trafił do obozu w Kozielsku.

K. Janusz Zawodny w swej książce o Katyniu napisał: „Generał Minkiewicz był aresztowany w swym domu we wschodniej części Polski. Do obozu został przywieziony w podniszczonym ubraniu cywilnym. Czuł się tym bardzo upokorzonym i praktycznie cały czas spędzał w swym pokoju, unikając pokazywania się bez munduru.”

Z kolei Tadeusz Felsztyn wspomina: „Spokój, opanowanie, życzliwość i mądrość generała Minkiewicza zyskały mu w krótkim czasie powszechną powagę w obozie i rzadko kto sprzeciwił się jego autorytetowi. Na odwrót, nie było niemal w obozie sporu, zatargu, czy też różnicy poglądów, które by w ostatniej instancji nie znalazły rozwiązania w oparciu na jego arbitrażu.” (Publikacja A. L. Szcześniak, Katyń, Relacje, wspomnienia, publicystyka. Warszawa 1989, strona 30).

Gdy generał Minkiewicz na początku marca 1940 roku zapytał kombriga Zarubina o przyszłość, usłyszał w odpowiedzi: „Lepiej żebyście nie wiedzieli. Oszalelibyście, gdybym wam powiedział. Zapewniam pana generale, że lepiej będzie, jeśli się nie dowiedziecie, co zamierzamy z wami zrobić.” (Szcześniak, Katyń – Tło historyczne, fakty, dokumenty. Warszawa 1989, strona 57).

Wypowiedzi te wzbudziły zaniepokojenie generała, które znalazło uzasadnienie w kwietniu 1940 roku, kiedy z obozu wyjechał do Katynia transport jeńców, a wśród nich znaleźli się generałowie: Minkiewicz, Bohaterowicz i Smorawiński (lista NKWD nr 015/2 z 1940 roku, poz. 68 – pod tą pozycją figuruje generał Minkiewicz).

Zwłok generała Minkiewicza nie odnaleziono w Katyniu.

23.V.1992 roku odbyło się uroczyste wręczenie sztandaru z jednoczesnym nadaniem imienia generała dywizji Henryka Minkiewicza Podlaskiemu Oddziałowi Straży Granicznej w Białymstoku.

Biogram sporządziła St. P.

JULIAN PATKOWSKI

**PODPORUCZNIK
PIECHOTY WP**

Syn Juliana i Janiny z Jarockich, ur. w marcu 1919 roku w Rosji.

Miał dwoje rodzeństwa – starszego brata Janusza i młodszą siostrę Jadwigę. Ukończył w Białymstoku gimnazjum im. Józefa Piłsudskiego. Po skończeniu podchorążówki otrzymał stopień podporucznika, był oficerem zawodowym 42 pułku piechoty.

Brak bliższych danych o losach ppor. Patkowskiego po wybuchu wojny oraz o okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej.

Zamordowany w Katyniu. Figuruje na liście katyńskiej wydanej w Londynie w 1982 roku oraz w książce J. Tucholskiego „Mord w Katyniu” strona 186.

Najbliższa rodzina podporucznika zginęła w czasie działań drugiej wojny światowej. Informacji o zamordowanym podporuczniku udzieliła jego krewna p. Krystyna Wereszczyńska zamieszkała w Białymstoku.

Podporucznik Julian Patkowski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, przyznanym w Londynie 15.VIII.1985 roku.

Biogram sporządziła C. G.

ARTUR JAN PAWŁOWSKI

KAPITAN PIECHOTY WP

Syn Wincentego i Wandy z Kierskich, urodzony 28.VIII.1900 roku w Chełmży, powiat Toruń.

Uczestniczył w I wojnie światowej. W Wojsku Polskim służył od 1919 roku w I Pułku Strzelców Wielkopolskich. W 1921 roku ukończył szkołę podchorążych w Bydgoszczy. Od 1922 roku odbywał służbę w Wielkopolskim Baonie Szkolnym 58 pułku piechoty w Śremie. 1 stycznia 1936 roku uzyskał stopień kapitana i został dowódcą I baonu 85 pułku piechoty w Śremie.

Figuruje na liście katyńskiej NKWD pod nr 032/1 z 14 kwietnia 1940 roku, poz. 36.

Brak bliższych informacji o losach kapitana po wybuchu wojny i okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej.

Kapitan Artur Pawłowski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – nadanym w Londynie 15 sierpnia 1985 roku.

Biogram sporządziła C. G.

STANISŁAW PINIŃSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Wiktora i Anny z domu Betka, urodzony 24.VIII.1909 roku w Wasylowie (na ziemi kijowskiej).

W 1929 roku po ukończeniu Państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. H. Sienkiewicza w Tarnopolu rozpoczyna pracę jako nauczyciel Szkół Powszechnych w województwie wileńskim tj. w Olanach, w Ławaryszkach. Dał się poznać jako bardzo sumienny i obowiązkowy wychowawca – jednocześnie pracując społecznie i bardzo aktywnie w Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W 1930 roku powołany do służby wojskowej w Wyższej Szkole Wojennej Podchorążych Rezerwy w Tarnopolu, którą w 1931 roku kończy oraz otrzymuje przydział wojskowy do jednostki w Nowej Wilejce.

W 1931 roku podporucznik rezerwy Stanisław Piniński zawiera związek małżeński z Weroniką z domu Unczur, z którego to związku 2.III.1934 roku przychodzi na świat córka Halina.

W sierpniu 1939 roku, po zmobilizowaniu, zgłasza się do swojego pułku w Nowej Wilejce, skąd wyrusza na front. Prawdopodobnie pod Kowlem zostaje wraz z jednostką zagarnięty do niewoli

sowieckiej i osadzony w obozie w Kozielsku, a następnie zamordowany w Katyniu.

Nazwisko jego figuruje na liście NKWD nr 029/4 z kwietnia 1940 roku, poz. 71.

Z Kozielska napisał jeden tylko list do żony, z datą 20.XI.1939 r. W liście tym pisze: „Żyję i zdrow jestem, chwała Bogu Najwyższemu... Nie macie najmniejszego pojęcia o tym, jak bardzo tęsknię do Was i jakbym pragnął mocno Was najmilsi do serca przygarnąć! Ale tak mocno! bardzo mocno!... Umówmy się – ja będę pisał do Was jeden raz w miesiącu i na każdy mój list dajecie mi jedną odpowiedź – zgoda? Piszcie o swoim zdrowiu i o sprawach rodzinnych... Mam jedną bardzo wielką prośbę – abyś Ty i Halusia o mnie pamiętały!... Kilka razy śniło mi się, że jestem wśród Was... Kończę najmilsi i oczekuję Waszego listu z niecierpliwością... Całuję Was – kochający Stach.”

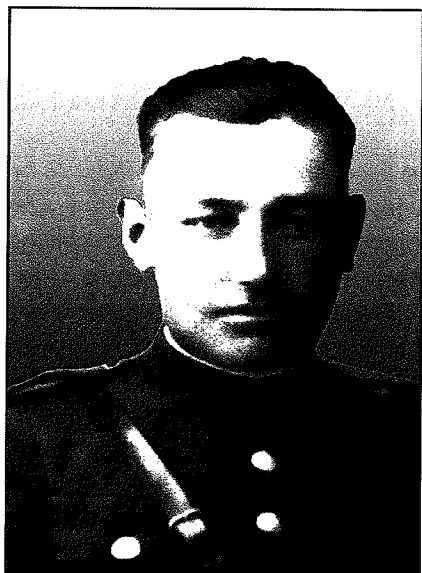
Żona Weronika, poszukując męża w Kozielsku, pisze do władz sowieckich, skąd otrzymuje telegram następującej treści: „... nie ubit, nie żywiot, takowo niet – poszukuję obozu.”

Po zakończeniu wojny w dalszym ciągu trwają poszukiwania przez żonę i rodzinę. Międzynarodowy Czerwony Krzyż daje odpowiedź negatywną. Dopiero we wrześniu 1946 roku PCK w Londynie powiadamia, że na liście zamordowanych oficerów w Katyniu figuruje podporucznik Piniński Stanisław. Natomiast Zarząd Główny PCK w Warszawie, aż do 1958 roku potwierdzał stale brak jakiegokolwiek wiadomości o poszukiwanym Stanisławie Pinińskim.

W czasie wojny żona Weronika wraz z córką Haliną mieszkały w domu rodzinnym w Olanach, a po wojnie w 1946 roku cała rodzina repatriuje się do Polski. W latach 1946–1967 żona mieszka w Węgorzewie i pracuje w urzędach państwowych. Powtórnie za mąż nie wyszła i samotnie wychowywała i wykształciła córkę, która ukończyła Uniwersytet Łódzki. Obecnie córka Halina Jakubczyk jak też i matka mieszkają w Białymstoku.

Ppor. Stanisław Piniński został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła St. P.

**STANISŁAW
POKONIEWSKI**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Władysława i Anny z Pogorzelskich, urodzony 3.II.1909 roku w Mikołajewie, gmina Jedwabne.

28 maja 1929 roku ukończył Gimnazjum Państwowej im. T. Kościuszki w Łomży, a następnie podchorążówkę piechoty w Równem. W 1931 roku przyjechał do Bielska i rozpoczął pracę w Izbie Skarbowej na stanowisku sekretarza rachunkowego.

23 marca 1939 roku w związku z pogotowiem wojennym został powołany do wojska, otrzymał przydział do Brześcia nad Bugiem, a następnie skierowany do Armii „Łódź”. Brał udział w walkach na ziemi piotrkowskiej w widłach rzeki Warty i Widawki.

W drugiej połowie września przebił się w kierunku Warszawy i brał udział w obronie twierdzy Modlin. Po upadku twierdzy przedostał się do Bielska Podlaskiego zajętego przez sowietów. Tu w listopadzie 1939 roku został aresztowany przez NKWD i wywieziony do obozu jenieckiego w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. Na liście NKWD figuruje pod nr 029/2 z kwietnia 1940 roku, poz. 66.

Podporucznik Stanisław Pokoniewski był żonaty z Marią Jaster. Ślub wzięli w 1934 roku. 2 stycznia 1937 roku urodził się im syn

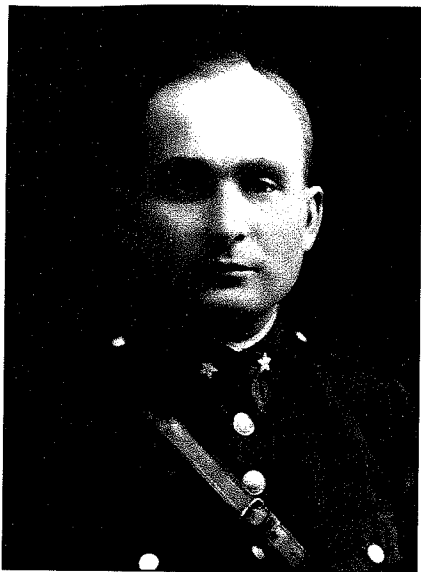
Ryszard, obecnie zamieszkały w Bielsku Podlaskim. 13 kwietnia 1940 roku rodzina została wywieziona do Kazachstanu, skąd wróciła do Polski 1 maja 1945 roku.

Po powrocie z Kazachstanu, żona podporucznika Pokoniewskiego poszukiwała męża przez PCK, skąd 14.VIII.1947 roku otrzymała informację potwierdzającą tragiczną wiadomość, że mąż Stanisław Pokoniewski znajduje się na liście zamordowanych w Katyniu.

Syn Ryszard posiada korespondencję od ojca z Kozielska adresowaną na Marię Pokoniewską – żonę – ale jest ona bardzo nieczytelna.

Podporucznik Stanisław Pokoniewski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku w Londynie 15 sierpnia 1985 roku.

Biogram sporządziła C. G.

EUGENIUSZ ROKICKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Antoniego i Bronisławy z Łaniewskich, urodzony 28.VII.1907 roku w Kochanowie, gubernia Mohilowska.

Szkołę Powszechną ukończył w Mohilowie, a następnie rozpoczął naukę w Seminarium Nauczycielskim w Świsłoczy im. Romana Traugutta. Posiadał uzdolnienia muzyczne, grał na skrzypcach, pianinie i organach. Po ukończeniu seminarium w 1930 r. podjął pracę w Szkole Powszechnej w Sokółce, skąd w tym samym roku został przeniesiony do Nowego Dworu.

W 1933 roku zawarł związek małżeński z nauczycielką Szkoły Powszechnej w Jagintach – Anielą Traczówną. Z małżeństwa tego urodziły się trzy córki: 11.II.1934 roku Krystyna, obecnie mieszka w Żywcu; 20.X.1935 roku Zofia – mgr matematyki, mieszka w Bytomiu; 1.IV.1939 roku Anna Halina, po mężu Kuźniuk, inż. budownictwa lądowego, zamieszkująca w Białymstoku.

W 1934 roku zamienił się z żoną miejscem pracy – on do Jagint, ona do Nowego Dworu i rozpoczął budowę szkoły w Jagintach, którą ukończył w 1935 roku. Był urodzonym społecznikiem. W miejscu pracy zorganizował i prowadził orkiestrę. Wspólnie z żoną

założyli zespół teatralny w Nowym Dworze. Był również instruktorem przysposobienia wojskowego. Rozpoczął studia na Wyższej Uczelni Muzycznej w Poznaniu, niestety wojna w 1939 roku przerwała je.

24 sierpnia 1939 r. został zmobilizowany jako porucznik Wojsk Ochrony Pogranicza Polski i Litwy z siedzibą w Oranach.

24.IX.1939 r. został aresztowany przez NKWD i wywieziony do Ostaszkowa, potem przebywał w obozie jenieckim w Starobielsku, a na koniec w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. Figuruje na liście katyńskiej pod nr 054/3, poz. 52 z 5.V.1940 roku oznaczony numerem 175.

Porucznik Eugeniusz Rokicki został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, wydanym przez Ministerstwo Spraw Wojskowych w Londynie, w sierpniu 1985 roku.

Biogram sporządziła C. G.

**ARTUR JAN
SCHOLLENBERGER**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana i Ksawery z Zarzyckich, ur. 16.V.1897 roku we Lwowie.

W 1918 roku był legionistą, służył w Polskim Korpusie Posiłkowym w 2 batalionie haubic. 20.I.1918 roku zostaje przeniesiony do oddziału sztabowego 1 pułku artylerii. Po rozwiązaniu Polskiego Korpusu Posiłkowego 16 lutego 1918 roku zostaje internowany na Węgrzech.

W czerwcu 1920 roku w Krakowie otrzymuje Odznakę wydaną na pamiątkę wspólnego pobytu byłych oficerów i żołnierzy Polskiego Korpusu Posiłkowego w obozach dla internowanych na Węgrzech – podpisany generał Władysław Sikorski; Krzyż Legionowy podporucznik Schollenberger otrzymał 22 maja 1929 roku – podpisany Józef Piłsudski i Walery Sławek; 4 grudnia 1930 roku otrzymuje Odznakę Pamiątkową Więźniów Ideowych nr 1212 nadaną przez Kapitułę Odznaki Pamiątkowej Więźniów Ideowych 1914–1921 – podpisany Józef Piłsudski.

Podczas pobytu w Drohobyczu podporucznik Artur Schollenberger był czynnym członkiem XXXVI Polskiej Drużyny Strzeleckiej. Po 1929 roku rozpoczął pracę nauczycielską w Starosielcach,

Wasilkowie, Bogdankach i Białymstoku. Za długoletnią pracę jako nauczyciel Publicznej Szkoły Powszechnej w Bogdankach odznaczony zostaje Brązowym Medalem.

W 1939 roku został powołany do Policji Państwowej jako komisarz. Pracuje tam kilka miesięcy do czasu mobilizacji. W sierpniu 1939 roku zostaje zmobilizowany do Wojska Polskiego i razem z Policją Państwową zostaje pod Wilnem internowany przez władze sowieckie i osadzony w obozie w Kozielsku. Zamordowany w Katyniu. W 1943 roku został ekshumowany, nr ewidencyjny 399, nr identyfikacyjny zwłok 016311. Na liście NKWD figuruje pod nr 017/32 z 1940 roku, poz. 52.

Podporucznik Artur Schollenberger potomstwa nie posiadał. Żona Bronisława Schollenberger mieszka obecnie w Białymstoku.

Pośmiertnie podporucznik Artur Schollenberger został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, wydanym w Londynie 1985 roku oraz medalem Za Wojnę Obronną 1939 roku w Warszawie.

Biogram sporządziła C. G.

**ADAM
SKALIMOWSKI**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Piotra i Pauliny z domu Ambrożej, urodzony 17.VI.1902 roku w Białymstoku.

Posiadał wykształcenie średnie pedagogiczne. W dwunastym roku życia stracił ojca i ciężar wychowania spadł na matkę. Pod koniec pierwszej wojny światowej, kiedy w naszym kraju zaczął się szerzyć ruch skautowski – wstąpił do Związku Harcerstwa Polskiego i był bardzo czynnym jego członkiem. W czasie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 roku jako harcerz, zaciągnął się ochotniczo w szeregi walczących żołnierzy pod dowództwem Józefa Piłsudskiego, walcząc na terenach Białostoczczyzny.

Po wojnie rozpoczął pracę w szkolnictwie, organizując pierwsze polskie szkoły w powiecie białostockim. Jedną z nich była Szkoła Powszechna w Zabieliu, w której przez kilka lat był kierownikiem. Za długoletnią pracę w szkolnictwie otrzymał odznaczenie.

W 1930 roku został powołany do Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty w Grodnie, którą ukończył w 1931 roku. Po ukończeniu Szkoły Podchorążych skierowany został do 76 pułku piechoty w Grodnie. 1 stycznia 1935 roku otrzymał nominację na podporucz-

nika, a w 1937 roku został przeniesiony z 76 pułku piechoty w Grodnie do 42 pułku piechoty w Białymstoku.

14 lipca 1936 roku zawiera związek małżeński z Erminą z domu Sakowicz. 19.VII.1937 roku przychodzi na świat syn Stefan Andrzej, a 6.II.1940 roku córka Barbara Irmina, która nigdy nie miała zobaczyć swego ojca.

Ostatnim miejscem pracy zawodowej do 1939 r. był Gródek koło Białegostoku. W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany do Korpusu Ochrony Pogranicza w Osowcu koło Grajewa; walczył na terenach Białostoczczyzny. Stamtąd żona otrzymała list pisany 1 września 1939 roku pełen dobrych myśli i wiary w zwycięstwo. O losach podporucznika Skalimowskiego po 1.IX.1939 r. oraz okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej brak bliższych danych.

Następna wiadomość przysłała w grudniu 1939 r., ale już z Wołody, a potem 3 listy już z obozu w Kozielsku, a to w styczniu, lutym i marcu 1940 r. Po urodzeniu córki żona otrzymała też telegram od męża z życzeniami i pozdrowieniami. Od końca marca 1940 r. przestały napływać jakiegokolwiek wiadomości, a na listy pisane przez żonę nie było żadnych odpowiedzi.

Podporucznik Skalimowski został zamordowany w Katyniu w kwietniu 1940 r. Lista NKWD nr 029/2 z kwietnia 1940r., poz. 66.

W obawie przed wywózką na Syberię żona zniszczyła wszelką korespondencję od męża i ukrywała się z dziećmi u rodziny. Po wojnie poszukiwała męża przez Polski Czerwony Krzyż, skąd w styczniu 1947 r. otrzymała wiadomość, że zwłoki jej męża zostały zidentyfikowane w czasie ekshumacji w 1943 r. w Katyniu pod nr ewidencyjnym AM/3442. Zwłoki znaleziono w mundurze wojskowym wraz z legitymacją urzędniczą, telegramem, kartą szczepienia.

Podporucznik Adam Skalimowski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Żona Ermina Skalimowska-Kryńska mieszka obecnie w Białymstoku, syn Stefan Andrzej w Koszalinie, a córka Barbara Irmina w Warszawie.

Biogram sporządziła I. O.

**MIECZYŚLAW
NORBERT
STANKIEWICZ**

PORUCZNIK SAPERÓW WP

Syn Konstantego i Anny z Dolistowskich, urodzony 9.II.1906 roku w Białymstoku.

Ukończył gimnazjum męskie im. Króla Zygmunta w Białymstoku, a następnie od 15.X.1928 do 15.VIII.1931 roku Szkołę Podchorążych Inżynierii w Warszawie.

15.VIII.1930 roku był mianowany na podporucznika; 1 stycznia 1933 roku otrzymał stopień porucznika. Odbywał służbę w Modlinie, Słonimie i w twierdzy Brzeskiej nad Bugiem.

Brał udział w budowie mostu na rzece Olzie na Śląsku Cieszyńskim. We wrześniu 1939 roku jako dowódca I Kompanii 6 Baonu Saperów bronił twierdzy Brzeskiej.

Zonaty z Ireną Szypowską, dzieci nie mieli.

13.IV.1940 roku żona wraz całą rodziną męża (matka Anna, brat Ryszard, siostry Irena i Eugenia oraz ciotka Marianna Dolistowska) zostali wywiezieni do Kazachstanu.

Kobiety powróciły do Polski w 1946 roku, a brat Ryszard przeszedł szlak bojowy II korpusu generała Andersa, walczył pod Anco-

na i Monte Cassino, pisał o nim Melchior Wańkiewicz. W maju 1947 roku powrócił do kraju.

Brak bliższych danych o okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej porucznika Mieczysława Stankiewicza. Został on zamordowany w Katyniu i figuruje na liście zaginionych z Kozielska nr 025/3 z 9.IV.1940 roku, poz. 20.

Korespondencja z obozu w Kozielsku zaginęła w czasie zesłania rodziny do Kazachstanu. W posiadaniu siostry Eugenii Pietraszkiewicz z domu Stankiewicz, zachowało się świadectwo Szkoły Podchorążych Inżynierii oraz wiele fotografii i dokumentów po zamordowanym w Katyniu poruczniku Mieczysławie Norbercie Stankiewiczu.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku, wydanym przez Ministerstwo Spraw Wojskowych w Londynie w sierpniu 1985 roku, oraz medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła C. G.

CZESŁAW SUCHARSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Stanisława i Marianny z Markowskich, urodzony 26.XI.1901 roku w Bugaju, województwo poznańskie.

Po uzyskaniu matury, wstąpił na ochotnika do Wojska Polskiego i brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku, aż do jej zakończenia. W 1927 roku kończy kurs Szkoły Podchorążych w Grudziądzu i dostaje przydział służbowy do 71 pułku piechoty w Zambrowie. Będąc w rezerwie, podejmuje pracę jako nauczyciel Szkoły Powszechnej w Księżynie koło Białegostoku.

12.VIII.1924 roku zawiera związek małżeński z Ireną z domu Białas. W 1925 roku przychodzi na świat córka Zdzisława, a 15 września 1928 roku syn Wiktor.

15.IX.1939 roku podporucznik rezerwy Czesław Sucharski opuszcza Białystok wraz z ostatnim oddziałem polskim broniącym Białegostoku przed Niemcami, kierując się na wschód. Tam dostaje się do niewoli sowieckiej, a następnie do obozu w Kozielsku.

Z obozu w Kozielsku nadeszły do żony podporucznika Sucharskiego 4 listy, datowane: 22.XI.1939 r., 26.XII.1939 r., 8.II.1940 r. i ostatni z 5.III.1940 r. Z każdego listu przebija wielka troska o

pozostawioną żonę z dziećmi, którym przekazuje, aby były grzeczne i posłuszne swojej Mamusi, aby nie sprawiały zmartwień, a kiedy wróci – chce być z nich dumny. W liście prosi też o przysłanie ciepłej bielizny oraz ewentualnie spodni do butów.

W liście drugim pisze z kolei o wielkiej tęsknocie, gdyż nie ma żadnych wiadomości z domu. O sobie pisze, że jest zdrowy. Możliwe, że wkrótce Was zobaczę. Jest już po świętach, po urodzinach i imieninach Drogiej Mej Pani. Lecz przynajmniej choć teraz najgorętsze życzenia, a z Nowym Rokiem szczęść nam wszystkim Boże!

Podporucznik Sucharski nie przypuszczał jako los czeka Go w Nowym 1940 Roku. W liście z 8.II.1940 roku pisze: „... otrzymana od Ciebie pocztówka sprawiła mi niesamowitą radość, a jednocześnie ból serdeczny, wiedząc w jakim ciężkim położeniu Was zostawiłem... Trwajcie... Ja kiedyś przecież wrócę do domu... Nic mi nie przysyłaj – wszystko spienięż, abyście mieli z czego żyć...” W liście tym zwraca się również do grona szkolnego prosząc o jakąkolwiek pomoc dla swej rodziny.

W ostatnim liście pisze, że modli się codziennie za wszystkich, gdyż tylko taka forma pomocy pozostała, ale na pewno skuteczna. Wspomina o dużym mrozie, dochodzącym nawet do -44°C i nawet kataru nie miał i czuje się dobrze, choć chodzi w sfatygowanym drelichowym mundurze i żartobliwie pisze, że nawet można obejść się bez kożucha. Na zakończenie tego listu przesyła również życzenia Wielkanocne – „... wszystkiego dobrego i otuchy w lepsze jutro. Przy stole wielkanocnym wspomnijcie o mnie – Czesiek.”

Podporucznik Czesław Sucharski został zamordowany w Katyniu w 1940 roku i figuruje na liście NKWD pod nr 017/3 z 1940 roku, poz. 86.

Jednocześnie podczas ekshumacji ofiar katyńskich w 1943 roku znaleziono przy zwłokach Wacława Kruka notatki robione niemal do ostatnich godzin życia, w których wspomina dwóch najlepszych przyjaciół obozowych – Michała Szafrańskiego i Sucharskiego, nauczyciela z Białegostoku. Podporucznik Sucharski został ekshumowany pod nr AM/1630, znaleziony był w mundurze, miał przy sobie list, pocztówki, kartę szczepienia.

Według relacji syna Wiktora – po rodzinę Sucharskich przyszło NKWD 13.IV.1940 roku między godziną 1. a 2. w nocy. Kazano się wszystkim ubrać i powiedziano, że zabierają do Ojca, który znalazł pracę. Wywieźli wszystkich do kołchozu w Kazachstanie – 300 km od Omska, a tymczasem Ojciec już od 4 dni nie żył.

Cała czwórka – żona Irena, teściowa Maria Białas i dwoje dzieci – Zdzisława i Wiktor – spędzili długie 6 lat w Pietropawłowce, rejon Urkutiński, obłast pawłodarska. Do Białegostoku wrócili szczęśliwie wszyscy 14.VI.1946 roku.

Żona Irena zmarła 23.XII.1984 roku w Białymstoku.

Pamięci podporucznika Czesława Sucharskiego – nauczyciela szkoły powszechnej w Księżynie w latach 1931–1939, zamordowanego przez NKWD 9.IV.1940 roku w Katyniu – w 50 rocznicę tragedii katyńskiej została, po poświęceniu, odstonięta – przez córkę Zdzisławę i syna Wiktora – tablica pamiątkowa w dniu 22.IV.1990 roku w Szkole Podstawowej w Księżynie.

Podporucznik rezerwy Czesław Sucharski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła St. P.

ALEKSANDER ŚWITOW

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Sawy i Anny z Mitroszów, ur. 18.III.1911 roku w Augustowie.

Po ukończeniu Szkoły Powszechnej w Augustowie, w 1927 roku wstąpił do państwowego Seminarium Nauczycielskiego Męskiego im. G. Piramowicza w Augustowie. Przez cały czas pobytu w seminarium był wyróżniającym się uczniem, działał aktywnie w kółku literackim, współredagując szkolną gazetę, będąc jednocześnie członkiem Sodalicji Mariańskiej.

Seminarium ukończył w 1933 roku z wyróżnieniem, uzyskując dyplom nauczania w szkołach powszechnych RP. 1 lutego 1934 roku rozpoczął pracę jako nauczyciel w Szkole Powszechnej w Lipsku nad Biebrzą, a następnie w Bohaterach Leśnych, powiat augustowski.

15 maja 1937 roku zdaje egzamin praktyczny na nauczyciela Publicznych Szkół Powszechnych, a w rok później zawiera związek małżeński z nauczycielką Janiną Kolenkiewicz, z którą razem pracuje do wybuchu II wojny światowej. Z małżeństwa tego urodziła się 23.III.1939 roku córka Bogumiła, która obecnie zamieszkuje w Suwałkach.

Aleksander Świtow służbę wojskową odbył w Szkole Podchorążych Rezerwy w Grodnie pod dowództwem generała Kleberga i po odbyciu ćwiczeń wojskowych 30.IX.1936 roku został mianowany podporucznikiem rezerwy z przydziałem do 41 pułku piechoty w Suwałkach, im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. W końcu sierpnia 1939 roku został zmobilizowany i przydzielony do 3 Dywizjonu Taborów w Sokółce Podlaskiej. Prawdopodobnie po zajęciu wschodnich terenów przez wojska sowieckie, podporucznik Aleksander Świtow został aresztowany w okolicach Gródka i osadzony w obozie w Kozielsku – skąd nigdy już nie miał powrócić.

Jedyny list, który dotarł do rodziny z Kozielska – datowany 27.XI.1939 roku – zawiera słowa pełne tęsknoty i nadziei na ewentualne spotkanie. Oto fragment tego listu: „ Droga Janinko! nie martw się o mnie. Jestem troszkę chory, ale może jeszcze się zobaczymy. Jest mi tutaj zupełnie możliwe i gdyby nie troska o Was, byłoby wszystko w porządku (...) Pamiętaj, że jesteś i najdroższą i najbliższą Istotą. Nic mi nie przysyłaj. Ucałuj «Puszkę maluskiej». Twój Alek”.

O śmierci swego męża w Katyniu żona dowiedziała się z wydanej przez Niemców książki o Katyniu w języku niemieckim – chodzi prawdopodobnie o „Amtliches Material zum Massenmord von Katyn” opublikowanej w 1943 roku w Berlinie.

Nazwisko podporucznika Aleksandra Świtowa figuruje również na liście NKWD nr 054/3 z 5.V.1940 roku, poz. 8,teczka personalna nr 1091.

W 1943 roku został zidentyfikowany w mundurze, pod nr AM/4081, znaleziono również przy nim 4 listy.

Pozostawił żonę Janinę i córkę Bogumiłę.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła St. P.

TADEUSZ TOMASZEWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY PIECHOTY WP

Syn Stanisława i Feliksy z domu Kawiak, urodzony 23.IX.1912 roku w Snopkowie, powiat lubelski.

W 1933 roku ukończył Wydział Wodny Szkoły Budownictwa w Lublinie, uzyskując tytuł technika–melioranta. W 1934 roku ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty w Zambrowie i został skierowany do 45 pułku piechoty. 1 stycznia 1936 roku otrzymał awans na podporucznika rezerwy.

Był żonaty i miał syna Andrzeja.

Brak bliższych danych o losach podporucznika Tomaszewskiego przed wojną, jak i w czasie wojny.

O okolicznościach dostania się do niewoli brak bliższych informacji. Zamordowany w Katyniu, figuruje na liście NKWD nr 029/2 z kwietnia 1940 r., poz. 51.

W czasie ekshumacji w Katyniu w 1943 roku został zidentyfikowany pod nr AM/1834 w mundurze wojskowym. Znaleziono kartę z podpisem „Andrzejewski Stanisław” i notatnik.

Podporucznik Tadeusz Tomaszewski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku przyznany w Londynie 15.VIII.1985 roku.

Biogram sporządziła C. G.

**KAZIMIERZ
WOJTYCH**

**PORUCZNIK REZERWY
SAPERÓW WP**

Syn Jana i Wiktorii z Płatów, ur. 1.III.1908 roku w Krzeszowicach.

Absolwent Wyższej Szkoły Przemysłowej w Krakowie z 1927 roku. W roku 1930 ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie. Żonaty. Przydział wojskowy – 5 batalion saperów.

Pracował w Krzeszowicach. Brak informacji o przebiegu pracy zawodowej, służby wojskowej i losach po wybuchu wojny 1939 r.

Z ujawnionych dokumentów NKWD wynika, że był jeńcem obozu w Kozielsku i został wywieziony do Katynia transportem w kwietniu 1940 roku. Lista NKWD 032/2 z 14.IV.1940 roku, poz. 44, nr akt 4257.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

**JERZY
WOŁYNCEWICZ**

**KAPITAN
SŁUŻBY ZDROWIA WP
dr medycyny**

Syn Anatola i Matyldy z Jurowskich, urodzony 11.IV.1908 roku w majątku ziemskim „Wojnówka”.

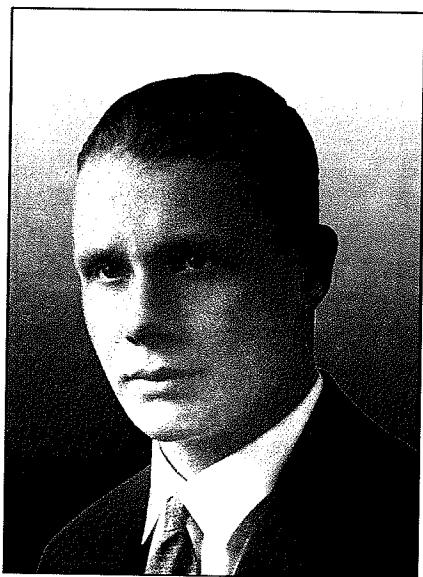
Był lekarzem wojskowym w stopniu kapitana służby stałej 96 pułku piechoty.

Brak jest wszelkich informacji o losach kapitana Wołyncewicza przed wojną oraz w czasie wojny i o okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej.

W książce A. Tucholskiego pt. „Mord w Katyniu” na stronie 250 figuruje nazwisko kapitana Wołyncewicza, który przebywał w obozie w Kozielsku. Natomiast w czasie ekshumacji w 1943 r. został zidentyfikowany w Katyniu pod nr AM/2189. Znalaziono wtedy 2 pocztówki i 2 karty szczepienia. Korespondencja po zamordowanym zaginęła.

Kapitan Jerzy Wołyncewicz został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła C. G.

STANISŁAW WYKPISZ

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Józefa i Weroniki z Czausów, urodzony 24.I.1908 roku w Białymstoku.

W 1930 roku ukończył Szkołę Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 5 w Krakowie i został skierowany do 42 pułku piechoty w Białymstoku, gdzie 1.I.1934 roku został mianowany podporucznikiem rezerwy.

W 1936 roku ukończył studia prawnicze na Uniwersytecie Warszawskim i rozpoczął pracę w Białymstoku jako aplikant sądowy.

W 1937 roku zawarł związek małżeński z Heleną Golko. Z tego związku urodził się syn Leszek.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany i przydzielony do 42 pułku piechoty w Białymstoku. Następnie trafia do niewoli sowieckiej i osadzony zostaje w Kozielsku.

Brak bliższych danych o losach podporucznika Wykpisza w czasie działań wojennych po 1 września 1939 roku i okolicznościach dostania się do niewoli. Z posiadanych list NKWD dowiadujemy się, że został zamordowany w Katyniu i figuruje pod nr 017/1, z 1940 roku, poz. 23.

Podczas ekshumacji przeprowadzonej w 1943 roku przez PCK, zidentyfikowano podporucznika Wykpisza pod nr AM/542, był w mundurze, znaleziono przy nim 3 pocztówki, 4 listy, kartę szczepienia; nadawcą poczty była Helena Wykpisz z Białegostoku.

Żona z synem i całą rodziną męża zostali 13.IV.1940 r. wywiezieni do Kazachstanu, skąd wrócili po sześciu latach tj. w 1946 roku. Żona Helena Wykpisz nie żyje, a syn Lech mieszka obecnie w Kutnie.

Ankieta o zamordowanym przez NKWD podporuczniku Stanisławie Wykpiszu wypełniła jego siostra pani Maria Kuczyńska, która jest członkiem naszej Rodziny Katyńskiej.

Podporucznik Stanisław Wykpisz został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła C. G.

**BOLESŁAW
ZAKRZEWSKI**

**PORUCZNIK
ARTYLERII WP**

Syn Władysława i Marianny z Dąbrowskich, urodzony 1.XI.1908 roku w Gogolach, województwo łomżyńskie.

Wykształcenie wyższe – inżynier mechanik. Po ukończeniu Gimnazjum im. T. Kościuszki w Łomży został powołany do wojska. Służbę rozpoczął w 1928 roku w Szkole Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu. Podczas szkolenia wojskowego uzyskiwał kolejne stopnie wojskowe. Szkołę podchorążych ukończył w 1929 roku z wynikiem bardzo dobrym i otrzymał stopień podchorążego. W 1932 roku awansował do stopnia podporucznika i przechodził dalsze szkolenia wojskowe.

W 1933 roku Rozkazem Ministerstwa Spraw Wojskowych nr 3110 został skierowany na wydział mechaniczny Politechniki Warszawskiej. W roku 1935 awansował na stopień porucznika. Po ukończeniu studiów pracował w Komendzie Miasta Warszawy, Zbrojowni nr 2 i Instytucie Wojskowym. W 1938 r. został oddelegowany na sześciomiesięczny staż w 401 pułku obrony przeciwlotniczej w Paryżu. Władzał biegle językami – francuskim i niemieckim. Pracując zawodowo pomagał finansowo rodzicom w kształceniu

młodsze rodzeństwa – był najstarszym synem z siedmiorga dzieci w rodzinie.

Ożenił się w 1937 roku z Ireną Bronisławą Zawadzka, absolwentką Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. We wrześniu, po napaści Niemiec na Polskę, ewakuował się z władzami miasta i żoną w kierunku południowo-wschodnim (granicy polsko-rumuńskiej).

W Kamieńcu Podolskim został aresztowany wraz z innymi ewakuującymi się oficerami przez wojska sowieckie, a następnie osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Wiosną przysłał do żony kartkę pocztową z obozu. Była to jedyna i zarazem ostatnia wiadomość. Figuruje na liście wywozowej NKWD pod nr 029/2 z kwietnia 1940 r., poz. 40, nr akt 3292.

Żona Irena w obawie przed aresztowaniem i zesłaniem na Syberię, przy pomocy przyjaciół przedostała się przez granicę sowieckoniemiecką do Warszawy. Po wojnie bezskutecznie, poszukiwała męża przez Polski Czerwony Krzyż. Zmarła w 1965 r.

Porucznik Bolesław Zakrzewski został pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

**ZYGMUNT
ZECER**

**PODPORUCZNIK REZERWY
ARTYLERII WP**

Syn Aleksandra i Wiktorii z Maliszewskich, urodzony 3.V.1903 roku w Ostrowi Mazowieckiej.

Ukończył Gimnazjum Państwowe im. K. Z. Augusta w Białymstoku oraz studia prawnicze na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, uzyskując w roku 1933 dyplom magistra Prawa i Nauk Społecznych. Do wojny w 1939 roku pracował jako aplikant sądowy. Był autorem wielu publikacji naukowych z dziedziny prawa.

We wrześniu 1939 r. został zmobilizowany do Ośrodka Zapasowego Artylerii w Wilnie. Po rozbiciu armii polskiej przez armię sowiecką wrócił do domu. W tym samym dniu został aresztowany i wywieziony do Kozielska. Z obozu przysłał 4 listy (zagięły w czasie działań wojennych), ostatni pisany z datą marcową 1940 roku. Figuruje na liście wywozowej NKWD z dn. 5.IV.1940 roku, poz. 14.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Ojciec Zygmunta – Aleksander został wywieziony w 1940 r. na Syberię, gdzie zmarł w Kazachstanie w 1941 roku.

Biogram sporządziła I. O.

ADAM ŻOŁOBIŃSKI

KAPITAN W STANIE SPOCZYNKU WP

Syn Adama i Marii z Górskich, ur. 12.II.1877 roku w Zamościu.

Absolwent Konserwatorium w Warszawie z 1905 roku. Żołnierz 5 i 2 pułku piechoty Legionów. Otrzymał awans na kapitana 1 grudnia 1920 roku. Kapelmistrz 51, 2, 38 i 42 pułku piechoty, od 1935 roku w stanie spoczynku.

Po przejściu na emeryturę pracował nadal w charakterze kapelmistrza na lotnisku Okęcie w Warszawie. Był żonaty, miał córkę i trzech synów.

Ostatni przydział wojskowy – 42 pułk piechoty w Białymstoku.

W roku 1939 w czasie okupacji sowieckiej przyjechał do Białegoostoku i zgodnie z zarządzeniem władz zameldował się w NKWD. Został aresztowany i osadzony w obozie jenieckim w Kozielsku. Figuruje na liście NKWD nr 029/1 z kwietnia 1940 roku, poz. 30, nr akt 4229.

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Biogram sporządziła I. O.

Obóz w Ostaszkowie

Ostaszków położony jest na północny-zachód od Kalinina (Twer) nad jeziorem Seliger, zaś obóz, w którym więziono jeńców polskich w latach 1939–1940 zlokalizowany został w zabudowaniach dawnego poklasztornego monasteru Nilowa Pustyni na wysepce Stołobnyj jeziora Seliger w oddalonym od Ostaszkowa około 11 km. Naczelnikiem obozu był major NKWD Borisowicz.

Ostaszków – był największym obozem w odróżnieniu od obozów oficerskich w Kozielsku i Starobielsku. Przeznaczony został przede wszystkim dla funkcjonariuszy Policji Państwowej bez względu na stopień, następnie byli tam więzieni żołnierze Korpusu Ochrony Pogranicza, oficerowie, podoficerowie i szeregowcy wywiadu i kontrwywiadu, żandarmerii wojskowej, służby więziennej, Straży Granicznej. Przebywało również kilkudziesięciu księży, prawników, osadników wojskowych i ziemian ze wschodnich województw II Rzeczypospolitej.

Warunki pobytu były o bardzo zastrzonym rygorze. Jeńcy spali bezpośrednio na deskach, a stan sanitarny urągał wszelkim wymogom.. W ciasnych, zarobaczonych pomieszczeniach było brudno i wilgotno. Niedożywienie i ciężka praca powodowały wśród jeńców liczne choroby.

Decyzja o zagładzie jeńców zapadła na posiedzeniu Biura Politycznego KC WKP(b) na początku marca 1940 r.

Likwidacja obozu, a raczej rzeź – która nastąpiła pomiędzy 3.IV. a 19.V.1940 r. objęła około 6.500 osób. Nad sprawnym przebiegiem operacji czuwał Błochin – funkcjonariusz centrali NKWD.

Codziennie partie jeńców doprowadzano do stacji kolejowej Soroga – skąd wagonami więziennymi przewożono ich do Kalinina (Twer) do miejscowego więzienia. Przetrzymano ich do zmroku w celach piwnicznych. W nocy rozpoczął się ostatni akt dramatu.

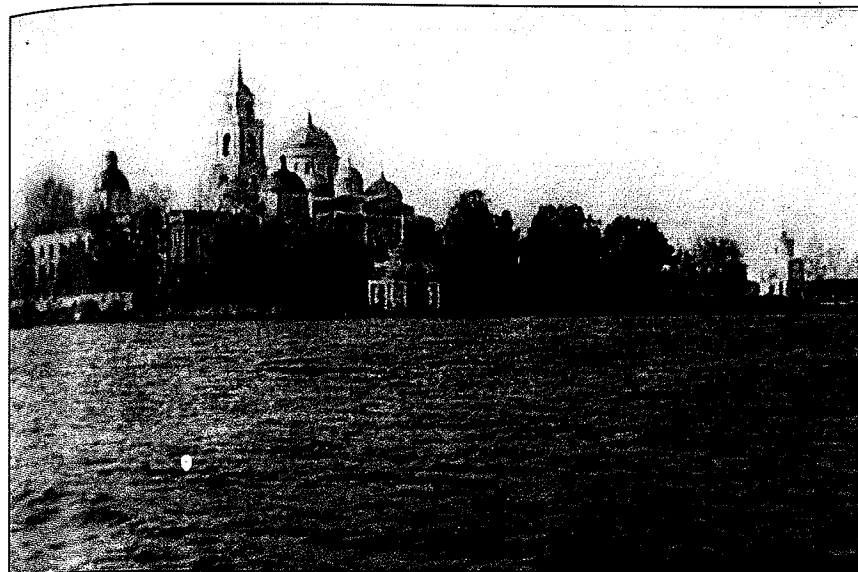
Po zidentyfikowaniu, każdego jeńca przeprowadzano skutego do celi śmierci, gdzie zabijano ich pojedynczo strzałem w tył głowy. Ciała zamordowanych o świcie ładowano na ciężarowe samochody i wywożono do lasu nad rzeką Twercą, na teren ośrodka wypoczynkowego NKWD we wsi Jamok koło Miednoje. Tam zrzucano ciała beładnie do przygotowanych dołów i zasypywano.

Ekshumacja przeprowadzona, wprawdzie tylko fragmentaryczna, w dniach 15–30.VIII.1991 roku potwierdziła, że w tym miejscu znajdują się szczątki polskich jeńców z Ostaszkowa. Ostatecznie obóz ostaszkowski zlikwidowano w lipcu 1940 roku i zaczęto skrętnie zacierać wszelkie możliwe ślady związane z pobytom jeńców polskich na wyspie.

Precyzyjnie zaplanowaną akcją eksterminacyjną wymierzoną w patriotyczny, najaktywniejszy polski element – objęto również rodziny zamordowanych. Z Kresów Wschodnich miały zniknąć raz na zawsze całe patriotyczne rody. Na mocy rozkazu ludowego komisarza spraw wewnętrznych ZSRR w dniu 13.IV.1940 roku załadowano dziesiątki tysięcy kobiet, starców i dzieci – wysiedlając z polskich terenów zabużańskich w głąb Rosji, z której to wywózki wiele osób nie powróciło już nigdy do Polski.

Do kwietnia 1990 roku śmierć ponad 6.000 jeńców z Ostaszkowa została okryta tajemnicą. Dopiero 13.IV.1990 r. tragedia, która rozegrała się w Ostaszkowie – przestała być tajemnicą, gdyż w tym właśnie dniu, agencja TASS opublikowała oficjalne oświadczenie, że mordu na jeńcach polskich dokonało NKWD. 13 kwietnia 1990 roku prezydent Michaił Gorbaczow wręczył W. Jaruzelskiemu – ówczesnemu prezydentowi RP dwie teczki dokumentów – między innymi tak zwane listy śmierci więźniów, którzy zostali straceni w kwietniu i maju 1940 roku.

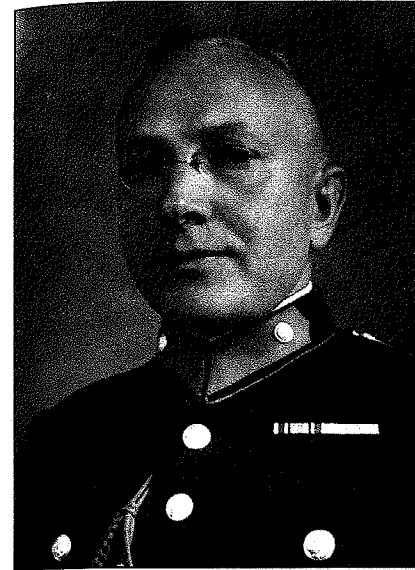
Z obozu w Ostaszkowie ocalała niewielka grupa jeńców – 127 osób, których skierowano do Pawliszczew Boru.

Obóz w Ostaszkowie był zlokalizowany w prawosławnym monasterze, na wyspce Stołobnyji, na jeziorze Seliger

*Miednoje - "dół śmierci" -
- miejsce pochówku zamordowanych jeńców z obozu w Ostaszkowie*

MICHAŁ ADAMSKI

PRZODOWNIK PP

Syn Adama i Katarzyny z Zielińskich, urodzony 19.VII.1899 roku w Warszawie.

Dzieciństwo spędził przy rodzicach. Otrzymał średnie wykształcenie ogólnokształcące. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej w 1920 roku jako podoficer piechoty. Był legionistą.

Po odzyskaniu niepodległości od początków tworzenia pracował w Policji Państwowej w stopniu przodownika.

3 kwietnia 1934 roku zawarł związek małżeński z Dorotą Wiśniewską. Ze związku tego w 1935 roku urodziła się córka Halina.

Do wybuchu wojny we wrześniu 1939 roku pracował w Urzędzie Śledczym Policji Państwowej w Białymstoku jako sekretarz urzędu.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany w ramach mobilizacji policji w całym kraju. Gdy najeżdźca niemiecki nacierał w głąb kraju, policja ewakuowała się na wschodnie tereny przez Baranowicze do Wilna, a tam już były wojska radzieckie. Walka była niemożliwa.

Część policjantów postanowiła przedostać się w rodzinne strony. Jednym z wracających do domu był ojciec Michała – Adam, rów-

niez policjant. Udało mu się w ukryciu szczęśliwie przeżyć wojnę. Zmarł w 1960 roku mając 75 lat.

Policjanci, którzy pozostali w Wilnie zostali aresztowani i dostali się do niewoli. Michał Adamski początkowo osadzony był w obozie jenieckim w Kozielsku, potem przeniesiono go do Ostaszkowa.

Pierwszą wiadomością, odręcznie pisaną z października 1939 roku, była kartka z Kozielska. Doręczył ją zwolniony z niewoli żołnierz – sąsiad. W grudniu 1939 roku i w styczniu 1940 roku dotarły pocztą 2 karty z obozu w Ostaszkwie.

Michał Adamski znajduje się na liście NKWD pod nr 05/3 „S” z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Przez całą jesień 1939 roku i zimę 1940 roku dom, w którym mieszkała żona z córką i matką był nachodzony nocami przez NKWD i rewidowany. Szukano ojca Adama, który po powrocie z Wilna ukrywał się w okolicach Białegostoku.

Rodzina była zakwalifikowana do deportacji do ZSRR z 12 na 13 kwietnia 1940 roku, ale została przez zaufaną osobę uprzedzona. Udało się uniknąć wywiezienia opuszczając w pośpiechu dom. Ukrywała się na białostockich wsiach, aż do wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w 1941 roku.

Po zakończeniu działań wojennych w 1945 roku żona Dorota rozpoczęła pracę, a córka Halina naukę.

O losach wojennych rodziny, jak również o profesji męża i ojca należało milczeć. Rodzina doświadczała wielu szykan. Po maturze córce udało się jednak dostać na Politechnikę Warszawską i ukończyć studia. W zawodzie przepracowała 31 lat, obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

STANISŁAW BACKIEL

POSTERUNKOWY PP

Syn Józefa i Emilii z Nowaków, urodzony w 1910 roku w Sańkach, powiat Wysokie Mazowieckie.

Był jednym z dziesięciorga dzieci. Miał 5 braci i 4 siostry. Szkołę powszechną ukończył w Tykocinie, następnie uczył się w średniej szkole technicznej w Białymstoku.

W 1934 roku wyjechał do Łodzi, by podjąć pracę w Policji Państwowej. Po pewnym czasie przeniósł się do Białegostoku i dalej kontynuował służbę w Policji Państwowej. Był kawalerem.

W 1939 roku we wrześniu został zmobilizowany i wcielony do Batalionów Obrony Kraju i skierowany na wschodnie tereny Polski. Tam w nieznanych okolicznościach został aresztowany przez wojska radzieckie i wzięty do niewoli. Osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkwie. Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 012/3, poz. 75 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Rodzina ukrywała się i uniknęła deportacji do ZSRR.

Biogram sporządziła I. O.

JÓZEF BUCZEK

POSTERUNKOWY PP

Syn Władysława i Elżbiety, urodzony 19.XI.1904 roku w Sosnowcu.

Lata dziecięce i szkolne spędził z rodzicami i rodzeństwem w Sosnowcu.

Służbę wojskową odbył w Tarnowskich Górach w stopniu kaprała. 3 kwietnia 1929 r. podjął służbę w Policji Państwowej w województwie białostockim jako posterunkowy.

W 1933 roku zawarł związek małżeński z Heleną z Jaworowskich. Ze związku tego urodziło się trzech synów. W 1934 roku Janusz, w 1938 roku Gwidon i w 1939 roku Wiktor. Józef Buczek do wybuchu wojny w 1939 roku pracował w Policji Państwowej w Komendzie Rezerwy Konnej w Białymstoku przy ulicy Warszawskiej.

We wrześniu 1939 roku zmobilizowany, by walczyć o niepodległość, został skierowany przez dowództwo na wschodnie tereny Polski.

W nieznanymi okolicznościach dostał się do niewoli radzieckiej. Osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkowie. Rodzina otrzymała 1 kartę pocztową datowaną 27.I.1940 roku. Figuruje na liście wywozowej NKWD pod nr 023/R, poz. 54 z 10.IV.1940 roku.

Pośmiertnie został odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Rodzina ukrywała się, dzięki czemu udało im się uniknąć deportacji do Związku Radzieckiego.

Zona sama musiała utrzymać rodzinę. Zmarła w 1989 roku. Syn Gwidon zginął w wypadku w 1943 roku, a Wiktor zmarł w 1993 roku. Syn Janusz mieszka w Białymstoku, założył rodzinę. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

ANTONI CIEŚLUK**FUNKCJONARIUSZ PP**

Syn Józefa i Zofii, urodzony w 1907 roku. Zawarł związek małżeński z Weroniką Dziejma urodzoną w 1918 roku. Ze związku tego w 1936 roku urodził się syn.

Do wybuchu wojny w 1939 roku służył w Policji Państwowej. We wrześniu został zmobilizowany i wcielony do Batalionów Obrony Kraju i skierowany ku wschodniej granicy Polski.

W nieznanych okolicznościach aresztowany przez wojska radzieckie i osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkanie.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 058/1, poz. 89 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona wraz z synkiem została deportowana do ZSRR 13 kwietnia 1940 roku, do obłści Pawłodarskiej w Kazachstanie. Pracowała ciężko w trudnych warunkach na roli w kołchozie. Tam zmarł trzyletni synek. W 1946 roku wróciła do Polski. Obecnie mieszka w Choroszczy.

Biogram sporządziła K. Z.

**CZESŁAW
CZARNECKI****PRZODOWNIK PP**

Syn Władysława i Florentyny z Czarneckich, urodzony 6.XII.1899 roku we wsi Czernice, poczta Opinogóra, powiat Ciechanów.

Zdobył średnie wykształcenie. Jako ochotnik służył w Legionach Polskich. Walczył pod Rarańczą za co otrzymał odznaczenie.

W latach 1919–1920 brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej. Za męstwo i odwagę odznaczony Krzyżem Walecznych.

25 października 1923 roku zawarł związek małżeński z Franciszką Lasota, z którego urodziło się czworo dzieci – córka Czesława oraz synowie Franciszek, Roman, Ryszard.

W latach 1921–1939 służył w Policji Państwowej, kolejno na posterunkach: w Brześciu nad Bugiem, Małorytach, Wysokiem Litewskim, Wierzchowicach, Kamienicy, Żurowiecku, a ostatnio w Czernowczycach gmina Turna w stopniu przodownika PP. Otrzymał odznaczenie za pracę. Był członkiem Związku Legionistów Polskich oraz Rezerwistów Uczestników Wojny Polsko-Bolszewickiej.

W pierwszych dniach września 1939 roku formacje policyjne były wcielane do Batalionów Obrony Kraju. Czesław Czarnecki miał prawdopodobnie przydział do 82 pułku piechoty w Brześciu nad

Bugiem. Brał udział w walkach. Według zeznań świadka A. Miszczyka z Czeremchy, widziano go ostatnio w okolicach Małoryty powiat Brześć. Miał tam kolegów z okresu służby, którzy proponowali mu zamianę munduru na ubranie cywilne i udanie się w rodzinne strony. Odmówił, wybrał honor i chęć dalszej walki w obronie ukochanej ojczyzny.

Tam też pod koniec września 1939 roku dostał się do niewoli radzieckiej i został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku.

Pierwszą wiadomość przyniósł rodzinie zwolniony z niewoli Edward Brzozowski, obecnie mąż córki Czesławy. Po pewnym czasie przyszedł list z obozu.

Na liście wywozowej NKWD figuruje pod nr 037/2, poz. 11 z dnia 20 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Rodzina zagrożona wywiezieniem na Syberię wyjechała w rodzinne strony żony. Tam musieli ciężko pracować by utrzymać się i przetrwać lata okupacji sowieckiej i niemieckiej.

Żona, Franciszka, umiera w 1978 roku, zaś syn Franciszek w 1994 roku w Ełku. Syn Roman mieszka w Węgorzewie, syn Ryszard z rodziną w Ełku, córka Czesława mieszka z rodziną w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

EDWARD CZEREPIŃSKI

PRZODOWNIK PP

Syn Aleksandra, urodzony w 1897 lub 1899 roku.

Zawarł związek małżeński z Heleną.

Służył w Policji Państwowej w służbie śledczej w województwie białostockim w stopniu przodownika.

Brak bliższych informacji o przebiegu służby w policji oraz o jego dalszych losach po wybuchu wojny.

Z ujawnionych dokumentów wynika, że dostał się do niewoli i był osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku.

Znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 037/2, poz. 36 z 20 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Helena Czerepińska, wdowa po Edwardzie Czerepińskim, nie żyje. Zamieszkiwała w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

BOLESŁAW CHOMONTOWSKI

POSTERUNKOWY PP

Syn Tomasza i Małgorzaty z Winogradzkich, urodzony 6.I.1888 roku w Łochowie.

Wykształcenie podstawowe. Pracował w rolnictwie i mleczarstwie. W 1911 roku zawarł związek małżeński z Agatą Siwczyk. Ze związku tego w 1912 roku urodził się syn Mieczysław, a w 1919 roku Kazimierz.

W latach 1914–1918 służył w wojsku rosyjskim. Uzyskał tam stopień kaprała. Walczył w wojnie z Niemcami i trafił do niemieckiej niewoli.

Wrócił do Polski i do 1920 roku pracował w Łapach w Wojskowej Straży Kolejowej. Następnie wstąpił do Policji Państwowej. Jako posterunkowy służył w Dolistowie, Knyszynie, a ostatnio w III Komisariacie PP w Białymstoku.

Za walkę i rzetelną służbę ojczyźnie został nagrodzony Medalem Polska Swemu Obrońcy, Krzyżem Pamiątkowym Wojskowa Straż Kolejowa, Odznaką Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, Srebrną Odznaką Strzelecką, Złotą Polską Odznaką Sportową, Medalem Dziesięciolecia Rządu Polskiego.

W 1939 roku we wrześniu zmobilizowany ewakuował się na wschód Polski. W nieznanych okolicznościach aresztowany przez wojsko radzieckie i osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkwie.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 012/2, poz. 80 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Syn Mieczysław w 1939 roku służył w Batalionie Pancernym w Brześciu, a następnie w Armii Łódź. Z chwilą wybuchu wojny skierowany został na Węgry, później do Francji i Anglii. Brał udział w walkach o Monte Cassino i w obronie innych miejscowości pod dowództwem generała Maczka. Po wojnie osiedla się w Anglii, a następnie przeniósł się do Kanady gdzie umarł w 1971 roku.

Syn Kazimierz w 1939 roku służył w VII Batalionie Pancernym w Grodnie, gdzie wstąpił jako ochotnik. Został skierowany na pomoc broniącej się Warszawie. W związku z niemożnością przedostania się do Warszawy udał się na południe Polski. Tam został aresztowany przez władze radzieckie. Zwolniony z obozu koło Włodzimira ze względu na brak miejsc. Wrócił do domu i podjął pracę na kolei.

13.IV.1940 roku razem z matką został deportowany do Kazachstanu w ZSRR. Początkowo pracował w kołchozie we wsi Gawryłówka, a następnie przy budowie kolei – magistrali Stalińsko-Magnitogorskiej.

Zgodnie z porozumieniem polsko-radzieckim w 1943 roku został wcielony do Wojska Polskiego, do I Brygady Panczernej im. Bohaterów Westerplatte, z którą przeszedł cały szlak bojowy, aż do zdemobilizowania 18.V.1946 roku.

Wrócił do domu i podjął pracę. Obecnie jest na emeryturze. Za udział w działaniach wojennych i za pracę społeczną i zawodową uhonorowany licznymi odznaczeniami.

Żona posterunkowego Bolesława Chomontowskiego, Agata, w 1946 roku wróciła do Polski. Nie żyje.

Biogram sporządziła K. Z.

KAZIEMIERZ DUDZIEC

PRZODOWNIK PP

Syn Stanisława i Józefy z Osawieckich, urodzony 14.I.1902 roku w Jaworach, powiat Ostrołęka, województwo białostockie.

Pochodził ze średnio zamożnej wielodzietnej rodziny rolniczej. Ukończył gimnazjum, a następnie odbył służbę wojskową.

Brał udział w wojnie z bolszewikami, od 4 sierpnia do 20 października 1920 roku służył w 35 pułku piechoty w II kompanii. Posiadał odznaczenia wojskowe.

Po powrocie z wojny przez pewien czas prowadził gospodarstwo rolne, do czasu gdy ze Stanów Zjednoczonych wrócił brat Józef, któremu przekazał gospodarowanie.

12 sierpnia 1929 roku zawiera związek małżeński z Julią Skwarcówną i ze związku tego urodziło się dwoje dzieci – w 1930 roku syn Janusz, a w 1935 córka Barbara.

W 1929 roku wstępuje w stopniu plutonowego w szeregi Policji Państwowej w Biłgoraju, województwo zamojskie. Tam pracuje do wybuchu II wojny światowej na stanowisku komendanta w Goraju. Z posiadanych dokumentów wynika, że cieszył się bardzo dobrą opinią przełożonych. Był wielkim patriotą.

We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany i odkomenderowany do Armii Polskiej do pułku w Brześciu nad Bugiem.

W nieznanymi okolicznościach aresztowany, dostaje się do niewoli radzieckiej. Przebywał przejściowo w obozach jenieckich w Szepietówce i Starobielsku, a ostatnio w Ostaszkowie.

Wiadomością z 25.X.1939 roku był list do żony Julii, napisany na wyrwanej z notesu kartce, w którym informuje rodzinę, że jest w Szepietówce. List został doręczony osobiście przez jednego z obozowych kolegów, który w ramach wymiany jeńców dostał się na przymusowe roboty do Niemiec, skąd zbiegł. Wiadomość doręczona była po roku od daty napisania.

Na liście wywozowej NKWD z Ostaszkowa znajduje się pod numerem 037/4 z 20 kwietnia 1940 roku, poz. 29.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 r.

Rodzina uniknęła deportacji. Mieszkali na wsi. Żona Julia sama utrzymywała, wychowywała i kształciła dzieci. Pracowała jako nauczycielka Szkoły Podstawowej w Goworowie, a wieczorami w świetlicy. Zmarła w 1972 r.

Syn Janusz po wojnie został powołany do wojska i wcielony do 16 Batalionu Pracy przy kopalni „Wujek” w Katowicach. Po 30 miesiącach wrócił do domu, uzupełnił wykształcenie średnie i ukończył studia w Warszawie na SGGW. Mieszka w Białymstoku. Córka Barbara ukończyła Uniwersytet Wrocławski, uzyskując tytuł magistra geografii, zmarła w 1972 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

WŁADYSŁAW GARNCARZ

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Wincentego i Heleny z Kowalskich, urodzony 25.XI.1899 roku w Dąbrowie Górniczej.

Wstąpił jako ochotnik do wojska. W latach 1918–1920 uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Został dwukrotnie ranny, otrzymując za udział w walkach odznaczenia wojskowe.

21 lutego 1925 roku zawarł związek małżeński z Konstancją z Kaczmarczyków. Ze związku tego w 1928 roku urodził się syn Janusz.

Władysław Garncarz ostatnio pracował w Policji Państwowej w Białymstoku w Komisariacie przy ul. Warszawskiej w stopniu starszego posterunkowego.

W 1939 roku został zmobilizowany i brał udział w kampanii wrześniowej. Do niewoli radzieckiej trafił w nieznanych okolicznościach, a następnie został osadzony w obozie w Ostaszkowie, skąd nadeszły 2 karty pocztowe z wiadomością o zaistniałej sytuacji (karty zaginęły).

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod numerem 20/4, poz. 89 z 9 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona z synem została w kwietniu 1940 roku wywieziona do Kazachstanu w ZSRR. Przebywali tam w bardzo trudnych warunkach bytowych. Po sześcioletniej tułaczce wrócili do kraju w 1946 roku. Żona pracowała w Szkole Pielęgniarskiej. Zmarła w 1995 roku.

Syn Janusz dokszałcał się i pracował jako elektryk w Teatrze imienia Węgierki w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

SZCZEPAN GRODECKI

PRZODOWNIK PP

Syn Piotra i Katarzyny z Kuźniarów, urodzony 26.VI.1900 roku w miejscowości Krasne, województwo lwowskie.

Otrzymał wykształcenie niepełne średnie. W wojnie z bolszewikami w 1920 r. bronił Ojczyzny jako żołnierz POW. Następnie do 1924 roku w KOP pełnił funkcję komendanta Policji Granicznej.

20 lipca 1925 roku ożenił się z Józefą z Malarskich. 9 listopada 1927 roku urodziła się ich córka Realda Wanda.

Od 1925 roku do wybuchu wojny pracował w Policji Państwowej w Białymstoku w stopniu przodownika.

W 1939 r. został zmobilizowany i walczył w obronie Grodna. Tam w nieznanych okolicznościach został aresztowany przez NKWD. Osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkanie. Z obozu nadeszły do rodziny 3 karty pocztowe, które ze względu na bezpieczeństwo przy przekraczaniu granicy, zostały zniszczone.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 026/2 z 13 kwietnia 1940 roku, poz. 50.

Rodzina do kwietnia 1940 roku mieszkała w Białymstoku. Aby uchronić się przed deportacją do ZSRR, przekroczyli nielegalnie granicę i udali się na Suwalszczyznę, okupowaną przez Niemców.

Córka w 1947 roku ukończyła Państwowe Liceum Handlowe w Suwałkach. W 1949 roku wyszła za mąż. Obecnie jest na emeryturze i mieszka w Suwałkach.

Biogram sporządziła K. Z.

EDWARD HIŻYCKI

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Stanisława – komendanta Straży Pożarnej w Busku i Marii z Brelów, urodzony 13.X.1901 roku w Kielcach.

Ukończył Szkołę Powszechną i Gimnazjum w Kielcach. W 1918 roku jako ochotnik zgłosił się do wojska. Wstąpił do Legionów Józefa Piłsudskiego, walcząc na terenie Sejny i Suwałk. Za walkę w Legionach posiadał odznaczenia.

W latach 1925–1926 wstąpił do Policji Państwowej. Był starszym posterunkowym. Pracował na posterunku w Zielonej koło Białegostoku, następnie w Michałowie, Zabłudowie, a ostatnio w Białymstoku w II Komisariacie PP.

8 lutego 1928 roku ożenił się z Leokadią z Bychowskich. Żona zajmowała się domem i wychowaniem córek – Ireną urodzoną w 1928 roku i Anną urodzoną w 1930 roku.

1 września 1939 roku został zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa, razem z osobami obsługującymi radiostację wyruszył z Białegostoku w kierunku Wilna.

W nieznanych okolicznościach został wzięty do niewoli. Pierwsza wiadomość z października 1939 roku nadeszła z obozu w Koziełsku, druga z grudnia 1939 roku z obozu w Ostaszku.

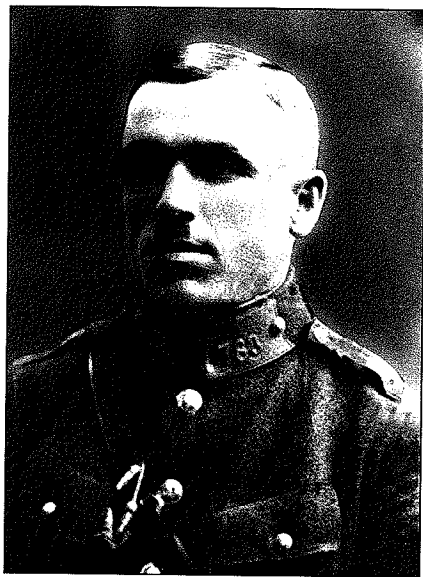
Nazwisko Edwarda Hiżyckiego znajduje się na liście wywozowej NKWD nr 038/1, poz. 40 z 20.IV.1940 roku.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku żona z córkami zostały deportowane do Związku Radzieckiego na Syberię do Kazachstanu. Pracowały na roli w sowchozie w trudnych warunkach. Po sześciu latach wróciły do kraju. Zamieszkały w Białymstoku. Córki kontynuowały naukę, a później rozpoczęły pracę – Irena w ZUS, a Anna w Zakładach Sierżana.

Żona Leokadia zmarła w 1987 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

JÓZEF KAZIMIERCZAK

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Józefa, urodzony w 1900 roku w Siedlcach.

Ukończył Szkołę Policyjną w Żyrardowie. Pracował jako starszy posterunkowy Policji Państwowej w Knyszynie, następnie w Tucholi, a ostatnio w II Komisariacie PP w Białymstoku.

Józef Kazimierzczak był żonaty z Lidią Wieremiejczyk. Posiadali pięcioro dzieci: Joanna – 1925 r., Eugenia – 1926 r., Marian – 1930 r., Renata – 1936 r. i Zbigniew – 1939 r.

Po wybuchu wojny we wrześniu 1939 roku wraz z całą załogą komisariatu – zmobilizowany i ewakuowany na wschodnie tereny Polski. Tam w nieznanych okolicznościach zostaje przez radzieckie wojska wzięty do niewoli. Osadzony w obozie w Ostaszku, skąd z datą 27 stycznia 1940 roku przychodzi do rodziny wiadomość.

Na liście wywozowej NKWD figuruje pod nr 026/2/poz. 4 z 13 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

W kwietniu 1940 roku rodzina została deportowana na Syberię do Pawłodaru. Tam żona z pięciorgiem dzieci musiała egzystować

w bardzo ciężkich warunkach. W 1942 roku, prawdopodobnie organizacja charytatywna, spowodowała, że dwoje dzieci – Renatę i Mariana zabrano do Nowej Zelandii, gdzie przebywają do dziś.

Pozostała trójka dzieci wraz z matką w czerwcu 1946 roku wróciła do kraju. Żona Józefa Kazimierzczaka pracowała w fabryce „Sierżana” w Białymstoku. Zmarła w 1984 roku. Córka Janina wyszła za mąż i wyjechała do Poznania. Eugenia założyła rodzinę, pracowała w „Fastach” w Białymstoku. Zbigniew także założył rodzinę, ma żonę, dwoje dzieci i mieszka w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

ADAM KLEJMAN

STARSZY POSTERUNKOWY PP

Syn Adama i Balbiny z Kozłowskich, urodzony w 1897 roku.

W 1914 roku zgłasza się jako 17-letni ochotnik do Legionów Polskich, by walczyć o odzyskanie niepodległości.

W 1918 roku po powrocie z wojska, wstępuje do Policji Państwowej. Zostaje mianowany pierwszym komendantem w Sokółce.

W 1919 roku zawiera związek małżeński z Eugenią. Mają trzech synów – Adam urodzony w 1920 roku, Eugeniusz urodzony w 1922 roku, Manswet urodzony w 1925 roku.

Od 1919 r. jest komendantem posterunku PP w Jeziorach, potem w Janowie i Zgierzu. Następnie przeniesiony zostaje do Łodzi, gdzie pracuje do wybuchu II wojny światowej.

Po wkroczeniu w granice Polski wojsk niemieckich ucieka z Łodzi przed najeźdźcą, dociera do Sokółki i ukrywa się u krewnych.

Po zajęciu wschodnich terenów przez wojska radzieckie w 1940 roku zostaje aresztowany przez NKWD i osadzony w więzieniu w Białymstoku, przewieziony do więzienia w Mińsku, a następnie trafia do obozu jenieckiego w Ostaszku. Korespondencji brak. Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 044/1, poz. 34 z 22.IV.1940 roku.

Żona Eugenia urodzona w 1899 roku po wojnie wyjechała na Wybrzeże. Będąc w bardzo trudnych warunkach życiowych podjęła pracę w sierocińcu w Darłowie jako krawcowa. Miała tam zapewne utrzymanie. Wkrótce jednak zachorowała i została umieszczona w szpitalu w Koszalinie, gdzie zmarła w wieku 64 lat w 1970 r. i tam została pochowana na koszt sierocińca.

Syn Adam i Eugeniusz zginęli w czasie działań wojennych, syn Manswet po wojnie zmarł w Łodzi.

Biogram sporządziła K. Z.

MICHAŁ KŁOCZEWSKI

STARSZY PRZODOWNIK PP

Syn Ludwika i Walerii z Kałuszyńskich, urodzony 8.VIII.1888 roku w Łukowie.

Dzieciństwo spędził w domu rodzinnym. Otrzymał wykształcenie średnie ogólne. W szkole walczył o nauczanie języka polskiego, za co został odznaczony Medalem „Rodła”.

W 1912 roku 7 lutego zawarł związek małżeński z Marią z Zabielskich. Ze związku tego urodziło się pięcioro dzieci: córka Helena oraz synowie Tadeusz, Zdzisław, Edward i Mieczysław.

Służbę w Policji Państwowej rozpoczął w 1920 roku. Pracował w Komendzie Powiatowej w Łukowie w stopniu starszego przodownika. Od 1934 r. do marca 1939 r. pełnił służbę w Zamościu, a od marca 1939 r. do wybuchu wojny w Komendzie Powiatowej w Łukowie na stanowisku kierownika sekretariatu.

20.VI.1929 r. otrzymał Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości, 1.VI.1938 r. Brązowy Medal za Długoletnią Służbę, a 12.I.1939 r. Srebrny Medal za Długoletnią Służbę.

We wrześniu 1939 r. zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa skierowany ku wschodniej granicy Polski. Pod Brześciem

nad Bugiem wzięty do niewoli przez wojska radzieckie. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkanie.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 044/2, poz. 39 z 22 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Rodzina przetrwała wojnę. Po wojnie zamieszkali w Białymstoku. Żona Maria zmarła w 1975 roku.

Córka Helena była pracownikiem umysłowym Urzędu Wojewódzkiego.

Syn Tadeusz został księdzem katolickim, zmarł w 1966 roku.

Syn Zdzisław pracował jako urzędnik administracyjny na Śląsku, nie żyje od 1996 roku.

Syn Edward do 1947 roku żołnierz Armii Krajowej, później pracował jako urzędnik w nadleśnictwie w województwie lubelskim, zmarł w 1962 roku.

Syn Mieczysław do 1945 roku żołnierz Armii Krajowej, następnie służył w wojsku polskim (1946 r.). Ostatnio pracował w Zakładach Mięsnych w Białymstoku na stanowisku głównego księgowego. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

ANTONI KURKOWSKI

POSTERUNKOWY PP

Syn Franciszka i Marii, urodzony 1902 roku w miejscowości Jurzec Szlachecki, województwo łomżyńskie.

Pochodził z rodziny włościańskiej. Ojciec miał 70-cio hektarowe gospodarstwo rolne. Miał dwóch braci – Franciszka i Józefa oraz siostrę Marię. Brat Józef był księdzem.

Zawarł związek małżeński z Felicją Kozłowską. Z tego związku urodziły się dwie córki: Zdzisława w 1929 roku i Alicja.

Antoni Kurkowski przed wojną mieszkał i pracował w Białymstoku. Służył w Policji Państwowej w komisariacie przy ulicy Lipowej jako posterunkowy. Przed wybuchem wojny został zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa skierowany na wschodnie tereny Polski.

Po wkroczeniu wojsk radzieckich w nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli. Został osadzony w jenieckim obozie w Ostaszkanie. Do rodziny nadeszły 2 listy, w których prosił o przysłanie ciepłej bielizny i butów.

Wraz z nim w obozie przebywali koledzy, z którymi pracował w komisariacie w Białymstoku – Puciłowski Florian, syn Piotra uro-

dzony w 1884 roku, lista NKWD 05/2, poz. 91 z 5.IV.1940 roku oraz Wiśniewski Feliks.

Antoni Kurkowski znajduje się na liście wywozowej NKWD nr – poz. 1 z 1.IV.1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 r. 13 kwietnia 1940 roku zostaje wywieziona do ZSRR rodzina Antoniego Kurkowskiego. Przebywają w Uciupińskim rejonie koło Pawłodaru. Żona z córkami pracuje w kołchozie wykonując różne prace. Wracają do kraju w 1946 roku. Wszyscy pracują, aby móc utrzymać się. Zdzisława wychodzi w 1950 roku za mąż, wychowuje czworo dzieci, zaś Alicja zakłada rodzinę w 1951 roku i ma jednego syna.

Biogram sporządziła K. Z.

**PIOTR
LAMPERT**

POSTERUNKOWY PP

Syn Michała i Weroniki z Mroczków, urodzony 31.VII.1890 roku w Michałowie, powiat białostocki.

Ukończył szkołę rosyjską „Puszkinińska”. Pracował w fabryce jako tkacz. na przełomie lat 1917–1918 został powołany do służby w wojsku carskim. Walczył w wojnie z Niemcami, w okolicach Augustowa dostał się do niewoli niemieckiej. Przebywał w Bawarii.

W 1920 roku wrócił do kraju. Dosłużył się stopnia kaprała. Wstąpił do Policji Państwowej w Białymstoku. Przydzielony został do służby na posterunku w Jasionówce. Pracował tam do 1935 roku.

W sierpniu 1921 roku zawiera związek małżeński z Wiktoria z Woroszyłów. Ze związku tego urodziło się troje dzieci. W 1923 roku Regina, w 1924 Otylia i w 1934 Stanisław.

W 1935 roku przeniesiony zostaje z Jasionówki do Lewickich, a po przeniesieniu posterunku służy w Turośni Kościelnej. Tam pracuje do wybuchu II wojny światowej.

W pierwszych dniach sierpnia 1939 roku został wraz z innymi policjantami zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa skie-

rowany ku granicy z Litwą. W okolicach Wilna rozbrojony przez wojska radzieckie, zostaje aresztowany i wywieziony do Związku Radzieckiego. Początkowo przebywał w obozie w Kozielsku, a później w Ostaszkwie, skąd nadchodziły wiadomości. Ostatnia karta pocztowa została doręczona przed deportacją rodziny do ZSRR.

Piotr Lampert znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 026/1, poz. 68 z 13.IV.1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku i Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku żona z dziećmi została deportowana do ZSRR do Kazachstanu. Początkowo pracowali w kołchozie, a następnie przy budowie linii kolejowej koło Pawłodaru i w cegielni. Warunki były bardzo trudne, dokuczał głód i silne mrozy. Śmierć niejednokrotnie zaglądała w oczy. W czerwcu 1946 roku wrócili do Polski.

Biogram sporządziła K. Z.

PIOTR ŁODZIŃSKI

PLUTONOWY WP

Syn Józefa i Wiktorii z Matysków, urodzony 18.VI.1900 roku w miejscowości Starokrzepice.

Ukończył szkołę zawodową. Wstąpił do Legionów Piłsudskiego biorąc udział w walkach o niepodległość Polski. Po ukończeniu 18 lat na stałe związał się z wojskiem. Służył w Dziesiątym Pułku Ułanów w Białymstoku. Ukończył szkołę muzyczną i grał w orkiestrze wojskowej, a także nauczał w wojsku gry na instrumentach.

10 sierpnia 1926 roku zawarł związek małżeński z Weroniką z Kuryłowiczów, z którego urodziło się sześcioro dzieci: Krystyna, Wiesława, Janina, Tadeusz, Zbigniew i Teresa.

Z Białegostoku, jako zawodowy wojskowy w stopniu plutonowego, został przeniesiony do jednostki w Warszawie. W 1938 roku zwolnił się z wojska, powrócił z rodziną do Białegostoku i wstąpił do Policji Państwowej. Służbę pełnił w komisariacie przy ulicy Lipowej do wybuchu wojny.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany do wojska i wyruszył na front. W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej i został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkwie.

Nadeszły 2 karty pocztowe potwierdzające niewolę w obozie. Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 045/2, poz. 23 z 22 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Po wkroczeniu wojsk radzieckich do Białegostoku cała rodzina musiała ukrywać się przed deportacją do ZSRR. Na żonę spadł obowiązek utrzymania sześciorga dzieci. Nie miała zawodu, wykonywała więc prace mało płatne. Dzieci w tych warunkach po ukończeniu szkół podstawowych rozpoczynały pracę na własny rachunek i własne utrzymanie. Żona nie żyje, zmarła w 1986 roku.

Dzieci – Krystyna, Wiesława, Janina, Tadeusz i Zbigniew mieszkają z rodzinami w Białymstoku, córka Teresa mieszka z rodziną w Olsztynie.

Biogram sporządziła I. O.

LUCJAN ŁOTOWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Feliksa i Anny, urodzony 7.I.1900 roku w Choroszczy.

Przed wojną mieszkał wraz z rodziną w Białymstoku. Tu ukończył szkołę powszechną i „Gimnazjum Carskie”.

Po ukończeniu edukacji zaangażował się do pracy w hotelu „Ritz”. Ze względu na uciążliwą pracę w nocy, zrezygnował i wyjechał do Warszawy. Rozpoczął studia na kierunku pedagogicznym. Po uzyskaniu dyplomu otrzymał pracę jako nauczyciel w Dobrzyniewie Dużym, a następnie w Starosielcach na stanowisku kierownika szkoły. Po przeniesieniu do Bielska Podlaskiego został inspektorem szkolnym.

W połowie sierpnia przyjechał do Białegostoku, aby pod koniec miesiąca wyruszyć na front jako rezerwista w stopniu podporucznika 71 pułku piechoty w Zambrowie. Brał udział w kampanii wrześniowej.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Początkowo przebywał w obozie jenieckim w Kozielsku, a następnie przeniesiony został do Ostaszkowa. Korespondencja, którą wysłał z obozu zaginęła.

Znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 051/1, poz. 2 z 27 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Był kawalerem. Rodzina i rodzeństwo zostali deportowani do Związku Radzieckiego w 1940 roku i po sześciu latach wrócili do Polski.

Biogram sporządziła K. Z.

**JÓZEF
ŁUKOWSKI**

PRZODOWNIK PP

Syn Teodora i Julii z Grabowskich, urodzony 25.III.1897 roku w Borysowszczyźnie.

Nauczyciel. Powołany do armii rosyjskiej dosłużył się stopnia podporucznika. W 1922 roku wrócił do Polski i wstąpił do Policji Państwowej. Służył w komisariacie Policji Państwowej w Baranowiczach do 30.IV.1930 roku, 2 maja 1930 roku został przeniesiony na Posterunek Kolejowy w Baranowiczach w charakterze komendanta w stopniu przodownika PP.

16.VI.1933 roku zawarł związek małżeński z Zofią z Kuścielów. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci, córka Małgorzata w 1934 roku i syn Leon w lutym 1939 roku. Rodzina mieszkała w Baranowiczach.

Po wkroczeniu wojsk radzieckich Józef Łukowski został aresztowany i przewieziony do obozu w Szepietówce, a stamtąd do obozu jenieckiego w Ostaszku. Z Ostaszku przyszedł jeden list, który zaginął.

Na liście wywozowej NKWD został umieszczony pod nr 016/2, poz. 47 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie został odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona z dziećmi, ze względu na zagrożenie deportacją do Związku Radzieckiego, musiała opuścić Baranowicze. Wyjechała do Kunowic, potem do Wrocławia. Podejmowała się różnych prac, aby utrzymać dwoje małych dzieci. Od wielu lat mieszka w Białymstoku. Pracowała w Fabryce Przyrządów i Uchwytów. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

PIOTR ŁUNIEWSKI

PRZODOWNIK PP

Syn Franciszka i Antoniny z Wawrzyńskich, urodzony 1. VIII. 1899 roku w Boboszewie, gmina Sarnowo, powiat Płońsk.

Wykształcenie podstawowe. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej jako żołnierz 4 Pułku Ułanów. Za męstwo został odznaczony medalem „Polska Swemu Obrońcy”. Po odzyskaniu niepodległości służył w Policji Państwowej na terenie powiatu mławskiego, początkowo w Komendzie Powiatowej w Mławie i Turzy.

W Turzy poznał Zofię Napierską, z którą zawarł związek małżeński w dniu 9 sierpnia 1924 roku. Z tego związku urodziło się dwóch synów – Janusz w 1925 roku i Wiesław w 1928 roku.

Około 1934 roku był komendantem posterunku PP w Wiecztnie powiat Mława, a następnie komendantem w Szremsku w stopniu przodownika. Za służbę w policji odznaczony Krzyżem Zasługi oraz medalem za długoletnią pracę.

W Szremsku zastała go wojna. Na tym terenie w kilku wsiach zamieszkiwali koloniści niemieccy, z którymi władze polskie miały wiele kłopotów. Przewidując represje ze strony Niemców rodzina Piotra Łuniewskiego z innymi rodzinami policjantów została ewa-

kuowana w okolicie Włodawy. Późnym wieczorem 12 września 1939 roku Piotr Łuniewski odwiedził tam najbliższych. Nigdy więcej go nie zobaczyli.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej do obozu w Ostaszku. Na adres dalszej rodziny z datą 1.I.1940 roku, nadeszła karta pocztowa z wiadomością z obozu w Ostaszku, a po pewnym czasie zwrot listu pisanego przez żonę do męża.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 038/4 z 20 kwietnia 1940 roku, poz. 34.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Z Piotrem Łuniewskim do obozu w Ostaszku trafili również jego podkomendni z posterunku w Szreńsku: Teodor Kluba, syn Stanisława urodzony w 1912 roku, lista NKWD nr 050/2, poz. 24 z kwietnia 1940 roku i Jan Kobak, syn Piotra urodzony w 1911 roku, lista NKWD nr 026/1, poz. 26 z 13.IV.1940 roku.

Rodzina przetrwała wojnę. Synowie ukończyli studia na SGGW w Warszawie. Janusz pracował jako nadleśniczy, a Wiesław był lekarzem weterynarii.

Żona Piotra Łuniewskiego nie żyje, zmarła w 1986 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

JÓZEF MACHOWIAK

**STARSZY
POSTERUNKOWY PP**

Syn Jana i Izabeli, urodzony 1899 roku w Lesznie, województwo poznańskie.

Zawarł związek małżeński w 1927 roku z Marią z Łabanowskich. Ze związku tego urodziło się troje dzieci – w 1929 roku syn Edmund, w 1930 roku córka Kazimiera i w 1932 roku syn Marian.

Józef Machowiak pracował w Policji Państwowej w Białymstoku w I komisariacie w stopniu starszego posterunkowego.

Przed wybuchem II wojny światowej został zmobilizowany i ewakuowany na wschodnie tereny Polski. Tam po wkroczeniu wojsk radzieckich, w nieznanych okolicznościach trafił do niewoli. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku.

Znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 033/1/24 z 16.IV.1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku żona Maria z trójką dzieci została wywieziona do Związku Radzieckiego do Kazachstanu. Przebywali i pracowali w Pawłodarze i Grygorewce. Żona w cegielni, a starszy

syn przy wyrobie glinianych garnków. Warunki były bardzo ciężkie, dokuczał głód i mróz.

W 1946 roku wrócili do Polski, do Białegostoku. Zatrzymali się u krewnej. Żona Maria pracowała w tartaku. Zginęła tragicznie w 1981 roku. Syn Edmund przyjął pracę w elektrowni, zmarł w 1987 roku, młodszy syn uczył się, zmarł w 1951 roku, córka wyszła za mąż w 1951 roku, urodziła córka i syna, obecnie mieszka w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

**KAZIMIERZ
CZESŁAW
MAŃKOWSKI**

POSTERUNKOWY PP

Syn Stanisława i Józefy z Muchów, ur. 13.VI.1911 roku w Juchnowcu Dolnym koło Białegostoku.

Dzieciństwo spędził z rodzicami. Otrzymał wykształcenie podstawowe. Pracował na roli. Należał do Ochotniczej Straży Pożarnej w Juchnowcu. Czynną służbę odbył w wojsku polskim, w 1935 roku w 14 Dywizji Artylerii Konnej w Białymstoku.

Po przejściu do rezerwy zaangażował się do pracy w Policji Państwowej. Został przydzielony do III komisariatu PP w Białymstoku przy ulicy Warszawskiej do Służby Pomocniczej PP.

30 sierpnia 1938 roku ożenił się z Felicją z Matelów. 4 listopada 1939 roku urodziła się córka Danuta Maria.

28 sierpnia 1939 roku Kazimierz Mańkowski dostał kartę mobilizacyjną i wyruszył na wojnę. Po napaści Związku Radzieckiego na Polskę w nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkanie. Przesłał wiadomość, datowaną 29 stycznia 1940 roku, w której prosi, by żona dbała o zdrowie swoje i dziecka (którego nie znał) i pocieszał, że wróci i znów będą razem.

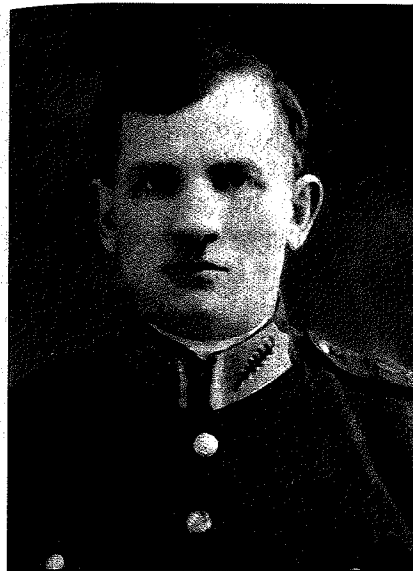
Znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 58/3, poz. 38 z maja 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13.IV.1940 roku żona z pięciomiesięczną córeczką znalazła się w towarowym wagonie przeznaczonym do wywozu ludzi na zesłanie. Rozpacz była ogromna, bo nie miała pokarmu, a w takich warunkach córeczka nie przeżyłaby. Wszczęła rozpaczliwe starania i prośby o możliwość pozostawienia dziecka u rodziny w Juchnowcu. Po wielu trudnościach udało się. Felicja Mańkowska sama znalazła się na Syberii w Siewiero Kazachstańskiej Obłści, w rejonie Cze-kanowskim. Pracowała w kołchozie na roli. Po pewnym czasie została przerzucona do obłści Kustanajskoje. Tam pracowała na stacji kolejowej Opanowka, a ostatnim etapem był „Zawod Zier-no”, gdzie trzeba było ładować do wagonów zboże.

31.V.1946 roku wróciła do kraju. Spotkała się z Danusią, która już wtedy miała 6 lat i 10 miesięcy. Córka Danuta mieszka z matką. W 1960 roku wyszła za mąż, ma 1 syna i 3 córki oraz czworo wnucząt. Wszyscy mieszkają w Juchnowcu.

Biogram sporządziła K. Z.

**WACŁAW
MARCZAK**

POSTERUNKOWY PP

Syn Stanisława i Ludwiki, urodzony 3.IV.1903 roku w Śniadowie.

Dzieciństwo spędził z rodzicami. Otrzymał wykształcenie podstawowe. Po uzyskaniu pełnoletności wstąpił do Policji Państwowej. Pracował w komisariacie PP w Białymstoku przy ulicy Monopolowej, aż do wybuchu wojny w 1939 roku.

Wacław Marczak był sportowcem. Brał udział w Ogólnokrajowych Zawodach Sportowych Policji Państwowej w Katowicach w 1929 roku. Otrzymał medal za osiągnięcia w Strzelaniu z Broni Krótkiej i medal za osiągnięcia w kolarstwie.

11 lutego 1931 r. ożenił się ze Stanisławą z Brzoziewskich, z którego urodziło się troje dzieci: Stanisław, Jerzy i Barbara. 15 września 1939 roku został zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa wyruszył na wschodnie tereny Polski.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku. Z obozu rodzina nie miała żadnej wiadomości.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 045/1, poz. 73 z 22 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

W obawie przed represjami ze strony Sowietów i deportacją na Syberię, żona z trojgiem dzieci ukrywała się w Goniądzu i okolicach. Sama musiała utrzymać, wychować i wykształcić dzieci.

Dzieci po wojnie ukończyły szkołę średnią w Goniądzu. Najstarszy syn zmarł w 1986 roku, młodszy z rodziną w 1964 roku wyjechał do Stanów Zjednoczonych Ameryki i tam przebywa do chwili obecnej. Żona Władysława Marczyka, Stanisława, mieszka z córką, która pracuje w szkole dla dzieci niepełnosprawnych.

Biogram sporządziła K. Z.

**ALFRED
MILLER**

POSTERUNKOWY PP

Syn Fryderyka i Józefy z Rozentalów, urodzony 21.XII.1884 roku w Białymstoku.

Uczęszczał do szkoły średniej przy ulicy Kościelnej do tzw. „Generalnoje Uczyliszcze”. Po ukończeniu edukacji podjął pracę w biurze notarialnym jako urzędnik.

W 1912 roku zawarł związek małżeński z Eugenią Rynkiewicz. Ze związku tego urodziło się dwóch synów – Henryk Stanisław i Romuald.

W 1914 roku został zmobilizowany do wojska carskiego. Brał czynny udział w walkach w I wojnie światowej. Po zakończeniu wojny w 1918 roku wrócił do Białegostoku. Podjął pracę w Komendzie Wojewódzkiej Policji Państwowej. Prowadził referat werbunkowo-emerytalny. Tam pracował do wybuchu wojny w 1939 roku.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa wraz z Komendą PP ewakuował się na wschodnie tereny Polski.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku.

Znajduje się na liście wywozowej NKWD z 1 kwietnia 1940 roku, pozycja 34.

Rodzina w kwietniu 1940 roku została deportowana do ZSRR, do Kazachstanu do obłści Pawłodarskiej. Pracowali przy budowie kolei – magistrali Stalińsko–Magnitogorskiej. Doskwierał im głód i mróz.

Syn Romuald, chory na astmę, wrócił z matką po 6 latach zesłania do kraju. Oboje już nie żyją.

Syn Henryk Stanisław został wcielony do formującego się w ZSRR wojska polskiego. Przeszedł szlak bojowy od Oki po Berlin. Po wojnie wrócił do Białegostoku i założył rodzinę. Pracował jako urzędnik w kilku instytucjach. Przeszedł na emeryturę, w 1992 roku zmarł.

Biogram sporządziła K. Z.

FRANCISZEK NAKONECZNY

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Jana, urodzony w 1901 roku.

Plutonowy. W Policji Państwowej służył jako starszy posterunkowy. Ostatnio w I komisariacie Policji Państwowej w Białymstoku.

We wrześniu 1939 roku został wcielony do Batalionów Obrony Kraju i skierowany na wschodnie tereny Polski. Tam podzielił los innych policjantów. W nieznanych okolicznościach został aresztowany przez wojska radzieckie i osadzony w jenieckim obozie w Ostaszku.

Znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 044/2, poz. 13 z 22 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

ANTONI NIWIŃSKI

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Juliana i Anny z Kołoszkiewiczów, urodzony 13.VI.1901 roku w Brańsku, województwo białostockie.

Posiadał średnie wykształcenie. Brał udział w wojnie o niepodległość Polski, a w 1920 roku walczył z bolszewikami. Posiadał odznaczenia za bojowość i walkę – „Krzyż za walkę z najeźdźcą bolszewickim 1921 r.”.

W 1921 roku przystąpił do pracy w Policji Państwowej w Bielsku Podlaskim i w Siemiatyczach, a od 1938 roku pracował w Białymstoku w stopniu starszego posterunkowego. Brał czynny udział w życiu sportowym.

W 1923 roku zawarł związek małżeński z Janiną z Malinowskich. Ze związku tego urodziło się troje dzieci. Córka Janina oraz syn Henryk i Ryszard.

Wybuchła wojna. W pierwszych dniach września 1939 roku formacje policyjne były wcielane do Batalionów Obrony Kraju i kierowane na wschodnie tereny Polski. Antoni Niwiński podzielił los innych kolegów. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli radzieckiej.

Osadzony został w obozie jenieckim w Ostaszku. Z Ostaszku przesłał do rodziny dwa listy. Jeden datowany 27.XI.1939 roku, drugi 26.I.1940 roku. Listy te przepełnione były tęsknotą i miłością do rodziny, troską o dzieci, ich zdrowie i naukę. Spodziewał się, że wkrótce wróci do domu.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 016/1, poz. 5 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku żona z trójką dzieci i matką Marianną Malinowską została deportowana do ZSRR do Kazachstanu obł. Pawłodarska, miejscowość Wesola Ranca. Wszyscy pracują w ciężkich warunkach. W 1944 roku umiera córka Janina, a w 1946 roku w przeddzień wyjazdu do Polski matka, Marianna Malinowska. Żona z synem Ryszardem wraca do Białegostoku w 1946 roku.

Syn Henryk w kwietniu 1944 roku mając siedemnaście lat zgłosił się jako ochotnik do formującego się w ZSRR wojska polskiego. Przechodzi cały szlak bojowy, bierze udział w walkach z Niemcami. Po zakończeniu wojny zostaje zdemobilizowany i w 1947 roku wraca do Białegostoku. Zakłada rodzinę, pracuje w Urzędzie Wojewódzkim.

Żona Antoniego Niwińskiego i syn Ryszard nie żyją.

Biogram sporządziła K. Z.

**ANTONI
PACIUKIEWICZ**

PRZODOWNIK PP

Syn Kazimierza i Eleonory ze Stankiewiczów, ur. 13.VI.1895 roku w Łozdziejach na Litwie Kowieńskiej..

Otrzymał wykształcenie powszechne. W latach 1919–1920 walczył o niepodległość Polski w oddziałach generała Żeligowskiego. Za ofiarną walkę został odznaczony medalem „Bojownikom Niepodległości” i medalem „Polska Swemu Obrońcy”.

Po zakończeniu wojny, ze względu na możliwość represji, nie mógł wrócić w rodzinne strony na Litwę. Przyjechał do Białegostoku i zaciągnął się do Konnego Oddziału Policji Państwowej.

W 1929 roku ożenił się z Walerią z Mickiewiczów. Ze związku tego urodził się w 1931 roku syn Zdzisław.

Przed samą wojną służył na posterunku Policji Państwowej w Czerwonym Borze w stopniu przodownika PP.

Odznaczony został za lata 1918–1928 Medalem Dziesięciolecia Rzeczypospolitej Polskiej oraz Medalem za Długoletnią Służbę – za 20 lat pracy w Policji Państwowej.

We wrześniu 1939 roku zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa skierowany na wschodnie tereny Polski.

W nieznanymi okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej i osadzony został w obozie jenieckim w Ostaszku. Z obozu nadeszła, datowana 27.XII.1939 roku, karta pocztowa. Niepokoił się brakiem wiadomości od najbliższych. Donosił, że jest zdrow i „może jak Bóg pozwoli, kiedyś zobaczymy się”. Życzył zdrowia i przesyłał rodzinie ucałowania.

Znajduje się na liście wywózowej NKWD pod nr 023/1, poz. 64 z 10 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Rodzina ukrywała się przed deportacją do ZSRR. Żona po wojnie pracowała w przemyśle włókienniczym. Zmarła w 1983 roku. Syn ukończył Politechnikę Śląską i pracuje w Urzędzie Dozoru Technicznego w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

ZYGMUNT PAMPUCH

PODKOMISARZ PP

Syn Józefa i Emilii z Klimaszewskich, urodzony 17.I.1897 roku w Goniądzu.

Dzieciństwo spędził przy rodzicach. Szkołę średnią ukończył w Białymstoku przy ulicy Warszawskiej (budynek Gimnazjum imienia Zygmunta Augusta).

W 1919 roku zaciągnął się do Legionów. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej w stopniu kaprała. Walczył do końca sierpnia 1921 roku. 1 września 1921 roku wstąpił do Policji Państwowej.

6 września 1925 roku zawarł związek małżeński w Szczuczynie koło Lidy z Olimpią Wilczewską urodzoną 11 lutego 1903 roku w Szczuczynie Nowogródzkim. Ze związku tego w 1928 roku urodził się w Lidzie syn Jerzy.

W 1929 roku Zygmunt Pampuch został mianowany aspirantem Policji Państwowej i przeniesiony do Nowogródka. Następnie pracuje w Słonimie, a później we Włodzimierzu Wołyńskim. W kwietniu 1939 roku zostaje mianowany podkomisarzem i jako komendant powiatowy służy w Przasnyszu, aż do wybuchu wojny we wrześniu 1939 roku.

29 sierpnia 1939 roku zostaje wydany rozkaz mobilizacji Policji Państwowej. Zygmunt Pampuch musi zgłosić się do Warszawy do koszar Komendy Głównej Policji przy ulicy Ciepłej, by odebrać specjalne, zakonspirowane polecenie związane z zadaniami wojewody Warszawy – Kostki Biernackiego. Udało mu się przy okazji odwiedzić żonę i syna w Warszawie, którzy przyjechali z Przasnysza, by następnie ewakuować się w stronę Zaleszczyk. Jeszcze raz przypadkowo spotkał się z najbliższymi w Siedlcach, w drodze na Zaleszczyki. Dalsza podróż była utrudniona i żona z synem wrócili do Warszawy, a Zygmunt Pampuch podążył w stronę Zaleszczyk.

Tam prawdopodobnie został aresztowany przez wojska radzieckie, które przekroczyły 17 września 1939 roku granice Polski. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkowie. Z obozu przysłał datowaną 4 grudnia 1939 roku kartę pocztową, w której pisze, że myśli, tęskni, martwi się o rodzinę, o zdrowie żony i syna. Pyta czy Jureczek uczy się, prosi o wytrwałość. Życzy zdrowia, serdecznie pozdrawia i całuje. Nadeszły też 2 telegramy, do Białegostoku do siostry, w których oznajmia, że jest zdrow. Na tym korespondencja kończy się.

Żona poszukuje męża przez Czerwony Krzyż i inne instytucje w Polsce, Londynie, Rumunii i Francji. Dopiero dokumenty przekazane ze Związku Radzieckiego potwierdzają pobyt Zygmunta Pampucha w obozie w Ostaszkowie, mord w Twerze i doły śmierci w Miednoje.

Na liście NKWD znajduje się pod nr 27/1, poz. 28 z 13 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn, sierpień 1985 rok.

Rodzina w czasie okupacji niemieckiej mieszkała w Warszawie. Syn w czerwcu 1944 roku kończy średnią Szkołę Drogową Księża Marianów na Bielanych. Gdy wybucha Powstanie Warszawskie wstępuje, jako członek „Szarych Szeregów”, do Armii Krajowej i bierze udział w walkach. Pseudonim „Jur” (legitymacja nr 3210 wydana przez Związek Powstańców Warszawy). W czasie walk zostaje ranny i przebywa w szpitalu.

Po upadku powstania matka wraz z innymi osobami cywilnymi z Warszawy znalazła się w Pruszkowie i poszukuje syna, przekazując listy przypadkowym, życzliwym ludziom. Syn opuszcza szpital i też szuka matki. Szczęśliwie odnajdują się. Przez pewien czas przebywają u krewnych matki w Warce.

Po wyzwoleniu Warszawy, 17.I.1945 roku przez I Armie Wojska Polskiego, wracają do stolicy, ale ze względu na bardzo trudne warunki decydują się na zamieszkanie w Białymstoku u siostry Zygmunta Pampucha.

Syn za udział i działalność w Powstaniu Warszawskim zostaje odznaczony Krzyżem Armii Krajowej (legitymacja nr 25668), Medalem Wojska nadanym przez Ministerstwo Obrony Narodowej w Londynie 15.VIII.1948 roku (legitymacja nr 27767) oraz Warszawskim Krzyżem Powstańczym (legitymacja nr 1-93-44 z 16.III.93 r.).

Po wojnie kształcił się w Wyższej Szkole Inżynierskiej w Szczecinie. Założył rodzinę. Pracował w przedsiębiorstwach budowlanych do czasu stwierdzenia utraty zdrowia. Przebywa na rencie.

Żona Zygmunta Pampucha została zatrudniona w Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Białymstoku i pracowała tam do czasu przejścia na emeryturę. Zmarła w 1993 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

PIOTR PIETRASZEWSKI

POSTERUNKOWY PP

Syn Stanisława i Marii z Szałajów, urodzony w 1903 roku w miejscowości Kurjany koło Białegostoku.

Pochodził z rodziny włościańskiej pracującej na gospodarstwie.

Związek małżeński zawarł w 1933 roku ze Stanisławą Szóstko. Ze związku tego urodziło się 2 synów – Walerian w 1934 roku i Feliks w 1935 roku.

Wstąpił do Policji Państwowej. Krótco przed wybuchem II wojny światowej został zmobilizowany i przydzielony do żandarmerii. Zgodnie z rozkazem dowództwa skierowany na wschodnie tereny Polski.

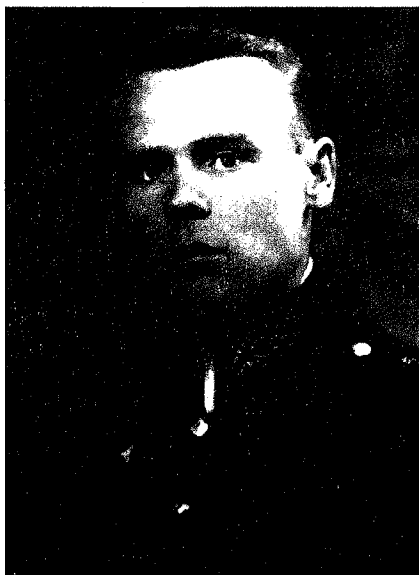
Po wkroczeniu wojsk radzieckich, dostał się do niewoli w nieznanych okolicznościach. Osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkowie. Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 058/3 z maja 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Żona Stanisława z synami została deportowana 13 kwietnia 1940 roku do Związku Radzieckiego, do obłści Pawłodarskiej. Tam pracowała na roli w kolchozie.

Po siedmiu latach wrócili do kraju. Nie mieli gdzie mieszkać, dom był spalony. W bardzo trudnych warunkach żona musiała sama zabiegać o utrzymanie i wychowanie synów. Często zapadała na zdrowiu. Ostatnio ciężko zachorowała. Zmarła we wrześniu 1997 roku. Syn Walerian ukończył szkołę zawodową i założył rodzinę. Miał jedno dziecko; nie żyje. Syn Feliks ukończył Technikum Mechaniczne, ożenił się, urodziło mu się troje dzieci. Pracował w Państwowym Szpitalu Klinicznym. Zmarł w 1995 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

WOJCIECH PLUTA

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Antoniego i Anny z Kalinowskich, urodzony 26.XI.1900 roku we wsi Pluta, powiat Poryte

Otrzymał wykształcenie średnie. W 1918 roku służył jako ochotnik w Legionach Polskich. Trafił do niewoli bolszewickiej, gdzie przebywał 6 miesięcy. Po powrocie z niewoli dalej walczył o niepodległość Polski. Odznaczony Medalem Dziesięciolecia.

W 1920 roku wstąpił do Policji Państwowej.

12 czerwca 1928 roku zawarł związek małżeński z Weroniką Kalinowską. Z małżeństwa tego urodziło się troje dzieci: w 1929 roku – córka Halina, a w 1930 roku dwóch synów – Mieczysław i Waldemar.

Wojciech Pluta w Policji Państwowej pracował do wybuchu wojny w 1939 roku. We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany i z innymi policjantami ewakuowany na wschodnie tereny Polski.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkwie.

Na liście Wywozowej NKWD znajduje się pod nr 012/1, pozycja 92 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

W kwietniu 1940 roku żona z dziećmi i matką została deportowana do Związku Radzieckiego, do Kazachstanu, Pawłodarskaja Obłaść. Przebywali w bardzo trudnych warunkach. Stanisława Kalinowska tam zmarła.

Pozostała rodzina wróciła do Polski w 1946 roku. Mieszkają obecnie w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

**FRANCISZEK
RYMASZEWSKI**

**STARSZY
POSTERUNKOWY PP**

Syn Jana i Joanny z Brzozowskich, urodzony 11.X.1888 roku w Gąsówce Skwarkach koło Łap.

Dzieciństwo spędził w miejscu urodzenia przy rodzicach. Jako młodzieniec wyjechał do pracy do Warszawy. Po paru latach przeniósł się do Białegostoku.

W 1913 roku zawarł związek małżeński z Feliksą Pelnia. Z tego związku urodziło się pięcioro dzieci: Jadwiga, Mieczysław, Tadeusz, Eugeniusz i Waław.

W okresie I wojny światowej został zmobilizowany do Armii Carskiej. Brał udział w wojnie do czasu jej zakończenia.

Po powrocie w 1919 roku do Białegostoku, rozpoczął pracę jako funkcjonariusz Policji Państwowej. Początkowo pełnił służbę w PP w Choroszcy, Turośni Kościelnej i Lewickich. Od 1922 roku do wybuchu II wojny światowej zatrudniony był jako starszy posterunkowy PP w II komisariacie w Białymstoku. Za dwadzieścia lat służby w PP odznaczony medalami.

Na początku września 1939 roku został zmobilizowany i skierowany do ochrony, jako konwojent, Archiwum Komendy Woje-

wódzkiej PP w Białymstoku. Ewakuował się w stronę wschodniej granicy Polski.

W końcu września 1939 roku na Polesiu dostał się do niewoli radzieckiej. Został osadzony w jenieckim obozie w Ostaszku.

Z obozu do rodziny nadeszły 3 karty pocztowe pisane 1 grudnia 1939, 1.I.1940 i 1.II.1940 roku.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 026/2, poz. 34.z 13 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 r.

Syn Eugeniusz w 1939 roku ewakuował się ze Sztabem Głównym Wojskowym w Warszawie do Zaleszczyk. Został internowany w Rumunii.

13.IV.1940 roku żonę i czworo dzieci deportowano do ZSRR do Kazachstanu, obłaść Pawłodarskaja.

Córka Mieczysława i syn Waław zgodnie z umową wojskową w 1941 roku zgłosili się do Armii Andersa, przeszli cały szlak bojowy (Iran, Irak, Monte Cassino).

Żona z dwójką dzieci w 1946 roku wróciła do Polski. Syn Tadeusz uczył się. W 1952 roku został wzięty do wojska i przydzielony do pracy w kopalni „Jowisz” koło Będzina. Służył do 1954 roku. Po powrocie do domu podjął pracę w PZU. Córka Jadwiga pracowała w Urzędzie Miejskim. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

**JAN
SAWICKI**

**KAPRAL
ŻANDARMERII WP**

Syn Józefa i Jadwigi z domu Olejkowicz, urodzony 17.III.1909 roku w Starej Wilejce – Krzywicze na Wileńszczyźnie.

Pochodził z rodziny ziemiańskiej. Miał siostrę i dwóch braci.

Był zawodowym wojskowym. Służył w żandarmerii w Białymstoku, w koszarach generała Sowińskiego, w stopniu kaprała.

Uprawiał sport, uzyskał prawo noszenia Państwowej Odznaki Sportowej klasy trzeciej stopnia czwartego, przyznanej przez Przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przeposobienia Wojskowego w Białymstoku (świadczenie nr 592 z 1937 roku).

20 lutego 1939 roku w Białymstoku zawarł związek małżeński z Heleną Gulajew. Ze związku tego urodziła się córka Janina.

We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany i skierowany na front. W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszku. Przysłał z obozu 1 kartę pocztową datowaną 26.XII.1939 roku.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 1/IV.1940, poz. 14, str. 9.

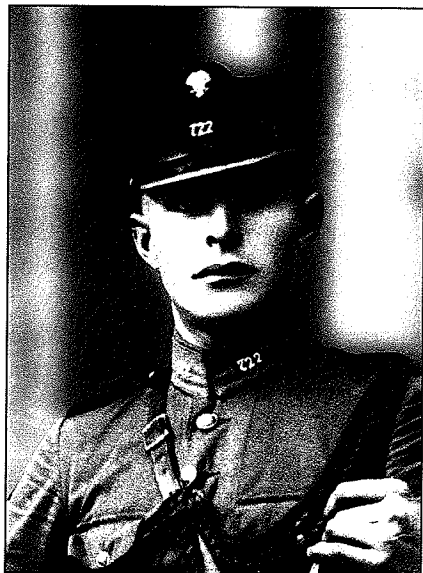
Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona Helena z córką Janiną w kwietniu 1940 roku zostały deportowane do ZSRR, do Kazachstanu, obłaść Pawłodarskaja. Żona pracowała przy wyrębie lasu, okorowywała drzewa i ładowała na wozy. Pracowała też w wojskowym magazynie.

W 1946 roku żona z córką wróciły do kraju, do Białegostoku. Nie miały gdzie mieszkać. Przygarnęli je do siebie kuzyni. Żona podejmowała się różnych prac, aby utrzymać siebie i dziecko.

Córka ukończyła szkołę podstawową i Technikum Mleczarskie. Założyła własną rodzinę, ma dwóch synów.

Biogram sporządziła K. Z.

LUCJAN SITKIEWICZ

PRZODOWNIK PP

Syn Wacława i Walerii z Ładów, urodzony 10.XI.1897 roku w Warszawie.

Mieszkał w Dęblinie, gdzie w 1913 roku ukończył szkołę. Przeszedł szkolenie w Policji Konnej w Białymstoku.

W 1923 roku 5 maja w Białymstoku zawarł związek małżeński z Felicją z Adamskich. Ze związku tego w 1930 roku urodziła się córka Halina.

Po szkoleniu wyjechał z rodziną do Dęblina i tam rozpoczął pracę w Policji Państwowej.

W 1924 roku został służbowo przeniesiony do Łucka na Wołyniu, gdzie służył do wybuchu wojny w 1939 roku w stopniu przodownika Policji Państwowej.

17 września 1939 roku do Łucka wkroczyły wojska radzieckie. Lucjan Sitkiewicz pełnił wtedy całonocną służbę. Został przez najeźdźców rozbrojony i udał się do domu. Przebrał się w cywilne ubranie, pożegnał wszystkich domowników i zrozpaczony wyszedł. Był to ostatni raz, kiedy widział się z rodziną. Nie było żadnej wiadomości o jego losach, dopiero w styczniu 1940 roku nadeszła

do rodziny karta pocztowa stwierdzająca, że przebywa on w obozie jenieckim w Ostaszku.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 050/3, poz. 69 z kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku rodzina została deportowana do ZSRR do Kazachstanu, Pawłodarskaja obłaść, rejon bojanowski. Żona pracowała przy oczyszczaniu rudy złota w kopalni „Majkain-Zołoto”, przy kopaniu rowów i w kamieniołomach. Po sześciu latach wróciła z córką do kraju. Żona pracowała w szpitalu. Zmarła w 1983 roku. Córka ukończyła średnią szkołę zawodową i pracowała w „Domu Książki”. Założyła rodzinę, obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

BOHDAN SKRZĘDZIEJEWSKI

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Piotra i Julii z Oksztelów, urodzony 25.IV.1890 roku w Skarżysku koło Radomia.

Lata dziecięce i młodość spędził w domu rodzinnym. jako piętnastoletni uczeń brał udział w demonstracji przeciw caratowi. W szkole miejskiej był jednym z organizatorów kółek samokształceniowych, mających na celu zachowanie odrębności narodowo-kulturalnej Polaków. Otrzymał wykształcenie średnie techniczne jako geodeta.

Pracował w Omsku na Syberii jako topograf. Należał do Polskiego Domu „Ognisko” oraz Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego. Potajemnie nauczał języka polskiego dzieci polskie urodzone na Syberii.

We wrześniu 1916 roku został zmobilizowany do Armii Rosyjskiej do 27 pułku piechoty. Ukończył szkołę oficerską. W 1918 roku w maju zgłosił się jako ochotnik do formującego się Legionu Omskiego i z oddziałem wyjechał na front do Ekatynoburga, gdzie pełnił obowiązki adiutanta inspekcyjnego. W marcu 1919 roku został przydzielony do Bonu Szturmowego.

Brał udział w walkach przeciw bolszewikom w obronie stacji Tutalsk, Litwinowo, Tajga. Baon Szturmowy wchodził w skład V Dywizji Syberyjskiej dowodzonej przez pułkownika K. Rumszę. Pełniła ona służbę ochronną kolei transsyberyjskiej.

W miarę nacisku wojsk bolszewickich V Dywizja Syberyjska przemieszczała się z Ufy przez Czelabińsk, Omsk, Nowosybirsk, Krasnojarsk do stacji Klukwienna.

Ciągłe walki, głód i choroby dziesiątkowały dywizję. 10 stycznia 1920 roku w rejonie Bajkału okrażone oddziały polskie trafiły do niewoli. V Dywizja skapitulowała.

W niewoli Bohdan Skrzędziejewski zachorował na tyfus plamisty i trafił do obozowego szpitala. Po wyzdrowieniu uciekł i ukrywał się w Krasnojarsku, Omsku i Tomsku.

Po przybyciu Ekspozytury Syberyjskiej Delegacji Rzeczypospolitej Polski do Spraw Repatriacji został wyznaczony do Komisji Gospodarczej 6 kolumny transportu jeńców wojennych wracających do Polski.

W czasie powrotu do kraju, 27 kwietnia 1922 roku został aresztowany przez „Czeka” i z podejrzeniem o szpiegostwo na rzecz Polski, osadzony w ciężkim więzieniu „Sibczeka” w Nowomikołajsku, a po interwencji władz Polski po pewnym czasie wywieziony do Moskwy i osadzony w więzieniu w Butyrkach. Następnie przeniesiony do obozu Nowo-Spaskiego, gdzie przebywał do 27 stycznia 1923 roku. Wysłany został do Polski drogą wymiany personalnej jeńców. Do kraju przybył 2 lutego 1923 roku.

Na dowód przykładowej postawy niech będzie przytoczona opinia: „Ekspozytura Syberyjska Delegacji Rzeczypospolitej Polski do Spraw Repatriacji zaznacza, że znanym jej jest nienaganne zachowanie się p. Skrzędziejewskiego za cały czas niewoli i pobytu w więzieniu, w niczym nie naruszając honoru obywatela polskiego i oficera”. Pełnomocnik delegacji (–) Gintow Dziewałtowski, sekretarz; podpis nieczytelny.

Po kilku miesiącach rekonwalescencji został zdemobilizowany i przeniesiony do rezerwy w stopniu porucznika z przydziałem do 74 pułku piechoty w Lublińcu Śląskim.

Podziękowaniem przełożonych w imieniu służby za gorliwe spełnianie obowiązków, za pracę niepodległościową przed wojną i w czasie wojny oraz za służbę ochotniczą w V Dywizji Syberyjskiej i czynną walkę został odznaczony Krzyżem Walecznych oraz wieloma medalami: Niepodległości, Polska Swemu Obrońcy, Interallice i Dziesięciolecia.

Po powrocie do kraju pracował jako geodeta w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku. Należał do Związku Sybiraków i Oficerów Rezerwy.

27 kwietnia 1927 roku zawarł związek małżeński z Heleną z Szumińskich. Miał dwoje dzieci – Krystynę i Romana.

Bohdan Skrzędziejewski w 1939 roku został zmobilizowany (OK III) i wyznaczony Komendantem do obrony dworca kolejowego i linii kolejowej w Białymstoku. Po natarciu Niemców został skierowany w stronę granicy wschodniej. Po wkroczeniu do Wilna wojsk radzieckich odrzucił możliwość przekroczenia granicy z Litwą i powrotu do Białegostoku. Tu został aresztowany i wywieziony do Związku Radzieckiego.

Osadzony został w obozie jenieckim, początkowo w Kozielsku, potem w Ostaszkwie, skąd nadeszły 3 karty pocztowe, list i dwie odpowiedzi na wysłane telegramy. Listy przepelnione były troską, miłością i tęsknotą do żony i dzieci. Prosił też o przysłanie ciepłej odzieży i obuwia.

Figuruje na liście NKWD pod nr 044/1 poz. 95 z 22.IV.1940 r.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Rodzinie udało się uniknąć deportacji do Związku Radzieckiego. Była jednak nękana rewizjami i obowiązkowym rejestrowaniem się co kilka tygodni w NKWD.

W okresie okupacji niemieckiej żona Bohdana Skrzędziejewskiego i jego małoletnie dzieci musiały pracować, w przeciwnym razie groziło im wywiezienie do Niemiec.

Po wojnie nadal wszyscy mieszkali w Białymstoku. Żona pracowała w Narodowym Banku Polskim. W 1954 roku przeszła na rentę, a w 1986 roku zmarła.

Syn Roman kontynuował naukę w szkole średniej, a następnie na Uniwersytecie Warszawskim polonistykę. Pracował i mieszkał w Warszawie. Założył tu rodzinę. Zmarł w 1987 roku.

Córka Krystyna po maturze została przyjęta na studia pedagogiczne w Łodzi. Po miesiącu nauki, na podstawie pisma z ministerstwa została usunięta ze szkoły.

Wróciła do Białegostoku, wyszła za mąż, podjęła pracę oraz ukończyła Studium Ekonomiczne. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

WŁADYSŁAW SŁONIEWSKI

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Franciszka i Anny z Slebrzaków, urodzony 6.II.1884 roku w Kosowie Lackim, powiat sokołowski, województwo warszawskie.

W Kosowie ukończył szkołę powszechną, a Sokołowie Podlaskim Szkołę Rzemieślniczą.

Powołany do służby w wojsku carskim, po pewnym czasie przeszedł do Legionów Polskich, by walczyć o niepodległość kraju. Miał szereg odznaczeń, które zaginęły. Walczył do 1920 roku.

W 1920 roku został przyjęty do Policji Państwowej. Początkowo pracował w Markach koło Warszawy. W połowie 1921 roku został przeniesiony do Białegostoku. Służył w III komisariacie PP przy ulicy Mickiewicza 21. Pracował tam do wybuchu wojny w 1939 roku jako starszy posterunkowy.

22 października 1922 roku w Warszawie zawarł związek małżeński z Władysławą Stopczyńską. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci – w 1924 r. córka Danuta, a w 1928 r. syn Cezary.

Na początku września 1939 roku ostatni raz widziała go rodzina. Na rozkaz dowództwa z aktami komisariatu policjanci mieli ewakuować się ku wschodniej granicy Polski. W okolicach Wołkowyska

zostali zatrzymani przez Białorusinów, osadzeni w strzeżonej piwnicy, a po wkroczeniu wojsk radzieckich przekazani sowietom, którzy ich aresztowali i wywieźli do Związku Radzieckiego. Zeznał to świadek, syn policjanta, który był razem z nimi, a którego ze względu na wiek i brak miejsca w obozie wypuszczono.

Władysław Słoniewski osadzony został w obozie jenieckim w Ostaszku, skąd nadszedł jeden list, w którym bardzo niepokoi się o rodzinę.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 012/3, poz. 8 z kwietnia 1940 roku.

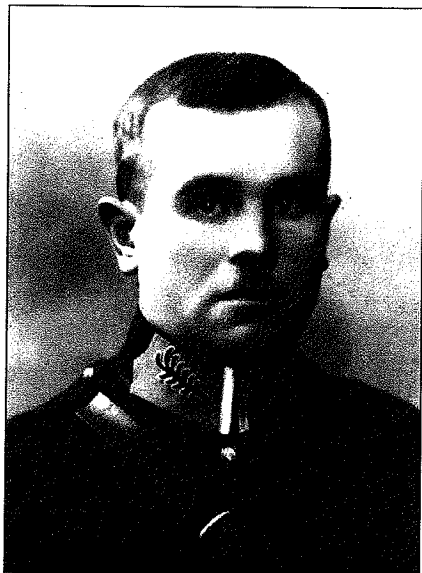
Pośmiertnie został odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku żonę z dziećmi deportowano do ZSRR, do Kazachstanu, gdzie w bardzo ciężkich warunkach przebywali przez 6 lat. Z Kazachstanu rodzina wysyłała listy do Ostaszku, skąd przychodziły zwroty z adnotacją „adresat wybył”.

Po powrocie do Białegostoku żona była na utrzymaniu córki Danuty, która podjęła pracę w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń.

Obecnie żona Władysława Słoniewskiego mieszka nadal z córką Danutą, która jest już na emeryturze. Matka z uwagi na swój wiek – ma 101 lat – wymaga stałej opieki, którą zapewniają jej dzieci, córka i syn.

Biogram sporządziła K. Z.

ANDRZEJ SZEWCZYK

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Jana i Katarzyny, urodzony 4.II.1890 roku w miejscowości Błędnica koło Ostrowi Mazowieckiej.

Dzieciństwo spędził z rodzicami. Otrzymał średnie wykształcenie.

Powołany do wojska carskiego brał udział w I wojnie światowej z Niemcami i dostał się do niewoli niemieckiej.

Po powrocie do kraju wstąpił do Policji Państwowej.

5 sierpnia 1923 roku zawarł związek małżeński z Anną Skobodzińską. Ze związku tego urodziło się pięcioro dzieci: 1924 r. – Romuald, 1926 r. – Irena, 1928 r. – Donata, 1932 r. – Eleonora, 1938 r. – Zdzisław.

Służył jako starszy posterunkowy Policji Państwowej w Jasionówce. W 1938 roku przeniesiony został do Białegostoku do II komisariatu PP przy ulicy Warszawskiej.

We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany w ramach mobilizacji Policji Państwowej i skierowany na wschodnie tereny Polski.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej. Początkowo osadzony został w obozie jenieckim w Kozielsku, gdzie

spotkał się z synem Romualdem. Romuald, uczeń liceum wraz z kolegami, jako ochotnik, zaciągnął się do wojska, by walczyć w obronie ojczyzny. Po wkroczeniu wojsk radzieckich, w krótkim czasie został internowany i osadzony w Kozielsku. Jako piętnastolatek został zwolniony. Na drogę do domu dostał od ojca porcję chleba i sweter.

Powrót Romualda do rodziny był też pierwszą wiadomością o ojcu, Andrzeju Szewczyku. Następną to karta pocztowa z 27.I.1940 roku, ale już z obozu w Ostaszku.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 026/3, poz. 62 z 13 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie został odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 r.

Żona z pięciorgiem dzieci miała bardzo trudne życie podczas wojny i okupacji. Zmuszona była przenieść się na wieś. Na utrzymanie pracowali wszyscy członkowie rodziny.

Żona Anna zmarła w 1994 roku. Syn Romuald po zakończeniu wojny ukończył studia prawnicze w Warszawie, założył rodzinę. Zmarł w 1995 roku. Pozostałe dzieci też założyły rodziny. Irena i Donata mieszkają w Białymstoku, Eleonora we Włodawie, a Zdzisław w Warszawie.

Biogram sporządziła K. Z.

**PIOTR
TERLECKI**

PRZODOWNIK PP

Syn Józefa i Antoniny ze Szczęsnych, urodzony 10.X.1886 roku w Kocku, województwo lubelskie.

Dzieciństwo spędził z rodzicami w miejscu urodzenia.

Powołany do służby w wojsku carskim. Pełnił ją na terenach Rosji. Po wybuchu I wojny światowej walczył na froncie z Niemcami. Trafił do niewoli, skąd udało mu się zbiec.

Dostał się do Francji i wstąpił do armii generała Hallera. Był czołgista. Przeszedł szlak bojowy z Armią Ochotniczą.

Po zakończeniu wojny i odzyskaniu niepodległości przez Polskę wstąpił do Policji Państwowej. Pracował w Łukowie w województwie lubelskim.

Zawarł związek małżeński z Anielą Karwowską. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci – w 1925 roku Alina, a w 1927 roku Zbigniew.

W policji pracował do wybuchu wojny w 1939 roku w stopniu przodownika. We wrześniu został wcielony do Batalionów Obrony Kraju i skierowany na wschodnie tereny Polski. Tam w nieznanych okolicznościach wzięty do niewoli radzieckiej.

Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkanie. Znajduje się na liście wywozowej NKWD pod nr 020/4, poz. 49 z 9.IV.1940 r.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Rodzina mieszkała w Łukowie i przez to uniknęli deportacji do Związku Radzieckiego.

Córka Alina założyła rodzinę, wychowała 4 dzieci – zmarła w 1993 roku.

Żona Aniela zmarła, a syn Zbigniew pracował w Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Białymstoku, obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

JÓZEF TOMCZAK

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Ludwika i Franciszki z Juszczyków, urodzony w 1898 roku w Oporowie województwo łódzkie.

Lata dziecięce i młodzieńcze spędził w rodzinnym domu. W życiu dorosłym zaangażował się do pracy w Policji Państwowej/ Pracował w Białymstoku w stopniu starszego posterunkowego do wybuchu wojny w 1939 roku.

W 1922 roku zawarł związek małżeński z Bronisławą z Żynelów. Ze związku tego urodziło się dwoje dzieci – w 1923 roku córka Regina, a w 1932 roku syn Czesław.

W pierwszych dniach września 1939 roku formacje policyjne były wcielane do Batalionów Obrony Kraju i kierowane na wschodnie tereny Polski.

W nieznanych okolicznościach trafił do niewoli radzieckiej i został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkowie.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 026/3 poz. 18 z 13 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona z dziećmi 13 kwietnia 1940 roku została deportowana do ZSRR do Kazachstanu Pawłodarskaja obłast. Pracowali w ciężkich warunkach w kolchozie, wykonując wszystkie zlecone prace, często ponad ich siły.

Po sześciu latach, chorzy i wycieńczeni wrócili 26.VI.1946 roku do kraju. Żona po ciężkiej chorobie zmarła w 1950 roku. Dzieci założyły rodziny. Córka przeniosła się do Łodzi, a syn mieszka w Białymstoku.

Biogram sporządziła K. Z.

JAN TRZPIS

STARSZY WACHMISTRZ
ŻANDARMERII WP

Syn Wojciecha i Wiktorii z Blamowskich, urodzony 30.IX.1896 roku w Kliszowie.

Wykształcenie podstawowe, podoficer zawodowy, starszy wachmistrz żandarmerii wojskowej.

W latach 1918–1920 brał udział w walkach z bolszewikami o niepodległość Polski. W kwietniu 1920 roku uczestniczył w wyprawie na Kijów.

Odnaczony medalem za Wojnę w 1918 roku, Medalem Niepodległości i Medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości.

W 1920 roku zawarł związek małżeński z Marią ze Świtażowskich. Mieli dwoje dzieci, syna Tadeusza, urodzonego w 1921 roku i córkę Annę, urodzoną w 1922 roku.

Jan Trzpis do roku 1926 był dowódcą posterunku żandarmerii w Sokółce, a od 1926 roku do 1939 roku zastępcą dowódcy 3 Plutonu Żandarmerii w Białymstoku.

We wrześniu 1939 roku wyjechał na front jako dowódca Plutonu Żandarmerii Polowej wraz z Brygadą kawalerii Białystok. Brał udział w obronie Wilna. Trafił do niewoli radzieckiej. Został osa-

dzony w obozie jenieckim w Ostaszkwie. Rodzina z obozu otrzymała jeden list.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 16/1 poz. 31 z kwietnia 1940 roku.

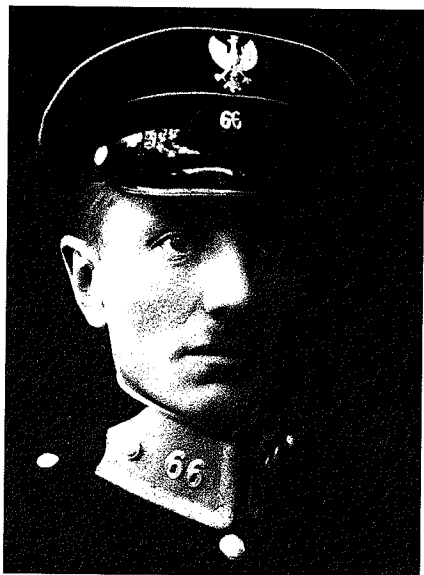
Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

W 1940 roku żona z dziećmi, aby uniknąć deportacji do ZSRR przedostała się do Kliszowa, do Generalnej Guberni, do rodziny męża.

Po wojnie żona z córką Anną przeniosły się do Katowic, a później do Warszawy. Żona już nie żyje. Córka jest na emeryturze.

Syn Tadeusz w 1939 roku wstąpił do wojska jako ochotnik. Brał udział w obronie Grodna. Został internowany w obozie Birsztonas na Litwie. W październiku 1939 roku uciekł z obozu i wrócił do Białegostoku. Po przedostaniu się do Kliszowa wstąpił do Armii Krajowej. W 1944 roku zdał maturę. W styczniu 1945 roku został powołany do wojska. Ukończył I Oficerską Szkołę Piechoty i skierowany został do 26 pułku piechoty 9 dywizji. W 1946 roku przenosi się do WOP w Nowym Targu, a następnie do WOP w Białymstoku. Posiada stopień majora, w 1952 roku przeniesiony do rezerwy. Pracował w PKO, a następnie w PZU w Białymstoku. Od 1981 roku jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

MIKOŁAJ TRYGUBOW

PRZODOWNIK PP

Syn Jana i Antoniny z Kaptysów, urodzony 1.XII.1892 roku w Białymstoku.

Ukończył szkołę techniczną w Białymstoku. Pracował prowadząc roboty przy budowie strażnic i mostów.

Brał udział w I wojnie światowej. Później jako ochotnik wstąpił do wojska polskiego i walczył z bolszewikami.

W 1920 roku 3 stycznia zawarł związek małżeński z Aleksandrą z Adamskich. Ze związku tego urodziło się ośmioro dzieci.

20 maja 1920 roku został wcielony do 2 Pułku Saperów w Modlinie. 4 lipca otrzymał stopień sierżanta i przydział do 2 Pułku Wojsk Kolejowych w Lublinie. 17 września 1921 roku, jako sierżant sztabowy, przeszedł przeszkolenie Wydz. Wojsk Kolejowych (świadectwo nr 7338/21).

Za wojnę 1918–1920 roku został odznaczony medalem „Polska Swemu Obrońcy” oraz brązowym krzyżem „Ochotnikom Armii Polskiej 1918–1921”.

Rozkazem Wojskowego X Departamentu (L5529) 21.IV.1923 roku został przeniesiony do rezerwy.

Wstąpił do Policji Państwowej. Przeszedł kurs posterunkowych przy Komendzie Głównej PP w Białymstoku (świadectwo nr 387). Pracował na posterunku w Kolnicy, Baranowiczach, Lidzie. W 1925 roku został komendantem posterunku PP w Ejsmontach.

6.II.1926 roku w Szkole Policyjnej w Białymstoku ukończył kurs przodowników PP (świadectwo nr 942) i objął posterunek w Wołpi, a w 1928 roku w Wołowiczach. W 1932 roku służył w Bargłowie i Białobrzegach. Od 1933 roku pracował w Grodnie w V komisariacie PP jako przodownik, był dzielnicowym. Zgodnie z decyzją Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 7.IX.1937 roku miał prawo noszenia munduru i odznaki dużej.

Odnaczony medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości oraz Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę.

W 1939 roku po napaści Związku Radzieckiego na Polskę uczestniczył w obronie Grodna. Został ranny i internowany w obozie w III Baonie jeńców wojennych koło Kowna na Litwie. Stamtąd przewieziony do Starobielska, a następnie osadzony w obozie jeńckim w Ostaszkanie.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 058/4, poz. 27 z maja 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona z dziećmi, by uniknąć deportacji ucieka z Grodna. Przedostaje się do Białegostoku, ale i tu dopadło ich NKWD. Udało im się jednak zmylić żandarmerię i uniknąć aresztowania.

Obecnie żyją tylko 3 córki – Helena, Maria i Irena, mieszkają wszystkie w Białymstoku i są już na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

**WŁADYSŁAW
WĘGRZYŃSKI
(WĘGRZYNEK)**

PRZODOWNIK PP

Syn Józefa i Marianny z Kamelów, urodzony 1.XI.1895 roku w miejscowości Mierziaczka.

Wstąpił do wojska polskiego, by walczyć o niepodległość ojczyzny. Służył do 7 października 1919 roku w II Kompanii IV Łódzkiego Baonu Etapowego w stopniu plutonowego.

7.X.1919 roku wstąpił do Policji Państwowej. Pracował w I komisaracie w Białymstoku przy ulicy Warszawskiej. Początkowo jako starszy posterunkowy, później w stopniu przodownika.

23 listopada 1919 roku zawarł związek małżeński w Sieciechowie z Józefą z domu Ruda. Ze związku tego urodziło się troje dzieci, synowie Napoleon i Tadeusz oraz córka Eugenia.

We wrześniu 1939 roku zgodnie z rozkazem dowództwa został zmobilizowany i ewakuowany ku wschodniej granicy Polski. W nieznanych okolicznościach trafił, jak wielu jego kolegów, do niewoli radzieckiej. Osadzony został w obozie jenieckim w Ostaszku, skąd w listopadzie i grudniu 1939 roku nadszedł list i karta pocztowa.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 037/1, poz. 75 z 20 kwietnia 1940 roku.

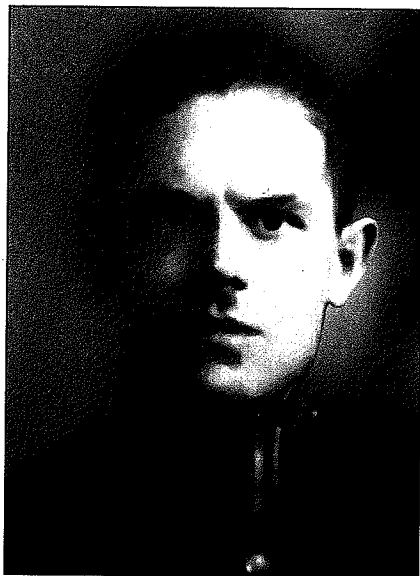
Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona, córka i syn Tadeusz 13.IV.1940 roku zostali deportowani do Związku Radzieckiego. Pracowali tam w bardzo trudnych warunkach o chłódzie i głodzie. Wrócili do kraju w czerwcu 1946 roku.

Żona zmarła w 1993 roku. Córka wyjechała do Wrocławia. Syn Tadeusz uczył się, odbył służbę wojskową, założył rodzinę. Pracował i mieszkał w Białymstoku.

Syn Napoleon, urodzony w 1920 roku, w trakcie przedostawania się przez granicę do Guberni w 1940 roku został aresztowany przez wojska sowieckie i także wywieziony do Związku Radzieckiego. Znalazł się w Kałudze. Na mocy porozumienia polsko-radzieckiego w 1941 roku, trafił do armii Andersa. Przeszedł cały szlak bojowy. Do kraju nie wrócił.

Biogram sporządziła K. Z.

TADEUSZ WITKOWSKI

PLUTONOWY PP

Syn Antoniego i Elżbiety z Chudzikiewiczów, urodzony 10.X.1896 roku w miejscowości Dynów

Lata dziecięce spędził przy rodzicach. Jako młodzieniec walczył w I wojnie światowej o niepodległość Polski w Legionach. Za ofiarną i dzielność był nagrodzony odznaczeniami.

30 kwietnia 1921 roku w Przemyślu zawarł związek małżeński z Michaliną z Rojków. Ze związku tego urodziła się w 1923 roku córka Irena Józefa, w 1925 roku Alicja Róża, a w 1933 roku syn Zenon Jerzy.

Tadeusz Witkowski od 1923 roku pełnił służbę w Policji Państwowej w Białymstoku. Posiadał kwalifikacje, by zajmować stanowisko podoficera zawodowego – plutonowego.

W ostatnich dniach sierpnia 1939 roku został zmobilizowany i skierowany wraz z całą grupą wojskowych i policjantów na wschodnie tereny.

W nieznanych okolicznościach został wzięty do niewoli przez wojska radzieckie i skierowany do obozu jenieckiego w Ostaszkowie. Z obozu nadeszły dwie karty pocztowe, jedna z datą 28.XI.1939

roku i druga 3.I.1940 roku. Pisze, że nie otrzymał odpowiedzi na list. martwi się, jak sobie poradzą, czy dzieci chodzą do szkoły. Prosi o przysłanie fotografii. List kończy słowami: „... Da Bóg, że do Was kiedyś powrócę.”

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 038/3, poz. 22 z 20 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

13 kwietnia 1940 roku cała rodzina została deportowana do Związku Radzieckiego do Kazachstanu. Przebywali w Ałtajskim Kraju w bardzo trudnych warunkach. Powrócili w 1946 roku.

Żona była w bardzo złym stanie. Rodziną opiekowali się sąsiedzi. Dzieci uczyły się i pracowały. Córka Irena pracowała w Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

**STEFAN
WOJCIECHOWSKI**

KAPRAL REZERWY WP

Syn Adolfa i Pauliny z Puchalskich, urodzony 14.IX.1902 roku w Grajewie.

Szkołę podstawową i gimnazjum ukończył w Białymstoku. W 1920 roku jako ochotnik zgłosił się do Legionów, aby walczyć o niepodległość Polski.

Po wojnie rozpoczął pracę w Fabryce Pluszu i Jedwabiu E. Beckera w Białymstoku na stanowisku mistrza, a potem magazyniera.

W 1929 roku zawarł związek małżeński z Janiną z Kremerów. Miał jedno dziecko – córkę Alicję Teresę.

Był działaczem społeczno-politycznym narodowościowym, pracowniczym. W 1939 roku powołany do wojska polskiego. Wziął udział w kampanii wrześniowej.

Prawdopodobnie w okolicach Brześcia nad Bugiem trafił do niewoli radzieckiej. Został osadzony w obozie jenieckim w Ostasz-kowie. Korespondencja do rodziny nie dotarła.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 45/3, poz. 24 z 27 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Żona z córką 13.IV.1940 roku zostały z Białegostoku deportowane do Związku Radzieckiego. Przebywały w Pawłodarskiej obłaści, okręgu Uciupińskiego, w miejscowości Bobrawa. Ciężko pracowały, wykonując wszystkie czynności związane z rolnictwem w kołchozie. Do kraju powróciły 5 czerwca 1946 roku.

Żona nie żyje. Córka Alicja ukończyła gimnazjum i liceum w Białymstoku, Katolicki Uniwersytet Lubelski w Lublinie oraz obroniła doktorat z nauk humanistycznych. Obecnie mieszka w Warszawie.

Biogram sporządziła K. Z.

**LEON
ZALEWSKI**

**STARSZY
POSTERUNKOWY PP**

Syn Jana i Elżbiety z Kaczmarków, urodzony w 1906 roku w miejscowości Młyny.

Otrzymał średnie wykształcenie. Po odbyciu służby wojskowej rozpoczął pracę w Policji Państwowej w Białymstoku w stopniu starszego posterunkowego. Pracował w komisariacie przy dworcu kolejowym w kancelarii. Następnie przeniesiony został do komisariatu przy ulicy Lipowej w Białymstoku. Pełnił tam funkcję dzielnicowego.

W 1932 roku zawarł związek małżeński z Melanią z Wiszniewskich. Ze związku tego urodził się w 1933 roku syn Janusz, a w 1935 roku córka Krystyna Stanisława.

We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany i zgodnie z rozkazem dowództwa skierowany na wschodnie tereny Polski. W nieznanych okolicznościach wzięty do niewoli przez wojska radzieckie.

Został osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkowie. Z obozu nadeszły dwie karty pocztowe z datą 3 i 4 stycznia 1940 roku. Donosi w nich, że jest zdrow i życzy sobie, by z Bożą pomocą mógł jeszcze w tym roku zobaczyć się z rodziną. Życzy zdrowia i wszel-

kiej pomyślności. Dzieciom serdecznie dziękuje za własnoręcznie napisane pozdrowienia.

Na liście wywozowej NKWD znajduje się pod nr 058/2, poz. 41 z maja 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku oraz Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

W kwietniu 1940 roku rodzina została deportowana do Związku Radzieckiego do Kazachstanu, gdzie w bardzo ciężkich warunkach przebywała do 6 czerwca 1946 roku.

Po powrocie żona sama musiała utrzymać i wykształcić dwoje dzieci.

Syn Janusz ukończył Wydział Prawa na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, córka Krystyna pracuje na Politechnice Białostockiej, jest starszym bibliotekarzem. Mieszka w Białymstoku razem z matką emerytką.

Biogram sporządziła K. Z.

FRANCISZEK ŻUKIEWICZ

POSTERUNKOWY PP

Syn Jana, urodzony w 1897 roku.

Pracował w Policji Państwowej jako posterunkowy. Brak informacji o przebiegu służby w policji.

Zawarł związek małżeński w 1923 roku z Apolonią z Marcinkiewiczów. Ze związku tego 3 czerwca 1924 roku w Białymstoku urodziła się córka Aleksandra.

29 sierpnia 1939 roku został wydany rozkaz o mobilizacji policji w całym kraju w celu uczestnictwa w obronie Polski. Franciszek Żukiewicz wraz z kolegami został zmobilizowany i ewakuowany na wschodnie tereny. Podzielił los innych policjantów. W nieznanych okolicznościach został aresztowany przez wojska radzieckie i osadzony w obozie jenieckim w Ostaszkowie.

Na liście NKWD znajduje się pod nr 05/4, poz. 97 z dnia 25 kwietnia 1940 roku.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Córka Aleksandra zawarła związek małżeński z Władysławem Smolińskim. Było to małżeństwo bezdzietne. Mieszkali w Białymstoku. W ostatnich latach przed śmiercią męża zaczęła chorować. Po śmierci męża została umieszczona w Domu Opieki w Czerewkach powiat Bielsk Podlaski. Zmarła 18 listopada 1991 roku.

Biogram sporządziła K. Z.

Obóz w Starobielsku

Starobielsk – jest to miasteczko położone około 230 kilometrów na południowy-wschód od Charkowa, nad rzeką Ajdar na Ukrainie w obwodzie woroszyłowgradzkim.

Obóz założono na terenie dawnego klasztoru prawosławnego, którego centrum stanowiła duża cerkiew na wprost głównej bramy, mniejsza po lewej oraz kilkanaście murowanych i drewnianych budynków. Całość otaczał wysoki mur. Komendantem obozu był kapitan NKWD A. G. Bierieżkow.

W obozie starobielskim przebywało około 4.000 polskich jeńców – niemal wyłącznie oficerów zawodowych oraz rezerwy, z tego prawie połowę stanowili oficerowie wzięci do niewoli po kapitulacji Lwowa.

W chwili rozpoczęcia likwidacji obozu, tj. 5 kwietnia 1940 roku przebywało w nim: generałów – 8, pułkowników i podpułkowników – około 150, majorów – około 230, kapitanów i rotmistrzów – około 1000, poruczników i podporuczników – około 2450 oraz 52 osoby cywilne. Wśród oficerów rezerwy w obozie w tym czasie było kilkunastu profesorów i docentów szkół akademickich, blisko 400 lekarzy wojskowych i cywilnych, kilkuset inżynierów, wielu nauczycieli szkół średnich i powszechnych, poetów, literatów, dziennikarzy, działaczy politycznych i społecznych oraz inni.

Likwidacja obozu, która rozpoczęła się 5 kwietnia 1940 roku trwała do połowy maja 1940 roku. Jeńców przywożono więziennymi wagonami kolejowymi do Charkowa. Dworzec Południowy – tam więziennymi autobusami przewożono do więzienia NKWD i podobnie jak w Twerze – rozstrzeliwano w podziemiach więziennych, w celi śmierci, strzelając w tył głowy. Rzeź rozpoczynała się wieczorem, a kończyła po północy. Ciały zamordowanych ofiar tej

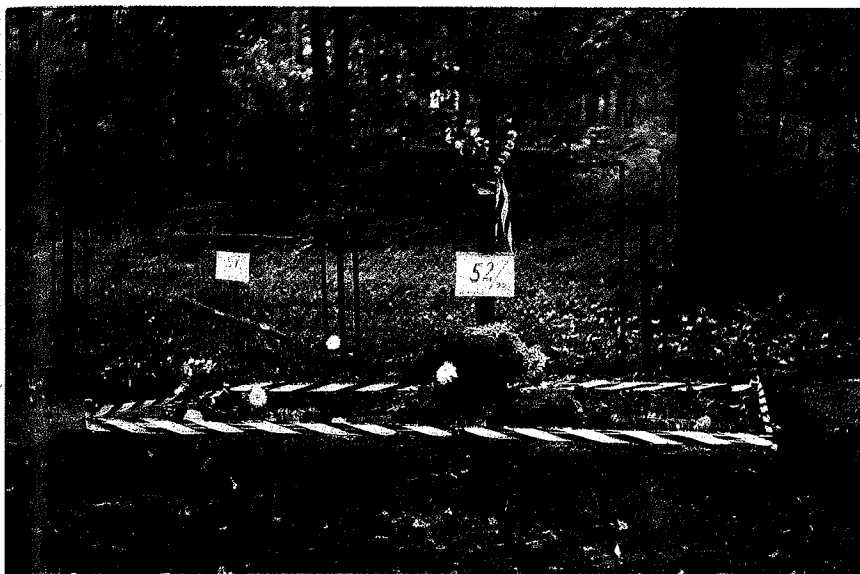
samej nocy przewożono samochodami ciężarowymi w pobliżu osiedla Piatichatki, około 8 km od centrum Charkowa i tam wrzucano do wcześniej wykopanych dołów śmierci – beładnie, wprost z samochodów.

Ciała zamordowanych jeńców ze wszystkich dotąd znanych obozów, zakopywano na zamkniętych terenach rekreacyjno-wypoczynkowych, w pobliżu dacz i domków kempingowych dostępnych tylko dla funkcjonariuszy NKWD.

Ze Starobielska ocalało zaledwie 79 oficerów – przewiezionych do Griazowca.

Starobielska duża cerkiew, główny budynek obozu

Charków-Piatichatki, miejsce pochówku zamordowanych oficerów z obozu Starobielsk

**JAN
BEHCICKI**

CHORAŻY PIECHOTY WP

Syn Piotra i Agnieszki z domu Dworzyńska, ur. 16.VIII.1890 roku w Łowiczu.

W 1911 roku został powołany do wojska rosyjskiego 11 pułku ułanów, w którym służył do kwietnia 1917 roku. W 1918 roku wstąpił na terenie Rosji do I Korpusu Polskiego, w którym służył do jego likwidacji.

W lipcu 1918 roku został aresztowany przez bolszewików w drodze na Murmań, ale po trzymiesięcznym pobycie w więzieniu udało mu się uciec i wrócić do Polski, gdzie zdażył jeszcze wziąć udział w rozbrajaniu Niemców.

W styczniu 1919 roku wstąpił do wojska polskiego i został zweryfikowany jako sierżant 41 pułku piechoty w Suwałkach. W maju 1919 roku został skierowany do Obrony Kresów Ziemi Suwalskiej, biorąc udział we wszystkich walkach 41 pułku piechoty. 1 lutego 1921 roku został mianowany zawodowym chorążym. W październiku 1921 roku wysłany został do Wilna na kurs maturalny, gdzie ukończył 6 klas gimnazjum. W 1923 roku od lutego do 30 czerwca został przeszkolony na pięciomiesięcznym kursie dla chorążych w

Szkole Podoficerskiej Piechoty nr 1 w Chełmie. W lipcu 1925 roku zostaje przeniesiony do PKU w Białymstoku.

Tu zawiera związek małżeński, w dniu 12.II.1927 roku, z Haliną Sawicką.

W latach 1933–39 służy w 42 pułku piechoty w Białymstoku. Bierze udział w kampanii wrześniowej 1939 roku w ramach walk pułku. Dostaje się do niewoli sowieckiej i osadzony zostaje w obozie w Starobielsku. Zamordowany w kwietniu 1940 roku w Charkowie.

Znajduje się na liście starobielskiej NKWD pod nr 134.

Żona Halina Behcicka ukrywała się przed wywózką w głąb Związku Radzieckiego w Starosielcach i we wsi Leńce gmina Dobrzyniewo do roku 1945.

Jan Behcicki w uznaniu zasług w czasie walk otrzymał odznaczenia rosyjskie: Krzyż św. Jerzego II, III i IV stopnia, Krzyż Walecznych – 24.VII.1921 r., Krzyż Walecznych b. Ochotniczej Sprzymierzonej Armii gen. Stanisława Bułata-Bałachowicza – 5.XII.1931 r., Medal Niepodległości – 16.III.1937 r., Brązowy Medal za Długoletnią Służbę – 5.V.1938 r., Brązowy Krzyż Zasługi – 30.VI.1939 r. oraz przyznany mu pośmiertnie Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła H. W.

TADEUSZ JANUSZ BIAŁY

**PORUCZNIK
KAWALERII WP**

Syn Bolesława i Eugenii z domu Dzieniszewska, ur. 15.II.1910 roku w Kolnie, województwo białostockie.

Lata dziecięce spędził w Kolnie i Łomży, a w latach 1915–1918 przebywał z rodzicami w Moskwie. Po powrocie z Moskwy i stosunkowo krótkim pobycie w Zambrowie, rodzice przenieśli się do Białegostoku, gdzie ojciec objął stanowisko Sędziego Pokoju.

Szkolę średnią rozpoczął w gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku, a w latach 1929–30 po przeniesieniu się do Warszawy, w roku 1931 uzyskuje świadectwo dojrzałości w Gimnazjum im. Tomasza Niklewskiego.

W 1931 roku zostaje powołany do odbycia służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Piechoty w Krakowie, którą kończy w 1932 roku w stopniu plutonowy podchorąży i na trzy miesiące zostaje skierowany na praktykę do 42 pułku piechoty w Białymstoku.

1.X.1932 roku podchorąży T. Biały podejmuje życiową decyzję i wstępuje do Oficerskiej Szkoły Kawalerii w Grudziądzu, którą kończy 14.VIII.1934 r. w stopniu podporucznika, otrzymując przydział służbowy od 15.VIII.1934 roku do 3 Pułku Strzelców Kon-

nych w Wołkowysku. Według opinii komendanta Szkoły Podchorążych Kawalerii wynika, że: „podporucznik Tadeusz Biały posiada bardzo duże poczucie honoru i jest materiałem na bardzo dobrego oficera kawalerii.

Jesienią 1937 roku zostaje powołany na kurs do Wojskowego Instytutu Geograficznego w Warszawie. 1.VIII.1938 roku otrzymuje awans na porucznika.

21.II.1939 roku zawiera związek małżeński z Ireną Sobolewską w Białymstoku i po kilku tygodniach sprowadza żonę do Warszawy – szczęście trwa tylko 6 miesięcy, gdyż wybuch wojny zupełnie niweczy wszystkie plany na przyszłość. Ze związku małżeńskiego przychodzi na świat w styczniu 1940 roku córka Ewa, która nigdy nie miała zobaczyć swego ojca.

Na kursie porucznik T. Biały przebywał do chwili wybuchu wojny i natychmiast zostaje przydzielony do Pułku Artylerii Ciężkiej (PAC) jako topograf. W bitwie pod Lwowem dostaje się do niewoli sowieckiej, a następnie trafia do obozu jenieckiego w Starobielsku – skąd w kwietniu 1940 roku zostaje przewieziony do Charkowa i tam zamordowany. Według wykazu sowieckiego figuruje pod pozycją 194.

Z obozu w Starobielsku żona porucznika T. Białego otrzymała od męża 5 kart pocztowych: z 27.XI.1939 r., 2.XII.1939 r., 20.XII.1939 r., 4.II.1940 r. i ostatnią z 26.III.1940 r. – po tym czasie urwała się wszelka korespondencja i wszelki ślad po poruczniku T. Białym zaginął. Dopiero przywiezione dokumenty, wykazy śmierci – odsłoniły ponurą prawdę. Przeglądając udostępnione karty pocztowe otrzymane przez żonę porucznika Białego, można zauważyć, jak z każdej karty przebija wielka tęsknota za domem, niepokój o los żony, która w tym czasie spodziewała się dziecka oraz wielka ufność i zawierzenie Bogu, o czym pisze w każdej karcie pocztowej.

Na przykład w karcie z 20.XII.1939 roku porucznik Tadeusz Biały pisze: „... kiedy znowu dane mi będzie Ciebie zobaczyć, opiekować się Tobą, Bóg raczy wiedzieć, gdzie jeszcze los bezwzględny mnie rzuci, ale wiem jedno i wierzę, że zobaczymy się jednak... Bóg wystawia Ciebie na jedną najcięższą próbę, ale wierzę, że ostatnią i

wierzę w to, że z niej wyjdiesz cała, zdrowa i zawsze tylko moja. Aby ten następny rok stał się początkiem tego dobrego życia, o którym tak zawsze marzyłem i wierzę w to, że wreszcie Ty Kochana odpoczniesz i będziesz szczęśliwa. A będzie nas wtedy już czworo... Wszystkim w domu najlepsze życzenia Noworoczne.” Nie przewidywał porucznik Biały, że rok 1940, a szczególnie wiosna – będzie tak bardzo okrutna i ostatnia w Jego życiu.

W kartce z 4.II.1940 roku pisze z jak wielką niecierpliwością czekał na wiadomość o szczęśliwym narodzeniu dziecka, o co stale się modlił „... Moja Kochana, Maleńka Mateczko – przesyłam Tobie i naszemu Maleństwu, Maleńkiemu Dzieciątku dużo, dużo życzeń najlepszych. Niech Bozia czuwa nad moją Rodzinką... Postaraj się Jedyna ochrzcić z wody – imię sama wybierzesz, dobrze Ir, mnie się wszystko będzie podobać, co zrobisz Ir Moja. Teraz we dwie będziecie się modlić, prawda? Jeszcze raz Ci Kochanie dziękuję za tę Maleńką Dziecinkę. Łzy cisną się. Całuję Was.”

Natomiast w ostatniej karcie z 26.III.1940 r. wspomina, że „... ubranie mam w porządku i wyglądam tak jak wpierw – wyobrażaj sobie mnie tak jak wyglądałem... stale sobie wyobrażam Ciebie w roli Matki... Pozdrawiam Ciebie i Ewę. Mocno, mocno całuję. Wasz Tadek.” Była to ostatnia wiadomość od jeszcze żyjącego wówczas porucznika Białego.

W czasie okupacji żona porucznika wraz z córką ukrywała się na terenie powiatu Białystok przed represjami ze strony władz sowieckich, w związku z czym uniknęła wywiezienia na Sybir. Dopiero po zakończeniu wojny wraca z córką do Białegostoku i rozpoczyna poszukiwania męża przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż.

W dniu 28.VIII.1948 roku otrzymuje wiadomość: „w kartotece zmarłych i poległych figuruje Tadeusz Biały porucznik «zaginiony bez wieści» w Starobielsku. Z braku wszelkich danych nie wiemy, czy chodzi o osobę poszukiwaną. Z przyczyn od nas niezależnych wszelkie poszukiwania na terenie ZSRR są wykluczone...”

Dopiero dokumenty – wykazy śmierci – przywiezione przez Jaruzelskiego w 1990 roku potwierdziły haniebną zbrodnię dokonaną na bezbronnych polskich jeńcach.

Żona porucznika Tadeusza Białego powtórnie za mąż nie wyszła, wychowywała samotnie córkę, która zdobyła wykształcenie średnie medyczne. Żona umiera w 1986 roku w wieku 77 lat.

Porucznik Tadeusz Biały zginął w wieku 30 lat pozostawiając żonę Irenę i trzymiesięczną córkę Ewę.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Córka Ewa Biała-Rostań, aktualnie jest prezesem naszej rodziny Katyńskiej.

Biogram sporządziła St. P.

KAZIMIERZ BOGUSŁAWSKI

PORUCZNIK REZERWY PIECHOTY WP

Syn Grzegorza, urodzony 27.IV.1910 roku w miejscowości Bukatowo, powiat Wołożyn województwo wileńskie.

Z zawodu był nauczycielem. ostatnio kierownikiem szkoły powszechnej w Bakalarzewie. Awans na porucznika rezerwy otrzymał w marcu 1939 roku.

25 sierpnia 1939 roku został zmobilizowany do 41 pułku piechoty w Suwałkach. Wziął udział w kampanii wrześniowej, w czasie której dostał się do niewoli sowieckiej i znalazł się w obozie jenieckim w Starobielsku, skąd przyszły 3 karty pocztowe datowane 5.XII. 1939 r., 3.III.1940 r. i ostatnia z kwietnia 1940 roku. Ostatni telegram do żony wysłany został 4 kwietnia 1940 roku.

Kazimierz Bogusławski został zamordowany w Charkowie i figuruje na liście starobielskiej pod nr 71.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Brak bliższych informacji o losach porucznika Bogusławskiego po wybuchu wojny i okolicznościach dostania się do niewoli sowieckiej oraz o losach rodziny po wojnie.

Biogram sporządziła H. W.

**ROMUALD
CHACIEJ**

**PODPORUCZNIK REZERWY
SAPERÓW WP**

Syn Wiktora i Bronisławy z domu Jaculewicz, urodzony 25.I.1908 roku w Czarnej Wsi, powiat białostocki.

Z zawodu był technikiem – kierował odcinkiem drogowym Czarowo–Undy.

W roku 1939 wraz z jednostką wojskową, do której został przydzielony (Inżynieria Wojskowa, 2 Baon mostów kolejowych) brał udział w wojnie obronnej 1939 roku, dostał się do niewoli sowieckiej i znalazł się w obozie w Starobielsku. Przyszła stamtąd karta pocztowa do ojca Wiktora Chacieja z datą 28 listopada 1939 roku.

Został stracony w Charkowie i figuruje na liście NKWD pod nr 3519.

Został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła H. W.

**TADEUSZ
CHASZKOWSKI**

**PODPORUCZNIK REZERWY
ARTYLERII WP**

Syn Ignacego i Jadwigi, urodzony 18.XI.1910 roku w Oszmianach.

Do wybuchu wojny mieszkał w Wilnie. Ukończył studia prawnicze z tytułem magistra praw. Aplikował w Sądzie Apelacyjnym w Wilnie.

We wrześniu 1939 roku jako podporucznik rezerwy artylerii został zmobilizowany i przydzielony do 33 PAL. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 roku.

W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Został osadzony w obozie w Starobielsku.

Z obozu nadeszły 3 karty pocztowe, ale niestety zaginęły.

Został zamordowany w Charkowie. Na liście NKWD znajduje się pod nr 3545.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła H. W.

STANISŁAW DĄBROWSKI

KAPITAN – TOPOGRAF WP

Syn Franciszka i Amelii z domu Imbrzykowska, ur. 8.IV.1897 roku w Warszawie.

W 1918 roku jako ochotnik wstąpił do wojska do 8 Pułku Artylerii Lekkiej. Ukończył Szkołę Podchorążych w Poznaniu, awansując w październiku 1920 roku na podporucznika. Za udział w walkach 1920 roku pod Mławą i Dywirzem został odznaczony Krzyżem Walecznych. W 1927 roku ukończył Oficerską Szkołę Topograficzną, skąd otrzymuje przydział do Wydziału Kartograficznego, a następnie w 1928 roku do Wydziału Topograficznego. Przeniesiony do Samodzielnego Referatu Fotogrametrycznego odznacza się specjalną pracą w dziedzinie zdjęć panoramowych. Do wybuchu wojny pracuje w Wojskowym Instytucie Geograficznym w Warszawie, od 1.I. 1936 roku jako kapitan-geograf.

W styczniu 1933 roku zawiera związek małżeński z Jadwigą Skibniewską, z którego to związku w 1935 roku przychodzi na świat syn Bohdan, a w 1937 roku córka Jolanta Małgorzata.

Za zasługi otrzymuje wiele odznaczeń, między innymi w 1921 roku Krzyż Walecznych, w 1928 roku – Medal za Wojnę, Medal

Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości, 1938 roku – Srebrny Krzyż Zasługi.

We wrześniu 1939 roku przeniesiony do obrony Lwowa dostaje się do niewoli sowieckiej. Więziony w Starobielsku zostaje rozstrzelany w Charkowie w 1949 roku. W spisie jeńców polskich według źródeł sowieckich znajduje się pod numerem 996. Korespondencja od kapitana Dąbrowskiego zaginęła w czasie Powstania Warszawskiego.

Pośmiertnie zostaje odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Zginął w wieku 43 lat, pozostawiając żonę oraz syna i córkę.

Biogram sporządziła I. W.

**BOHDAN
DZIKOWSKI**

**KAPITAN REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Rocha i Wacławy z Żurowskich, urodzony 15.III.1904 roku w miejscowości Białogon, województwo kieleckie.

Absolwent Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Jako inżynier rolnik kierował pracownią ziemniaka w Państwowym Instytucie Hodowli i Aklimatyzacji roślin w Bydgoszczy.

Zmobilizowany do służby wojskowej w 1939 roku, służy w 81 pułku piechoty, baon podchorążych piechoty nr 9.

We wrześniu 1939 roku w Kowlu zostaje wzięty do niewoli sowieckiej. Więziony w obozie jenieckim w Starobielsku, zostaje rozstrzelany wiosną 1940 roku w Charkowie.

W spisie jeńców polskich według źródeł sowieckich NKWD znajduje się pod nr 315/1042.

Z korespondencji po kapitanie Dzikowskim zachowały się list i depesza ze Starobielska, które obecnie znajdują się w Muzeum Katyńskim w Warszawie. Reszta korespondencji oraz dokumentów zaginęła w czasie działań wojennych.

Kapitan pozostawił żonę Annę, z domu Bielińska oraz troje dzieci: Krystynę, Marka i Barbarę

Pośmiertnie został odznaczony:

- 1) Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn;
- 2) Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła I. W.

LUCJAN MICHAŁ FLUDERSKI

PORUCZNIK REZERWY
SŁUŻBY ZDROWIA WP

Syn Michała i Anny z Dudzińskich, urodzony 12.II.1902 roku w Giżycach, województwo łódzkie.

W 1930 roku ukończył studia medyczne na Uniwersytecie Warszawskim, a następnie podjął pracę w szpitalu św. Łazarza przy ulicy Książęcej w Warszawie. Do wybuchu wojny pracuje w tymże szpitalu specjalizując się w urologii przy współpracy z profesorem Lilpopem.

W ramach powszechnej mobilizacji powołany do wojska w sierpniu 1939 roku, po rozpoczęciu działań wojennych skierowany zostaje na front wschodni.

Do niewoli sowieckiej dostaje się w Szepietówce. Korespondencja z obozu jenieckiego w Starobielsku nadchodziła do brata porucznika Fluderskiego, który mieszkał w Łodzi. Ostatnia karta datowana była 24.IV.1940 roku.

Mieszkająca w tym czasie w Warszawie żona Janina o losach męża dowiadyuje się od dwóch uciekinierów ze Starobielska (duchowni). Doktor Fluderski zawsze w swoim postępowaniu kierował się honorem i odpowiedzialnością w wykonywaniu swego za-

wodu, dlatego mimo propozycji ucieczki z obozu, nie zgodził się, gdyż nie pozwalał mu na to honor oficera, a ponadto uważał, że jako lekarz potrzebny jest kolegom.

W spisie jeńców polskich rozstrzelanych w Charkowie według źródeł sowieckich figuruje pod nr 385/3463.

Pozostawił żonę Janinę oraz dwie córki: Alinę i Marię, które po Powstaniu Warszawskim znajdują schronienie u rodziny w Białymstoku, gdzie w 1946 roku umiera żona.

Z braku dokumentów nie ma możliwości przytoczenia jakie odznaczenia żołnierskie otrzymał porucznik Fluderski, wiadomo jedynie, iż pośmiertnie został mu nadany Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku (Londyn, 1985) oraz Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku nadany w 1996 roku./

Biogram sporządziła I. W.

**KAZIMIERZ
GAJLEWICZ**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Tomasza i Kazimiery z domu Bruzgo, urodzony 25.XII.1907 roku w Nowodzieli koło Kuźnicy.

Po ukończeniu szkoły średniej rozpoczął studia w Seminarium Duchownym w Wilnie, które przerwał, by w latach 1930–1931 podjąć naukę w Szkole Podoficerskiej 3 Batalionu Saperów w Wilnie. Szkołę ukończył w stopniu sierżanta podchorążego.

W 1933 roku ożenił się z Heleną Kowalewską, urodzoną 1.X.1909 roku. Ze związku tego w Grodnie w roku 1934 urodził się syn Zbigniew, a w 1936 roku córka Halina.

1 stycznia 1937 roku otrzymał nominację na podporucznika rezerwy i przydzielony został do 81 pułku piechoty w Grodnie.

We wrześniu 1939 roku wraz z 81 pułkiem piechoty wyruszył na wojnę. Brał udział w obronie Lwowa przeciw niemieckim najeźdźcom. Po wkroczeniu wojsk sowieckich do Lwowa zostaje aresztowany i osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku.

Z obozu nadeszła do żony karta pocztowa datowana 4.II.1940 r., w której pisze: „Pamięci o Was, ani przestrzeń, ani czas wydrzeć mi z serca nie może. O pamięci o Was niech świadczy fakt, że pamiętek

najdroższych mi, jest to medalik i zdjęcie dzieci, zachowałem przy sobie mimo walk z Niemcami we Lwowie. Pamiętaj Bobo, że masz męża, który Cię kocha prawdziwą miłością, a da Bóg, że prędko się zobaczymy. Będziemy szczęśliwsi niż kiedyś.” Nie przepuszczał, że za 2 miesiące rozstanie się z Rodziną na zawsze

W kwietniu 1940 roku zostaje zamordowany w Charkowie. Na liście NKWD figuruje pod nr 930.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

We wrześniu 1939 roku żona z dziećmi przybyła do Nowodziel koło Kuźnicy i zamieszkała u rodziców męża. W 1943 roku przeniosła się do Sokółki, a w 1945 roku zmarła na tyfus. Zostawiła dwoje małych dzieci, którymi zaopiekowała się siostra Kazimierza – Stanisława.

15.V.1948 roku Nowodziel znalazł się po stronie polskiej i wtedy dzieci Kazimierza zamieszkały z babcią. W Kuźnicy ukończyły szkołę podstawową. Syn Zbigniew przeniósł się do Krakowa, gdzie ukończył Technikum Elektryczne i podjął pracę w Hucie „Lenina”. Córka Halina skończyła średnią szkołę ekonomiczną we Wrocławiu i tam mieszka.

Biogram sporządziła H. W.

ANTONI GUSTOWSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
SAPERÓW WP

Syn Stanisława i Stanisławy z domu Szubert, urodzony 12.XI.1897 roku w Jutrosinie, powiat Rawicz, województwo poznańskie.

Po ukończeniu 6 klas gimnazjum w Poznaniu w roku 1916 powołany został do wojska niemieckiego. W latach 1918–1919 przez cztery miesiące przebywał w niewoli angielskiej. 1.III.1919 roku wstępuje do Armii generała Hallera – 6 Pułk Strzelców Polskich.

W 1920 roku kończy Szkołę Podchorążych Piechoty w Bydgoszczy, a następnie w 1921 roku ukończył Szkołę Podchorążych Saperów w Warszawie i zostaje skierowany do 8 pułku saperów w Toruniu, pełniąc służbę oficera zawodowego w stopniu porucznika.

Dnia 29.IV.1925 roku w Toruniu zawiera związek małżeński z Martą Ziółkowską. Z małżeństwa tego 19.IV.1927 roku urodziła się córka Irma Maria i 22.VII.1933 roku syn Adam.

Dnia 30.IV.1933 roku porucznik Antoni Gustowski z uwagi na zły stan zdrowia został przeniesiony w stan spoczynku i zamieszkał na stałe z rodziną w Brodnicy, gdzie pracował jako instruktor LOPP. W czerwcu 1939 roku został zmobilizowany i powołany do

czynnej służby jako oficer saperów, do grupy umocnień fortyfikacyjnych w miejscowości Owczarki, powiat Grudziądz.

W czasie działań wojennych w 1939 roku dostał się do niewoli i został osadzony w obozie Starobielsk, skąd przysłała karta pocztowa z datą 3.III.1940 roku. W kwietniu 1940 roku poniósł śmierć w Charkowie. Figuruje na liście starobielskiej NKWD pod nr 634.

Za zasługi wojenne został odznaczony: Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918–1921 oraz Medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości, obydwa odznaczenia otrzymał w 1928 roku.

Pośmiertnie natomiast porucznik Gustowski Antoni odznaczony został Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Żona Marta wraz z dwojgiem dzieci, od chwili wybuchu wojny przebywała w Toruniu u rodziny, ponieważ w Brodnicy straciła mieszkanie, które zabrał okupant. Zmarła w Toruniu w 1987 roku.

Syn Adam w 1953 roku powołany został do wojska i skierowany do kopalni węgla, w której przez okres 2 lat ciężko pracował. Zmarł w 1995 r.

Córka Irmina Gulczyńska z domu Gustowska po wyjściu za mąż wyjechała do Białegostoku, gdzie mieszka do chwili obecnej.

Biogram sporządziła H. W.

**EMIL
JANICA**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana i Zuzanny z domu Machalica, urodzony 5.I.1909 roku w Rudzicy, województwo katowickie.

Po ukończeniu Państwowego Gimnazjum w Bielsku w roku 1928 studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1928–32. 21 czerwca 1932 roku otrzymał tytuł magistra prawa. W latach 1932–33 odbył kurs podchorążych rezerwy w 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie. Pracował w Starostwie w Pszczynie, a 1 sierpnia 1939 roku otrzymał nominację na wicestarostę grodzkiego w Chorzowie.

W roku 1938 ożenił się z Wandą Byrdówną. Z tego związku urodził się syn Jerzy (1939 rok).

We wrześniu 1939 roku został wcielony do 4 Pułku Strzelców Podhalańskich. Brał udział w bitwie pod Lwowem – gdzie został ranny. W szpitalu w Tarnopolu został internowany i wywieziony do obozu w Starobielsku, skąd przysłał list z datą 29 listopada 1939 roku oraz telegram z dnia 18 marca 1940 roku.

Został stracony w Charkowie, a nazwisko jego figuruje na liście NKWD pod nr 3940.

Pośmiertnie przyznano mu Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn

Biogram sporządziła H. W.

**WIKTOR
KALINOWSKI**

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

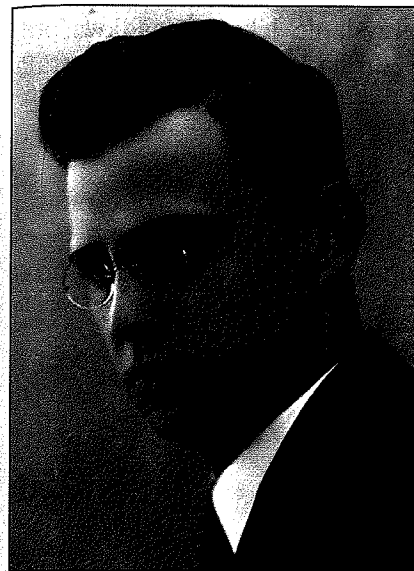
Syn Gardzicja i Stefanidy z domu Turska, urodzony 10.III.1912 roku w Białymstoku.

Ukończył szkołę średnią techniczną w Brześciu nad Bugiem. Pracował jako technik drogowo-mostowy przy budowie mostów kolejowych w Warszawie i Małkini.

Zmobilizowany we wrześniu 1939 roku w stopniu porucznika, brał udział w kampanii wrześniowej i pod Lwowem dostał się do niewoli sowieckiej. Został wywieziony do obozu w Starobielsku, zamordowany w Charkowie. Nazwisko jego figuruje na liście NKWD pod nr 1771. Ze Starobielska przysłał jedyną kartę pocztową, która zaginęła.

Pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła H. W.

**STANISŁAW
KAMIŃSKI**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Adolfa i Jadwigi z Żylińskich, urodzony 26.IV.1909 roku w Omsku na Syberii.

Uczył się na Syberii i ukończył szkołę techniczną i uzyskał zawód mierniczego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wrócił do kraju. Pracował w Urzędzie Ziemskim w Białymstoku w charakterze mierniczego.

12 lipca 1938 roku zawarł związek małżeński z 24-letnią Marią Magdaleną Dąbrowską. Ślub odbył się w Kościele OO. Franciszkanów w Grodnie. Małżeństwo to było bezdzietne.

W 1938 roku przeniósł się do Suwałk i tam sprawował urząd mierniczego powiatowego.

W 1939 roku został zmobilizowany do armii polskiej z przydziałem do Instytutu Geograficznego w Warszawie. Po wybuchu wojny niemiecko-polskiej Instytut został ewakuowany w kierunku Lwowa. Po raz ostatni był widziany w okolicach Lublina.

W nieznanych okolicznościach został aresztowany przez wojska radzieckie i osadzony w obozie jenieckim w Starobielsku, skąd przychodziły wiadomości do żony.

W jednym z listów prosił o przysłanie leku na nadkwasotę. Wszelka korespondencja, ze względu na bezpieczeństwo, została zniszczona.

Stanisław Kamiński został zamordowany w Charkowie. Na liście NKWD jego nazwisko figuruje pod nr 1336.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Żona Maria Magdalena mieszkała w Białymstoku. Zmarła w 1993 roku.

Biogram sporządziła H. W.

KAZIMIERZ KOBORDO

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Józefa i Marii, urodzony 16.XII.1891 roku.

Ukończył szkołę mierniczą i pracował jako geodeta w Wojewódzkim Urzędzie Ziemskim w Nowogródku. Po ukończeniu Szkoły Podchorążych otrzymał przydział do 80 pułku piechoty w Słonimie.

W 1939 roku został zmobilizowany do Brześcia nad Bugiem. W czasie działań wojennych dostał się do niewoli sowieckiej i znalazł się w obozie w Starobielsku. Został zamordowany w Charkowie, a nazwisko jego figuruje na liście NKWD pod nr 939.

Zostawił żonę Marię z domu Strumiłło (ich ślub odbył się w 1925 roku) i troje dzieci: syna Tadeusza i córki Halinę i Jadwigę. Syn Tadeusz wywieziony został na roboty do Niemiec. Żona z córkami zostały wywiezione do Kazachstanu w Związku Radzieckim. W 1942 roku wydostały się za granicę, skąd wróciły do Polski w roku 1948. Żona nie żyje.

Kazimierzowi Kobordo pośmiertnie przyznany został Krzyż Kampanii Wrześniowej – Londyn i Medal Za Wojnę Obronną 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła H. W.

TOM KOWALSKI

PODPORUCZNIK REZERWY
KAWALERII WP

Syn Feliksa i Marii, urodzony w 1907 roku w Warszawie.

Pochodził z rodziny urzędniczej. Po ukończeniu szkoły średniej w 1926 roku przeszedł przeszkolenie wojskowe w Szkole Podchorążych Kawalerii. W 1927 roku rozpoczął studia na Politechnice Warszawskiej na Wydziale Architektury, które ukończył w 1933 roku uzyskując dyplom magistra architektury. W tym samym roku zostaje zatrudniony w ZUS-ie w Warszawie, gdzie pracuje do wybuchu wojny w 1939 roku.

7 lipca 1938 roku zawiera związek małżeński w Łodzi, z Czesławą z domu Jentys, urodzoną 7.XI.1914 roku. Z małżeństwa tego urodził się 3 kwietnia 1939 roku w Warszawie syn Mariusz.

Po zmobilizowaniu w sierpniu 1939 roku podporucznik Kowalski Tom zostaje skierowany do obrony Lwowa i tam dostaje się do niewoli sowieckiej, a następnie zostaje internowany w obozie w Starobielsku.

Z obozu nadeszły 2 listy, w których donosił, że wkrótce wróci do domu, gdyż dochodzą informacje, że małymi grupami rozpuszczają jeńców do domów.

Niestety, jednak były to informacje fałszywe i w 1940 roku podporucznik Tom Kowalski podzielił los innych kolegów. Został zamordowany i według listy NKWD pod nr 1445 figuruje jego nazwisko.

Listy pisane do żony przez podporucznika Toma Kowalskiego nie przetrwały zawieruchy wojennej i zagięły w czasie Powstania Warszawskiego.

Żona podporucznika Toma Kowalskiego, Czesława, powtórnie za mąż nie wyszła i samotnie wychowywała syna Mariusza, który zdobył wykształcenie wyższe. W 1963 roku syn Mariusz ukończył Państwową Wyższą Szkołę Plastyczną w Łodzi i obecnie jako profesor – dziekan, pracuje na tejże uczelni.

Poszukiwania męża przez żonę Czesławę nie przyniosły pozytywnych rezultatów i do końca swoich dni nie wiedziała o losach swego męża, który w 1940 roku poniósł tragiczną śmierć w Charkowie. Umarła w wieku 69 lat w 1983 roku.

Podporucznik rezerwy Tom Kowalski pozostawił żonę i rocznego syna Mariusza. Zginął w wieku 33 lat.

Biogram sporządziła St. P.

MICHAŁ LEOSZKO

MAJOR REZERWY SŁUŻBY
ZDROWIA WP
doktor medycyny

Syn Michała i Marii z Pawłowskich, urodzony 29.IX.1896 roku w Suwałkach.

W latach 1915–1917, jako medyk sanitariusz udzielał pomocy uciekinierom polskim na trasie Warszawa–Czernichów. Na rok 1918 przypada jego praca w POW ziemi suwalskiej, zaś w latach 1919–1921 w czasie walk polsko-bolszewickich przebywał na froncie wraz z 41 pułkiem piechoty.

Po pierwszej wojnie światowej w latach 1921–1925 odbywał studia medyczne w Warszawie na Uniwersytecie Warszawskim, po ukończeniu których w latach 1925–1929 pracował jako lekarz pułkowy w 1 Pułku Ułanów Krechowickich, a następnie jako ordynator na Oddziale Chirurgii w Szpitalu Ujazdowskim w Warszawie.

W 1932 roku doktor major Michał Leoszko zawarł związek małżeński z doktor Łucją Siwińską z domu Szumska, wdową po Wacławie Szumskim, lekarzu legionście. Z tego małżeństwa urodziła się 23.IX.1933 roku córka Maria.

We wrześniu 1939 roku został zmobilizowany i pracował jako szef Szpitala Wojennego na Dworcu Wschodnim w Warszawie.

W posiadaniu rodziny jest list pisany 2.IX.1939 roku z Dworca Wschodniego do żony, w którym po prostu prosi i przestrzega, aby zachować spokój, trzymać nerwy na wodzy oraz pozostać na miejscu i „bądź wola Twoja – jako w niebie, tak i na ziemi. To, że wszyscy wyjeżdżają, jest tylko wyrazem paniki i wiesz przecież jakie to jest zaraźliwe... Uspokajaj również Mamusię, że wszystko będzie dobrze, a Pan Bóg będzie miał Was w opiece – będę zawsze prosił o to Pana Boga... Przeżywamy czasy bardzo ciężkie, ale wyjdziemy z nich Zwycięsko!... Całuję Was mocno. Michał.”

Wraz ze szpitalem zostaje ewakuowany do Brześcia nad Bugiem, gdzie po 17 września 1939 roku dostaje się do niewoli bolszewickiej. Osadzony w obozie Starobielsk, w kwietniu 1940 roku zostaje rozstrzelany w Charkowie.

Nazwisko majora doktora medycyny Michała Leoszko figuruje na liście starobielskiej NKWD pod nr 2019.

Z obozu w Starobielsku przychodziły listy do żony Łucji, które jednak w czasie Powstania Warszawskiego zaginęły.

Za udział w walkach w latach 1918–1921 major doktor Leoszko Michał otrzymał następujące odznaczenia: Krzyż Walecznych, w 1921 roku Medal Niepodległości i Medal za Wojnę, a w okresie międzywojennym Medal Dziesięciolecia oraz Srebrny Krzyż Zasługi.

Pośmiertnie odznaczony został Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem Za Wojnę Obroną 1939 roku – Warszawa.

Żona Łucja – lekarz pediatra wraz z matką i córką Marią przebywała w latach 1939–1944 w Warszawie. Po Powstaniu Warszawskim, w którym rodzina straciła wszystko co posiadała, żona pracowała w młynie w Gościeńczycach, powiat grójecki, sprzedając chleb, mąkę i kaszę za mieszkanie w czworakach i chleb dla rodziny.

W 1945 roku przenoszą się do Serocka, gdzie żona majora Michała Leoszko pracuje jako lekarz ubezpieczalni, następnie do Sokół, powiat Wysokie Mazowieckie. Od 1947 roku Łucja Leoszko pracuje jako pediatra w Szpitalu MSW w Białymstoku, jednocze-

śnie pracując w służbie zdrowia na PKP oraz w Miejskiej Poradni Pediatricznej. Zmarła w Białymstoku w 1962 roku.

Córka Maria Leoszeko, lekarz stomatolog, która losy wojenne oraz powojenne przeżyła razem z matką, mieszka w Białymstoku, jak i jej syn Maciej.

Biogram sporządziła H. W.

JÓZEF ŁANIEWSKI

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Władysława, urodzony w 1879 roku.

Był nauczycielem łaciny w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Anny Jabłonowskiej w Białymstoku.

Brał udział w kampanii wrześniowej, dostał się do niewoli sowieckiej i znalazł się w obozie w Starobielsku.

Został zamordowany w Charkowie, a nazwisko jego jest na liście NKWD pod nr 1905.

Pozostawił żonę Stanisławę, która po wojnie pracowała w Liceum Plastycznym w Białymstoku w charakterze nauczycielki tkactwa artystycznego. Zmarła w 1983 roku.

Brak danych dotyczących okresu przedwojennego oraz losów podczas wojny, jak też i okoliczności dostania się do niewoli sowieckiej.

Biogram sporządziła H. W.

**STEFAN
MAZURKIEWICZ**

**KAPRAL PODCHORAŻY
REZERWY PIECHOTY WP**

Syn Jana i Marii z domu Bielińska, urodzony 21.V.1897 roku w Lublinie.

Po ukończeniu szkoły średniej – Państwowego Seminarium Nauczycielskiego, rozpoczął pracę w zawodzie nauczycielskim. Ostatnio przed II wojną światową był kierownikiem szkoły powszechnej w Staworowie gmina Zalesie poczta Sidra, województwo białostockie.

17 lutego 1931 roku zawarł związek małżeński z Bronisławą Suszko.

24 sierpnia 1939 roku został zmobilizowany do wojska. Pod koniec kampanii wrześniowej dostał się do niewoli sowieckiej i wywieziony został do obozu w Starobielsku, skąd nadeszły 4 kartki i 2 telegramy. Ostatnia wiadomość nadeszła z adnotacją: „adresat wybył”.

W kartce z 29.XI.1939 roku kapral podchorąży Mazurkiewicz donosi, że żyje, znajduje się w Starobielsku i o ile to możliwe, prosi o przesłanie butów, spodni oraz o inne drobiazgi jak skarpety i chusteczki.

25.XII.1939 roku pisze z kolei, aby żona się nie martwiła, że już może z wytrwałością czekać do powrotu – ponieważ wie, że rodzina żyje. Prosi o częste wiadomości z domu. W ostatniej karcie z 8.III.1940 roku pisze o swoim zupełnie dobrym stanie i prosi o częstsze i dłuższe listy z domu, aby mógł w miarę możliwości wiedzieć jak najwięcej o pozostawionej rodzinie.

Stracony został w Charkowie, a jego nazwisko znajduje się na liście NKWD pod nr 2178.

W roku 1938 otrzymał Medal za Długoletnią Służbę, nadany przez kuratorium w Brześciu.

W 1985 roku pośmiertnie został mu przyznany Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Pozostawił żonę Bronisławę, z zawodu nauczycielkę, która w czasie wojny pracowała w tajnym nauczaniu oraz dwie córki Zofię i Halinę. Zofia, która po ukończeniu pedagogiki na KUL w Lublinie i PIPS w Warszawie pracowała jako nauczycielka, a następnie jako dyrektor Szkoły Specjalnej w Białymstoku; obecnie jest na emeryturze i opiekuje się matką.

Halina, po ukończeniu psychologii na KUL pracowała jako psycholog w Gdańsku. Od 1996 roku jest na emeryturze – mieszka nadal w Gdańsku i jest tam członkiem Rodziny Katyńskiej.

Biogram sporządziła H. W.

**WŁODZIMIERZ
MICHALISZYN**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Fiodora i Marii z domu Niechiwiecka, urodzony w 1905 roku w Martynowie Nowym, województwo Stanisławów.

Po ukończeniu seminarium nauczycielskiego w 1926 roku we Lwowie, w latach 1926–1928 odbywa służbę wojskową uzyskując stopień plutonowego podchorążego.

Pracę w zawodzie nauczyciela rozpoczyna w 1929 roku w okolicach Pińska, następnie w 1934 roku zostaje przeniesiony do Zaleszczyk, gdzie do wybuchu wojny w 1939 roku pełni społecznie funkcję zastępcy komendanta Związku Strzeleckiego. W 1931 roku otrzymuje stopień podporucznika rezerwy.

Zmobilizowany w 1939 roku do Korpusu Ochrony Pogranicza walczył z wojskami sowieckimi pod Czortkowem. Do niewoli został wzięty we wrześniu 1939 roku i trafił do obozu w Starobielsku. W rejestrze NKWD figuruje pod nr 345/2128.

Odznaczony pośmiertnie Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Korespondencję ze Starobielska (4 karty) rodzina zniszczyła w obawie przed represjami stalinowskimi.

Podporucznik Michaliszyn nie był żonaty, a najbliższa jego rodzina to dwaj siostrzeńcy – Władysław Józefów zamieszkały w Białymstoku i Franciszek Józefów zamieszkały w Nowym Sączu.

Biogram sporządziła I. W.

**KAZIMIERZ
MIERCZYŃSKI**

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana, urodzony w 1905 roku w Knyszynie.

Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego pracował w charakterze nauczyciela. Jego losy wojenne, jak również okoliczności w jakich dostał się do niewoli nie są znane.

Znalazł się w obozie w Starobielsku. Stracony został w Charkowie. Na liście NKWD figuruje pod nr 2230.

Pośmiertnie przyznano mu Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła H. W.

**PIOTR
PAPROTA**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Albina i Aleksandry, urodzony 14.IX.1908 roku w Stanach Zjednoczonych.

Z Ameryki przybywa do Polski prawdopodobnie w 1921 roku, gdyż w tym roku rozpoczyna naukę w gimnazjum w Siejniku koło Kolna. Następny etap edukacji to szkoła miernicza w Łomży, którą ukończył w 1932 roku.

Pracę zawodową rozpoczyna w Lidzie, tu również zakłada rodzinę w 1934 roku.

Jako rezerwista odbywa ćwiczenia wojskowe w latach 1935 i 1938 w 77 pułku piechoty.

Wraz z wybuchem wojny w 1939 roku zostaje powołany do wojska. Na podstawie korespondencji wiadomym jest, iż w dniu 12.IX.1939 roku przebywał we Lwowie. Dalsza korespondencja nadchodzi już z obozu jenieckiego w Starobielsku. Łącznie żona otrzymuje 6 kart pocztowych. Ostatnia z nich nadchodzi z datą 4.IV.1940 roku.

W każdej karcie pisze o wielkiej tęsknocie za domem i najbliższymi, tj. za żoną i synem o oraz o niepokoju o ich zdrowie. W

ostatniej karcie z datą 4 kwietnia 1940 roku pisał: „... u nas żadnych zmian nie ma. Wprawdzie nasi gospodarze mówią, że wyjedziemy niedługo, ale gdzie i dokąd, nie wiemy... Wszystko jest możliwe i czekamy cierpliwie wyjazdu do Rodzin swoich... Na razie kończę, następny list dopiero w maju...” W maju już nie żył. Na tej karcie, ktoś nieznaną ręką dopisał: „wyjechał ze Starobielska”.

Według akt ewidencyjnych jeńców wojennych NKWD w Starobielsku, podporucznik Paprota jest odnotowany pod nr 358/2553.

Pozostawił żonę Aleksandrę z domu Siedlecka oraz syna Janusza, zamieszkałego obecnie w Białymstoku.

Podporucznik Piotr Paprota został pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła I. W.

MICHAŁ PASZKIEWICZ

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Piotra i Eudokii z Lichodziejewskich, urodzony 15.VIII.1913 roku w Wilnie.

W Wilnie zdobył wykształcenie średnie techniczne – ukończył technikum mechaniczne. Pracował na PKP w Wilnie, a następnie był pracownikiem Francusko-Polskiego Towarzystwa w Karsznicach.

23 czerwca 1938 roku zawarł związek małżeński z Łucją Rogalewską. Z małżeństwa tego w 1939 roku urodził się syn Andrzej – mieszka obecnie w Białymstoku i jest lekarzem.

Michał Paszkiewicz jako podporucznik rezerwy 1 Pułku Piechoty Łączności Dywizyjnej w Wilnie, w sierpniu 1939 roku został zmobilizowany i pod koniec wojny obronnej 1939 roku dostał się do niewoli sowieckiej.

Został wywieziony do obozu w Starobielsku i zamordowany w Charkowie. Nazwisko jego znajduje się na liście jeńców wojennych NKWD pod nr 2522.

Korespondencja przepadła w czasie wojny. Żona Łucja pamięta tylko fragment z ostatniej karty przysłanej przez męża – „... cokol-

wiek by się ze mną stało, pamiętaj, że jesteś Polką i nie chcę by dziecko widziało łzy w Twoich oczach. Wyjeżdżamy nie wiem dokąd.”

Pośmiertnie przyznano mu Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła H. W.

**TOMASZ
POLAK**

KAPITAN PIECHOTY WP

Syn Stanisława i Józefy z Jackowskich, urodzony w 1906 roku w Siekierkach, województwo białostockie.

Początkowo kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Białymstoku, a następnie kończy Szkołę Podchorążych w Wilnie. Jako oficer zawodowy obejmuje dowództwo Pierwszej Kompanii Strzeleckiej w 1 Pułku Piechoty Legionów w składzie Pierwszej Dywizji Piechoty w Wilnie. Tu zastaje go wojna w 1939 roku.

Po licznych i ciężkich bojach z Niemcami na całym szlaku od Wilna po Lwów, pod koniec września 1939 roku kapitan Polak dostaje się do niewoli sowieckiej.

Znaczną ilość informacji na temat kampanii wrześniowej 1939 roku kapitana Tomasza Polaka zawiera książka pt. „Wrześniowe drogi” autorstwa Bogusława Cereniewicza, wydana w Warszawie w 1969 roku przez Instytut Wydawniczy „Pax” (na przykład opisy i zdjęcia na stronach 93, 116, 124, 125, 140, 165, 166, 273). Książka „Lista Katyńska” autora Adama Muszyńskiego wydana w Warszawie w 1989 roku zawiera dane o uwięzieniu kapitana w obozie w Starobielsku.

Z obozu w Starobielsku żona nie otrzymała żadnej wiadomości.

Na temat odznaczeń wiadomym jest jedynie, iż pośmiertnie otrzymał Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku, nadany w 1985 roku w Londynie i Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 nadany w Warszawie w 1996 roku.

Kapitan Tomasz Polak pozostawił żonę Wandę z domu Jeleniewską oraz córkę Wandę, które po wojnie zamieszkały w Pabianicach.

Biogram sporządziła I. W.

STANISŁAW JÓZEF PROFIC

MAJOR PIECHOTY WP
W STANIE SPOCZYNKU

Syn Kazimierza i Krystyny z domu Luberda, urodzony 4.XII.1896 roku w Wadowicach.

Zamiłowanie do wojskowości objawił już w wieku 12 lat pragnąc wstąpić do Szkoły Kadetów. Kontynuując naukę w gimnazjum, w 1914 roku wstępuje do Legionów i służy w „drużynach sokolich”.

Wraz z rozpoczęciem się I wojny światowej włącza się do niej czynnie. W latach 1915–1916 bierze udział w walkach pod Rokitną i w Tumanie. W czasie walk zostaje dwukrotnie ranny.

W roku akademickim 1916–1917 podejmuje studia prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim, które następnie przerywa.

Major Profic brał również udział w walkach wyzwoleńczych 1920 roku. Za zasługi otrzymuje liczne odznaczenia: 21.XI.1921 roku – Krzyż Walecznych, 17.V.1922 roku – Virtuti Militari V klasy, 17.I.1923 roku – Krzyż Walecznych z trzema okuciami, 10.XI.1928 roku – Złoty Krzyż Zasługi, 1.III.1929 roku – Krzyż Legionowy, 23.X.1931 roku – Krzyż Niepodległości oraz Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski nadany 10.XI.1938 roku.

W okresie międzywojennym będąc w służbie stałej pracuje w Oddziale Kontroli Administracyjnej w 73 pułku piechoty w stopniu majora. Od 1932 roku przeniesiony zostaje w stan spoczynku.

Wybuch wojny w 1939 roku zastaje majora w Głębokiem – województwo wileńskie – i tam otrzymuje kartę mobilizacyjną.

Wzięty do niewoli przez Sowietów, trafia do obozu w Starobielsku. W wykazie jeńców wojennych NKWD znajduje się pod nr 401/4020.

Pozostawił żonę Marię z domu Podbielską i trzy córki – Ewę, Hannę i Marię.

Biogram sporządziła I. W.

LEONARD PRYSTROM

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Antoniego i Heleny, urodzony 2.V.1908 roku w Kibartach (Kibartaj na Litwie).

Wychowywał się w rodzinie patriotycznej o żywych tradycjach narodowych. W latach 1924–1930 uczęszczał do Seminarium Nauczycielskiego imienia Króla Zygmunta Augusta w Białymstoku. Po uzyskaniu matury odbywał służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy w Grodnie, gdzie uzyskał stopień podporucznika. Następnie pracuje jako nauczyciel w szkołach w pobliżu Białegoostoku, a po 1938 roku jako nauczyciel w jednym z białostockich liceów.

Zmobilizowany w sierpniu 1939 roku walczył pod Modlinem. Ciężko ranny zostaje ewakuowany wraz ze szpitalem wojskowym do Brześcia nad Bugiem, gdzie trafia do niewoli sowieckiej. W tym czasie represje sowieckie dotyczą również jego rodziców, teściów i rodzeństwo, którzy zostają wywiezieni do Kazachstanu na głód i poniewierkę.

Ostatnie miesiące swego życia podporucznik spędza w obozie w Starobielsku, skąd pisze do żony kilka kart pocztowych. Ostatnia

nadchodzi w kwietniu 1940 roku. Niestety, cała korespondencja z obozu zaginęła.

Leonard Prystrom figuruje w wykazie jeńców polskich NKWD pod nr 362/2680.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku nadanym w 1985 roku w Londynie.

Pozostawił żonę Walentynę z domu Lewito oraz dwóch synów – Jerzego i Janusza.

Biogram sporządziła I. W.

**WŁADYSŁAW
WIKTOR SIELANKO**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana i Władysławy z Borowskich, urodzony 23.VI.1904 roku w Kimieliszkach, powiat wileńsko-trocki.

Dzieciństwo spędził w rodzinnym majątku ojca w Kimieliszkach. Naukę w szkole średniej rozpoczął w gimnazjum rosyjskim im. Winogradowa w Wilnie. W 1915 roku został przyjęty do męskiego Gimnazjum Państwowego im. Króla Zygmunta Augusta w Wilnie i w dniu 7.VI.1923 roku złożył egzamin dojrzałości.

Po zdanym egzaminie rozpoczyna studia wyższe na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej. Po drugim roku studiów został zmuszony do przerwania nauki z uwagi na pogarszającą się sytuację finansową rodziny. Podejmuje pracę w Państwowym banku Rolnym w Wilnie, która trwa – z przerwami – do wybuchu wojny.

W 1928 roku został powołany do Szkoły Podchorążych Rezerwy, a w 1931 roku odbył ćwiczenia wojskowe w 81 pułku piechoty w Grodnie. W 1931 roku zapisuje się dodatkowo na słuchacza Wyższej Szkoły Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie i tam poznaje swoją przyszłą żonę, Eugenię Tuz, z którą w

sierpniu 1932 roku zawarł związek małżeński. Z małżeństwa tego urodziły się dwie córki: w 1933 roku Maria i w 1934 roku Anna.

W sierpniu 1939 roku został zmobilizowany do 86 pułku piechoty w Nowej Wilejce. Z frontu był 1 kartka z życzeniami do żony, z pieczętką poczty polowej ziemi łowickiej. Ostatni raz widziany był przez kolejarza (krewnego) w transporcie jeńców wojennych więzionych przez Sowietów na wschód. Namawiany przez tego kolejarza do ucieczki – odmówił, nie chcąc zostawiać swoich żołnierzy.

Więziony w obozie w Starobielsku wprawdzie nawiązuje korespondencję z żoną, ale nic z niej nie ocalało. Ostatni list pisany przez żonę do Starobielska w kwietniu 1940 roku, ze zdjęciami córek i z obrazkiem Matki Boskiej Ostrobramskiej, wrócił nieuszkodzony do Białegostoku z dopiskiem na kopercie: „Wł. Sielanko iz Starobielska wybył, nie izwiestno kuda”, podpis (–) Czecholskij.

Podporucznik Sielanko Władysław figuruje na liście więźniów NKWD w Starobielsku pod nr 376/3172.

Władysław Sielanko pozostawił żonę i dwie córki, Marię i Annę.

W 1946 roku w ramach repatriacji żona podporucznika Sielanko przybyła wraz z dziećmi do Białegostoku. W 1951 roku żona Eugenia została uwięziona jako więzień polityczny. Obecnie ma 87 lat i z uwagi na swoje inwalidztwo mieszka razem z córką Marią, która jest lekarzem w Białymstoku. Córka Anna jest pedagogiem i mieszka obecnie w Warszawie.

Biogram sporządziła I. W.

TADEUSZ BAZYLI SKROBACKI

**PODPORUCZNIK REZERWY
LOTNICTWA WP**

Syn Edwarda i Marianny, urodzony 15.VI.1905 roku w Piotrkowie Trybunalskim.

W 1928 roku ukończył Gimnazjum Towarzystwa Szkół Świeckich w Piotrkowie Trybunalskim. Następnie podjął studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Studia przerwał podejmując pracę zarobkową. Ostatnim miejscem pracy był Sąd Grodzki w Nowym Mieście nad Pilicą, gdzie pracował jako urzędnik.

Tadeusz Skrobaccki był podporucznikiem lotnictwa ze specjalnością pilot obserwator. W dniu 30.08.1939 roku został zmobilizowany do Trzeciego Pułku Lotniczego w Poznaniu. Jak wynika z relacji naocznych świadków – kolegów lotników, którzy przeżyli wojnę – do niewoli został wzięty przez Sowietów w odległości około 8 kilometrów od granicy rumuńskiej. Został osadzony w obozie w Starobielsku.

Pierwszą wiadomość przesyła do żony w końcu listopada 1939 roku. Łącznie przysły 3 karty pocztowe.

Na ostatniej karcie pocztowej z 9.III.1940 roku pisze: „Boże, jakże jestem szczęśliwy że żyję... i proszę Najwyższego, aby Was ochronił i zachował mi Was w zdrowiu do mego przyjazdu, którego pragnę ach, jak bardzo.” To była już ostatnia wiadomość przed śmiercią.

W rejestrze jeńców wojennych przetrzymywanych w Starobiel-sku przez NKWD znajduje się pod nr 370/2959.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku.

Własnych dzieci nie miał, pozostawił żonę Teodorę z domu Węgielską poślubioną 2. lutego 1936 roku. Żona Teodora zmarła w 1975 roku) i troje pasierbów – Jerzego, Ryszarda i Inez.

Biogram sporządziła I. W.

KAZIMIERZ SZMIDT

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Karola i Kazimieri z Rojeckich, urodzony w 1894 roku w Białymstoku.

Po ukończeniu szkoły powszechnej kształcił się w Szkole Realnej w Białymstoku (obecnie liceum im. Króla Zygmunta Augusta).

Podczas I wojny światowej zostaje wcielony do armii carskiej na Zakaukaziu w 508 czerkieskim pułku piechoty w stopniu sztabkapitana. Po wybuchu rewolucji 1917 roku wraca do kraju i rozpoczyna służbę w wojsku polskim.

W latach 1920–21 bierze udział w wojnie polsko-bolszewickiej w stopniu porucznika. Po zakończeniu działań wojennych zostaje skierowany do rezerwy i pracuje w zakładzie ogrodniczym.

Zmobilizowany w sierpniu 1939 roku bierze udział w kampanii wrześniowej jako oficer łącznikowy Dowództwa Okręgu Korpusu w Grodnie. Po wkroczeniu Sowietów na ziemie polskie, wraca w przebraniu do rodzinnego miasta. Działa w konspiracji w „Związku Walki Zbrojnej” pod pseudonimem „Żarski”

3 kwietnia 1940 roku osadzony zostaje w więzieniu w Białymstoku, a następnie przewieziony do Mińska. Publikacja „Katyń – lista

ofiar i zaginionych jeńców obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk (Wydawnictwo Alfa, Warszawa 1989 rok) stwierdza, że porucznik Szmidt Kazimierz „był w jenieckim obozie starobielskim”. Korespondencji z obozu rodzina nie otrzymała.

Za zasługi wojenne porucznik Szmidt Kazimierz zostaje pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn i Medalem za Udział w Wojnie Obronej 1939 roku – Warszawa.

Żona Maria z domu Hegeman (zmarła w 1971 roku) i syn Wiesław deportowani zostali w kwietniu 1940 roku do Kazachstanu. Żona wróciła sama do kraju w 1944 roku natomiast syn Wiesław, który wstąpił do armii W. Andersa – przeszedł wraz z nią cały szlak bojowy i powrócił do Polski w 1948 roku.

Biogram sporządziła I. W.

**WACŁAW
WASIAŚ**

PORUCZNIK PIECHOTY WP

Syn Wincentego i Franciszki z Krzemińskich, urodzony 14.IX.1905 roku w Łodzi..

Po ukończeniu szkoły średniej i Szkoły Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej (Komorowo) otrzymał patent oficerski nr 4630 ze stopniem podporucznika w roku 1930 i skierowany został do Mołodeczna do 86 pułku piechoty. Następnie został przeniesiony do Białego stoku do 42 pułku piechoty, gdzie awansował na porucznika. Był dowódcą 3 kompanii ckm. Zajmował się sportem w pułku oraz na terenie miasta Białystok i sam systematycznie go uprawiał (biała broń, tenis, żeglarstwo i narty).

1 października 1938 roku zawarł związek małżeński z Haliną Senderacką, w Warszawie w parafii wojskowej pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny.

Brał udział w wojnie obronnej 1939 roku w ramach walk 42 pułku piechoty. Pod koniec działań wojennych znalazł się na terenach Polski południowo-wschodniej, gdzie między Kowlem a Lwowem dostał się do niewoli sowieckiej. Był w obozie rozdzielczym w Szepietówce, skąd wywieziony został do obozu w Starobielsku. Ze

Starobielska przewieziono go do Charkowa i tam zamordowano. Figuruje na liście NKWD pod nr 449.

Ze Starobielska przychodziły depesze, kartki pocztowe i list.

Posiadał Medal Dziesięciolecia „Za długoletnią służbę”. Pośmiertnie przyznano mu Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Żona Halina po ukończeniu filologii romańskiej w Warszawie i geografii na Uniwersytecie w Łodzi pracowała w oświacie w Białymstoku. W dalszym ciągu mieszka w tym mieście.

Biogram sporządziła H. W.

**ADAM JULIAN
WAŚ**

**PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Jana i Reginy z domu Myśliwiec, urodzony 19.XII.1896 roku w Krakowie.

W czasie I wojny światowej walczył jako ochotnik. W 1920 roku służy w 3 Dywizji Legionów Polskich w stopniu oficera.

Przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza pełni służbę w stopniu porucznika w miejscowości Podswile na Kresach Wschodnich

W 1924 roku zawiera związek małżeński z Jadwigą Gąsowską, z którego to związku w 1925 roku przychodzi na świat córka Aldona, w dwa lata później syn Zbigniew (umiera wkrótce po urodzeniu) i w 1929 roku córka Krystyna.

W latach 1935–1939 pełni funkcję płatnika w Baonie KOP w Czortkowie w stopniu kapitana.

Podczas działań wojennych w 1939 roku walczył pod Lwowem i tam został wzięty do niewoli sowieckiej. Ostatni raz widziała go żona w transporcie kolejowym jeńców na stacji w Tarnopolu.

Był więźniem obozu jenieckiego w Starobielsku. Znajduje się na liście jeńców wojennych NKWD pod nr 297/337.

Kapitan Wąs korespondował ze Starobielska z żoną, lecz wszystkie listy w czasie działań wojennych uległy zniszczeniu.

Za zasługi wojenne oraz za długoletnią służbę w KOP kapitan otrzymał szereg odznaczeń: Odznaka Obrońców Kresów Wschodnich, Srebrny Krzyż Zasługi, Medal „Polska Swemu Obrońcy” lata 1918–1921, brązowy i srebrny „Medal za długoletnią służbę”, Medal „Obrońcom Przemysła”.

Po wojnie rodzina poszukiwała kapitana Wąsa przez Międzynarodowy Czerwony Krzyż, Polski Czerwony Krzyż oraz przez ambasadę polską w Moskwie, ale wszelkie poszukiwania nie dały żadnego rezultatu.

Oddając życie za ojczyznę osierocił żonę Jadwigę (zmarła w 1969 roku) oraz córki – Aldonę i Krystynę.

Pośmiertnie zostaje odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła I. W.

**STEFAN
WOLSKI**

MAJOR PIECHOTY WP

Syn Mieczysława i Marii z Kasprzyckich, wnuk powstańca 1863 roku, Aleksandra Wolskiego, urodził się 25.IV.1898 roku w Warszawie.

Po ukończeniu w 1916 roku szkoły średniej Przemysłowo-Technicznej w Warszawie, na wydziale mechanicznym uzyskuje patent technika i wstępuje do Szkoły Podchorążych POW w Warszawie.

W 1918 roku rozbija Niemców w okolicy Tuszcz, Łochowa i w tym samym roku zostaje mianowany podchorążym wojsk polskich z przydziałem do 21 pułku piechoty w Warszawie, później walczy na froncie litewsko-białoruskim w stopniu porucznika jako dowódca plutonu, a następnie jako dowódca kompanii.

W 1921 roku bierze udział w Powstaniu Górnosląskim w 16 pułku piechoty „Rysia” jako dowódca baonu. W 1929 roku awansuje na kapitana oraz dowódcę kompanii, a w 1934 roku otrzymuje awans na majora i dostaje przeniesienie do Departamentu Piechoty ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie.

W maju 1935 roku zostaje przeniesiony na dowódcę baonu w 42 pułku piechoty w Białymstoku. W 1937 roku zostaje mianowany kwatermistrzem 42 pułku piechoty i II zastępcą dowódcy pułku.

4.IX.1939 roku wyjechał na front w kierunku na Lublin. Po 17.IX.1939 roku dostał się do niewoli sowieckiej w okolicy Kowla i został osadzony w obozie Starobielsk. Śmierć poniósł w kwietniu 1940 roku w Charkowie – nazwisko majora Wolskiego figuruje na liście NKWD pod nr 300/454.

Za wybitne zasługi w trakcie pełnienia służby wojskowej major Wolski otrzymał szereg odznaczeń, z których najważniejsze to: Krzyż Niepodległości z Mieczami (1931 r.), trzykrotnie Krzyż Walecznych (1922 r.), Złoty i Srebrny Krzyż Zasługi (1928 r.), Krzyż na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi (1927 r.), Medal za wojnę 1918–1921 (1928 r.), Krzyż Oficerski Korony Rumuńskiej (1931 r.), Medal Pamiątkowy Łotewski 1918–29 (1929 r.) oraz Odznaki: Krzyż Legionowy, Krzyż Litewsko-Białoruski, Orleń, Gwiazda Górnośląska oraz inne.

Major Wolski został również odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Z obozu w Starobielsku nadeszły 3 karty pocztowe z dnia 28.XI.1939, 31.XII.1939 i 8.II.1940 roku, które się zachowały, zaś czwarta z 13.IV.1940 roku została zniszczona z obawy przed rewizją NKWD i wywiezieniem na Sybir. W karcie tej major Wolski pisał, że nie wie kiedy i skąd będzie mógł napisać następny list, gdyż zaczynają wywozić grupami z obozu w nieznanym kierunku.

W karcie z 28.XI.1939 roku pisał: „... ciągle jestem myślami z Wami ukochane i wierzę w opiekę nad Wami naszej najwyższej Opiekunki. Całuję Was obie po stokroć tęskniący mąż i ojciec. Stef.”

Natomiast na karcie z 31.XII.1939 roku możemy przeczytać: „Ukochane, jedyne moje!... Pisz Mateńko do mnie jak najczęściej, nie czekając na moje karty... Napisz mi jak sobie dajesz radę i za co żyjecie?... W wieczór wigilijny byłem w Wami myślami, jak zresztą jestem ciągle moje Promyki Kochane. Na Nowy Rok przesyłam Wam serdeczne życzenia, żeby był piękny i ciepły i żebyśmy się jak najprędzej zjechali razem... Piszcie często i dużo – ogromnie tęsknię – Stef.”

Z kolei w karcie z 8.II.1940 roku znajdujemy następujące słowa: „Matuchno moja, przesyłką pieniężną zrobiłaś mi przykrość, bo przede wszystkim musisz pamiętać o sobie i o tem, że nie wiadomo, jak długo musisz dawać sobie rady sama, ja jestem zdrow i nic mi nie potrzeba, więc Promyku mój złoty, jedyny nie przysyłaj mi nic, ani pieniędzy, ani paczek, pisz za to jak najczęściej i tym sprawisz mi bardzo dużą przyjemność i radość... Całuję Was Maleńkie moje po stokroć i polecam Was opiece Częstochowskiej...”

Z udostępnionych przez córkę Mirosławę kart pocztowych i przekazanych ustnych relacji, wynika, że major Wolski był człowiekiem wielkiej prawości charakteru, czułym mężem i ojcem, a przede wszystkim wielkim czczycielem Częstochowskiej Matki i Królowej, i zawsze nosił w kieszeni na sercu różaniec. jednocześnie z relacji córki dowiadujemy się jak wielkim był patriotą – dowodem czego może być wpis do pamiętnika, dokonany kilka lat przed wojną, oto te słowa: „Szkolą życia nie są księgi, ni uczonych pism foliały, jeno groby bohaterów, zmarłych dla Ojczyzny chwały”.

Córka zawsze słyszała od rodziców, że po Bogu – największą wartością na ziemi jest Ojczyzna. Jej należy się miłość, ofiarny trud, a w razie potrzeby i krew.

W okresie okupacji, aby móc jakoś przeżyć żona Maria sprzedała wszystko co było można, aby utrzymać córkę Mirosławę i siebie. Stan zdrowia nie pozwalał na podjęcie jakiegokolwiek pracy. Za mąż powtórnie nie wyszła i samotnie wychowywała córkę Mirosławę. Zmarła w 1982 roku, będąc przez ostatnie 9 lat życia obłożnie chora. Córka Mirosława jest obecnie na emeryturze i mieszka w Białymstoku.

Biogram sporządziła St. P.

STANISŁAW WRONIAK

PODPORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Tomasz i Aleksandry z domu Gulatoska, urodzony 9.VII.1899 roku w Pokrzywnicy.

Ukończył gimnazjum i Szkołę Mierniczych w Warszawie. W 1920 roku w czasie inwazji bolszewickiej na Polskę, jako ochotnik walczy w Legionach Polskich. Po odzyskaniu niepodległości pracuje jako nauczyciel w Szkole Publicznej w Niemczynie.

W 1924 roku powołany do wojska kończy Szkołę Podchorążych Rezerwy. Udziela się społecznie, jest prezesem Koła Związku Rezerwistów w Korycinie oraz członkiem Ligi Obrony Powietrznej Kraju.

Z chwilą wybuchu wojny, we wrześniu 1939 roku zostaje zmobilizowany do 76 pułku piechoty w Grodnie. W październiku tegoż roku zostaje pod Lwowem wzięty do niewoli sowieckiej i osadzony w obozie w Starobielsku. W wykazie jeńców wojennych NKWD został umieszczony pod numerem 301/491. Korespondencja nadchodząca z obozu do rodziny nie zachowała się.

Za zasługi w okresie międzywojennym podporucznik Stanisław Wroniak otrzymuje szereg odznaczeń. Są to: Odznaka Strzelecka

III klasy w 1934 roku, Srebrny Krzyż Zasługi w styczniu 1939 roku, brązowy Medal za długoletnią służbę w 1938 roku.

Pozostawił żonę Marię z domu Bajko oraz dwóch synów – Stanisława i Zbigniewa. Syn Stanisław po ukończeniu gimnazjum rozpoczął studia medyczne w Białymstoku, po ukończeniu których uzyskał dyplom lekarza, a syn Zbigniew po ukończeniu gimnazjum, a następnie Wydziału Prawa na Uniwersytecie Warszawskim pracował w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Obecnie jest na emeryturze.

Podporucznik Wroniak pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła I. W.

JÓZEF WUNSCH

KAPITAN ARTYLERII WP

Syn Franciszka i Marii z domu Bocheńska, urodził się 5.III.1892 roku w Poznaniu.

Służbę wojskową podjął 28.XII.1918 roku jako powstaniec wielkopolski w 14 Pułku Artylerii Polnej Wielkopolskiej w stopniu podporucznika. Po zakończeniu działań wojennych w Powstaniu Wielkopolskim, został przydzielony jako oficer ordynansowy Sztabu 14 p.a.p. Wielkp. W 1920 roku podporucznik Wunsch walczył przeciw bolszewikom w obronie Berezki Kartuskiej, gdzie wstąpił się odwagą. W uznaniu zasług otrzymuje 15.XI.1922 roku Krzyż Walecznych.

W okresie międzywojennym nadal pełni służbę wojskową. Jako porucznik mianowany został dowódcą Poligonu Biała Podlaska, a następnie przeniesiony został do 9 p.a.c. w Poznaniu. Awansując do stopnia kapitana obejmuje stanowisko w Centrum Wyszkolenia Artyleryjskiego w Czerwony Borze koło Zambrowa. W 1935 roku zostaje przeniesiony w stan spoczynku.

1 maja 1939 roku zostaje jednak powołany ponownie do służby czynnej DOK IV Łódź – Armia Łódź.

Jakie były dalsze losy kapitana Wunscha nie było wiadomo do 1.I.1940 roku, tj. do momentu nadejścia pierwszej i ostatniej karty pocztowe pisanej z obozu w Starobielsku. Nazwisko kapitana Wunscha znajduje się na liście NKWD jeńców Starobielska pod nr 303/542.

Żona Maria z domu Witowiak, która poślubiła kapitana Wunscha w 1924 roku, poszukiwała męża przez Polski Czerwony Krzyż, który w odpowiedzi informuje, że należy przypuszczać, iż w/w został zamordowany w 1940 roku.

Kapitan Józef Wunsch pozostawił żonę oraz syna Czesława, który był represjonowany po wojnie przez NKWD. Pracował przez pewien czas jako nauczyciel, a od 1954 roku przeszedł na emeryturę, dorywczo pracując w różnych firmach prywatnych. Lecz z uwagi na ogólny zły stan zdrowia (obecnie jest inwalidą I grupy) musiał zupełnie zrezygnować z dodatkowego zatrudnienia.

Pośmiertnie kapitan Wunsch odznaczony został Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła I. W.

ROMAN ZNISZCZYŃSKI

KAPITAN PIECHOTY WP

Syn Aleksandra i Wincenty, urodził się 19.X.1907 roku w Białymstoku.

Ukończył Państwowe Gimnazjum (8 klasowe) w Białymstoku, a następnie Szkołę Podchorążych Piechoty. Był zawodowym oficerem 42 pułku piechoty w Białymstoku, dowódcą 7 kompanii. Uprawiał sport – piłkę nożną i tenis. Miał osiągnięcia w tej dziedzinie. Otrzymywał odznaczenia sportowe.

26 września 1936 roku zawarł związek małżeński w Warszawie, w parafii wojskowej Najświętszej Marii Panny Królowej Polski z Janiną Urbanowicz. Ze związku tego w 1938 roku urodziła się córka Barbara.

W kampanii wrześniowej 1939 roku brał czynny udział ze swoją jednostką – 7 kompanią. Po wkroczeniu w granice Polski 17 września 1939 roku wojsk sowieckich, walka stała się niemożliwa. Dowództwo podjęło decyzję o rozwiązaniu pułku. Kapitan Zniszczyński wrócił do Białegostoku, a w październiku 1939 roku został na ulicy rozpoznany przez konfidenta NKWD. Został aresztowany i początkowo był przetrzymywany przez miejscowe NKWD, a na-

stępnie wywieziony. Jak się później okazało, do obozu jenieckiego w Starobielsku. Z obozu nadeszła 1 karta pocztowa, która zaginęła w czasie działań wojennych.

Na liście starobielskiej NKWD nazwisko kapitana Romana Zniszczyńskiego znajduje się pod kolejnym numerem 1156. Kapitan Roman Zniszczyński został stracony w Charkowie.

Pośmiertnie przyznano kapitanowi Zniszczyńskiemu Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

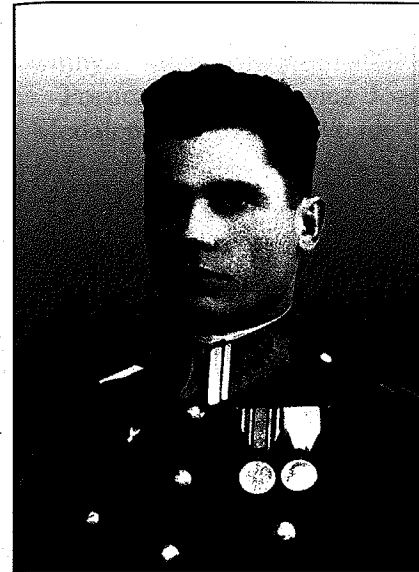
Żona Janina została deportowana do Związku Radzieckiego, do Kazachstanu. Córeczka uniknęła wywózki, przeżyła lata okupacji sowieckiej i niemieckiej w Białymstoku – zaopiekowała się nią siostra ojca Janina. Po wojnie ukończyła Uniwersytet Gdański. Mieszka w Gdyni, założyła rodzinę, pracuje w wojsku.

Żona kapitana Zniszczyńskiego, Janina, w czerwcu 1946 roku wróciła ze zsyłki do Białegostoku i podjęła pracę. Obecnie jest na emeryturze.

Biogram sporządziła K. Z.

Zaginieni bez wieści

- Lista ukraińska

**PAWEŁ
AGRES**

STARSZY POSTERUNKOWY PP

Syn Stanisława i Ewy z Bobasiuków, urodzony 3.VII.1901 roku w województwie lwowskim. Brak bliższych informacji o przebiegu służby w policji oraz jego dalszych losach po wybuchu wojny. Wiadomo jedynie, że wstąpił do Policji Państwowej i pracował jako dzielnicowy w V komisariacie PP w Białymstoku. Zmobilizowany we wrześniu 1939 roku wyruszył z innymi policjantami na wschód. Po rozbiciu jego oddziału przez sowietów, przedostał się do Wilna. Na wileńskim dworcu został aresztowany przez NKWD. Tam widziano go po raz ostatni. Dalsze losy są nieznane.

Był żonaty z Emilią Michalską, z którą wziął ślub 26.XII.1926 roku. Pozostawił córkę Halinę urodzoną 26.V.1928 roku i córkę Jadwigę, urodzoną 30.VIII.1929 roku. Obie z matką zostały wywiezione na Syberię w 1940 roku. Młode ich życie wytrzymało ból, głód i udręki. Matka zmarła z tyfusu i głodu. Córki wróciły do Polski same w 1946 roku.

Starszy posterunkowy Paweł Agres został odznaczony pośmiertnie Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Biogram sporządziła E. R.

**JÓZEF
ANTUSIEWICZ**

**PORUCZNIK REZERWY
PIECHOTY WP**

Syn Kazimierza i Emilii z domu Szumińska, urodzony 5.V.1898 roku w Baryskach.

Posiadał wykształcenie średnie.

W latach 1918–1921 walczył o wolność Polski pod dowództwem generała Hallera. Przed wybuchem wojny prowadził gospodarstwo rolne w majątku, który otrzymał od Marszałka Piłsudskiego w miejscowości Hrajno, gmina Indura, powiat Grodno.

W 1939 roku został zmobilizowany do 85 pułku piechoty w Grodnie i brał udział w walkach przeciw najeźdźcy. Aresztowany przez NKWD został wywieziony w głąb Rosji. Zginął w nieustalonych okolicznościach i wszelki ślad po nim zaginął.

Pozostawił żonę Teofilę z domu Jodkowską, córkę Bronisławę, urodzoną w 1924 roku, syna Waclawa urodzonego w 1928 roku oraz córkę Irenę, urodzoną w 1923 roku.

10 lutego 1940 roku rodzina została wywieziona do miejscowości Kwitak, rejon Tajszet, obłast Irkuck. Do kraju wróciła tylko żona Teofila oraz córka Irena. Syn Waclaw zmarł na Sybirze, zaś córka

Bronisława wstąpiła do Armii Kościuszkowskiej i zginęła w czasie wojny.

Porucznik Antusiewicz Józef został pośmiertnie odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła E. R.

MARCIN PIOTR BOROWSKI-BESZTA

KAPITAN REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Aleksandra i Salomei z Zygmunatów, urodzony 12.XII.1893 roku w Borowskich-Wypychach, powiat białostocki.

W 1908 roku wyjechał do Moskwy, gdzie po ukończeniu 5 klas gimnazjalnych pracował w aptece. W 1914 roku został powołany do wojska rosyjskiego. Ukończył Szkołę Oficerską w Kijowie, gdzie służył jako oficer do 1917 roku.

Samowolnie opuścił szeregi armii rosyjskiej i wstąpił do I Korpusu Dowbor-Muśnickiego. Służbę swą odbywał w 2-giej Legii Rycerskiej w KKM biorąc udział w walkach z bolszewikami pod Łoszczycą.

W czerwcu 1918 roku wraca do Polski. Organizuje i ćwiczy młodzież wiejską z pobliskich wiosek, która później wstąpiła do Wojska Polskiego. Brał czynny udział w rozbrojeniu Niemców w Białymstoku i Łapach.

W listopadzie 1918 roku wstępuje jako ochotnik do Wojska Polskiego w stopniu porucznika. Służy w 79 białostockim pułku strzelców. W czasie wojny polsko-bolszewickiej dowodził kompanią i batalionem. W 1921 roku został przeniesiony do rezerwy. W

1923 roku otrzymał awans na kapitana. Do 1930 roku pełnił służbę w Straży Granicznej w stopniu komisarza. Po roku 1930 pozostaje na emeryturze.

Do czasu mobilizacji, przed wrześniem 1939 roku zatrudniony był w Komendzie Uzupełnień w Mińsku Mazowieckim. Zmobilizowany ponownie wraz z oddziałem polskim cofał się przez Osowiec, Grodno, Wilno na Litwę. Tam został internowany. Udaje mu się zbiec i wraca do Łap.

Po Bożym Narodzeniu 1939 roku żegna się z żoną i synem, nie wiedząc, że to po raz ostatni. Zgłasza się do władz sowieckich zgodnie z ich zarządzeniem. Zostaje zatrzymany przez NKWD i osadzony w więzieniu w Białymstoku. Po trzech miesiącach wywieziono go w nieznanym kierunku i wszelki ślad po nim zaginął.

Był żonaty z Marianną Bronisławą z Grabowskich (ślub wzięli 24.VI.1933 roku). Pozostawił syna Tadeusza urodzonego 23.III.1934 roku.

Żona z synem Tadeuszem i swoim ojcem Marcinem Grabowskim zostaje wywieziona 13 kwietnia 1940 roku do Kazachstanu. Syn Tadeusz przeżywa z matką tragedię tych dni i tylu lat. Wraca z matką wiosną 1946 roku do Polski. Pomimo starań do dziś nie może odszukać swego ojca w dostępnych spisach pomordowanych.

Za udział w walkach z bolszewikami kapitan Borowski-Beszta został odznaczony Krzyżem Walecznych, Krzyżem Zasługi za Dzielność, Medalem Polska Swemu Obrońcy, Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości i pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Syn Tadeusz Borowski-Beszta ukończył Akademię Medyczną w Białymstoku i jest lekarzem.

Biogram sporządziła E. R.

**JÓZEF
DUNAJ**

**STARSZY
POSTERUNKOWY PP**

Syn Konstantego i Józefy z domu Worona, urodzony w 1893 roku w Czarczach koło Bielska Podlaskiego.

Posiadał wykształcenie podstawowe. Pracował w Policji Państwowej od 1918 roku w Białymstoku. Następnie został przeniesiony służbowo do Piątnicy w województwie łomżyńskim.

W 1919 roku 16 sierpnia poślubia Bronisławę z domu Łopacińską. Syn Zygmunt urodził się 3.VI.1920 roku w Białymstoku.

Po tragicznym wrześniu 1939 roku został ewakuowany wraz z policją na wschód, gdzie zostaje internowany przez władze sowieckie.

Żona otrzymała trzy kartki pocztowe z Litwy. W kartkach zapewnia o dobrym stanie swego zdrowia jak również o wielkim niepokoju o los żony i syna. Poleca ich w swoich modłach Panu Bogu.

Dalsze losy są nieznane, wszelki ślad po nim zaginął. Rodzina ukrywała się przed wywiezieniem na Syberię na terenie powiatu łomżyńskiego.

Biogram sporządziła E. R.

WŁADYSŁAW JAROCKI

KAPITAN PIECHOTY WP

Syn Antoniego, urodzony w 1884 roku, kapitan zawodowy 34 pułku piechoty w Wilnie i zamieszkały w Wilnie.

Brak informacji o przebiegu służby wojskowej i o jego losach po wybuchu wojny w 1939 roku. Zaginął bez wieści.

Notkę sporządziła E. R.

JÓZEF KOROLEWSKI

STARSZY
POSTERUNKOWY PP

Syn Antoniego i Konstancji, urodzony 22.I.1892 roku w Zadworzu koło Wołkowyska.

Wykształcenie średnie. W 1924 roku wstąpił do Policji Państwowej. Na posterunku w Knyszynie służył do 1939 roku. Został zmobilizowany przed wrześniem 1939 roku. Dalsze losy są nieznane.

W roku 1922 poślubił Jadwigę Bielakowska. Pozostawił syna Henryka urodzonego w 1924 roku i córkę Alicję urodzoną w 1929 roku.

Rodzina została wywieziona w 1940 roku do Kazachstanu, gdzie przez 6 lat musiała ciężko fizycznie pracować w kołchozie. W 1946 roku powrócili do kraju. Żona Jadwiga zmarła w 1986 roku.

Córka Alicja nieustannie poszukiwała ojca, wszędzie tam, gdzie było to możliwe. Dwa razy pisała do Polskiego Czerwonego Krzyża z prośbą o ustalenie losu ojca. Ostatnie pismo z Biura Informacji i Poszukiwań z dnia 11.IV.1995 roku informuje, iż mimo usilnych starań przeprowadzone poszukiwania dały wynik negatywny.

Biogram sporządziła E. R.

JAN KORYBSKI

KAPITAN PIECHOTY WP

Syn Henryka i Petroneli z Iwaszkiewiczów, urodzony 18.IV.1895 roku w Wilnie.

Oficer zawodowy. Wstąpił do wojska 10 maja 1915 roku. Służył w 10 armii rosyjskiej w 1 Zaporowym Pułku Gwardii. 4 stycznia 1916 roku odesłany do Wileńskiej Szkoły Wojskowej, którą ukończył w stopniu chorążego. Przydzielony do 172 Zapasowego Pułku Piechoty w Finlandii. 20 maja 1916 roku wyjechał na front, zaliczony do 433 Pułku Nowogorodzkiego i został mianowany podporucznikiem. 18.XII.1916 roku został ranny w lewą rękę i lewą nogę i był leczony w szpitalu dywizyjnym w Rydze. 8.I.1917 roku został ponownie wysłany na front. Awans na porucznika otrzymał 12.V.1917 roku. Na skutek wybuchu granatu został ranny i odesłany do szpitala w Moskwie, skąd powrócił 12.IX.1917 roku.

W lipcu 1917 roku zgłosił się do polskiego oddziału w Odessie. Po rozwiązaniu oddziału polskiego udaje się do Wilna i tam bierze udział w obronie Wilna. W wojsku polskim pełnił służbę od 22 kwietnia 1918 roku. Służył w dywizji generała Żeligowskiego. Brał udział w kampanii pod Odessą nad Dnieprem, pod Złotą Lipą nad

Stryją. Przeniesiony do 3 pułku piechoty do baonu zapasowego w Radomiu, skąd przydzielony zostaje do Kielc do 9 kompanii 3 Pułku Piechoty Legionów jako dowódca. Po 1920 roku służył w 73 pułku piechoty w Oświęcimiu i w 82 pułku piechoty w Brześciu nad Bugiem. Przed wybuchem wojny w 1939 roku oddelegowany na stanowisko komendanta Wojska Polskiego powiatów Różana i Próżana.

Kapitan piechoty 82 pułku aresztowany w drugiej połowie września 1939 roku w Lubieszowie na Wołyniu. Więziony był w Kamieniu Koszyrskim, a od stycznia 1940 roku w Kowlu, skąd zostaje wywieziony w nieznanym kierunku. Dalsze losy są nieznane.

Żonaty, poślubił Marię z domu Zielińska, w październiku 1930 roku w Wilnie. Pozostawił syna Jana Waldemara urodzonego 4.III.1927 roku. Rodzina była represjonowana. Syn Waldemar był więziony w Słonimie. Po wyzwoleniu wstępuje do wojska.

Rodzina kapitana Jana Korybskiego otrzymała z Archiwum Wojskowego informację z dnia 8.VIII.1995 roku, iż ostatni raz nazwisko wyżej wymienionego odnaleziono w aktach 73 pułku piechoty 8 listopada 1935 roku w stopniu kapitana na stanowisku podkwatramistrza II baonu.

Na liście ukraińskiej „Lista obywateli polskich zamordowanych na Ukrainie” figuruje pod nr 1446 na stronie 43; „Śladem zbrodni katyńskiej” – książka wydana przez Centralne Archiwum MSW i Administrację RP 1998 r., strona 155, fotografia 10.

Kapitan Jan Korybski został odznaczony Medalem Św. Anny 4-go stopnia, Św. Stanisława 3-go stopnia, Św. Włodzimierza 4-go stopnia – odznaczenia rosyjskie; a także Order Wojenny „Virtuti Militari” nr 5729, medale za wojnę i Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości – odznaczenia polskie oraz odznaczenia pośmiertne Krzyż Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku, Medal za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła E. R.

STANISŁAW WALEŃTY LIZAK

PODPORUCZNIK PIECHOTY
REZERWY WP

Syn Sebastiana i Marii z domu Kraszniak, urodzony 9.X.1895 roku w Rzeszowie.

Z zawodu nauczyciel. Uczestnik walk o niepodległość Polski. W marcu 1920 roku Inspektor Szkolny powiatu grodzieńskiego powołuje go do objęcia posady nauczycielskiej, wydając dokument ułatwiający mu podróż z Rzeszowa do Grodna. W tym też roku 27 lipca przeniesiony służbowo jako funkcjonariusz Zarządu Cywilnego Ziem Wschodnich do Torunia – do dyspozycji miejscowego starostwa.

W kwietniu 1929 roku kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego przyznaje mu za ofiarną i długoletnią pracę Medal Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości.

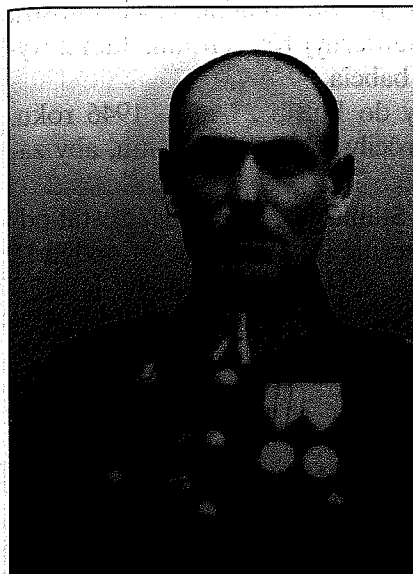
W sierpniu 1929 roku ukończył skrócony kurs Szkoły Podchorążych Rezerwy Piechoty uzyskując stopień plutonowy podchorąży.

Bierze udział w Powszechnym Spisie Ludności Rzeczypospolitej Polskiej 9.XII.1931 roku w charakterze Komisarza Spisowego. Główny Urząd Statystyczny przyznaje mu Odznakę za ofiarną pracę z datą 10.VI.1932 roku.

Do wybuchu wojny pracuje jako nauczyciel w Szkole Powszechnej nr 9 w Białymstoku. Zmobilizowany 1.IX.1939 roku prawdopodobnie do Legii Akademickiej z miejscem zgrupowania w Wilnie. Tam dostał się do niewoli sowieckiej. Dalsze losy są nieznane.

Pozostawił żonę Helenę z domu Mierzwa (zmarła 12.XI.1951 roku) i córkę Krystynę urodzoną 21.XII.1939 roku. Córka Krystyna Wanda Lizak-Goszczyńska jest doktorem nauk medycznych. Ukończyła Akademię medyczną w Białymstoku.

Biogram sporządziła E. R.

**STANISŁAW
MATYSEWICZ**

POSTERUNKOWY PP

Syn Józefa i Zofii, urodzony w 1895 roku we wsi Pasyнки, województwo białostockie.

Brak bliższych informacji o przebiegu służby w policji oraz o jego dalszych losach po wybuchu wojny. Wiadomo jedynie, że w 1917 i 1918 roku jako ochotnik brał czynny udział w wojnie z bolszewikami.

Po powrocie z wojny założył rodzinę i pełnił służbę w Policji Państwowej. Miejscem pracy był III komisariat w Białymstoku. Z powodu utraty zdrowia przeszedł na wcześniejszą emeryturę w 1937 roku i zamieszkał w rodzinnej wsi Pasyнки.

Został aresztowany i wywieziony przez NKWD 22 grudnia 1939 roku. Okoliczności dostania się do niewoli sowieckiej są nieznane. Jego nazwisko nie figuruje na żadnej z opublikowanych dotąd list ofiar zbrodni.

Pozostawił żonę Marię z Zadykowiczów i dzieci: syna Wacława urodzonego w 1914 roku, córkę Irenę urodzoną w 1922 roku i córkę Reginę urodzoną w 1924 roku.

13 kwietnia 1940 roku córkę Reginę wraz matką, babcią i siostrą deportowano w głąb Syberii – Siewiernyj Kazachstan. Tam z wyczerpania i głodu zmarły matka i babcia.

Regina z siostrą Ireną wróciły do Polski 27 maja 1946 roku. Zrozpaczone i wynędzniałe powróciły do pustego domu, aby zacząć od nowa życie.

Pośmiertnie posterunkowy PP Stanisław Matysewicz został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku.

Biogram sporządziła E. R.

**EDWARD
PELCZAR**

POSTERUNKOWY PP

Syn Feliksa i Marii, urodzony 2.II.1911 roku w Jasionowie województwo lwowskie.

Ukończył gimnazjum i Szkołę Kadetów im. Wysockiego. Pracował w Policji Państwowej. W sierpniu 1939 roku powołany został do wojska polskiego. Walczył koło Lwowa i został wzięty do niewoli sowieckiej nad rzeką Stryj. Był w Kamieniu Koszyrskim.

Żonaty z Wandą z domu Siwicka od 1938 roku. Syn Ryszard urodził się 1.VII.1939 roku. Już w 1940 roku 4 lutego żona z małym dzieckiem została wywieziona do Związku Radzieckiego na Syberię, do Północnego Kazachstanu

Po sześciu latach wrócili do kraju. Żona pracowała jako nauczycielka w szkole podstawowej. Wyszła ponownie za mąż za Władysława Czwalińskiego.

Jedyną wiadomością z obozu jest list pisany w listopadzie 1939 roku przekazany matce z bielizną. Pisze w nim: „Jak słyszałem to 7 listopada ma być dla nas amnestia, ale to niepewne. Cokolwiek by się ze mną stało Ty na to nie zważaj i strzeż syna – całuję Cię Rysieczka i całą Rodzinkę – Twój Edward.”

Został odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku oraz Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

W książce wydanej przez Centralne Archiwum MSW i Administrację RP 1988 r. pt. „Śladem zbrodni katyńskiej” na stronie 156, fot. 181 figuruje nazwisko Edwarda Pelczara urodzonego w 1911 roku – policjanta z Wołynia.

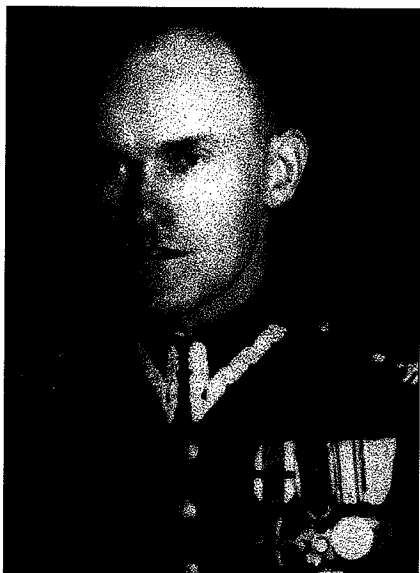
Biogram sporządziła E. R.

JAN PIOTROWSKI

Syn Franciszka, urodzony w 1896 roku.

Brak wszelkich danych. Zaginiony w nieustalonych okolicznościach.

Notatkę sporządziła E. R.

TADEUSZ PLACKOWSKI

MAJOR KAWALERII WP

Syn Konstantego i Marii z domu Borowa, urodzony 21.IV.1896 roku w Aleksandrowie Łódzkim.

Wykształcenie wyższe. Żołnierz Legionów Polskich. Od 1912 roku pracował w organizacji niepodległościowej na terenie Łodzi – w Polskiej Organizacji Skautowej. W 1914 roku wstępuje do Legionów i zaciąga się do ułanów Beliny (Władysław Belina-Prażmowski). Służy w 1 Pułku Ułanów Legionowych. Po kryzysie przysięgowym internowany w Szczypiornie. Jest uczestnikiem wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku. Oficer służby stałej.

Do czerwca 1936 roku służył w 21 Pułku Ułanów Nadwiślańskich w Równem Wołyńskim w stopniu majora. Od czerwca 1936 roku w 8 Pułku Ułanów Księcia Józefa Poniatowskiego w Krakowie. Po 18 kwietnia 1939 roku w 5 Pułku Strzelców Konnych w Dębicy, gdzie pełnił funkcję komendanta Garnizonu.

Na czas wojny zostaje kwatermistrzem Oddziału Zapasowego Krakowskiej Brygady Kawalerii, a następnie jego dowódcą.

W drugiej połowie września 1939 roku ewakuowany do Brodów, skąd dostaje rozkaz przewiezienia na Węgry sztandaru krakow-

skiej BK (8 Pułk Ułanów, 5 PUT, 5 PSK, 5 DAK). Gdyby został zaskoczony przez Niemców lub Sowieców otrzymał rozkaz zniszczenia ich.

Prawdopodobnie w rejonie miasta Tłumacz dostał się do niewoli sowieckiej, po czym wszelki ślad po nim zaginął. Jego nazwisko nie figuruje na żadnej z dostępnych list obozów śmierci.

Odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walcznych i Krzyżem Niepodległości.

Miał żonę Janinę, którą poślubił w 1937 roku. Dzieci własnych nie mieli.

Dane zebrał i przekazał naszej Rodzinie bratanek Tadeusz Marian Plackowski.

Informację sporządziła E. R.

JAN PŁOŃSKI

PRACOWNIK PKP

Urodzony 25.XII.1892 roku we wsi Płonka-Strumianka, województwo białostockie.

Gimnazjum ukończył w Łapach.

Brak bliższych informacji o jego losach przed i po wybuchu I wojny światowej. Wiadomo jedynie, że pracował na kolei. Był prezesem Związku Kolejarzy Polskich tzw. „Związek Żółtych”.

Przed wrześniem 1939 roku oddelegowany do Wilna, gdzie pracował w PKP, a po wkroczeniu wojsk rosyjskich do Polski wrócił do Łap i tam został aresztowany przez NKWD. Zginął w nieustalonych okolicznościach.

Rodzina została wywieziona do Kazachstanu 14 kwietnia 1940 roku.

Odnaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku.

Dane o ojcu przekazała córka Anna Płońska, która wyjechała do USA.

Informację sporządziła E. R.

PIOTR POPLAWSKI

MAJOR REZERWY
PIECHOTY WP

Syn Stanisława i Bogusławy z Leśniewskich, urodzony w 1895 roku w Workuszkach, województwo wileńskie.

Jako młody chłopiec pływał na statku wielorybniczym, skąd dostał się do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. W roku 1918 na apel generała Hallera wstąpił jako ochotnik do formującej się armii polskiej we Francji i razem z nią w 1919 roku powrócił do kraju. Brał udział w walkach z bolszewikami w 1920 roku. Następnie pracował jako wykładowca w Szkole Oficerskiej w Grudziądzu.

Pod koniec lat dwudziestych w nagrodę za udział w walkach 1920 roku otrzymał ziemię w okolicach Krynek. Osiedle to nosiło nazwę „Osada Słoneczna”. Tu w 1930 roku ożenił się z nauczycielką Janiną Strohschneider. W 1932 roku urodził się syn Józef Beniamin.

W „Osadzie Słonecznej” Piotr Popławski zajmował się pszczerlarstwem, lubił polować. Pisywał do czasopisma „Weteran” wydanego w Nowym Jorku. W posiadaniu syna Józefa jest nr 214 tego miesięcznika wydany w kwietniu 1939 roku. Znajduje się w nim artykuł Piotra Popławskiego pt. „Jak zginął proboszcz w Wyszytach”. Jest to epizod z wojny polsko-bolszewickiej.

Z pamiątek zachował się też medal przyznany Piotrowi Popławskiemu w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej noszący napis: „Opieka polska nad rodakami na obczyźnie”.

Po wybuchu wojny w 1939 roku major Piotr Popławski został powołany do wojska w Grodnie, gdzie był dowódcą batalionu.

Dalsze losy majora Popławskiego są nieznane. Nie figuruje na żadnej liście NKWD.

W czasie okupacji żona z synem przebywali w „Osadzie Słonecznej”. W 1945 roku wyjechali do Zakliczyna nad Dunajem, rodzinnej miejscowości żony. Syn Józef po odbyciu służby wojskowej w Białymstoku tu się ożenił i w 1970 roku sprowadził matkę. Matka Józefa, żona majora Popławskiego liczy obecnie 94 lata.

Major Piotr Popławski został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku wydanym w Londynie 15 sierpnia 1985 roku i Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku wydanym w Warszawie.

*Biogram sporządziła C. G.
na podstawie przeprowadzonego wywiadu z synem Józefem.*

ZENON POTOCKI

PODCHORAŻY PIECHOTY
REZERWY WP

Syn Bolesława i Anny z domu Ramm, urodzony 23.XII.1915 roku w Jekatynorosławiu.

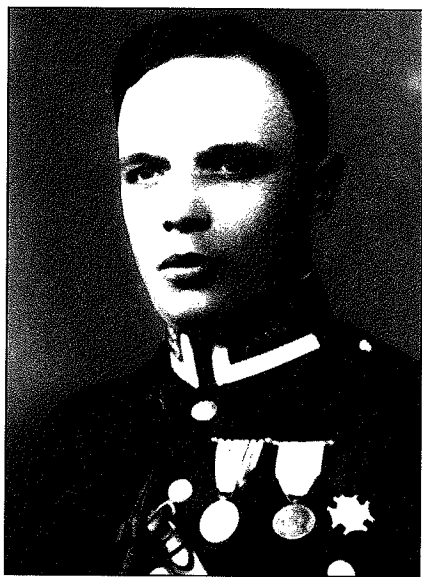
Wykształcenie średnie. Jako 18-letni młody człowiek wstąpił do Ochotniczej Szkoły Podchorążych w Grodnie. Służbę wojskową odbywał 6 lat, a więc niemal do wybuchu wojny, przed którą został urlopowany na trzy miesiące. Służył w 81 pułku piechoty 3 Baon Telegrafistów.

Zmobilizowany we wrześniu 1939 roku. Dalsze losy są nieznane.

Odznaczony pośmiertnie Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku, Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Dane o wuju Zenonie Potockim przekazała siostrzenica Alicja Reś.

Informację sporządziła E. R.

WŁADYSŁAW PUSZKO

PRZODOWNIK PP

Syn Michała i Michaliny z domu Milyk, urodzony 27.I.1901 roku w Sokółce, województwo białostockie.

Pochodził z wielodzietnej rodziny. Ojciec Michał był fizycznym pracownikiem kolejowym. Pracę swoją rozpoczął pod zaborem carskim, a zakończył w wolnej Polsce w 1929 roku. Matka zajmowała się wychowaniem dzieci.

Władysław walczył jako ochotnik pod dowództwem Józefa Piłsudskiego w wojnie z bolszewikami w 1919 roku. W tym czasie dostał się do niewoli litewskiej, z której po zakończeniu wojny powrócił do rodziców w Sokółce. Usilnie stara się o pracę, dostaje ją w Policji Państwowej. Po kilku latach przeniesiony zostaje do Białegostoku i skierowany do Szkoły Policyjnej, po ukończeniu której pracował w Policji mundurowej i śledczej w Białymstoku. W 1938 roku w randze przodownika przeniesiony został do pracy w Policji Państwowej w Sokółce.

Był żonaty. Miał żonę Leokadię, syna Władysława, córki Halinę i Joannę (urodzona w 1939 roku).

Uczestniczył w wojnie obronnej 1939 roku. Po rozwiązaniu ich oddziału powrócił do rodziny w Sokółce. Po wkroczeniu Armii Czerwonej był kilkakrotnie wzywany przez NKWD. Dzień 9.XII. 1939 roku (czwarte wezwanie) był ostatnim dniem jego obecności w rodzinie.

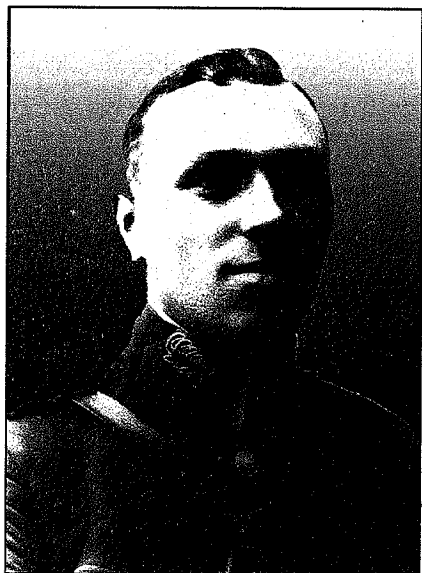
Żona Leokadia usilnie starała się dowiedzieć o losach męża. Był więziony przez NKWD, a odpowiedź brzmiała „nie” takiego nie ma. Parę dni później powiedziano, że został wywieziony do więzienia w Grodnie. Żona dalej uparcie szukała. W Grodnie uzyskała wiadomość, że wywieziono go do Mińska. Dalsze losy są nieznane, wszelki ślad zagał.

13 kwietnia 1940 roku rodzina Władysław Puszko – żona i troje dzieci – zostali deportowani w głąb Syberii do Pawłodaru. Najmłodsza córka Joanna zmarła z głodu podczas transportu.

Po 6 latach pobytu w Pawłodarze i pawłodarskiej obłasti, żona Leokadia z dwójką dzieci wróciła do Polski i zamieszkała w Żaganiu. Zmarła kilka lat temu.

Wspomnienia kuzynki p. Czesławy Bańkowskiej – członka naszej Rodziny Katyńskiej.

Biogram sporządziła E. R.

**STANISŁAW
ROŻKO**

STARSZY POSTERUNKOWY PP

Syn Stanisława i Pauliny z domu Bogdanowicz, urodzony w 1900 roku w Moskwie.

Wrócił do Polski w 1918 roku. W Wilnie ukończył szkołę średnią i pracował jako nauczyciel. W 1925 roku wstąpił do Policji Państwowej. W trakcie służby ukończył Szkołę Policyjną w Warszawie i do roku 1933 pracował w Gródku, gdzie w 1930 roku założył rodzinę.

Ze związku małżeńskiego z Marią Owsiejczyk urodziło się troje dzieci: Apolonia w 1932 roku, Eugeniusz w 1934 roku i Halina w 1936 roku.

W 1933 roku został przeniesiony do Michałowa na stanowisko starszego posterunkowego. Tam w roku 1939 zastała go wojna.

Został aresztowany przez NKWD i osadzony w białostockim więzieniu przy ul. Kopernika. Podczas transportu na wschód uciekł z kolegami w rejonie stacji Żednia i jak wynika z informacji dostał się do zgrupowania w Białowieży. Dalsze losy Stanisława Rożko nie są znane. Bliscy przypuszczają, że dostał się do niewoli i został

zamordowany w jednym z obozów sowieckich. Nie figuruje na żadnym z opublikowanych wykazów ofiar zbrodni NKWD.

Został odznaczony pośmiertnie Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku.

Rodzinę wywieziono w 1940 roku do Kazachstanu, gdzie przebywali przez 6 lat. Po powrocie do Polski zastali spalony dom i zniszczony dorobek swego życia.

Biogram sporządziła I. O.

ADOLF FRYDERYK RUNC

MAJOR PIECHOTY WP

Syn Macieja i Aleksandry z domu Juszkiewicz, urodzony 22.VI.1890 roku w Lidzie.

Brak bliższych danych o służbie wojskowej i dalszych losach po 12 maja 1940 roku. Wiadomo tylko, że miał wykształcenie wyższe i służył w 77 pułku piechoty w Lidzie.

Na liście ofiar i zaginionych w książce A. L. Szcześniaka figuruje w Starobielsku – major piechoty w stanie spoczynku, wywieziony z obozu 12 maja 1940 roku, wyłączony na stacji kolejowej Charków indywidualnie z transportu.

Nazwisko majora Runca występuje również w książce J. Tucholskiego „Mord w Katyniu” strona 481 „wywieziony z obozu 12.V.1940 roku i wyłączony z transportu w Charkowie”. Natomiast w książce „Rozstrzelani w Charkowie” suplement strona 241 czytamy: „odłączony od transportu w Charkowie i wywieziony do Pawliszczewo-Boru 12.V.1940 roku”.

Był żonaty, żona Anna Michajłowska. Córka Lila urodzona 16.I.1921 roku w Wilnie. W czasie okupacji niemieckiej była represjonowana i osadzona w więzieniu karnym w Bielsku Podlaskim w latach 1943–44. Po wojnie studiowała na Akademii Medycznej w Zabrze, którą ukończyła w 1973 roku.

Żona Anna zmarła w 1982 roku.

Major Adolf Runc został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku.

Biogram sporządziła E. R.

**LUDWIK
SAMSEL**

PODPORUCZNIK PIECHOTY
REZERWY WP

Syn Wincentego i Marii z Krukowskich, urodzony 25.VIII.1896 roku w Ostrołęce.

Po ukończeniu Publicznej Szkoły Powszechnej i kursów prywatnych równających się czterem klasom gimnazjalnym wstąpił na roczną praktykę do zakładu fotograficznego.

W 1912 roku został zwerbowany do akcji konspiracyjnej przez działaczy PPS w celu kolportowania odezw wśród stacjonujących w ostrołęckim garnizonie żołnierzy rosyjskich i osób cywilnych. Gdy spostrzegł, że jest obserwowany przez władze i grozi mu aresztowanie, zmuszony był opuścić kraj i wyjechać do Ameryki.

W 1913 roku zapisał się do Związku Sokolów Polskich, a w 1917 roku w marcu wstąpił do Szkoły Podchorążych ZSP w Cambrydze i Spryngs Pa. Szkoła ta ćwiczyła kadry dla mającej powstać armii polskiej. We wrześniu 1917 roku powołany został przez komendę szkoły do udziału w obozie koncentrującym była armię polską w Ameryce, potem w Kanadzie, jako oficer – instruktor piechoty.

W roku 1918 w sierpniu został przydzielony do 2 batalionu jako dowódca kompanii i 24.VIII. 1918 roku jako szef transportu wyje-

chał do Francji. Po przebyciu kampanii frontowej w Szampanii przyjechał z pierwszym pułkiem strzelców byłej armii polskiej we Francji do Polski.

W kwietniu 1919 roku przydzielony został do lotnictwa, w którym służył w charakterze obserwatora w 8-iej Eskadrze Lotniczej do 12.III.1922 roku. Podporucznik Ludwik Samsel został przeniesiony do rezerwy 18.V.1922 roku.

W 1925 roku został Prezesem Powiatowego Koła Związku Inwalidów Wojennych RP w Ostrołęce. W 1930 roku wybrany został na wice burmistrza Ostrołęki, a także na członka Sejmiku Powiatowego.

W 1935 roku przeniósł się z rodziną do Białegostoku, gdzie pracował w Urzędzie Pracy. Był Prezesem Związku Inwalidów Wojennych.

W 1939 roku jako inwalida wojenny (60% ubytku zdrowia) zgłosił się na ochotnika do wojska polskiego. Brał udział w obronie Grodna. Służył w 2 Pułku Ułanów Grochowieckich oddziału suwalskiego. Oddział został rozbrojony przez bolszewików w Skidlu koło Grodna i tu ślad urywa się.

Jego nazwisko nie znajduje się na żadnej z list dotychczas dostępnych.

Był żonaty z Janiną z domu Klik. Ślub odbył się w 1921 roku. Pozostawił syna Eugeniusza urodzonego w 1921 roku, córkę Krysytynę urodzoną w 1926 roku i syna Jerzego urodzonego w 1931 roku.

Odnaczonego został Medalem Polska Swemu Obrońcy, Krzyżem za front litewsko-białoruski, Medalem Niepodległości RP; odznaczenia honorowe: Krzyż Żołnierzy z Ameryki, Medal Koalicyjny, Medal za wolność Francji, Odznaka Oficerska Armii Generała Hallera. Pośmiertnie podporucznik Ludwik Samsel został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku, Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła E. R.

EUGENIUSZ WILCZYŃSKI

KAPITAŃ ARTYLERII WP

Syn Mieczysława i Eugenii z domu Wallenbach-Walicka, urodzony w 1892 roku w Świsłoczy.

W czasie I wojny światowej trafił do niewoli bolszewickiej, skąd w ramach wymiany jeńców wrócił do Polski i wstąpił do wojska polskiego.

W stopniu porucznika został skierowany do 13 Pułku Artylerii Lekkiej w Równem Wołyńskim. W początkach lat trzydziestych ze względu na stan zdrowia przeniesiony został do 45 Pułku Piechoty w tej samej miejscowości.

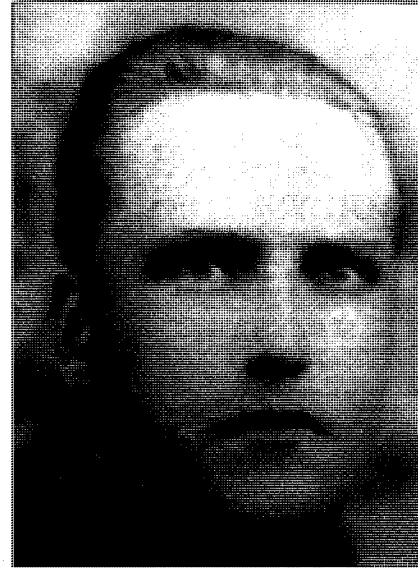
W 1935 roku awansował na stopień kapitana. Na przełomie roku 1938–39 został przeniesiony do Brześcia nad Bugiem do Twierdzy Brzeskiej, do 5 Baonu Taborowego. We wrześniu 1939 roku w czasie walk, będąc z całą załogą Twierdzy w okrążeniu pod Pińskiem, w lasach w rejonie Kamienia Koszyńskiego został wzięty do niewoli sowieckiej. Od tej chwili wszelki ślad po nim zaginął.

Zostawił żonę Katarzynę z domu Kuźmińską – ślub odbył się w kwietniu 1927 roku w Równem Wołyńskim – i córkę Halinę urodzoną 7.III.1928 roku.

Żonę z córką deportowano do Kazachstanu 13 kwietnia 1940 roku. Po sześciu latach wróciły do Polski. Żona zmarła w Białymstoku w 1996 roku.

Kapitan Eugeniusz Wilczyński został pośmeirtnie odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn 15 sierpnia 1985 roku.

Biogram sporządziła E. R.

**KAROL
WOŁKOWSKI**

FUNKCJONARIUSZ PP

Syn Adolfa i Franciszki z domu Kudrycka, urodzony 25.II.1899 roku w Supraślu.

Szkolę powszechną ukończył w Supraślu, zaś szkołę średnią w Wołkowysku i tam pracował w Policji Państwowej jako komendant posterunku. Do Łomży przeniósł się w 1938 roku i tam pracował do września 1939 roku. W październiku 1939 roku został aresztowany w Wołkowysku i w styczniu 1940 roku przewieziony do obozu w głąb Rosji (dane uzyskane z Muzeum Wojska w Białymstoku). Od tego momentu wszelki ślad po nim zaginął.

Karol Wołkowski pośmiertnie został odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Biogram sporządziła H. W.

**KRZYSZTOF KAROL
ZAJEWSKI**

**STARSZY
POSTERUNKOWY PP**

Syn Józefa i Wiktorii z domu Opasińska, urodzony 7.X.1907 w Aleksandrowie Kujawskim.

Był posterunkowym Policji Państwowej w Białymstoku. We wrześniu 1939 roku Krzysztof Karol Zajewski został aresztowany przez NKWD i wywieziony w nieznanym kierunku.

Brak wszelkich danych o jego dalszych losach. 17.V.1950 roku. Sąd Grodzki w Białymstoku uznał Krzysztofa Karola Zajewskiego za zmarłego.

Pośmiertnie został odznaczony Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939 roku – Londyn.

Biogram sporządziła H. W.

**BOLESŁAW
ZAMACIŃSKI**

**STARSZY
POSTERUNKOWY PP**

Urodził się w 1893 roku.

Młode lata spędził przy rodzicach. Jako młodzieniec zaciągnął się do Legionów Polskich walcząc o niepodległość ojczyzny. Za udział w walkach został odznaczony Krzyżem Walecznych oraz Medalem Dziesięciolecia Odzyskania Niepodległości. Po wojnie wstąpił do Policji Państwowej. Był komendantem PP w Wołpie koło Grodna.

Po wkroczeniu wojsk radzieckich na te tereny w październiku 1939 roku został aresztowany i osadzony w więzieniu w Wołkowsku.

Dalsze losy Bolesława Zamacińskiego są nieznanne, nie figuruje na żadnej liście NKWD.

Pośmiertnie został odznaczony Medalem za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku – Warszawa.

Około 1927 roku zawarł związek małżeński z Jadwigą Żułkowską urodzoną w 1905 roku. Z małżeństwa tego urodziło się czworo dzieci – córka Bożena w 1929 roku, syn Czesław w 1930 roku, syn Romuald w 1932 roku i córka Danuta w 1935 roku.

Żona mieszkała w Lublinie, gdzie zmarła w 1994 roku. Córka Danuta Paluchowska mieszka w Lublinie i jest pracownikiem naukowym na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Córka Bożena Borkowska i syn Romuald założyli rodziny i mieszkają w Białymstoku. Obecnie są na emeryturze. Syn Czesław mieszka w Olsztynie, jest emerytem.

Biogram sporządziła K. Z.

Imienny wykaz zamordowanych i zaginionych

ZAMORDOWANI Z OBOZU KOZIELSK

		str
1. Adamski Józef	ppor. rez.	21
2. Bauerfeind Gustaw	mjr. rez.	22
3. Bielecki Władysław	chorąży	24
4. Bielski Stanisław	por. rez.	26
5. Bernatowicz Czesław	kpt.	28
6. Bilmin Stanisław	mjr. rez.	29
7. Borzuchowski Tadeusz	ppor. rez.	32
8. Budzicz Bolesław	wachm. pchor. rez.	34
9. Bujnowski Zygmunt	por. rez.	37
10. Bystrowski Piotr	ppor. rez.	39
11. Chaniewski Henryk	ppor. rez.	40
12. Chodorowski Bronisław	ppor. rez.	41
13. Chodorowski Józef	ppor. rez. dr	43
14. Chomin Władysław	ppor. rez.	45
15. Chrostowski Tadeusz	ppor. rez.	46
16. Czalej Józef	ppor. rez.	48
17. Dmochowski Antoni	ppor. rez.	50
18. Fiłonowicz Jan	pchor. rez.	52
19. Gendzwiłł Stanisław	por. rez.	53
20. Gorbacz Antoni	ppor. rez.	55
21. Gryko Władysław	ppor. rez.	56
22. Gryniewicz Gennadiusz	ppor. rez.	59
23. Klaczyński Michał	por.	61
24. Klentak Konstanty	ppor. rez.	63
25. Konopka Józef	kpt.	67
26. Korobowicz Kazimierz	por.	68
27. Król Bronisław Władysław	ppor. rez.	69
28. Kubala Józef Jan	ppor. rez.	71
29. MachnacZ Zygmunt	kpt. rez.	73
30. Maciesza Stefan	por. rez.	75
31. Marecki Ferdynand	por. rez.	76
32. Mączyński Antoni	ppor. rez.	79
33. Młodecki Edmund	kpt. dr	81

34. Minkiewicz Henryk	gen. dyw. w st. sp.	82
35. Patkowski Julian	ppor.	86
36. Pawłowski Artur Jan	kpt.	87
37. Piniński Stanisław	ppor. rez.	88
38. Pokoniewski Stanisław	ppor. rez.	90
39. Rokicki Eugeniusz	por. rez.	92
40. Schollenberger Artur Jan	ppor. rez.	94
41. Skalimowski Adam	ppor. rez.	96
42. Stankiewicz Mieczysław Norbert	por.	98
43. Sucharski Czesław	ppor. rez.	100
44. Świtow Aleksander	ppor. rez.	103
45. Tomaszewski Tadeusz	ppor. rez.	105
46. Wojtych Kazimierz	por.	106
47. Wołyncewicz Jerzy	kpt. dr	107
48. Wykpiśz Stanisław	ppor. rez.	108
49. Zakrzewski Bolesław	por.	110
50. Zecer Zygmunt	ppor. rez.	112
51. Żołobiński Adam	kpt. w st. sp.	113

ZAMORDOWANI Z OBOZU OSTASZKÓW

1. Adamski Michał	przod. PP	119
2. Backiel Stanisław	poster. PP	121
3. Buczek Józef	poster. PP	122
4. Cieśluk Antoni	poster. PP	124
5. Czarnecki Czesław	przod. PP	125
6. Czerepiński Edward	przod. PP	127
7. Chomontowski Bolesław	poster. PP	128
8. Dudziec Kazimierz	przod. PP	130
9. Garncarz Władysław	st. poster. PP	132
10. Grodecki Szczepan	przod. PP	134
11. Hiżycki Edward	st. poster. PP	136
12. Kazimierzak Józef	st. poster. PP	138

13. Klejman Adam	st. poster. PP	140
14. Kłoczewski Michał	st. przod. PP	141
15. Kurkowski Antoni	poster. PP	143
16. Lampert Piotr	poster. PP	145
17. Łodziński Piotr	plut. PP	147
18. Łotowski Lucjan	ppor. rez. WP	149
19. Łukowski Józef	przod. PP	151
20. Łuniewski Piotr	przod. PP	153
21. Machowiak Józef	st. poster. PP	155
22. Mańkowski Kazimierz Czesław	poster. PP	157
23. Marczak Wacław	poster. PP	159
24. Miller Alfred	poster. PP	161
25. Nakoneczny Franciszek	st. poster. PP	163
26. Niwiński Antoni	st. poster. PP	164
27. Paciukiewicz Antoni	przod. PP	166
28. Pampuch Zygmunt	podkom. PP	168
29. Pietraszewski Piotr	poster. PP	171
30. Pluta Wojciech	st. poster. PP	172
31. Rymaszewski Franciszek	st. poster. PP	174
32. Sawicki Jan	kpr. żandar. WP	176
33. Sitkiewicz Lucjan	przod. PP	178
34. Skrzędziejewski Bohdan	por. rez. WP	180
35. Słoniewski Władysław	st. poster. PP	184
36. Szewczyk Andrzej	st. poster. PP	186
37. Terlecki Piotr	przod. PP	188
38. Tomczak Józef	poster. PP	190
39. Trzpis Jan	st. wachm. żandar. WP	192
40. Trygubow Mikołaj	przod. PP	194
41. Węgrzyński Władysław (Węgrzynek)	przod. PP	196
42. Witkowski Tadeusz	plut. PP	198
43. Wojciechowski Stefan	kpr. rez. WP	200
44. Zalewski Leon	st. poster. PP	202
45. Żukiewicz Franciszek	poster. PP	204

ZAMORDOWANI Z OBOZU W STAROBIELSKU

1. Behcicki Jan	chorąży	209
2. Biały Tadeusz Janusz	por.	211
3. Bogusławski Kazimierz	por. rez.	215
4. Chaciej Romuald	por. rez.	216
5. Chaszkowski Tadeusz	ppor. rez.	217
6. Dąbrowski Stanisław	kpt.	218
7. Dzikowski Bohdan	kpt. rez.	220
8. Fluderski Lucjan Michał	por. rez. dr	222
9. Gajlewicz Kazimierz	ppor. rez.	224
10. Gustowski Antoni	por. rez.	226
11. Janica Emil	ppor. rez.	228
12. Kalinowski Wiktor	por. rez.	230
13. Kamiński Stanisław	ppor. rez.	231
14. Kobordo Kazimierz	por. rez.	233
15. Kowalski Tom	ppor. rez.	234
16. Leoszko Michał	mjr rez. dr	236
17. Łaniewski Józef	por. rez.	239
18. Mazurkiewicz Stefan	kpr. pchor.	240
19. Michaliszyn Włodzimierz	ppor. rez.	242
20. Mierczyński Kazimierz	por. rez.	244
21. Paprota Piotr	ppor. rez.	245
22. Paszkiewicz Michał	ppor. rez.	247
23. Polak Tomasz	kpt.	249
24. Profic Stanisław Józef	mjr	251
25. Prystrom Leonard	ppor. rez.	253
26. Sielanko Władysław Wiktor	ppor. rez.	255
27. Skrobacki Tadeusz Bazyli	ppor. rez.	257
28. Szmidt Kazimierz	por. rez.	259
29. Wasiak Waclaw	por.	261
30. Wąs Adam Julian	kpt. KOP	263
31. Wolski Stefan	mjr	265
32. Wroniak Stanisław	ppor. rez.	268
33. Wunsch Józef	kpt.	270
34. Zniszczyński Roman	kpt.	272

ZAGINIENI

1. Agres Paweł	st. post. PP	277
2. Antusiewicz Józef	por. rez.	278
3. Borowski-Beszta Marcin Piotr	kpt. rez.	280
4. Dunaj Józef	st. post. PP	282
5. Jarocki Władysław	kpt.	283
6. Korolewski Józef	st. poster. PP	284
7. Korybski Jan	kpt. – lista ukraińska	285
8. Lizak Stanisław Walenty	ppor. rez.	287
9. Matysewicz Stanisław	poster. PP	289
10. Pelczar Edward	funkcj. PP – lista ukraińska	291
11. Piotrowski Jan	funkcj. PP	293
12. Plackowski Tadeusz	mjr	294
13. Płoński Jan	prac. PKP	296
14. Popławski Piotr	mjr rez. WP	297
15. Potocki Zenon	pchor. rez.	299
16. Puszek Władysław	przod. PP	300
17. Rożko Stanisław	st. poster. PP	302
18. Runc Adolf Fryderyk	mjr w st. sp.	304
19. Samsel Ludwik	ppor. rez.	305
20. Wilczyński Eugeniusz	kpt.	307
21. Wołkowski Karol	funkcj. PP	309
22. Zajewski Krzysztof Karol	st. poster. PP	310
23. Zamaćński Bolesław	st. poster. PP	311

TYM, CO ZGINĘLI ...

Nie dane Wam było
Umrzeć z bronią w ręku,
Ni w marszu bojowym
Po zwycięstwo iść.

Nad Waszą mogiłą
Nie można napisać:
„Przechodniu, Ojczyźnie
Swej powiedz, że tu

Nie zegnał Was salut
Kolegów żołnierzy,
Nie dla Was dźwięk dzwonów
Ni wawrzynu liść.

Synowie wierni Jej
Prawom spoczywają
Z daleka od bliskich,
Wśród lasu i mchu”.

A jednak w mundurach
Poszliście do nieba,
W dół przez piaszczyste
Mogiły i las.

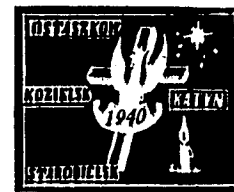
Choć drogą daleką
Do Waszej mogiły,
Modlitwa ją prędzej
Przebędzie niż ptak,

I tylko szum sosen
Był śpiewem żałobnym
Na obcej tej ziemi,
W okrutny ten czas.

By na opuszczonym
Przez Boga odludziu
Uklękawszy cicho
Powiedzieć Wam tak:

„Najpiękniejszy pomnik
Macie w naszych sercach
I kwiat Waszych cierpień
Będzie wiecznie kwitł.

Jeszcze nie zginęła
Ta, co miała zginąć,
A pamięci o Was
Nie wymaże nikt.”

Część II

**KALENDARIUM STOWARZYSZENIA
„RODZINA KATYŃSKA”
W BIAŁYMSTOKU
OD 16.II.1990–31.XII.1997**

Działalność Białostockiej Rodziny Katyńskiej zaczęła się od wystawy „Katyń” zorganizowanej przez Muzeum Historyczne w Białymstoku w 50-tą rocznicę mordu dokonanego na polskich oficerach i policjantach przez sowieckie NKWD. (zdjęcie nr 1)

W czasie uroczystego otwarcia wystawy w dniu 16 lutego 1990 roku, na którą przybyło wiele rodzin pomordowanych jeńców, zrodziła się myśl utworzenia, na wzór powstałych już Rodzin w Warszawie i Krakowie, Rodziny Katyńskiej w Białymstoku.

Dzięki życzliwości Dyrekcji Muzeum Historycznego dostaliśmy pomieszczenie na spotkania i wszelką działalność.

W czasie trwania wystawy, od 16 lutego do 27 kwietnia 1990 roku, zgłaszali się chętni do zrzeszania się w rodzinie katyńskiej.

Powstał tymczasowy zarząd, w skład którego weszli:

– Wiktor Sucharski	– przewodniczący,
– Jan Tomczonek	– z-ca przewodniczącego,
– Krystyna Wereszczyńska	– sekretarz,
– Janina Czalej	– skarbnik,
– Cecylia Grygo	– członek.

Księżyno, 22.IV.1990 r. Pamięci podporucznika Czesława Sucharskiego, nauczyciela Szkoły Powszechnej w Księżynie w latach 1931–1939, bestialsko zamordowanego przez stalinowskie NKWD w Katyniu 9.IV.1940 r., w 50-tą rocznicę tragedii katyńskiej, została poświęcona i odsłonięta przez córkę Zdzisławę i syna Wiktora tablica pamiątkowa.

W uroczystości uczestniczyły przedstawicielki Rodziny Katyńskiej pp. Budzicz Genowefa i Palenica Stanisława. (zdjęcie nr 2)

29 kwietnia 1990 r. członkowie rodzin pomordowanych jeńców uczestniczyli w uroczystościach religijno-patriotycznych poświęconych pamięci pomordowanych z obozów w Kozielsku, Ostaszkowie, Starobielsku. Po mszy św. z kościoła Świętego Ducha została przeniesiona urna z ziemią pobraną z miejsc męczeństwa do Grobu Nieznanego Żołnierza. Na Cmentarzu Wojskowym odbył się Apel Poległych.

6 czerwca 1990 r. w sali Koncertowej Zamku Królewskiego w Warszawie, w pięćdziesiątą rocznicę zbrodni w Katyniu, odbyła się podniosła uroczystość wręczania Medali Katyńskich z grudką ziemi z miejsc męczeństwa, wdowom po zamordowanych w Katyniu w 1940 roku jeńcach.

W tej uroczystości uczestniczyło ponad 100 zaproszonych wdów z całej Polski. Z naszej Rodziny Katyńskiej Medal otrzymała wdowa p. Genowefa Budzicz.

10 czerwca 1990 r. odbyło się walne zebranie członków chętnych do uczestniczenia w działaniach Rodziny Katyńskiej, na którym powołano zarząd. Przybyło 48 osób.

Na przewodniczącą powołano Krystynę Wereszczyńska, z-cą przewodniczącej został Jan Tomczonek, sekretarzem Janusz Klentak, skarbnikiem Bronisław Król, członkami zostali:

Cecylia Grygo, Wiktor Sucharski i Krystyna Zawadzka.

Do Komisji Rewizyjnej wybrano Małgorzatę Markiewicz. Utworzono też Komisję Historyczno-Dokumentalną – Grażyna Sanetra oraz Oświatową – Genowefa Budzicz. Na opiekuna duchowego poproszono Ks. Stanisława Szczepurę, proboszcza parafii Świętego Wojciecha.

3 września 1990 r. Sąd Wojewódzki w Białymstoku wpisał do rejestru w dziale A pod nr 74 Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska” w Białymstoku przy ul. Warszawskiej 37.

Celem Rodziny Katyńskiej jest:

- działanie zmierzające do ujawniania społeczeństwu polskiemu faktów ludobójstwa na jeńcach wojennych;
- organizowanie spotkań z młodzieżą;
- gromadzenie dokumentów i materiałów;
- otaczanie opieką pomników katyńskich.

6 września do 12 września 1990 r. zorganizowano pierwszą pielgrzymkę do Katynia i Kozielska.

Pojechali 61 osób i opiekun ks. Stanisław Szczepura. Podróż odbywała się dwoma autokarami. Podczas przejazdów modlono się i śpiewano. W lesie katyńskim pod Krzyżem przy prowizorycznym polowym ołtarzu odprawiona została Msza Św. i Apel Poległych. W czasie homilii zapadły głęboko w serca słowa naszego opiekuna duchowego ks. St. Szczepury „Oni nie umarli – Oni tylko życie swe oddali za Ojczyznę”. Zapalono znicze i złożono kwiaty.

Byliśmy też w Gniezdowie – stacji kolejowej ostatnim etapie, skąd drogą przez las przewożono jeńców na śmierć. Tam pojedynczymi strzałami w tył głowy z broni krótkiej mordowano jeńców nad dołami śmierci.

Zwiedzaliśmy też Kozielsk – obóz znajdujący się na terenie byłego klasztoru Optina, obecnie znowu zajmowanego przez prawosławnych mnichów, którzy jakoby nie słyszeli o więzionych tu polskich jeńcach. (zdjęcia nr 3, 4, 5, 6, 7)

16 września 1990 r. w Muzeum Okręgowym mieszczącym się w Ratuszu odbyło się uroczyste wręczanie „Medali Katyńskich” wdowom po pomordowanych oficerach i policjantach.

Na uroczystość przybyli przedstawiciele miasta, wojska, policji, uczestniczyły rodziny. Medale wręczał prezydent miasta Lech Rutkowski. Medal ten zawiera grudkę ziemi katyńskiej pobranej z mogił zamordowanych w 1940 roku w ZSRR oficerów polskich. Został przyznany wdowom w pięćdziesięciolecie zbrodni.

4 listopada 1990 r. uroczystą Mszę Świętą celebrował biskup Edward Kisiel w intencji pomordowanych jeńców Kozielska, Ostaszkowa i Starobielska. Nabożeństwo odbyło się w kościele Św. Wojciecha z inicjatywy Rodziny Katyńskiej.

16 grudnia 1990 r. Pierwszy wspólny „Opłatek” Rodziny Katyńskiej. Spotkanie zaszczycił swą obecnością ks. biskup Edward Kisiel oraz ks. prałat Czesław Kulikowski. Byli też przedstawiciele władz miasta,

wojska i policji oraz liczni członkowie rodzin pomordowanych jeńców. Księdzu biskupowi został wręczony „Medal Katyński” z prośbą o pamięć w modlitwie.

18 grudnia 1990 r. „Medal Katyński” przekazano ks. biskupowi Edwardowi Ozorowskiemu.

20 lutego 1991 r. Spotkanie zarządu Rodziny Katyńskiej z przedstawicielami wojska i policji w celu nawiązania współpracy.

27 lutego 1991 r. Wytypowano wdowę Janinę Zniszczyńską-Gutman do wzięcia udziału w warszawskiej pielgrzymce do Katynia.

3 kwietnia 1991 r. W Klubie Garnizonowym Wojska zebrali się członkowie Rodziny Katyńskiej, duchowieństwo, młodzież szkolna, żołnierze i policja. Przybyli też przedstawiciele władz miasta, Związku Sybiraków, harcerze by uświetnić pięćdziesiątą pierwszą rocznicę mordu katyńskiego i pierwszych transportów jeńców na zagładę.

Ksiądz prałat Czesław Kulikowski, więzień „II Kozielska” otrzymał „Medal Katyński”.

14 kwietnia 1991 r. Msza święta w kościele Św. Wojciecha koncelebrowana przez ks. biskupa Edwarda Ozorowskiego w asyście ks. prof. Zygmunta Lewickiego. Homilię wygłosił ks. rektor Stanisław Piotrowski.

Mówił o winie wykonawców zbrodni, cierpieniu ofiar, potrzebie kultywowania pamięci pomordowanych oraz o cnocie przebaczenia.

17 kwietnia 1991 r. sesja popularno-naukowa w Muzeum Historycznym w Białymstoku pt. „Losy białostoczan w latach 1939–1945.

28 kwietnia 1991 r. wyjazd do Warszawy na uroczystą Mszę świętą odprawianą w kościele Św. Boromeusza na Powązkach i poświęcenie „Czaszki Katyńskiej” umieszczonej w niszy ściany kościoła. (zdjęcie nr 8)

Zwiedzanie wystawy „Nie tylko Katyń” zorganizowanej przez Muzeum Wojska Polskiego i Federację Rodzin Katyńskich w Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

Na wystawie eksponowano dokumenty męczeńskiej śmierci, fotografie oficerów i policjantów, pamiątki wydobyte w czasie ekshumacji z dołów śmierci w Katyniu, Miednoje i Charkowie.

28 maja 1991 r. spotkanie z ostatnim Prezydentem Rzeczypospolitej Polski na uchodźstwie p. Ryszardem Kaczorowskim i jego małżonką w Muzeum Historycznym w Białymstoku. Pan Prezydent wpisał się do Kroniki Rodziny Katyńskiej. (zdjęcie nr 9)

5 czerwca 1991 r. Witamy w Białymstoku Ojca Świętego Jana Pawła II.

Rodzina Katyńska została uhonorowana wręczeniem Ojcu Świętemu w procesji darów „Medalu Katyńskiego”. Medal został uzupełniony odpowiednią oprawą. Do złożenia daru wytypowano wdowę po wachmistrzu podchorążym Bolesławie Budzicz, panią Genowefę Budzicz. (zdjęcie nr 10, 11)

10 sierpnia 1991 r. Małgorzata Markiewicz – członek zarządu Rodziny Katyńskiej wzięła udział w uroczystościach pogrzebowych ekshumowanych szczątków jeńców polskich z obozu w Starobielsku, rozstrzelanych w 1940 roku przez NKWD w Piatichatkach koło Charkowa.

Mszę świętą celebrował biskup polowy WP gen. Leszek Sławoj Głódź. Uczestniczyli duchowni wyznania prawosławnego, ewangelickiego i mojżeszowego. W uroczystościach wzięły udział delegacje: rządowa, Wojska Polskiego, Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, środowisk kombatanckich, Federacji Rodzin Katyńskich oraz rodziny zamordowanych.

Kompania Reprezentacyjna Wojska Polskiego i Orkiestra Reprezentacyjna Wojska Polskiego uświetniały uroczystość. (zdj. nr 12)

31 sierpnia 1991 r. Pani Alina Gołębiowska członek naszej Rodziny Katyńskiej uczestniczyła w ogólnopolskiej pielgrzymce do Ostasz-

kowa i Miednoje na uroczystości pogrzebowe ekshumowanych szczątków pomordowanych jeńców obozu z Ostaszkowa.

Mszę świętą celebrował i kazanie wygłosił gen. Leszek Sławoj Głódź.

W pogrzebie uczestniczyła delegacja rządowa, przedstawiciele policji wraz z orkiestrą i kompanią honorową wojska i innych formacji, których członkowie zginęli. Były delegacje Rodzin Katyńskich z całej Polski. (zdjęcie nr 13)

17 września 1991 r. Uroczysta msza święta w kościele Św. Wojciecha, celebrowana przez proboszcza tej parafii – opiekuna Rodziny Katyńskiej, księdza Stanisława Szczepurę, w rocznicę napaści sowietów na Polskę.

Modlitwy wiernych opracowali i głosili w czasie mszy świętej członkowie Rodziny Katyńskiej. Po mszy świętej odbyło się zebranie RK.

21 września 1991 r. Spotkanie w Katowicach delegatów Federacji Rodzin Katyńskich. Białystok reprezentowały panie Ewa Roslan i Małgorzata Markiewicz.

14 października 1991 r. Inauguracyjne posiedzenie Społecznego Komitetu Fundacji Sztandaru i nadania imienia generała dywizji Henryka Minkiewicza Podlaskiemu Oddziałowi Straży Granicznej w Białymstoku.

Przewodniczącym Komitetu został Wiktor Sucharski, przedstawiciel Rodziny Katyńskiej.

26 października 1991 r. otrzymaliśmy podziękowanie z Watykanu od Ojca Świętego za dary duchowe i pamiątkowy Medal Katyński wręczony w czasie pielgrzymki do Białegostoku.

15 grudnia 1991 r. „Opłatek” Rodziny Katyńskiej, uroczystość odbyła się w Oratorium Św. Jerzego przy kościele Św. Wojciecha.

Uczestniczyli przedstawiciele duchowieństwa z ks. biskupem ordynariuszem dr. Edwardem Kisiel, prałatem ks. Cz. Kulikow-

skim, a także administracji państwowej, wojska, policji, sybiraków. Uczestniczyło około 100 osób. W części artystycznej młodzież recytowała pamiętniki jeńców. (zdjęcie nr 14)

7 marca 1992 r. na uroczystości odebrania urny z ziemią pobraną z mogił oficerów WP oraz policjantów PP, na dziedzińcu pałacowym zgromadzili się liczni mieszkańcy Białegostoku. Obecni byli przedstawiciele rządu polskiego, miasta, wojska, policji, duchowni, rektorzy wyższych uczelni, senatorowie, posłowie, a także organizacje społeczne.

Obecne były poczty sztandarowe i kompania honorowa 25 Pułku Łączności Policji.

Mszę świętą w kaplicy Pałacu Branickich odprawił i homilię wygłosił biskup połowy WP gen. bryg. Leszek Sławoj Głódź. Przekazał też urnę z ziemią z Katynia, Miednoje, Charkowa, którą przyjęli przedstawiciele Rodziny Katyńskiej: Ewa Roslan, Małgorzata Markiewicz i Bronisław Król. Biskup przekazał także dar – wizerunek Matki Boskiej Kozielskiej.

Chór Akademii Medycznej odśpiewał „Gaude Mater Polonia”. Były przemówienia, a w programie artystycznym wystąpili artyści Filharmonii Białostockiej i Teatru im. Al. Węgierki.

Biskup połowy WP gen. bryg. Leszek Sławoj Głódź, wiceminister Obrony Narodowej Romuald Szeremietiew i dowódca Warszawskiego Okręgu Wojskowego gen. bryg. Leon Komornicki wpiśali się do Kroniki Rodziny Katyńskiej. (zdjęcie nr 15)

29 marca 1992 r. Mszą świętą w kościele św. Wojciecha rozpoczęto „Miesiąc Pamięci Narodowej”.

Mszę celebrował ks. bp Edward Kisiel. Intencją była modlitwa za pomordowanych w obozach sowieckich w 1940 roku.

W nabożeństwie, które odbyło się z inicjatywy Rodziny Katyńskiej, uczestniczyli liczni wierni, przedstawiciele Kapituły Archidiecezji, alumni Wyższego Seminarium Duchownego, żołnierze Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej, członkowie Stowarzyszenia Sybiraków.

Homilię poświęconą pamięci więźniów Kozielska, Ostaszkowa i Starobielska wygłosił prorektor Wyższego Seminarium Duchownego ks. prałat Stanisław Piotrowski.

W czasie nabożeństwa śpiewał chór WSD pod kierunkiem ks. Eugeniusza Murawskiego.

22–23 maja 1992 r. Członkowie Rodziny Katyńskiej wzięli udział w uroczystości wręczenia sztandaru i nadania imienia generała dywizji Henryka Minkiewicza (zamordowanego w Katyniu) Podlaskiemu Oddziałowi Straży Granicznej. Rodzina Katyńska była zaangażowana w prace przygotowawcze i samej uroczystości.

- 22 maja 1) „Spotkanie pokoleń” – uroczysty koncert,
2) zwiedzanie sali tradycji,
3) ognisko

- 23 maja 1) msza św. w kościele św. Stanisława, poświęcenie sztandaru,
2) uroczysty apel w POSG i wręczenie sztandaru Podlaskiemu Oddziałowi Straży Granicznej.

20 września 1992 r. odbyła się uroczystość wręczenia legitymacji – Odznaki Pamiątkowej Krzyża Kampanii Wrześniowej 1939 roku nadanej pośmiertnie przez były rząd RP w Londynie ofiarom zbrodni stalinowskiej.

Uroczystość została poprzedzona mszą świętą w kościele św. Wojciecha celebrowaną przez ks. prof. Zygmunta Lewickiego.

Wartę honorową przy urnie z prochami pomordowanych jeńców wystawił Białostocki Pułk Łączności i Komenda Wojewódzka Policji.

Po mszy świętej wszyscy zebrani udali się do Oratorium św. Jerzego, gdzie Prezydent Miasta – Lech Rutkowski i ks. prałat Czesław Kulikowski wręczyli 122 przedstawicielom rodzin pomordowanych odznaczenia. (zdjęcie nr 16)

13 grudnia 1992 r. uroczystość wigilijna Rodziny Katyńskiej w Oratorium św. Jerzego przy kościele św. Wojciecha zgromadziła przedstawicieli władz miasta, wojska i policji oraz członków naszej Rodziny.

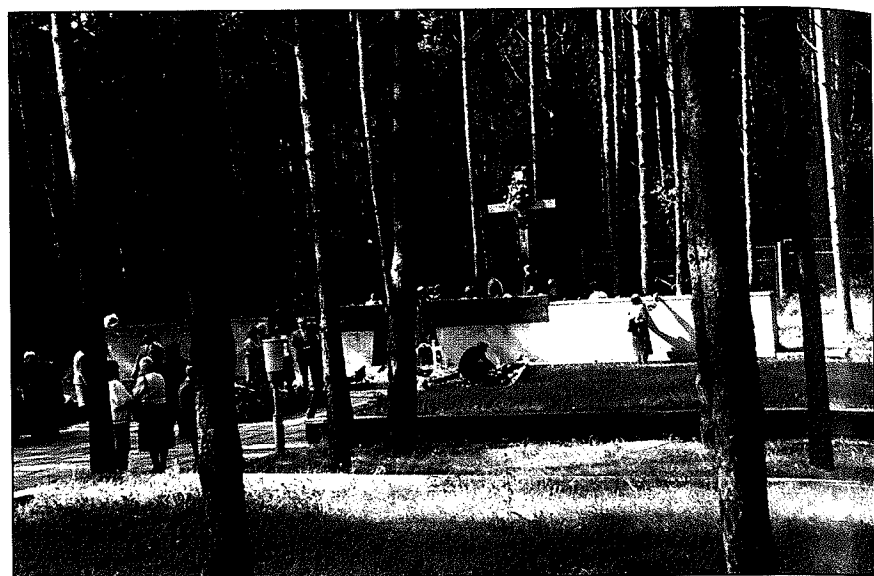
Zdj. nr 1 Fragment wystawy "Katyń" w Muzeum Historycznym w Białymstoku

dot. str. nr 323

Zdj. nr 2 Odsłonięcie Tablicy Pamiątkowej poświęconej ppor. Czesławowi Sucharskiemu

dot. str. nr 323

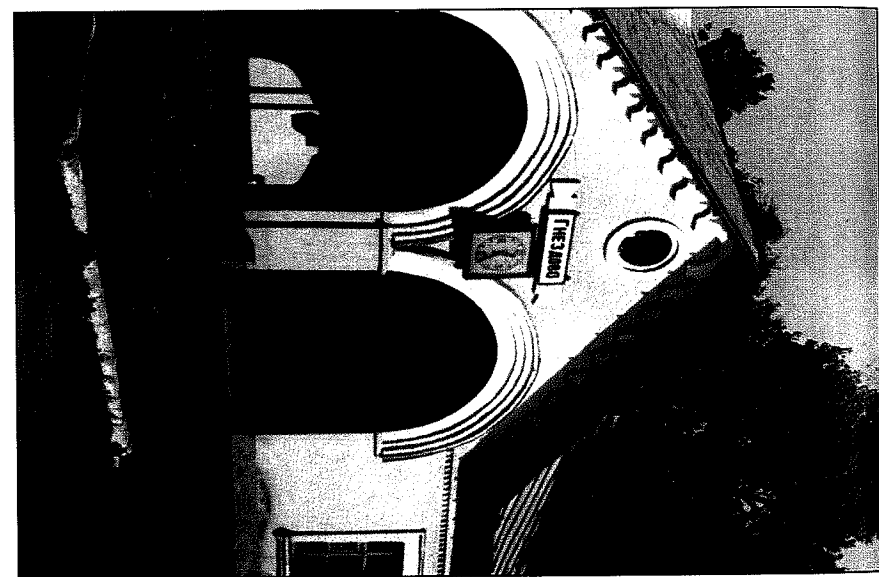
Zdj. nr 3 Katyn - miejsce pochówku oficerów polskich z obozu w Kozielsku

dot. str. nr 325

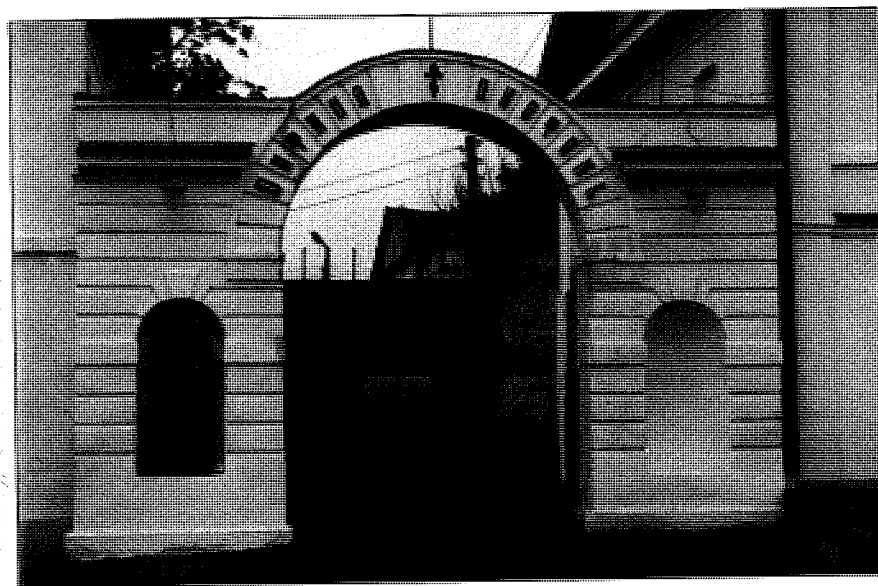
Zdj. nr 5 Kozielsk - Msza Św. pod murami Soboru w Kozielsku

dot. str. nr 325

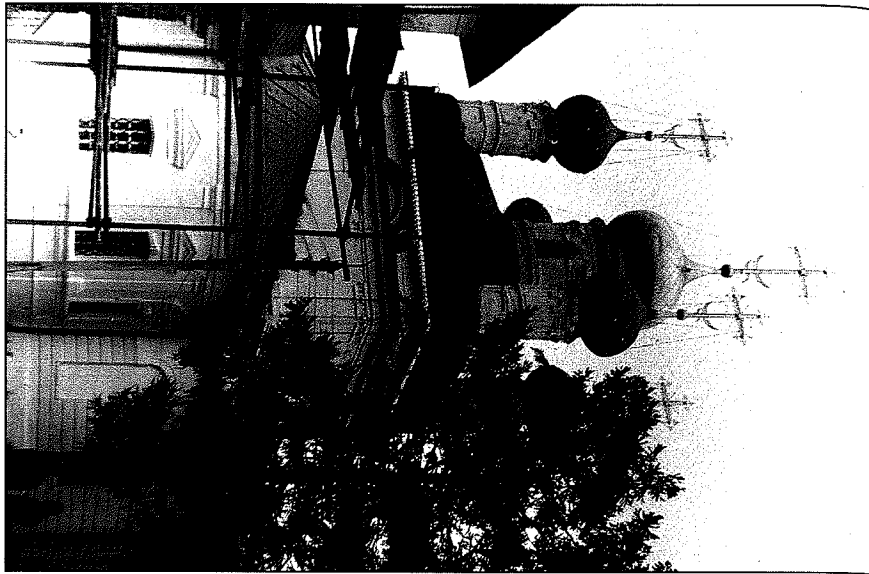
Zdj. nr 4 Gniezdowo - stacja kolejowa, z której przewożono oficerów do lasu Katyńskiego na śmierć

dot. str. nr 325

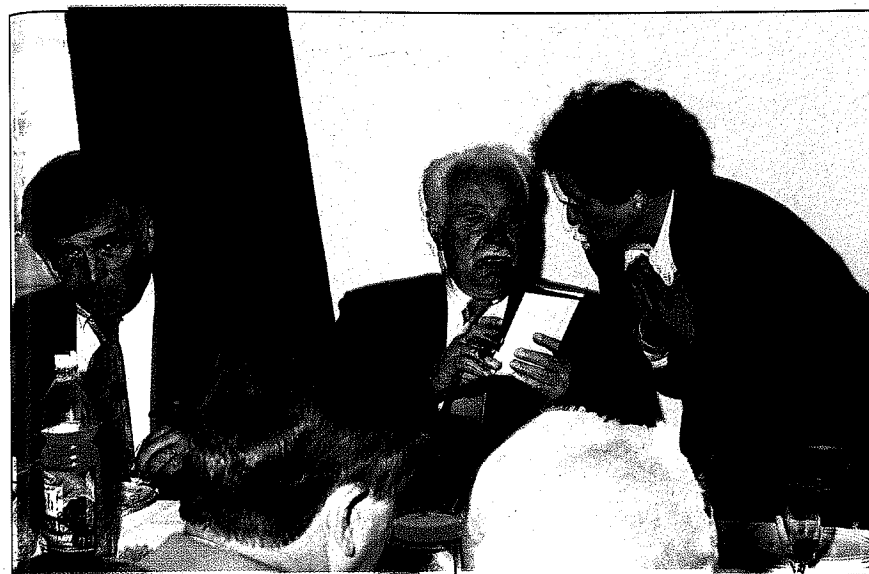
Zdj. nr 6 Kozielsk - główne wejście do odbudowanego Soboru w Kozielsku -
- na terenie którego znajdował się obóz jeńców polskich w 1939 - 1940 r.

dot. str. nr 325

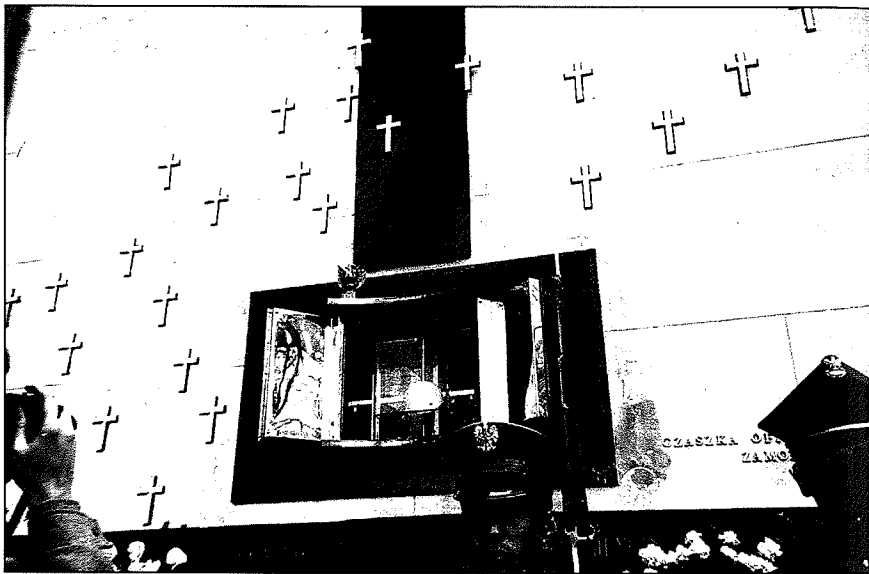
Zdj. nr 7 Kozielsk - główna cerkiew - tzw. "Grobowiec Indyjski", w której więziono oficerów polskich

dot. str. nr 325

Zdj. nr 9 Białystok - Spotkanie z ostatnim Prezydentem RP na Uchodźstwie, z p. Ryszardem Kaczorowskim

dot. str. nr 327

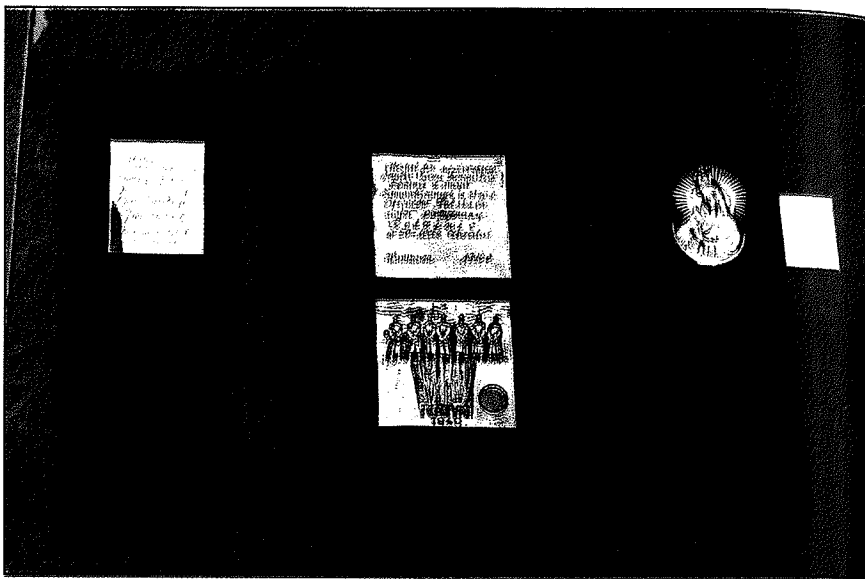
Zdj. nr 8 Warszawa - Poświęcenie "Czaszki Katyńskiej" w niszy ściany kościoła św. Boromeusza na Powązkach

dot. str. nr 326

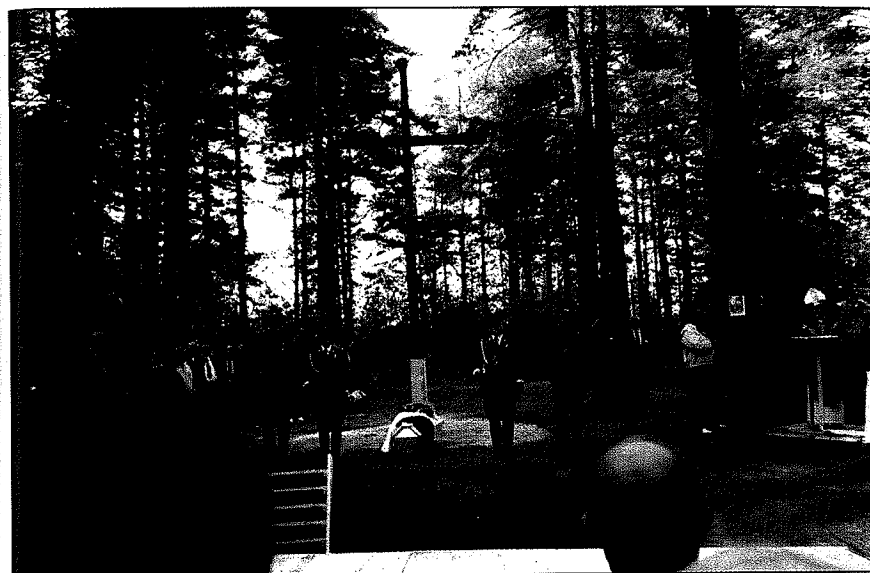
Zdj. nr 10 Białystok - Ołtarz papieski na Lotnisku Białostockim

dot. str. nr 327

Zdj. nr 11 Białystok - medal Katyński w skórzanej oprawie

dot. str. nr 327

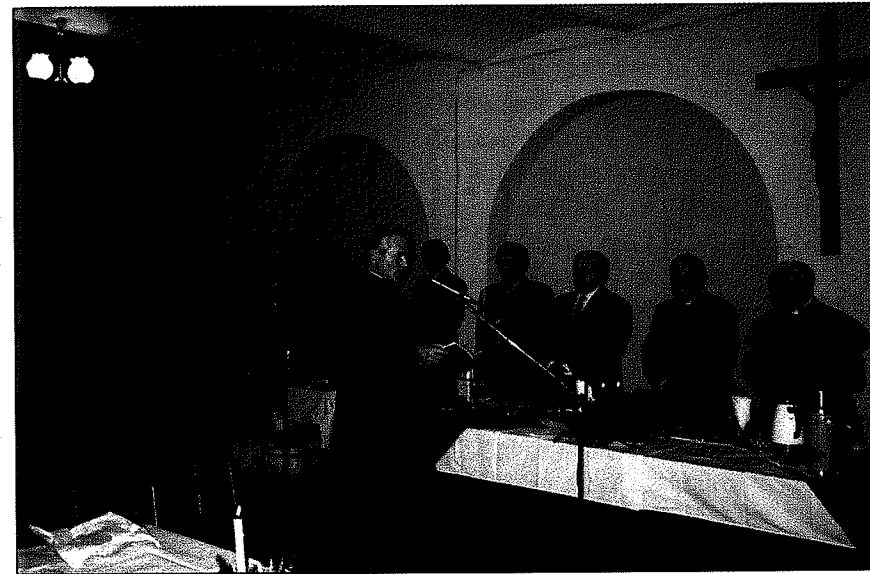
Zdj. nr 13 Ostaszków-Miednoje - pogrzeb szczątków pomordowanych policjantów i oficerów z obozu Ostaszkowa

dot. str. nr 328

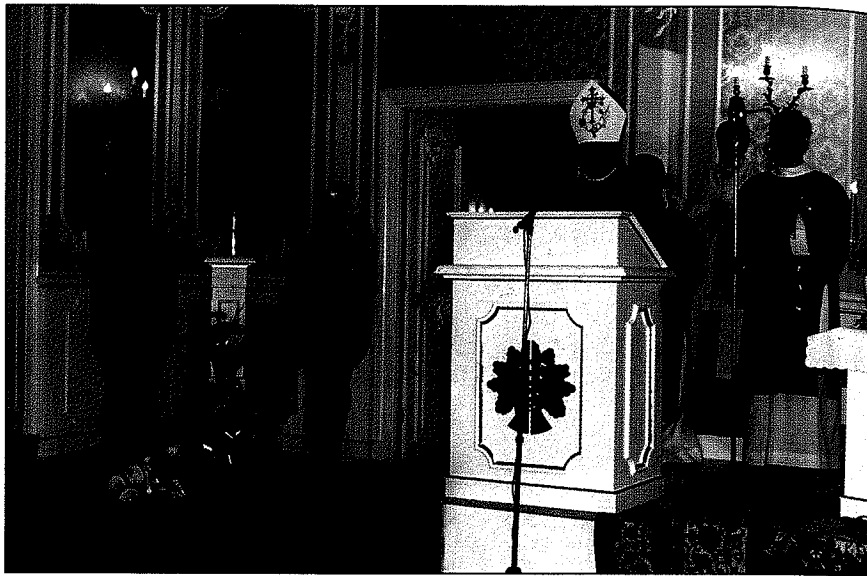
Zdj. nr 12 Charków-Piatichatki - pogrzeb szczątków zamordowanych oficerów z obozu w Starobielsku

dot. str. nr 327

Zdj. nr 14 Oplątek "Rodziny Katyńskiej" (Ks. Szczepura czyta Ewangelię)

dot. str. nr 329

Zdj. nr 15 Białystok - Biskup Polowy WP Leszek Stawoj-Głódź - wygłasza homilię w Kaplicy Pałacu Branickich

dot. str. nr 329

23 stycznia 1993 r. Nadzwyczajne zebranie Rodziny Katyńskiej w sprawie przystąpienia do Federacji Rodzin Katyńskich oraz w sprawie ufundowania tablicy pamiątkowej poświęconej pomordowanym przez NKWD więźniom Kozielska, Ostaszkowa, Starobielska w kościele św. Wojciecha.

Inicjatorem tej fundacji był ks. kanonik Stanisław Szczepura. Na delegatów do Federacji Rodzin Katyńskich wybrano Ewę Roslan i Henryka Niwińskiego.

Pełnomocnikiem do współpracy z Polską Fundacją Katyńską została Halina Skoblewska.

14 lutego 1993 r. W 50-lecie Kapłaństwa Przewielebnego Księdza Arcybiskupa Metropolity Białostockiego dr. Edwarda Kisiela przesłano gratulacje, życzenia wszelkich Łask Bożych i zdrowia, jednocześnie dziękując za przychyłność i wspieranie nas w naszej działalności.

3 kwietnia 1993 r. o godzinie 12.00 w kościele św. Wojciecha uroczyste nabożeństwo odprawił ks bp Edward Ozorowski w asyście kapelana Rodzin Katyńskich ks. Z. Peszkowskiego.

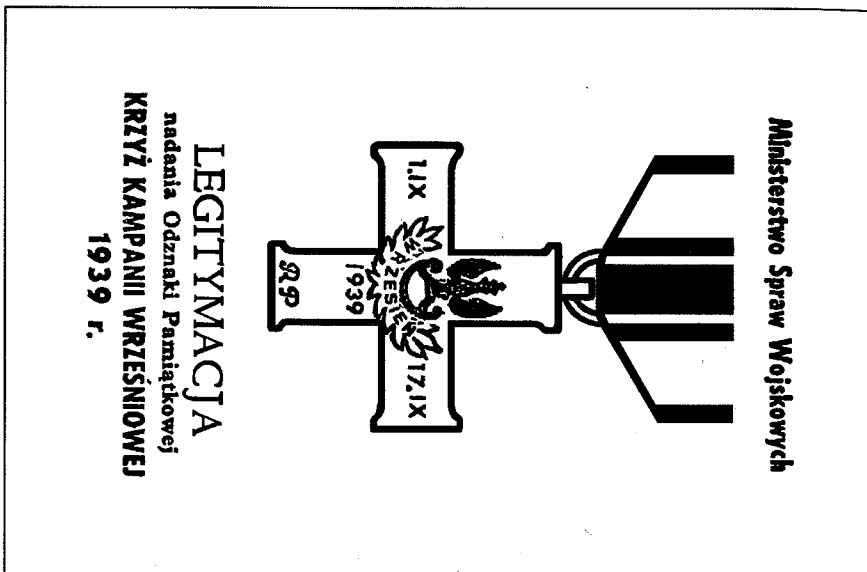
W czasie mszy świętej odsłonięto i poświęcono tablicę upamiętniającą męczeńską śmierć jeńców polskich w 1940 roku.

We mszy świętej udział wzięły liczne poczty sztandarowe, goście, rodziny pomordowanych więźniów. (zdjęcie nr 17)

Otwarta też została wystawa „Katyń – dokumenty ludobójstwa”, która miała przybliżyć społeczeństwu, a przede wszystkim młodzieży, zdradziecki mord synów Narodu Polskiego dokonany w 1940 roku przez NKWD. (zdjęcie nr 18)

Następnie w Oratorium św. Jerzego odbyło się spotkanie autorskie i promocja książki ks prałata Zdzisława Peszkowskiego – więźnia Kozielska – pt. „... i ujrzałem doły śmierci”. (zdjęcie nr 19)

19 kwietnia 1993 r. przekazano 5 milionów złotych na rzecz ekshumacji oraz budowy cmentarzy w Katyniu, Miednoje i w Charkowie.

Zdj. nr 16 Białystok - legitymacja nadania Krzyża Kampanii Wrześniowej 1939

dot. str. nr 330

3 czerwca 1993 r. przyznano Honorowe Członkostwo Rodziny Katyńskiej ks. Stanisławowi Piotrowskiemu i ks. kanonikowi Stanisławowi Szczepurze oraz panu Aleksandrowi Antoniukowi – dyrektorowi Muzeum Historycznego za szczególny wkład i pomoc na rzecz naszej Rodziny.

9–11 września 1993 r. Zaproszenie do Szczytna na konferencję członków Rodziny Policyjnej. Uczestniczyły z naszej Rodziny Katyńskiej Halina Skoblewska i Irena Michalska.

12 września 1993 r. Walne Zgromadzenie Rodziny Katyńskiej w Białymstoku, poprzedzone mszą świętą w kościele św. Wojciecha. Dokonano wyboru nowego zarządu Rodziny Katyńskiej.

Do zarządu weszli:

Jan Tomczonek	– przewodniczący
Małgorzata Markiewicz	– z-ca przewodniczącego
Ewa Roslan	– sekretarz
Krystyna Zawadzka	– skarbnik
Iwona Olszaniecka	– członek
Józef Popławski	– członek
Halina Skoblewska	– członek

Komisja Historyczno-Dokumentacyjna:

Stanisława Palenica	– przewodnicząca
Jerzy Prystrom	– członek
Alicja Raś	– członek

Komisja Oświatowa:

Cecylia Grygo	– przewodnicząca
Maria Leoszek	– członek
Halina Wasiak	– członek

Komisja Rewizyjna

Bronisław Król
Ryszard Kłoczewski
Wiktor Sucharski

29 września 1993 r. uroczyste nadanie Szkole Podstawowej w Tołczach imienia podporucznika rezerwy Leonarda Prystroma.

Leonard Prystrom, nauczyciel tej szkoły zginął w Katyniu w 1940 roku. Na uroczystości byli delegaci Rodziny Katyńskiej Iwona Olszaniecka i Bronisław Król.

23–24 października 1993 r. obradował w Warszawie I Walny Zjazd Delegatów Rodzin Katyńskich.

Naszą Rodzinę reprezentowała Ewa Roslan. Na zjeździe podjęto uchwałę o uznaniu roku 1995 „Rokiem uczczenia Pamięci Ofiar Katynia”. Zjazd przyjął Rodzinę Katyńską w Białymstoku do Federacji.

28 października 1993 r. Przekazanie do Warszawy ks. kapelanowi Rodzin Katyńskich, Zdzisławowi Peszkowskiemu zniczy, które w dniu Święta Zmarłych zapłoną na grobach w Katyniu i Miednoje.

W dniu Wszystkich Świętych w Katyniu przed Krzyżem w lesie ksiądz Zdzisław Peszkowski celebrował Najświętszą Ofiarę, a w Dzień Zaduszny odprawił mszę świętą na samym miejscu rozstrzelania polskich oficerów w Lesie Katyńskim. Po mszy odczytany został uroczysty Akt Pamięci i Przebaczenia. Akt ten powtarzany był w Miednoje i w Twerze.

1–2 listopada 1993 r. Przy Krzyżach Katyńskich na cmentarzach w Białymstoku zapłonęły znicze i złożone zostały wiązanki przez delegowanych członków Rodziny Katyńskiej.

11 listopada 1993 r. Rocznica Odzyskania Niepodległości.

Msza święta w intencji Ojczyzny w Bazylice Katedralnej i uroczystość przy pomniku Józefa Piłsudskiego. Rodzina Katyńska uczestniczyła w tym święcie i złożyła kwiaty przed pomnikiem.

11 grudnia 1993 r. o godz. 15.00 w Podlaskim Oddziale Straży Granicznej Zarząd Rodziny Katyńskiej wspólnie z Komentantem Podlaskiego Oddziału Straży Granicznej zorganizowali „Oplatek wigilijny”. W tym spotkaniu między innymi uczestniczyli: arcybiskup Stanisław Szymec-

ki, który powiedział „Oby narodził się nowy świat dla nas Polaków, naszej Ojczyzny i wszystkich ludzi na tej ziemi” oraz ksiądz Aleksy Wojciuk z Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej, który podkreślił, że „kości prawosławnych żołnierzy polskich spoczywają w Katyniu, Ostaszkowie, Starobielsku, a także na Monte Cassino i innych polach bitew. Walczyli i zginęli za Polskę”. (zdjęcie nr 20)

30 stycznia 1994 r. zorganizowano w Białostockim Teatrze im. Aleksandra Węgierki program dokumentalno-poetycki „Katyń” z udziałem aktorów z Kraakowa – Aleksandra Polek i Andrzeja Pagowskiego. W drugiej części wystąpił zespół „Kurpie Zielone”.

Honorowy patronat sprawował wojewoda Stanisław Prutis. Koncert zaszczylił swoją obecnością ks. prałat Zdzisław Peszkowski – były więzień Kozielska, kapelan Rodzin Katyńskich w Polsce. Dochód z imprezy został przeznaczony na budowę cmentarza w Katyniu, Miednoje i Charkowie.

W holu teatru czynne było stoisko z książkami o tematyce katyńskiej oraz wystawa filatelistyczna. Ksiądz Zdzisław Peszkowski podpisywał swoją książkę „... i widziałem doły śmierci”. (zdjęcia nr 21, 22)

2 marca 1994 r. Na zebraniu zarządu Rodziny Katyńskiej Bronisław Król zgłosił propozycję budowy Kaplicy Katyńskiej w kościele świętego Wojciecha.

9 kwietnia 1994 r. o godz. 21.00 przy licznych udziałach członków Rodziny Katyńskiej odbył się Apel Rodzin Katyńskich – Akt pamięci, przebaczenia i zawierzenia Rodzin Katyńskich prowadzony przez kapelana księdza Stanisława Szczepurę w kościele św. Wojciecha.

10 kwietnia 1994 r. W Miesiącu Pamięci Narodowej w niedzielę Miłosierdzia Bożego o godzinie 11.00 odbyła się uroczysta msza święta Rodziny Katyńskiej, poświęcona pamięci pomordowanych polskich jeńców z obozów w ZSRR. Przybyły delegacje wojska, policji i organizacji z poczem sztandarowym, a zaszczyliły swoją obecnością władze miasta i duchowni.

7 maja 1994 r. Małgorzata Markiewicz i Alicja Raś – delegacja z naszej Rodziny uczestniczyła w Ogólnopolskiej pielgrzymce Rodzin Katyńskich na Jasną Górę.

8 maja 1994 r. Rodzina Katyńska, Spółdzielnia Mieszkaniowa „Pia-ski” i Klub „Mozaika” zorganizowały wieczór poetycko-muzyczny pt. „Katyń” z następującym programem:

- 1) „Jak śmierć potężna jest miłość”,
- 2) otwarcie wystawy „Białostocczanie zamordowani w Katyniu”,
- 3) wieczór wspomnień.

17 września 1994 r. Rodzina Katyńska bierze udział w uroczystościach religijno-patriotycznych poświęconych rocznicy bolszewickiej agresji na Polskę. Msza święta w kościele św. Rocha. Złożenie kwiatów na cmentarzu wojskowym w miejscu, gdzie 29 kwietnia 1990 r. umieszczono urnę z ziemią pobraną z miejsc męczeństwa na Wschodzie.

11 listopada 1994 r. Uczestnictwo Rodziny Katyńskiej w corocznych uroczystościach związanych z odzyskaniem niepodległości w 1918 roku. Złożono kwiaty po pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego.

18 listopada 1994 r. Zarząd Rodziny Katyńskiej zwraca się z prośbą do Prezydenta dr. Andrzeja Lussy i Rady Miejskiej, aby „Inaugurację Roku Katyńskiego” uczcić nazwaniem ronda przy Filharmonii – „Placem Katyńskim”.

16 grudnia 1994 r. w Oratorium św. Jerzego przy kościele św. Wojciecha zorganizowano Opłatek Wigilijny. Uczestniczyli: Metropolita Białostocki arcybiskup Stanisław Szymecki, przedstawiciel Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej, ksiądz kapelan naszej Rodziny St. Szczepura, władze miasta, delegacje wojska, policji, kombatan-tów i liczni członkowie Rodziny Katyńskiej. (zdjęcie nr 23)

5 marca 1995 r. Inauguracja Roku Katyńskiego zorganizowana przez Rodzinę Katyńską w sali Kina „Forum” w Białymstoku.

Na program uroczystości złożyło się:

- 1) spektakl poetycko-muzyczny „Jak śmierć potężna jest miłość”,
- 2) przemówienia wojewody i prezydenta miasta,
- 3) nadanie honorowego członkostwa osobom zasłużonym dla sprawy „Katyń” i sympatyzującym z Rodziną Katyńską, które otrzymało 17 osób; między innymi Ks. Arcybiskup Metropolita Białostocki Stanisław Szymecki, ks. prałat Zdzisław Peszkowski, Prezydent Miasta Andrzej Lussa, Lech Rutkowski, płk. Adrian Konopka, ks. Andruszkiewicz, kpt. Leszek Czech i inni.

2 kwietnia 1995 r. coroczna uroczysta msza święta w kościele świętego Wojciecha za pomordowanych w obozach sowieckich jeńców polskich.

Uczestniczą licznie zgromadzeni przedstawiciele władz miasta, wojska, policji, organizacji, duchowieństwa oraz członkowie rodzin.

Dyrektor Muzeum Wojska oraz Rodzina Katyńska zapraszają w tym dniu na otwarcie wystawy „Katyń” w Muzeum Wojska w Białymstoku. „Non Omnis Moriar”

3 kwietnia 1995 r. Centralne obchody Roku Katyńskiego w Warszawie w związku z 55-tą rocznicą mordu na oficerach polskich:

godz. 9.00 – msza święta w Katedrze Polowej WP celebrowana przez Prymasa Polski Kardynała Józefa Glempa.

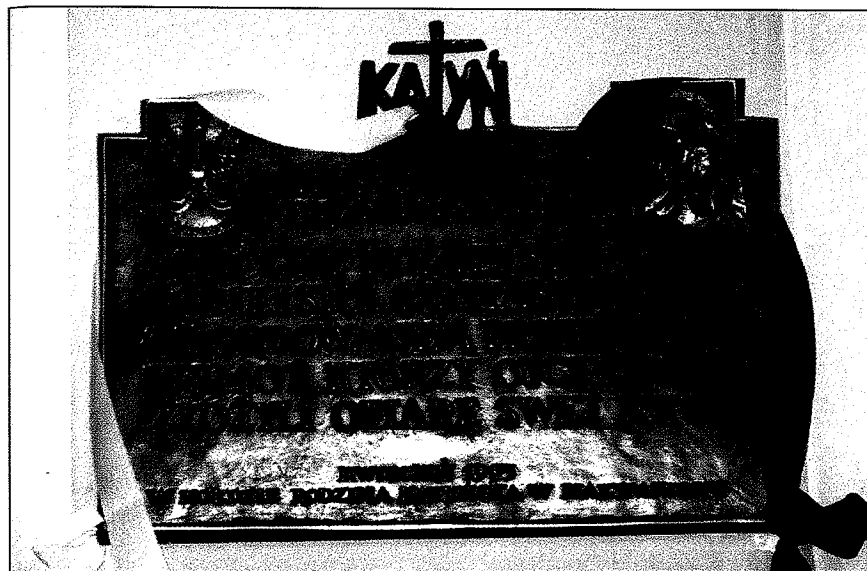
We mszy świętej uczestniczył Prezydent RP Lech Wałęsa i przedstawiciele władz RP.

godz. 11.00 – na Zamku Królewskim uroczysta sesja naukowa w pięćdziesiątą piątą rocznicę zbrodni katyńskiej.

godz. 13.30 – zwiedzanie Muzeum Katyńskiego.

godz. 19.00 – Apel pamięci pomordowanych na Placu Marszałka Piłsudskiego.

W uroczystościach uczestniczyła delegacja z Rodziny Katyńskiej i Wojska. Mikrobusem ze Straży Granicznej jedzie Małgorzata Markiewicz, Ewa Roślan, Stanisława Palenica, Krystyna Zawadzka, Bronisław Król, Wiktor Sucharski oraz kpt. Leszek Czech i ppor. Włodzimierz Gryc. (zdjęcia nr 24, 25, 26)

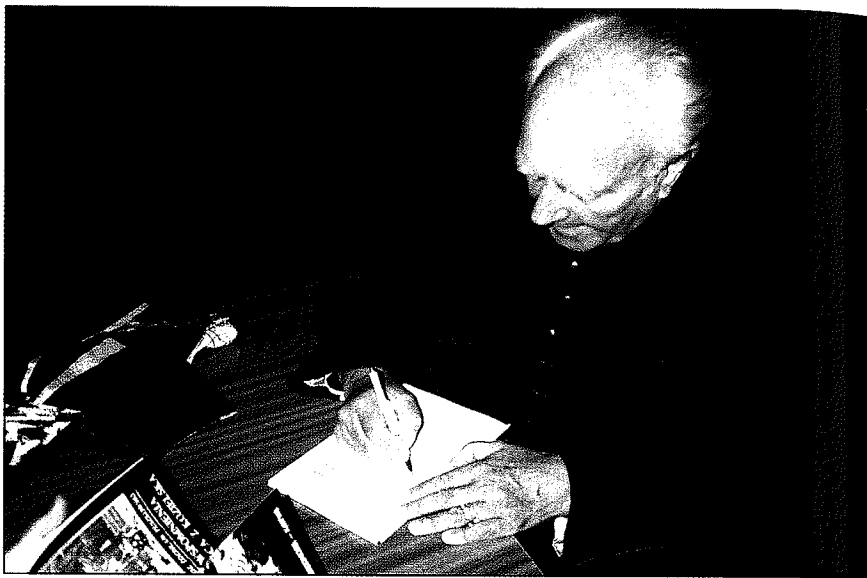
Zdj. nr 17 Tablica pamiątkowa poświęcona jeńcom polskim pomordowanym w 1940 r. przez NKWD w kościele Św. Wojciecha w Białymstoku

dot. str. nr 331

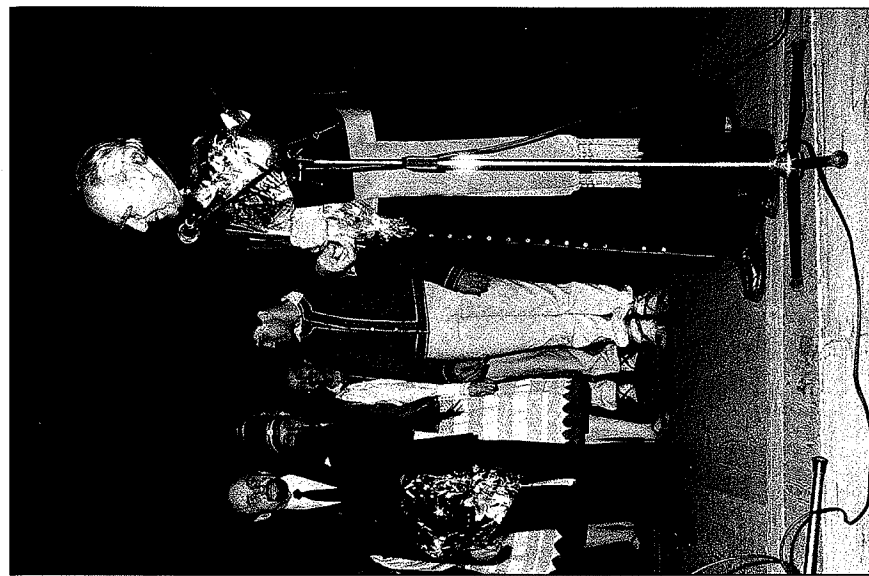
Zdj. nr 18 Wystawa „Katyń - dokumenty ludobójstwa” przy kościele Św. Wojciecha

dot. str. nr 331

Zdj. nr 19 Ks. kapelan Z. Peszkowski podpisuje książki
pt. "Wspomnienia jeńca z Kozielska"

dot. str. nr 331

Zdj. nr 21 Ks. prałat Zdzisław Peszkowski wśród Zespołu "Kurpie Zielone" w Białymstoku dot. str. nr 334

Zdj. nr 20 Opłatek w Podlaskim Oddziale Straży Granicznej w Białymstoku

dot. str. nr 334

Zdj. nr 22 Ks. kapelan Zdzisław Peszkowski podpisuje swoją
książkę "...i widziałem doły śmierci"

dot. str. nr 334

Zdj. nr 23 Oplątek wigilijny - Arcybiskup St. Szymecki dzieli się oplatkiem z przedstawicielem
Diecezji Prawosławnej Białostocko-Gdańskiej dot. str. nr 335

Zdj. nr 24 Uroczysta Msza Św. w Katedrze Polowej W.P. - Inauguracja Roku Katyńskiego dot. str. nr 336

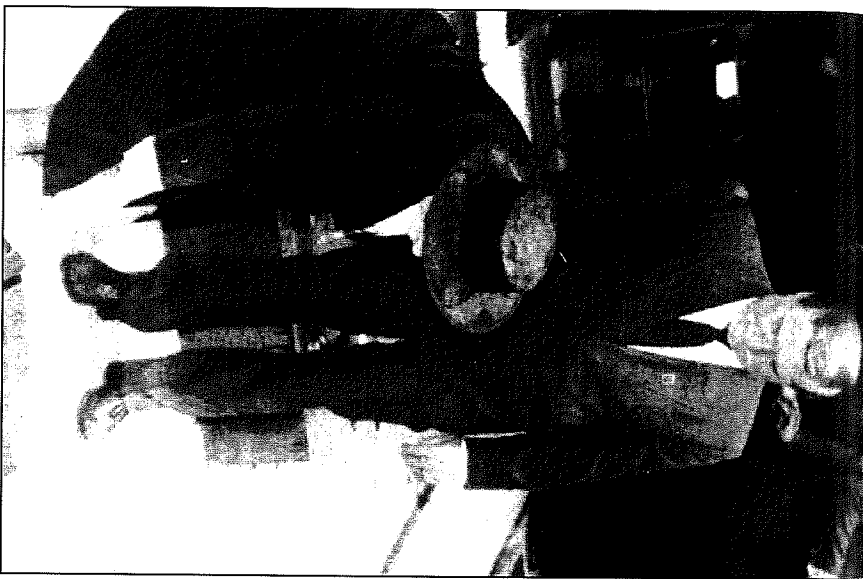
Zdj. nr 25 Warszawa - Forty Mokotowskie -
- zwiedzanie Muzeum Katyńskiego w Warszawie

dot. str. nr 336

Zdj. nr 26 Przedstawiciele Rodziny Katyńskiej w Białymstoku uczestniczą
w Apelu Poległych na pl. Marszałka Piłsudskiego

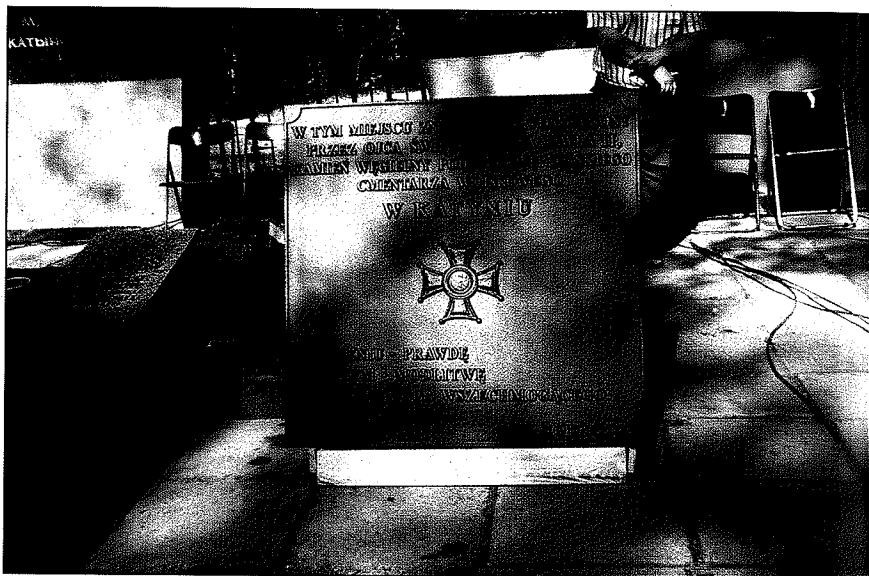
dot. str. nr 336

Zdj. nr 27 Wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę cmentarza w Katyniu -
dokołał Prez. RP Lech Wałęsa i wdowa p. Janina Kremky-Saloni dot. str. nr 337

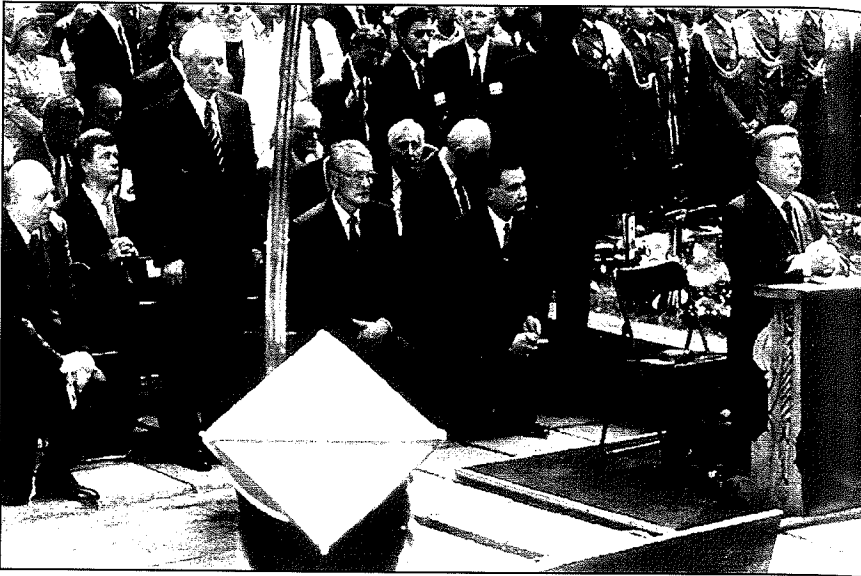
Zdj. nr 29 Procesja duchowieństwa różnych wyznań dot. str. nr 337

Zdj. nr 28 Tablica przykrywająca Kamień węgielny w Katyniu dot. str. nr 337

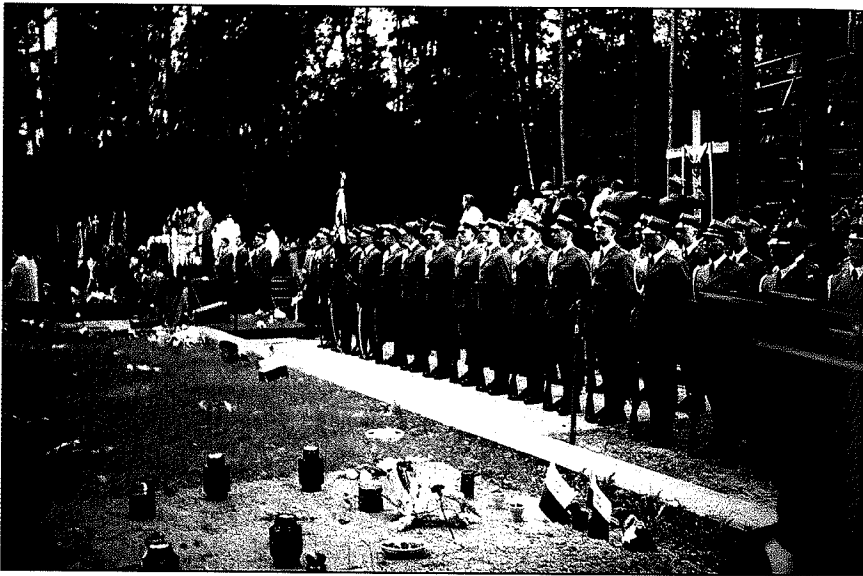

Zdj. nr 30 Przedstawiciele Rządu RP z Prezydentem Lechem Wałęsą oraz delegat
Prezydenta Jelcyna dot. str. nr 337

Zdj. nr 31 Przedstawiciele Rządu RP w czasie uroczystej Mszy Św. w Katyniu

dot. str. nr 337

Zdj. nr 32 Kompania honorowa W.P. w czasie Mszy Św. w Katyniu

dot. str. nr 337

23 kwietnia 1995 r. Pielgrzymka Ogólnopolska Rodzin Katyńskich na Jasną Górę, w której brała również udział delegacja z Białegostoku.

4 czerwca 1995 r. Ogólnopolska Pielgrzymka Rodzin Katyńskich na centralne uroczystości w Katyniu – wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę cmentarza.

Wśród 665 osób jest delegacja z Białegostoku. Z naszej Rodziny udział biorą Barbara Barszcz, Jerzy Gryniwicz, Bronisław Król, Stanisława Palenica, Alicja Raś, Halina Skoblewska.

Podróż odbywała się specjalnym pociągiem. Wdowy po pomordowanych lecą samolotem rządowym, są to: p. Genowefa Budzicz i p. Weronika Pinińska. (zdjęcia nr 27, 28, 29, 30, 31)

11 czerwca 1995 r. Uroczystość wmurowania aktu erekcyjnego pod budowę cmentarza polskich jeńców – policjantów i oficerów WP zamordowanych w Miednoje.

W związku z otrzymaniem jednego miejsca w rządowym samolocie, wydelegowano z naszej Rodziny Krystynę Zawadzka – córkę oficera WP. (zdjęcia nr 33, 34)

15 sierpnia 1995 r. 75-ta rocznica „Cudu nad Wisłą” – Dzień Wojska Polskiego. Udział Rodziny Katyńskiej w uroczystej mszy świętej w Bazylice Katedralnej NMP odprawionej przez arcybiskupa Metropolite Białostockiego Stanisława Szymeckiego. Złożenie kwiatów pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego.

1 września 1995 r. Rocznicą wybuchu II wojny światowej. Delegacja Rodziny Katyńskiej bierze udział we mszy świętej w intencji ofiar drugiej wojny światowej w kościele św. Maksymiliana Kolbego oraz w apelu poległych i składa kwiaty na cmentarzu komunalnym.

17 września 1995 r. 56-ta rocznica napaści sowieckiej na Polskę. Rodzina Katyńska uczestniczy we mszy świętej w Bazylice Kate-

dralnej NMP. Następnie bierze udział w odsłonięciu pomnika Armii Krajowej na ulicy Kilińskiego.

24 września 1995 r. Doroczna msza święta Rodziny Katyńskiej w kościele św. Wojciecha odprawiana przez kapelana wojskowego księdza Mariana Wydrę w asyście kapelana naszej Rodziny Katyńskiej księdza Stanisława Szczepury.

We mszy uczestniczą licznie zebrani goście i członkowie Rodziny Katyńskiej. Po mszy świętej zebranie członków.

1–2 listopada 1995 r. Złożenie kwiatów i zapalenie zniczy przy Krzyżach Katyńskich na cmentarzach białostockich.

11 listopada 1995 r. Rocznicą odzyskania niepodległości.

Członkowie Rodziny Katyńskiej są obecni na mszy świętej w intencji Ojczyzny w Bazylice Katedralnej. Następnie delegacja Rodziny Katyńskiej bierze udział w uroczystościach pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie składa kwiaty.

17 grudnia 1995 r. Opłatek Wigilijny w Oratorium św. Jerzego przy kościele św. Wojciecha.

Uroczystość zaszczylił swoją obecnością ks. arcybiskup Stanisław Szymek, prof. Adam Dobroński, przedstawiciele wojska, policji, władz miasta oraz członkowie Rodziny Katyńskiej. (zdjęcie nr 35)

27 i 28 stycznia 1996 r. odbył się Nadzwyczajny Zjazd Federacji Rodzin Katyńskich w Warszawie, którego celem było wybranie nowych władz do Rady Federacji i do Zarządu.

Delegatami Rodziny Katyńskiej z Białegostoku zostali pani Ewa Roslan i Pan Henryk Niwiński.

Kapituła Orderu Wojennego Virtuti Militari przekazała Federacji Rodzin Katyńskich Wstęgę z Kokardą Krzyża Srebrnego Orderu Virtuti Militari za zgodą Biura Kadr i Odznaczeń Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Taką Wstęgę z rąk p. Stanisława Broniewskiego – „Orszy” w obecności księdza kapelana Zdzi-

śława Peszkowskiego i władz Federacji otrzymała również Rodzina Katyńska w Białymstoku.

Przewodniczący Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa p. Stanisław Broniewski – „Orsza” udekorował Złotym Medalem „Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej” panią Ewę Roslan.

15 marca 1996 r. została odprawiona Droga Krzyżowa – Polska Golgota Wschodu.

Zgromadzeni w kościele świętego Wojciecha członkowie Rodziny Katyńskiej z kapelanem księdzem Stanisławem Szczepurą rozważali Mękę Pańską przy każdej stacji.

9–13 kwietnia 1996 r. Ogólnopolska Pielgrzymka Rodzin Katyńskich do Ojca Świętego.

Uczestniczyły Rodziny Katyńskie z całej Polski – 320 osób. Z naszej Rodziny jadą Halina Jakubczyk i Krystyna Zawadzka, a w Rzymie dołącza Małgorzata Markiewicz.

Pielgrzymkę prowadzi ksiądz Zdzisław Peszkowski. Podróż odbywa się autokarami. Na szybach widnieją wizerunki Ojca Świętego i Madonny Katyńskiej oraz znaki polskie.

Po drodze zwiedzamy Florencję, Padwę, Bolonię – cmentarz II Korpusu Polskiego oraz Wenecję.

12 kwietnia – Monte Cassino, uroczysta msza święta, celebrowana przez ks. Z. Peszkowskiego w asyście księży – pielgrzymów.

13 kwietnia – w Sali Klementyńskiej Pałacu Apostolskiego ustawione półkolem Rodziny Katyńskie ze sztandarami słuchały orędzia papieskiego.

Po zakończeniu Jan Paweł II żegnał się z każdym uczestnikiem i udzielał błogosławieństwa, a delegacje Rodzin wręczały drobne upominki. Białystok przekazał album o swoim mieście.

Pan Wł. Dłusiewicz i J. Lange wręczyli Ojcu Świętemu „Votum” w miniaturze. Płaskorzeźba „Votum” – dar Rodzin Katyńskich zostanie umieszczona na stałe w Domu Pielgrzymy Polskiego jako pamiątka pobytu Rodzin Katyńskich u Ojca Świętego. (zdjęcia nr 36, 37, 38, 39)

21 kwietnia 1996 r. o godzinie 11.00 w kościele św. Wojciecha odprawiona została uroczysta msza święta, koncelebrowana przez arcybiskupa Stanisława Szymeckiego i ks. kapelana Stanisława Szczepurę.

W czasie mszy św. poświęcono wybudowaną Kaplicę–Pomnik w holdzie pomordowanym jeńcom polskim z obozów w Kozielsku, Ostaszkowa, Starobielska, których nazwiska zostały umieszczone na czterech żałobnych chorągwiach.

Trzy urny z prochami pomordowanych oficerów i policjantów, z wyżej wymienionych obozów, przedstawiciele Wojska Polskiego i Policji przekazali wdowom – p. W. Pinińskiej i p. G. Budzicz oraz synowi W. Sucharskiemu celem umieszczenia ich w sarkofagu znajdującym się w Kaplicy.

W uroczystości poświęcenia Kaplicy wzięły udział władze miasta i województwa, duchowieństwo katolickie i prawosławne, wojsko, policja, liczni goście oraz członkowie Rodziny Katyńskiej. Uroczystości uświetniły poczty sztandarowe i chór. Kaplica ufundowana została ze składek członków Rodziny Katyńskiej przy dużym wsparciu finansowym licznych sponsorów. Została też opracowana „Księga Ofiarodawców”. (zdjęcia nr 40, 41, 42, 43, 44, 45)

3 maja 1996 r. Delegacja Rodziny Katyńskiej wzięła udział w uroczystości patriotyczno-religijnej w 205-tą rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Po mszy świętej w intencji Ojczyzny nastąpił przemarsz pocztów sztandarowych i zgromadzonych uczestników pod pomnik Marszałka Piłsudskiego, gdzie po przemówieniach przedstawiciele władz nastąpiło złożenie kwiatów.

7 września 1996 r. Na zakończeniu prac ekshumacyjnych z dołów śmierci w lesie charkowskim, z naszej Rodziny pojechała p. H. Wasiak – wdowa po oficerze 42 pułku piechoty. (zdjęcie nr 46)

17 września 1996 r. Zarząd Miasta zatwierdził nazwę Placu Katyńskiego – dawniej rondo u zbiegu ulic Podleśnej i M. C. Skłodowskiej obok Filharmonii Białostockiej.

29 września 1996 r. w kościele św. Wojciecha odbyła się msza święta w związku z 57 rocznicą agresji bolszewickiej na Polskę.

Mszę świętą sprawował kapelan Rodziny Katyńskiej ksiądz Stanisław Szczepura. Po mszy św. w Oratorium św. Jerzego odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze.

Na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym wyrażono votum zaufania ustępującemu zarządowi i wybrano go na III kadencję przy aprobacie zgromadzonych. Głosowano jawnie i przyjęto proponowane kandydatury przez aklamację.

Zarząd ukonstytuował się jak niżej:

Ewa Roslan	– przewodnicząca
Iwona Olszaniecka	– z-ca przewodniczącej
Halina Jakubczyk	– sekretarz
Krystyna Zawadzka	– skarbnik
Józef Popławski	– członek
Halina Skoblewska	– członek
Jan Tomczonek	– członek

Komisja Historyczno-Dokumentacyjna:

Stanisława Palenica	– przewodnicząca
Irena Witkowska	– członek
Władysław Józefów	– członek
Alicja Raś	– członek

Komisja Oświatowa:

Cecylia Grygo	– przewodnicząca
Edmund Chodorowski	– członek
Maria Leoszeko	– członek
Halina Wasiak	– członek

Komisja Rewizyjna

Ryszard Kłoczewski	– przewodniczący
Wiktor Sucharski	– członek
Henryk Niwiński	– członek

Na dzień 29 października 1996 r. Rodzina Katyńska liczyła 142 osoby. W tym okresie sprawozdawczym zmarły 23 osoby.

1 listopada 1996 r. W dniu Wszystkich Świętych – delegacja Rodziny Katyńskiej w Białymstoku złożyła wiązanek kwiatów na cmentarzu wojskowym i zapaliła znicze przy Krzyżach Katyńskich znajdujących się na białostockich cmentarzach.

3 listopada 1996 r. Członkowie Rodziny katyńskiej wzięli udział w uroczystościach zorganizowanych przez AK w kościele św. Andrzeja Boboli w Starosielcach, gdzie odsłonięto i poświęcono pomnik ku czci ppłk. Aleksandra Rybnika ps. „Jerzy”.

Mszę świętą odprawił ks. bp Edward Ozorowski, a w podniosłej homilii, którą wygłosił ksiądz infułat Stanisław Piotrowski przypomniał życiorys podpułkownika, który życie swe złożył w walce o wolną Polskę. Wyrok śmierci wykonało na nim UB jesienią 1946 roku. Do dnia dzisiejszego nieznane jest miejsce jego pochówku.

11 listopada 1996 r. W dniu odzyskania niepodległości została odprawiona uroczysta msza święta w katedrze NMP przez arcybiskupa Stanisława Szymeckiego.

Udział w niej wzięli przedstawiciele władz wojewódzkich i miejskich, wojska, policji, poczty sztandarowe oraz liczni mieszkańcy naszego miasta.

Członkowie Rodziny Katyńskiej w Białymstoku przed mszą św. złożyli kwiaty i zapalili znicze przy pomniku Katyńskim na cmentarzu wojskowym, a po mszy św. delegacja Rodziny Katyńskiej złożyła kwiaty pod pomnikiem marszałka Józefa Piłsudskiego.

10 grudnia 1996 r. coroczne tradycyjne spotkanie wigilijne. Łamanie się opłatkiem, składanie życzeń.

Uroczystość zaszczycił swoją obecnością arcybiskup ks. Stanisław Szymecki, duchowni, a także przedstawiciele wojska, policji, zarządu miasta oraz liczni zebrani członkowie Rodziny Katyńskiej.

W czasie tej uroczystości zostały wręczone Medale za Udział w Wojnie Obronnej 1939 roku rodzinom pomordowanych jeńców z Kozielska, Ostaszkowa, Starobielska. Medale wręczał wicewojewoda Grzegorz Rykowski.

31 stycznia 1997 r. Członkowie Rodziny Katyńskiej brali udział w otwarciu wystawy w Białostockim Muzeum Wojska na temat „Policja Państwowa V okręgu w okresie 1918–1939 r.”

5 marca 1997 r. została odprawiona msza święta poświęcona pamięci naszych najbliższych – mężów, ojców, braci w rocznicę podpisania przez Stalina decyzji o likwidacji obozów w ZSRR i wymordowania jeńców wojennych.

6 kwietnia 1997 r. Pielgrzymka Rodzin Katyńskich z całej Polski na Jasną Górę, organizowana przez ks. kapelana Zdzisława Peszkowskiego i Federację Rodzin Katyńskich w Warszawie.

W Pielgrzymce uczestniczyły panie Halina Jakubczyk i Krystyna Zawadzka.

13 kwietnia 1997 r. W kościele św. Wojciecha o godz. 11.00 z okazji uczczenia pamięci ofiar obozów w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku odprawiona została msza święta, którą celebrował ksiądz Infułat Stanisław Piotrowski.

3 maja 1997 r. odbyły się uroczystości 3-cio Majowe oraz odsłonięcie i poświęcenie pomnika 42 pułku piechoty w Białymstoku.

Po mszy świętej w Katedrze nastąpił przemarsz do parku w Zwierzynku pod pomnik 42 pułku piechoty, gdzie odbyło się uroczyste odsłonięcie i poświęcenie odbudowanego pomnika.

W uroczystości uczestniczyła Rodzina Katyńska.

19 sierpnia 1997 r. W rocznicę „Cudu nad Wisłą” oraz w obchodach święta Wojska Polskiego brała również udział Rodzina Katyńska.

Po mszy św. przemaszzerowano pod pomnik marszałka J. Piłsudskiego. Tam po przemówieniach przedstawiciele władz złożono kwiaty.

17 września 1997 r. w 58 rocznicę inwazji sowieckiej na Polskę odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia pomnika „Grobu Nieznanego Sybiraka”.

Po mszy świętej w kościele Ducha Św., przy licznie zebranych gościach sybirakach odsłonięto i poświęcono pomnik.

Jest to jedyny tego typu monument w kraju. Powstał z inicjatywy Związku Sybiraków. Zbudowany jest z krzyży katolickich i prawosławnych, a wykonany z szyn kolejowych. Zawiera urny z prochami sybiraków.

Członkowie Rodziny Katyńskiej uczestniczył w tej uroczystości, a delegacja składająca się z Ewy Rosłań i Krystyny Zawadzkiej złożyła kwiaty pod pomnikiem. (zdjęcie nr 47)

28 września 1997 r. o godz. 10.00 w kościele św. Wojciecha w Białymstoku został poświęcony sztandar Stowarzyszenia Rodziny Katyńskiej w Białymstoku.

Na rodziców chrzestnych poproszono prezydenta miasta Białegostoku pana mgr. inż. Krzysztofa Jurgiela i panią Halinę Wasiak – wdowę po zamordowanym w Charkowie oficerze zawodowym 42 pułku piechoty w Białymstoku Waclawie Wasiak.

Mszę świętą celebrował i sztandar poświęcił ksiądz infułat Stanisław Piotrowski wspólnie z kapelanem Rodziny Katyńskiej księdzem kanonikiem Stanisławem Szczepurą.

W uroczystości uczestniczyły władze województwa, miasta, wojska, policji, młodzież harcerska, Stowarzyszenia Kombatantki oraz licznie zgromadzeni członkowie Rodziny Katyńskiej. Były poczty sztandarowe.

Uroczystość zaszczylił swoją obecnością prezes Federacji Stowarzyszeń Rodzin Katyńskich w Warszawie pan Włodzimierz Dusiewicz.

Z uwagą i wzruszeniem wszyscy wysłuchali wspaniałej patriotycznej homilii księdza infułata Stanisława Piotrowskiego, byłego jeńca obozu Ostaszków II. (zdjęcia nr 48, 49, 50, 51, 52)

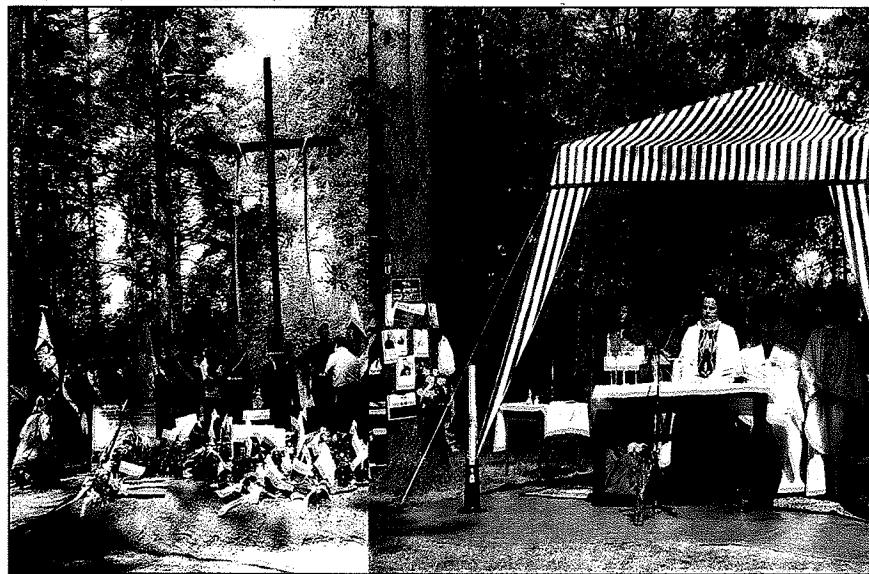
11 listopada 1997 r. Udział Rodziny Katyńskiej w uroczystościach związanych z rocznicą Odzyskania Niepodległości.

Uroczysta msza święta w intencji Ojczyzny została odprawiona w Bazylice Katedralnej NMP w Białymstoku.

Zdj. nr 33 Poczty sztandarowe Rodzin Katyńskich w drodze na uroczystą Mszę Św. w Miednoje

dot. str. nr 337

Zdj. nr 34 Miednoje - uroczysta Msza Św. - poświęcenie aktu erekcyjnego pod budowę cmentarza

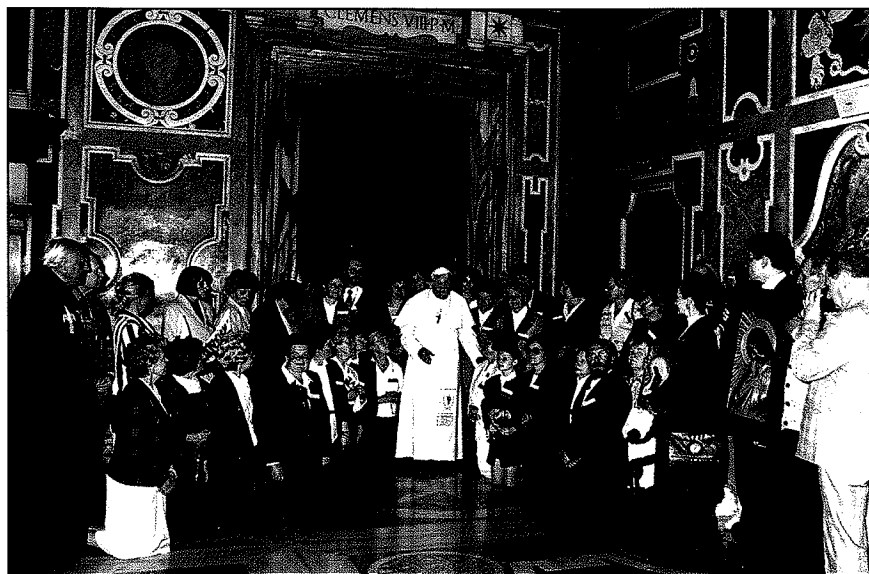
dot. str. nr 337

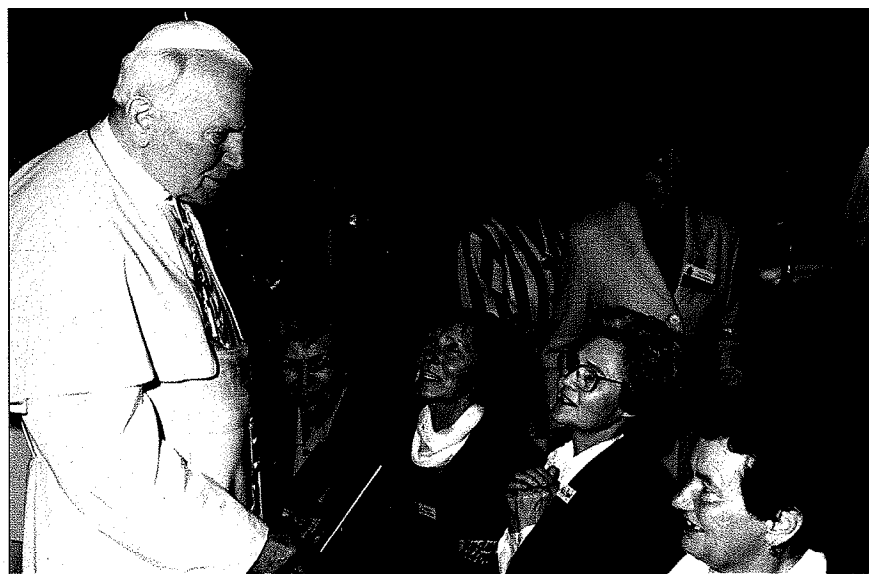
Zdj. nr 35 Arcybiskup St. Szymecki dzieli się opłatkiem z przedstawicielami wojska dot. str. nr 338

Zdj. nr 36 Ks. kapelan Zdzisław Peszkowski po Mszy Św. na Monte Casino wśród członków Rodzin Katyńskich dot. str. nr 339

Zdj. nr 37 Audiencja u Ojca Św. Jana Pawła II w sali Klementyńskiej (z lewej - pierwsze trzy osoby klęczące są z Rodziny Katyńskiej w Białymstoku) dot. str. nr 339

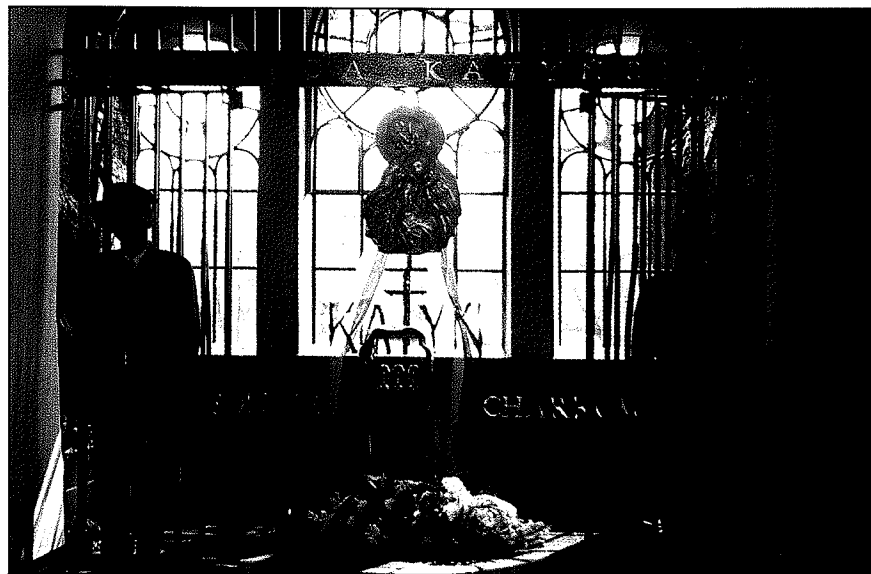

Zdj. nr 38 Przedstawicielki w Rodziny Katyńskiej żegnają Ojca Św. Jana Pawła II i wręczają album dot. str. nr 339

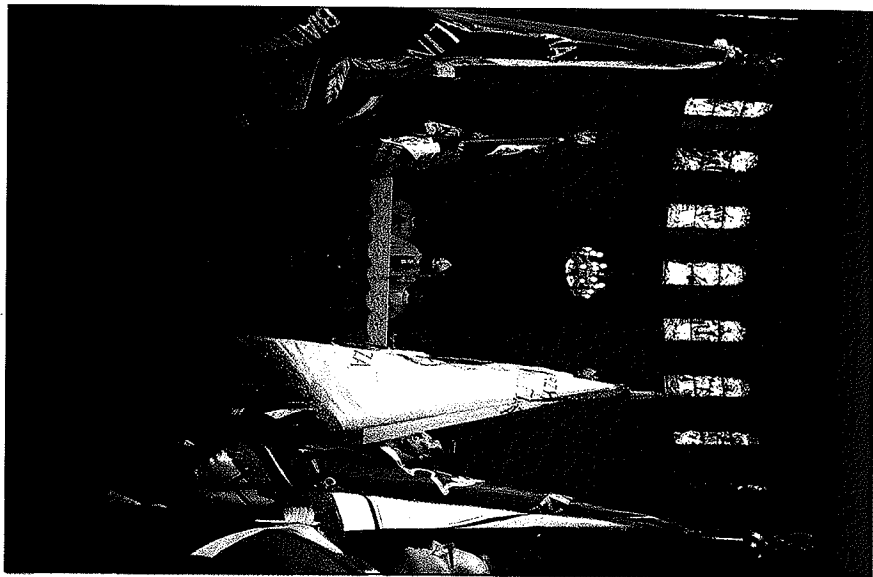
Zdj. nr 39 Msza Św. w kościele Św. Ducha w Rzymie, koncelebrowana przez kapelana ks. Z. Peszkowskiego

dot. str. nr 339

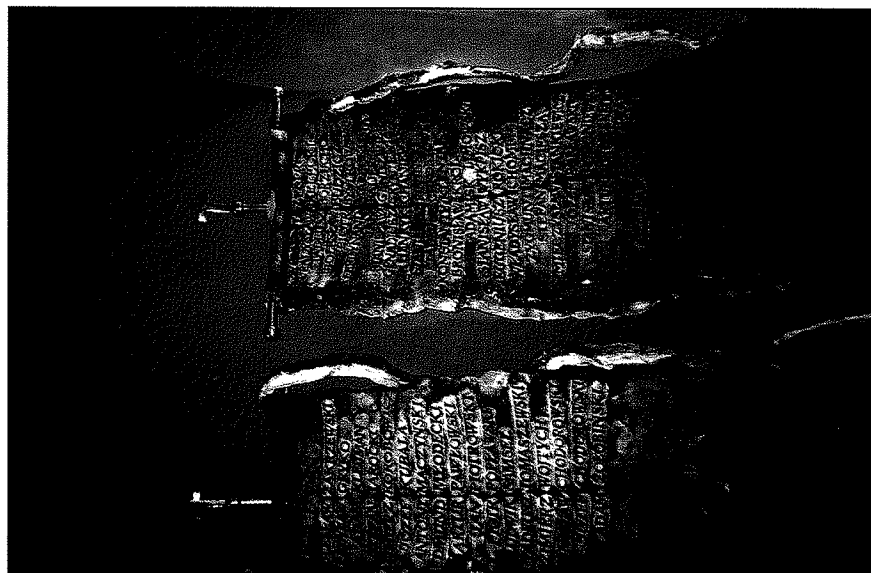
Zdj. nr 41 Kaplica Katyńska w Białymstoku

dot. str. nr 340

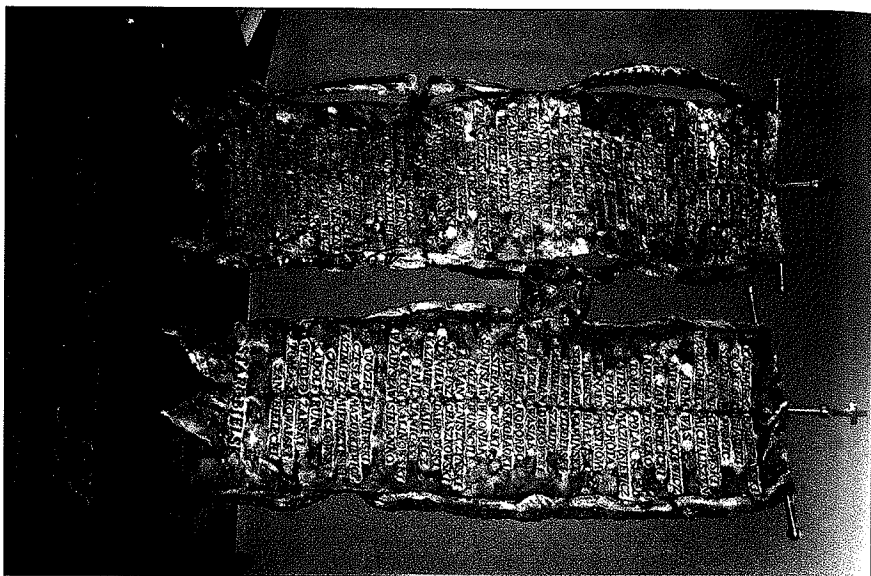
Zdj. nr 40 Msza Św. w kościele Św. Wojciecha w Białymstoku w czasie której nastąpi poświęcenie Kaplicy Katyńskiej

dot. str. nr 340

Zdj. nr 42 Chorągwie żałobne z nazwiskami zamordowanych z obozu Kozielsk

dot. str. nr 340

Zdj. nr 43 Chorągwie żałobne z nazwiskami zamordowanych z obozu Ostaszków i Starobielsk

dot. str. nr 340

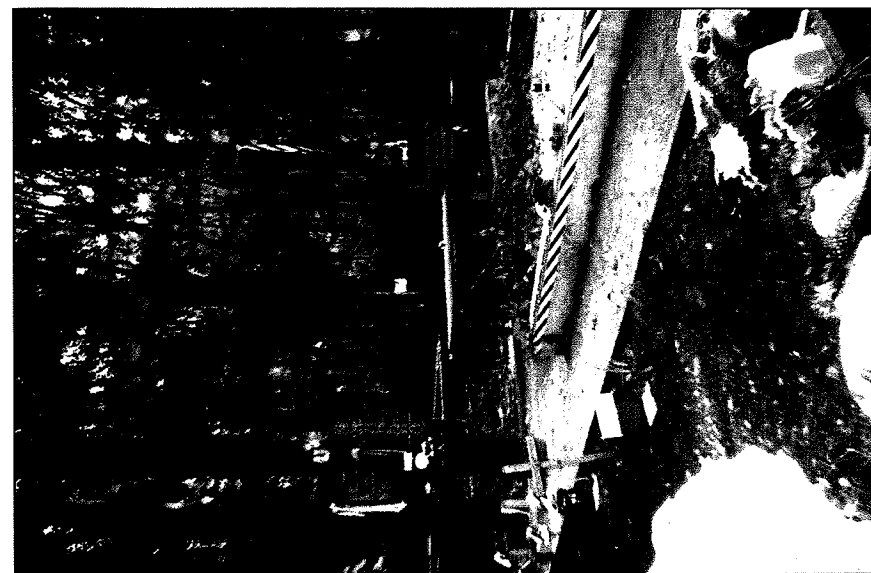
Zdj. nr 45 Kaplica Katyńska po poświęceniu

dot. str. nr 340

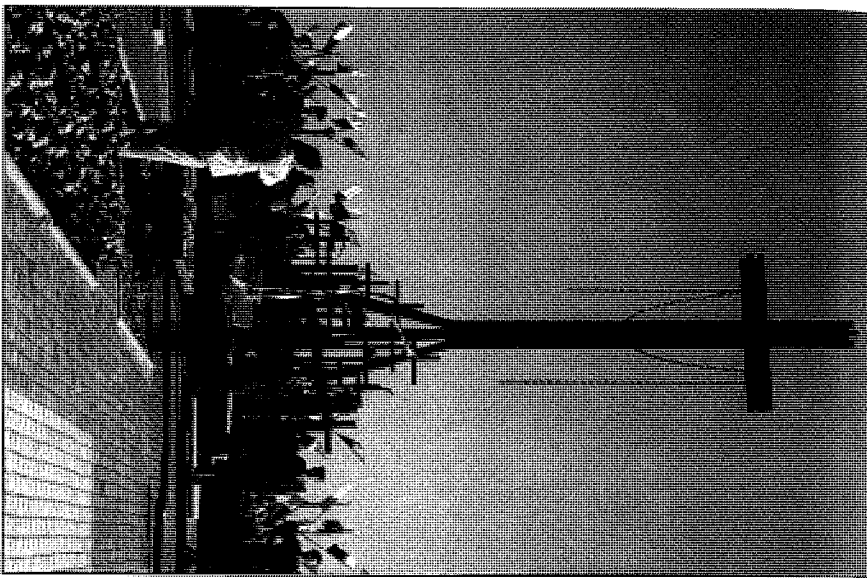
Zdj. nr 44 Delegacja R.K. - wdowy p. Budzicz Genowefa, Pinińska Weronika i syn p. Sucharski Wiktor - oczekują na przyjęcie urn z prochami zamordowanych

dot. str. nr 340

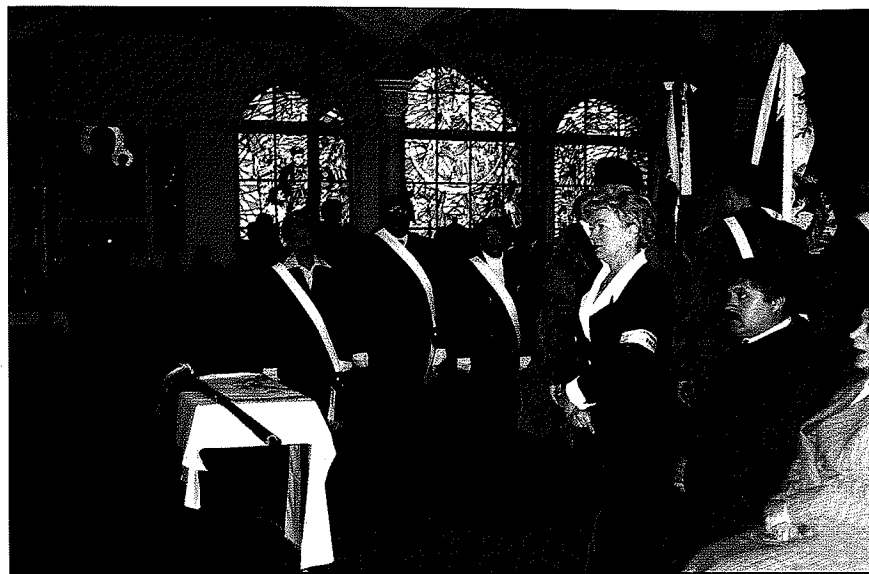
Zdj. nr 46 Cmentarz w Charkowie - miejsce dokonywanych ekshumacji zamordowanych jeńców ze Starobielska

dot. str. nr 340

Zdj. nr 47 Odstąpienie pomnika "Grobu Nieznanego Sybiraka"

dot. str. nr 344

Zdj. nr 49 Poczec sztabarowy R.K. w Białymstoku przed poświęceniem sztabaru

dot. str. nr 344

Ufundowany przez Członka Rodziny Kopyńskiej przy karzącej dżym zamieszkałemu i pomocy finansowej władz miasta Białegostka. Po podjęciu przez Ks. biskupa Stanisława Jurekowskiego decyzji o wybudowaniu sztabaru w Białymstoku, podjęto uroczysty mszy św. w kościele św. Wojciecha w dniu 28 września 1971 roku.

W tym czasie na Stolicy Apostolskiej zastąpił Jego Świątobliwość - Nacz. Rodak - Papież Jan Paweł II.

Przygotowanie sztabaru powierzono zarządcy Jego Świątobliwość, Stanisławu Szymbekowi - kaptłanem Rodziny Rodzin Kopyńskich w Warszawie był Ks. Pralci Zdzisław Przekowski. Kaptłanem Rodziny Kopyńskiej w Białymstoku był Ks. Kazimierz Stanisław Szczepanik. Wygodną Białostokiem był dr Andrzej Gajowski.

Pracownikami Rodziny Kopyńskiej byli: dr Andrzej Jurek, Dariusz Proch, Andrzej Rodak, Kopyński, Jan Kopyński, Jan Kopyński, Jan Kopyński.

Przewodniczącym Rodziny Kopyńskiej w Białymstoku był Pani Ewa Rodak. Rodzicami Chrzestnymi byli: Przewodnicząca Miłostwa Białogostka mgr. Irena Kopyńska, Pani Halina Waszak - wdowa po zamordowanym w Czarnobylu oficerze WP 429 puch. w Białymstoku.

Sztabar Rodziny Kopyńskiej poświęcono się uroczystej mszy 1 lipca ciałem Rodziny Kopyńskiej, ob. dziecom i umiarkom, aby co roku w rocznicę Jego poświęcenia gromadzili się tu wraz ze Sztabarem.

Aby mogli się za uczestnik, którzy złożyli okienko zamontowaniu sztabaru w 1940 roku, "nieznanego grobu" przez zabójczych NKWD w Kopynie, Między 1. Charkowie w 1940 roku. Nacz. Sztabar ten przypominia uczestnikom Rodziny, także tym co przysięgli po nam, o Najświętszej pamiątce - zjawię się u miliona Boga i Ojczyzny sztabarka - do sztabarki.

AKT
ufundowania
SZTABARU RODZINY KATYŃSKIEJ
w Białymstoku

Zdj. nr 48 Akt ufundowania sztabaru Rodziny Katyńskiej w Białymstoku

dot. str. nr 344

Zdj. nr 50 Poczec sztabarowy R.K. w Białymstoku po poświęceniu sztabaru

dot. str. nr 344

Zdj. nr 51 Po Mszy Św. - poczet sztandarowy przed Kaplicą Katyńską oddał hołd wszystkim zamordowanym w 1940 r.

dot. str. nr 344

Zdj. nr 52 Przewodniczący Fed. Rodzin Katyńskich - p. Dusiewicz W. z Zarządem R.K. na tle sztandaru

dot. str. nr 344

Następnie udano się pod pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie odbyła się uroczystość z udziałem władz miasta.

Rodzina Katyńska złożyła kwiaty pod pomnikiem marszałka.

14 grudnia 1997 r. Tradycyjne spotkanie Rodziny Katyńskiej na uroczystości dzielenia się opłatkiem.

W Oratorium św. Jerzego zgromadzili się goście i członkowie Rodziny Katyńskiej.

Spotkanie zaszczylił swoją obecnością ksiądz arcybiskup Stanisław Szymecki.

W części artystycznej wystąpił Kameralny Kwintet Muzyki Dawnej „A Vista”.

Poza wymienioną w tym Kalendarium działalnością – Rodzina Katyńska w Białymstoku bierze zawsze czynny udział we wszystkich uroczystościach patriotyczno-religijnych, spotkaniach z młodzieżą, odczytach, różnego rodzaju akcjach, jak np. „Pomoc powodzianom”. Staramy się w myśl naszych założeń, nie dopuścić do zapomnienia tej strasznej tragedii katyńskiej – przypominając o niej całemu społeczeństwu, a szczególnie młodzieży.

Na koniec grudnia 1997 roku Rodzina Katyńska w Białymstoku liczyła 180 członków, w tym 30 wdów.

Opracowały: C. G., K. Z., St. P.

Bibliografia

1. Zbrodnia Katyńska w świetle dokumentów z przedmową Wł. Andersa.
2. Tucholski J., Mord w Katyniu.
3. Szczęśniak A. L., I. Katyń – Listy ofiar i zaginionych jeńców obozów Kozielsk, Ostaszków, Starobielsk; II – Katyń – Tło historyczne, fakty, dokumenty; III – Katyń – Relacje, wspomnienia, publicystyka.
4. Misiuk A., Lista Ostaszkowska, Wyd. Wyższej Szkoły Policji – Szczytno 1993.
5. Śladem Zbrodni Katyńskiej, Wyd. Centr. Archiwum MSW i Adm. RP – 1998.

Spis treści

Wstęp	9
Część I	
Monografia nekrologiczna	13
a) Kozielsk	15
b) Ostaszków	115
c) Starobielsk	205
d) Zaginieni bez wieści	277
e) Imienny wykaz zamordowanych i zaginionych	313
Część II	
Kalendarium Stowarzyszenia „Rodzina Katyńska” w Białymstoku od 16.II.1990–31.XII.1997	321
Bibliografia	347